རྣམ་འགྲེལ་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་
དབུ་ཕྱོགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0087

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༨ ཟླ་བཅུ་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༡ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

i

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། .... ii ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། .... vi ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ།...1 ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག..5 ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པ།...140 གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའུ།...249 ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག...429 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..553

ii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༩ ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་དང་ཉེ་བའི་སའི་ཆ་རེད་མདའ་ཁབ་སོར་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་སྲུང་གི་རྒྱུད་དུ་ཡབ་རེད་མདའི་བློན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དང༌། ཡུམ་དབང་ཕྱུག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ལ་བཙུན་ནེ་གསོལ། མཚན་གཞན་ལ་བཙུན་ནེ་བློ་གྲོས་ཆེ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། མི་རིང་བར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གཤེགས། ཨ་ནེ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱིས་སྙོར་སྐྱོང་གནང་། འཕགས་ཆེན་ཆོས་བཟང་དཔལ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུ། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་བསླབས།
དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༦༦ ལ་ས་བཟང་པཎ་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་དང༌། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གཉིས་ལས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཆོས་གྲྭ་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད།
དེ་དུས་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་ལ་བ་སྤུ་གཡོ་ཞིང་མིག་
ནས་མཆི་མ་འཛག་པ་སོགས་བྱུང་ནས་དངུལ་ཆུ་ཆོས་རྫོང་དུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་སྨོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་བླངས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས།
དེ་ནས་ས་སྐྱར་དཔེ་མཚམས་བཅད་ནས་སྡེ་བདུན་མདོ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་བཅས་
ལ་བསྐྱར་དུ་གཟིགས་རྟོག་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། འུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གེའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལའང་གཟིགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀྐ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྤྱི་དོན་དང་བཅས་པའང་མཛད།

iii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསབླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་པ་སོགས་ལས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་པ་གསན། ཁྱད་པར་
དུ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང༌། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་འབྲེ་མར་གྱི་ཊཱིཀྐ་རྣམས་ལའང་ཞིབ་གཟིགས་མཛད། ཉིན་རེ་བཞིན་བམ་པོ་ཕྱེད་རེ་ཐུགས་ལ་ཟིན། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱིཀྐ་དང༌། དོན་བདུན་ཅུ་ལ་རྣམ་བཤད་ཀྱང་མཛད།
ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། མངོན་པ་གོང་འོག་ཚར་མང་དུ་གསན་
ཅིང༌། ས་སྡེ་ལྔ་དང་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས། པྲཱ་ཀཱ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང༌། དཔང་ལོའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལའང་གཟིགས། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ཊཱིཀྐ་བསྡུས་དོན་དང་བཅས་པའང་མཛད།
མཁན་ཆེན་ལྡོག་ལོག་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏེ། མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་
དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ། མཁན་ཆེན་པའི་དྲུང་དུ་མདོ་རྩ་བ་ཚར་གཅིག་གསན་པས། མཁན་ཆེན་པའི་ཞལ་ནས་འདུལ་བ་ངེད་ལས་ཁྱེད་མཁས་པར་བྱུང་འདུག །ཆོས་བདག་པོ་ལ་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འགྲེལ་པ་མཛོད་ལ་སྟོད་འདུལ་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་མཛོད་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། མདོ་རྩའི་ཊཱིཀྐ་དང༌། ལས་ཆོག་ཀྱང་མཛད་དེ་ཕྱིན་ཆད་ནས་དབྱར་གནས་དང་གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་གསུམ་ཆག་མེད་དུ་མཛད།
ཆོས་རྗེ་བྱང་སེམས་པའི་དྲུང་དུ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ། འཇུག་པ་
སོགས་དབུ་མའི་སྐོར་རྣམས་གསན་ཏེ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང༌། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པ་གསུམ་ལ་ཊཱིཀྐ་མཛད་ཅིང༌། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལ་སྤྱི་དོན་ཡང་མཛད་ཅིང་འཆད་སྤེལ་གནང་སྟེ་དབུ་མའི་བཤད་སྲོལ་དར་བར་མཛད་པས་སྐབས་དེར་སོང་ན་དབུ་མ། བསྡད་ན་དབུ་མ་ཞེས་པའི་གཏམ་དེ་བྱུང་བར་གྲགས། སྐབས་དེར་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཧ་ཅང་ཉམས་ནས་ཡོད་པ་ལ་རྗེ་འདིས་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཕྱེ་བར་མཁས་གྲུབ་རྗེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལམ་སྲོལ། དབུ་ཚད་ཀྱི་

iv

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

རིགས་པའི་སྒོ་དང་པོར་རྗེ་འདི་ཉིད་ལས་རྙེད་པས་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བླ་མ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས།
དེ་རྗེས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོའི་དྲུང་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་དབང་ཞུས་ཏེ་
གསང་མཚན་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེར་བཏགས། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་པའི་དྲུང་དུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་གསན་ཅིང༌། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་མན་ངག་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སོགས་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ས་བཟང་པཎ་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བདེ་མཆོག་གི་དབང༌། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། འཇམ་རྡོར། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག །ས་སྐྱ་པའི་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ༑ རིམ་ལྔ་མདོར་བྱས། སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མ་སོགས་གསན་ཅིང༌། ས་སྐྱ་པ་དང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལའང་གཟིགས་ཏེ། རྩ་རྒྱུད་ལ་ཊཱིཀྐ། མངོན་རྟོགས། བདག་འཇུག་མཆོད་ཕྲེང༌། རིམ་ལྔའི་བསྡུས་དོན་སོགས་མཛད་ཅིང༌། གཞན་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ། བཤེས་སྤྲིང༌། ལུང་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྣམས་ལ་ཊཱིཀྐའང་མཛད།
དབུས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཞལ་འཛོམས་ཏེ་གནམ་རྩེར་ལྡེང་དང༌། བྱང་
རྭ་སྒྲེང་དང༌། སྐྱིད་ཤོད་ཀྱི་སའི་ཆ་མང་པོ་དང༌། གཙང་སྟག་ཚང་རྫོང་ཁ་སོགས་སུ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཞལ་འཛོམས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བའི་ཚུལ་སོགས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

དེ་ནས་གངས་བུ་ལེ་དཀར་པོའི་གཡས་མགུལ་གཡུ་ལུང་རྡོ་རྗེ་ལྗོངས་སུ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་
སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་བལ་བོད་ཀྱི་སའི་མཚམས་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་ནགས་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དེའི་ཚེ་དམ་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་མང་པོ་བྱུང་བར་དུས་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་གནང་ཞིང༌། རྒྱུན་དུ་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པ་སོ་སོར་སྒྲུབ་པ་ལ་བཞུགས་པའང་མང་དུ་བྱུང་། མངའ་བདག་ཡུམ་སྲས་ལ་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་པའི་བསྐུལ་མ་དང་ཞབས་འདེགས་ཀྱང་གནང་། གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་

v

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསཔོའི་སྙན་པ་གསན་ནས་མེ་ཏོག་མདངས་ཅན་དུ་མཇལ་བར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་གསན་པས་ཐོག་མར་ཐུགས་ཆོས་ལ་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་བྱས་པར་གྲགས་སོ། །
དེ་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ཕྱི་ལོ་༡༤༡༢ལོ་སྟེ་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཉེར་དགུའི་ཉིན་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །སློབ་མ་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཀུན་མཁྱེན་ཤེར་འོད་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས། །གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ཤེས་པའི་བཤེས་གཉེན་བདུན། །དཀའ་བཞི་ལེགས་པར་སྨྲ་བ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག །ཕར་ཚད་ཤེས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་ལས། སྦྱངས་པའི་མཆོག་གྱུར་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་འོད་དང་། སྲས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་བློ་བཟང་གྲགས་པ། ལྟ་བའི་མཆོག་གྱུར་གོན་གྱོ་ཉི་མ་གྲགས། ཉམས་ལེན་མཆོག་གྱུར་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་པོ། རྩོམ་ལྡན་མཆོག་གྱུར་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ། འཆད་མཁས་མཆོག་གྱུར་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ། རྩོད་བཟང་མཆོག་གྱུར་དར་མ་རིན་ཆེན། བྱང་བ་བཀའ་བཅུ་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན།
གསུང་རྩོམ་ལ་རྣམ་ཐར་ལས། འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་དཀའ་ཆེན་བཞི། །རྩ་
འཇུག་གཞི་གསུམ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་བླ་མ། །ཆོས་མངོན་མཛོད་དང་དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་སྟེ། །རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅུ་ཕྲག་གཅིག །ཅེས་པ་ལྟར་པོད་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་བཞུགས།

༢༠༡༨.༠༩.༢༨ སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

vi

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།
དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད།མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་

vii

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བམཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྡུར་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཙམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གྲངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་ཕྲེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་ཐུབ་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ནའང་ཕྱིས་སུ་དཔེ་བསྡུར་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན། བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་

viii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན།བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན།བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན།བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཚེས་༡༥ལ།

༄༅། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་

ཕྱོགས་སོ། །

༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་ཝེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་
ཞེས་བྱ་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚོགས་གཉིས་ཆུ་གཏེར་འཇིང་ལས་ལེགས་འཁྲུངས་ཤིང་། །རྣམ་དག་འཕྲིན་

ལས་བསྡུ་བཞིའི་བང་རིམ་ཅན། །གདུལ་བྱ་གླིང་བཞིའི་དབུས་ན་ལྷམ་མེ་བ། །སྟོན་
པ་མཚུངས་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ཡི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི། །དགོངས་དོན་འབྱེད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་ཅིང་། །རིགས་པའི་ང་རོས་ཕས་རྒོལ་ཀླད་འགེམས་པའི། །རིགས་སྨྲ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་ཕྱིར་དང་། །རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་
ཕྱིར་དང་། བདག་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་ལ་ཡང་། །ཕན་འདོད་བློ་ཡིས་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་བྱ། །
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི་ཅི། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བརྩམས། བརྗོད་པར་
བྱ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་ནི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

2

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་མ་རྟོག་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་བྱུང་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བའི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་དག་གིས་དེའི་གཞུང་ཚིག་བརླིང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་གི་ཆ་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
དང་། རང་གཞན་གྱི་པཎྚི་ཏ་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རྟོག་གེ་མི་ཤེས་ལོག་པར་
རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་དེའི་
གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་ངེས་དང་། གཞུང་རྒྱས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཚིག་ཉུང་ངུས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ཕྱིར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པར་
དོར་ནས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཀྱུས་མ་ཙམ་སྟོན་པ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་རང་དོན་ལེའུའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འབྲེལ་པ་
བརྟག་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ནས། རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་
རྩོད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་རྩོད་པའི་རིགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་བསྒྲུབ་པ་དགོད་པའི་ཡུལ་བདག་
གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་རྩོད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་
གྲུབ་པ་རྣམས་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ། །གདུལ་བྱ་

3

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ།
དེ་དག་གི་དངོས་པའི་གནས་ལུགས་མི་རྟག་སྟོང་པ་བདག་མེད་སོགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པའོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་དོན་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགྱུར་བྱེད་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མ་ཎ་བཱར་

ཏི་ཀ་ཀཱ་རི་ཀ་ཞེས་པ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་
བྱས་པ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཕྱག་མཆོད་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་པ་ནི་གོ་སླ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་མི་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་བཤད་པར་འདོད་ན་ཡང་རྣམ་བཤད་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞུང་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་

བཅོས་རྩོམ་པར་བཞེད་ནས། ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་རང་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱག་གི་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་དྲང་ངོ་། ཡུལ་གང་ལ་ན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལའོ། །
འོ་ན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ནི་ཅི་ཞིག་མངའ་ཞིང་། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་ཕྱག་འཚལ་ཞེ་ན། གང་ལ་ཡོད་ན་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱུ་དངོས་པོར་

4

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཉེན་པོ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནའི་
ཟབ་མོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱུ་རུ་ར་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་བ་ཡིན་ཞིང་། མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་ཟེར་དང་ཆོས་མཐུན་པས་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་སེལ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་འཁོར་བར་ཇི་སྲིད་པར་གདུལ་བྱའི་སྐལ་པ་དང་འཚམས་པར་ཀུན་ནས་སམ་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོ་ཞིང་ཁྱབ་པར་མཛད་པའི་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་མངའ་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །
འོ་ན་ཕྱག་འཚལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཀུན་བཏུས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་འབྲེལ་ལོ། །
འོ་ན་གཞན་དོན་དུ་རྩོམ་མམ་རང་དོན་དུ་རྩོམ་ཞེ་ན། ཕུགས་སུ་གཞན་དོན་དུའང་འགྱུར་གྱི་འཕྲལ་དུ་རང་དོན་དུ་རྩོམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་གྲགས་ཁོ་བོའི་
སེམས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་བཏུས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་ནམ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོམ་མོ། །
འོ་ན་གཞན་དོན་དུ་མི་རྩོམ་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཆོས་གྲགས་བདག་ལ་རྣམ་འགྲེལ་

5

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའདིས་ནི་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམ་པའང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་རམ་མང་པོ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་པའམ་ངན་པའི་ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཀུན་བཏུས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཏེ། མི་གཉེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་ལ་ཉེས་བཤད་དུ་བཟུང་ཞིང་། ཉེས་བཤད་ལའང་ལེགས་བཤད་དུ་བཟུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མི་གཉེར་ལ། དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་ངན་པའི་དབང་གིས་རྩོམ་པ་པོ་ལ་ཕྲག་དོག་གི་དྲི་མ་དག་གིས་ཞེ་སྡང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཞན་ལ་ཕན་པའང་དཀའོ་ཞེས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བརྗོད་ནས་བསྟན་བཅོས་དངོས་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་ནི་རང་
དོན་རྗེས་དཔག་སྟེ། དེ་ལའང་ལོག་པར་རྟོག་པས་ལོག་རྟོག་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་

རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་དོ། །

༼ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག༽
དེ་ཡང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྟེན་རྟགས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་དགོས་པས་དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་སྟོན་པ་ལ། བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་ངེས་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཏགས་པ་བ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆ་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱིས་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཅན་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་དུ་

6

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་གསུམ་པོ་ལས་གཞན། གཞན་གྱིས་རྟགས་སུ་བཏགས་པའི་ལྡན་པ་དང་འདུ་བ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་
བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེ་འདྲའི་
རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ།
དང་པོ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བསྒྲུབ་བྱ། འབྲས་བུ་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྒྱུ་མེ་ལ་ཡོད་པའི་ཇི་སྙེད་གཅིག་རང་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འབྱུང་བའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་མ་ཟད་ངོ་བོ་བྱས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བསྒྲུབ་བྱ་ནི། སྐལ་དོན་ལ་ཚད་མ་རྣམས་ནི་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་སྟེ། སྐལ་དོན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞིར་མེད་ལ་སྟེ། སྐལ་དོན་ཡོད་

7

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་མི་རུང་གི་ཡུལ་ཅན་བཀག་ནས་དེའི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དགོས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བལྟ་རུང་གི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་འགའ་
ཞིག་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ཤེས་ཏེ། མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནམ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ད་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། མེད་པའི་དོན་ཅན་
ནམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཅན་གྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་འགལ་ཟླ་འགོག་ནུས་ན་འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པས་ཀྱང་འགལ་ཟླ་འགོག་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ནུས་ཤེ་ན། གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བའི་མེའི་ནི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་བུད་ཤིང་དེ་ཆོས་ཅན།

8

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་འགར་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་འགོག་པར་མི་ནུས་ལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་རྒྱུས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་ཉིད་མེད་ན་སྟེ་འགོག་པར་མི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པས་འགལ་ཟླ་འགོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་ཀྱང་འགལ་ཟླ་འགོག་མི་ནུས་སོ་ཅེ་ན། རྒྱུ་ལས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པར་མ་ཟད། འབྲས་བུ་ཡང་ཡུལ་དུས་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་ཏེ། གྲང་རེག་དང་འགལ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་གཞི་འགར་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེའི་དྲོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་དང་
རང་ཡོད་བཞིན་པའི་དུས་ལ་སོགས་པས་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཀྱི། མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་
ལ་ལྟོས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ལྟོས་ན་དེར་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་གྲང་བ་སྟེ་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་དུས་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་ཉིད་དུ་གྲངས་ངེས་ན། རྒྱུ་ཚོགས་པ་གྲངས་ཚང་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་དཔོག་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་རམ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་ངེས་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། སྣམ་བུའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གྲངས་ཚང་ལས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་སྐྱེ་རུང་

9

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དབར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣམ་བུའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གྲངས་ཚང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་སྐྱེ་རུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། རྒྱུ་ཚོགས་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པས་ཁྱོད་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་བསྐྱེད་
ནུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྣམ་བུའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གྲངས་ཚང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རང་གི་ནུས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་

རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་འགལ་
རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་ངེས་དཔོག་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་རྟགས་
ཀྱི་གྲངས་འཇིག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །
གལ་ཏེ་རྟགས་གསུམ་དུ་ངེས་ན། རོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དཔོག་པའི་
རྟགས་ཀྱང་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚར་གཅིག་ལ་རག་ལུས་ནས་བྱུང་བའི་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་བུ་རམ་གྱི་རོ་ལས་
རྟོགས་ཤིང་དཔོག་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་བུར་རྡོག་ལ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པའི་འབྲས་བུ་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་

10

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ནང་གི་བུར་རྡོག་ལ་རང་གི་རྒྱུ་ཆོས་ཏེ་
ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁ་ནང་གི་བུར་རྡོག་ལ་བུ་རམ་གྱི་

གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དུ་བས་མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱི་བུད་ཤིང་གི་
འགྱུར་བ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །
འོ་ན་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་བུ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་འདས་པའི་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་རང་དང་དུས་གཅིག་
པའི་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཁ་ནང་གི་བུ་རམ་གོང་
བུའི་སྟེང་དུ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དཔོག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །རང་གི་
ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱི་

ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར།

ད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཞེས་པར་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྟགས་ཐམས་
ཅད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྟོན་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མ་ཚོགས་པ་ཁ་ཡར་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཁ་ཡར་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་པས་ལུས་སོགས་དེ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་

11

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དནོ། །དེས་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་ནས་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་པ་ཅན་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་

འབྲས་བུའི་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མཐོང་བ་ལ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་
གཏན་ཚིགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་འདོད་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་པས་ཚིག་སྟེ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ཚིག་ལས་འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྡང་ཅན་ལ་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་གཉིས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ།
རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་ན་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རོ། །དཔེར་ན་ཕྲུ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྲུ་བའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་
འབྲས་ཐམས་ཅད་ཚོས་པར་དཔོག་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། །
འོ་ན་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་དེ་ལ་གང་ཟེར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་པར་རྟགས་གང་ཞིག་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ལ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པར་ཐེ་ཚོམ་

12

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག །སློབ་དཔོན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བཞེད་པ་འདོད་པ་བཀག་ནས་སློབ་དཔོན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་དགོས་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་
འབྲེལ་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་བཞེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་
གསུམ་ལའང་ཚད་མའི་ངེས་པ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྟག་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་ན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་
གང་གིས་བརྗོད་ན། ཀུན་བཏུས་སོགས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་

ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚད་མའི་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་བཟློག་དོན་འགལ་བའི་རྟགས་དང་འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་
ཀྱི་གཉེན་པོར་ཏེ་རྟགས་དེ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་ཡང་དག་རང་གི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པར་བཞེད་
ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་

མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་ངག་དེས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་བརྗོད་

13

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རིགས་སྒོ་ལས་རེ་ཤིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་ངག་དེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུའམ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱོད་ངེས་པར་སྨོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་སྨོས་ཀྱང་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་ངག་དེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་སོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཏེ་རང་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
འདྲའི་སྒྲུབ་ངག་དེས་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེ་བརྗོད་ན་དེའི་ཚེ་
རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རིགས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རང་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པར་བཞེད་ན། སློབ་

14

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་། ཤིང་ཕུང་
གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་རྣམས་རོ་མངར་ཅན་དུ་
སྒྲུབ་པའི་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཅི་སྟེ་ཡིན་ཏེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་སུ་རིགས་པ་ཅན་
གྱི་ལྷག་ལྡན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་པ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་ལྡོག་པ་
ཅན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྲོག་སོགས་དེ་ཡང་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེ་གང་ཞིག །སྲོག་སོགས་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་སྒོ་ལས་བརྟགས་སོགས་སྲོག་སོགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཡང་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མ་གྲུབ་
པའི་རྟགས་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་ལྡོག་ཁྱབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་རྣམས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་ཏེ། སློབ་
དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་
བཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་

15

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དསོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་
རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེ་གང་ཞིག །མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུལ་བ་ལྷས་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གཏན་
ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཉན་བྱས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གཅོད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་
ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་དེ་ནི་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་མེད་ངེས་མེད་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་
འགྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་རྣམས་ལའང་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་སྔར་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱེ་བྲག་པས་གྲང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་རྫས་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ལ་གྲང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་མི་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རླུང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། གང་ཡང་གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་

16

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
དེ་དག་གི་རང་གི་སྡེ་པས་སློབ་དཔོན་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་གི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་ནས། ད་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་སྡེ་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་
རུ་ར་གཅིག་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་རུ་ར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཏེ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྫས་སྐྱུ་རུ་ར་དེ་ལ་གཅིག་སྨིན་པ་དང་

རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་བས་སྐྱུ་རུ་ར་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དང་སོ་ནམས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་རིགས་གཅིག་པའི་རྫས་སྐྱུ་རུ་ར་རྣམས་ལ་སྨིན་པ་དང་རོ་ནུས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་
མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་སྔར་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒོ་
ནས་གནོད་པ་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ལ་བདག་དང་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང་སོགས་པས་

17

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརྒྱུ་འོ་མ་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཞོ་སོགས་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསོན་ལུས་སོགས་ལ་བདག་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་
ནས་ད་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་
གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པར་སློབ་དཔོན་ཡང་མི་བཞེད་ལ། རིགས་པས་
ཀྱང་མི་འཐད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་བྱས་པ་ཡང་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ཙམ་དང་ཁྱོད་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྒྱུ་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལྡོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་དེ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དེ། དེས་ན་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་མ་གྲུབ་ན་གཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལོག་པས་གཞན་རྟགས་ན་ཇི་ལྟར་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྡོག་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ་མེད་པ་ཙམ་
གྱིས་ཕྱུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་ན་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འགྲོ་འང་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཅིག་གཅིག་རྟགས་དེ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡོད་པས་གཞན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་

18

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཕྱུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །
ད་གཞན་དག་གིས་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་གྲུབ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་སྟེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་བཞི་སྟེ་རྫས་གྲུབ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་
པ་མི་འདོད་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དག་མེད་ན་འབྲས་བུ་
དང་རང་བཞིན་ཅན་དེའང་མེད་དོ་ཅེས་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་བརྗོད་
པ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་བདེ་བླག་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་
ན་ཇི་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཕྱིར་རྒོལ་གང་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟགས་དེའི་ངོ་བོའམ་རྒྱུ་དངོས་པོར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་རྒོལ་དེ་དག་ལ་བསྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེ་ཡི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྟོན་གྱི། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་ཟིན་ལ་བརྗེད་པའི་ཕྱི་
རྒོལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཙམ་

19

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་རང་
བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཤེས་པ་ན་སྒྲུབ་ངག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དངོས་སུ་སྨྲས་པས་གཅིག་ཤོས་མ་སྨྲས་པ་དེ་ལ་དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་སྨྲས་པའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་པ་དེ་གོ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །
ངག་དོན། གང་བྱས་མི་རྟག་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་གོ་བར་བྱེད་དེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྣང་རུང་གི་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མེད་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དེ་
རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་འགའ་ཞིག་དགག་པ་སྟེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་དེ་དག་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟགས་ལ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཙམ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། སྣང་རུང་གི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་པར་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་དེ་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེའི་ཞར་ལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་སྟོན་པ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་

20

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ།
བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲེལ་ཟླ་མ་རྟོགས་
པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་ཟླ་རྟོགས་པ་སྟེ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་དབྱེ་བའི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གསུམ་པོ་དེའི་འགལ་ཟླ་དངོས་དམིགས་པ་གསུམ་དང་ལ་སོགས་པས་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་
དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལས་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ་མེ་ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཁྱོད་མེའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཁྱད་པར་བ་ལས་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་

ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་། ཁྱེད་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་
གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཁྱད་པར་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

21

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དེ། འབྲས་རང་གི་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་ཁྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ངེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་གཞན་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་གཞན་དག་དང་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་སྟེ། རྟགས་ཡོད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །ད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་
རྟག་པ་སྟེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ་འབྲས་བུས་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མི་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་དཀར་པོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་ལེ་བརྒན་
གྱི་རྩི་ལ་སོགས་པའི་ཚོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་འབྲས་བུ་ཡིན། རྒྱུ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་

ཡིན་ན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ག་ལ་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
དང་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་
འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་

22

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བྱར་རུང་སྟེ་མེའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སམ་རང་བཞིན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཁྱོད་དང་མེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཞིར་དང་པོ་མེ་དམིགས། དེ་ནས་ཁྱོད་དམིགས། དེ་ནས་མེ་ལྡོག །དེ་ནས་ཁྱོད་ལྡོག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྡོག་པ་གཙོ་བོར་གྲུབ་དགོས་པས་དེ་སྟོན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་མེ་དེ་ཕན་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟག་

ཏུ་ཡོད་པ་འམ་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་དུ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དུ་བ་
མེའི་འབྲས་བུ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྤྱི་བོའམ་གྲོག་མཁར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
མེ་ཡིན་པར་ཐལ། མེའི་རང་བཞིན་ཏེ་དུ་བའི་སྔར་མེད་གསར་འབྱུང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་རང་བཞིན་ཏེ་དུ་བའི་སྔར་མེད་གསར་འབྱུང་
གི་ཉེར་ལེན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
ཅན་གྱི་རྫས་སྔོ་འཕྱུར་བ་དེ་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ལས་དུ་བ་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་སྟེ། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བ་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མེ་མེད་ཀྱི་བྱེ་

23

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དབྲག་གམ་ཁྱད་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཏེ་དུ་བའི་སྔར་མེད་གསར་འབྱུང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དུ་བའི་སྟེ་རང་རྒྱུ་མེ་མིན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། དོན་གཞན་སྔ་མ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མེད་ན་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་ལས་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་གིས་རྗེས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དོན་གཞན་སྔ་མ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ། །
༈ ད་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པར་བཞེད་ནས།
དེའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་
ལས་སྐྱེས་པས་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་མོད། རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་
མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འབྲས་རྟགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལའང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་
ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཙམ་དང་མི་རྟག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འགྲོ་བསྟན་ནས་ལྡོག་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དེ་མེད་
ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པར་འབྲེལ་བའི་

24

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྟགས་ཡང་དག་མི་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དམ་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སེལ་ངོར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡོད་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་འཐད་དོ། །
འོ་ན་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཇི་ལྟར་དབྱེར་རུང་ཞེ་ན། སྒྲ་སོགས་དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་
ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་རང་རྒྱུ་ལས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལོག་པ་གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དང་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ལྡོག་པ་དེའི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་ཙམ་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན།
སེལ་ངོར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ལས་གཞན་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་

དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་ཆོས་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གང་

25

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སེར་ངོར་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཏེ། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་གོ་བར་ནུས་ལ། མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་གོ་བར་མི་ནུས། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་གོ་བར་ནུས་ལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་གོ་བར་མི་ནུས་པ་དེས་ན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་དང་

རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་འཇུག་ཅིང་། བྱས་མི་རྟག་ཡང་སེལ་ངོར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་འཇུག་པར་སེལ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་ཅེ་ན། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་སེལ་བས་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། འོ་ན་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་གམ། མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་

དྲིས་པས། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་རང་མཚན་པ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་རང་གི་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་བྱ་གང་སྟེ་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་བདག་ཉིད་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་མངོན་གྱུར་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་སྐྱོན་དེ་ཁྱོད་ལའང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲོ་
འདོགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མ་བྱས་

26

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་སྦྱོར་བ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་ན་སྒྲ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་
མེད་པས། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་
རྗེས་དཔག་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲའི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ཡིས་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རབ་
ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་སྔར་ལྟར་ཏེ། བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་
ཀྱང་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཞིང་ངེས་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱས་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ངེས་
པར་གྱུར་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་ཅིང་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐྱོན་དེ་ཁྱོད་ལའང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྗེས་

27

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲའི་ཆོས་ཀུན་བཟུང་བས་སྒྲ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་
རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཙམ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་ཤིང་བརྗོད་དེ། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། སེལ་བས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དེ། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པ་ལས་གཞན་དུ་རང་མཚན་ལ་འཇུག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་དགོས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་མངོན་སུམ་གྱིས་

མཐོང་བའི་དོན་འགའ་ལའང་འདི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སེལ་པས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སྔར་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་
གཅོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སྤྱིའི་དོན་ནམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་རྟོག་གང་ཡིན་སེལ་པས་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་སོ་ཞེ་ན། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་འདི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ངེས་

28

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་
པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ལ་གཞན་རང་གི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆར་སྒྲོ་མ་
བཏགས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་
ཙམ་ལ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དབེན་པའི་ཡུལ་ལ་ངེས་པས་འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཡིད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གནོད་བྱ་ཁྱོད་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་བཤད་ནས། ཐ་དད་མེད་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་རྩོད་པའི་ལན་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དུ་མ་འཇུག་སྟེ། ཁྱོད་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཡོད་པས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་
དང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེས་
ནའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་དེ། སྒྲ་རྟོགས་སེལ་བས་འཇུག་པ་ལས་གཞན་དུ་རང་མཚན་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན། སྒྲ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བློ་རྟོག་པ་གཅིག་

29

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་ན་སྟེ་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྒྲ་རྟོག་
གིས་ཁྱོད་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ཡུལ་གཞན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བློ་རྣམ་རྟོག་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་
ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་དོན་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ཅིང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲའི་ཕན་པ་བྱེ་བྲག་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་མ་ངེས་ཏེ་
བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲས་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་
ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲས་སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྣ་
ཚོགས་ལ་ཕན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱུའི་ནུས་པ་ལས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱི་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྒྲའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་ཤེས་ཤིང་ངེས་ན་གཉིས་ཀ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་ཐལ། ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྟོགས་པ་དེ་གཅིག་གིས་བདག་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་སྟེ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲས་

30

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་རྣམས་སྒྲ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས། ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲས་སྒྲའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲས་དེའི་ཅི་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལས་རྫས་ཐ་དད། སྒྲ་དེ་ཡིས་དེ་དག་སྟེ་ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་

གྲུབ་པར་སྒྲས་སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པར་ནུས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
ནུས་པ་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ནུས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་

གདོགས་དགོས་པར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་
བའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་ཁྱད་པར་
གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐུག་མེད་ཡིན་པ་བུད།
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་ན་སྒྲའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་གཅིག་སྒྲའི་མི་

31

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརྟག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་ན་སྒྲ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་དེ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དང་མ་མཐོང་བ་སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་རྣམས་དོན་གཞན་མིན་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟོག་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་མཚན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བ་
ཡིན་ཡང་ཆོས་གཞན་དུ་འཁྲུལ་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་རྟོག་སྔ་
མས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་གཞན་སྒྲ་རྟོག་ཕྱི་མ་རྣམས་འཇུག་པར་འདོད་
པས་རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་རྟོག་
ཕྱི་མ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་སྟེ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲ་རྟོག་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། རང་གི་བཟློག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་བརྗོད་ཅིང་ངེས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་དང་སྒྲ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་སྔ་མ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟོག་ཕྱི་

མའི་ཡུལ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངེས་པའི་
དབང་གིས་འཇུག་པ་གང་ཞིག །སྒྲ་རྟོག་ཕྱི་མའི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་
གྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་མཐོང་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ངེས་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་ངེས་

32

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་དཔག་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་
ཆོས་ཆ་ཤས་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀུན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་རྟོགས་ཞིང་ངེས་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མདོའི་རྩོད་སྤོང་སྟོན་པ་དེ། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ།
གལ་ཏེ་ལོག་ལྡོག་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དོན་གཅིག་ནང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བར་མི་རིགས་ལ། ཐ་དད་ན་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་སེལ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལའང་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་བ་གླང་ཉིད་དང་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ལོག་པ་བ་གླང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བློ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་བ་ལང་གི་ལོག་ལྡོག་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྡའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལོག་ལྡོག་དོན་གཅིག་ན་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་བ་གླང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་འབྱེད་

33

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པས། ཁྱོད་བ་ལང་ལས་དོན་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནམ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་གཞན་ཏེ་ཁྱོད་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལོག་ལྡོག་དོན་གཅིག་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་བརྡ་ཐ་དད་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཞི་སྟེ་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་ཞེ་ན། སྒྲའི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་བློ་ཡུལ་དུ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ནི་རང་གིས་ཆོས་སུ་སྤོང་ཞིང་མི་བསྟེན་པ་ལྟར་སྣང་བ་བ་ལང་ཉིད་དང་། སྒྲའི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་བློ་ཡུལ་དུ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་རང་གི་ཆོས་སུ་མི་སྤོང་ཞིང་བསྟེན་པ་ལྟར་སྣང་བ་བ་ལང་དག་གོ །གང་གི་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བའི་སྒྲ་དང་། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་བརྡ་ཐ་དད་པ་འཇུག་པའོ། །བརྡའི་བྱེ་བྲག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། རྟོགས་པ་པོའི་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ་འབྲངས་
ནས་འཇུག་པའི་བརྡ་ཞིག་གོ །
དེས་ན་བ་གླང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་དེ་བ་
ལང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་དེ་
བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བ་ལང་གི་ཆོས་ཙམ་དུ་
ཉན་པ་པོའི་བློ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་པོ་རྣམས་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་
ཙམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་

34

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་

དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་

ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་དུ་ཉན་
པ་པོའི་བློ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་པོ་རྣམས་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཙམ་དུ་ཤེས་
པར་འདོད་པ་ན། དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཆོས་ཅན།
རྫས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དངོས་པོ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་གཉིས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁྱད་པར་གཞན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་དེ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་པས་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་སྨྲ་བ་པོའི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོས་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་དེ་ལ་ཕན་པའི་རྐྱེན་
གྱི་མཐའ་ཅན་འམ་བྱེད་ལྡན་གྱི་རྐྱེན་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ནམ། གལ་ཏེ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་

བརྗོད་ཀྱང་རུང་། རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་པ་དེ་ལས་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དངོས་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་
འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

35

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེ་དག་གི་མཇུག་བསྡུས་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་དེ། སྒྲ་གཞན་སེལ་བའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དེ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལོག་ལྡོག་དོན་ཐ་དད་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་དང་རིགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་དག་
རྫས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྱི་དོན་གཞན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་རང་གིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་བསལ་ནས།
གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་འབྱུང་བར་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་དེ།
གལ་ཏེ་ལོག་ལྡོག་དོན་གཅིག་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མེད་པས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་དང་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

ལུགས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ཀླན་ཀ་འབྱུང་བར་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་བརྗོད་འདོད་ལ་
མི་བརྟེན་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ལྷུར་ཏེ་གཙོ་ཆེར་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྒྲ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། བཤད་མ་ཐག་པའི་

36

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཀླན་ཀ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གང་ཡིན་རྣམས་དངོས་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་སྨྲ་བ་པོས་ཇི་ལྟ་བུར་རྗོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་དེ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དེ་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཀླན་ཀ་རིགས་ཞེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། བུད་མེད་གཅིག་པུ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཐ་དད་པའི་མང་ཚིག་གིས་བཞག་པ་སྟེ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཚིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁྱོད་དུ་མར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲོང་དྲུག་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁང་
བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་ཚིག་གིས་བཞག་པ་སྟེ་
བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁྱོད་གཅིག་ཏུ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལོགས་པས་བྱེ་མ་ཉག་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱེ་མ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཚིག་གིས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁྱོད་དུ་མར་མེད་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་
ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཁྱོད་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་རྐྱེན་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཁྱོད་དངོས་པོར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ད་སྔར་གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ན་གསལ་བའི་རང་བཞིན་

37

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ནི་མེད་པས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ཅི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྤྱི་རང་མཚན་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་སྤྱི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་སྐྱོན་
མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
གསལ་བར་སྣང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ཇི་འདྲ་
ཞིག་ཅེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་གོ །དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་སྟེ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཤིང་གསལ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་རང་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་བློས་ཕྱི་རོལ་དུ་བསལ་ཞིང་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ན་ཐ་སྙད་དུ་
ཤིང་སྤྱི་གཅིག་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་ཤིང་བརྗོད་དོ། །
དེ་འདྲའི་སྤྱི་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
སྣང་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཤིང་སྤྱི་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་དེ། །ཤིང་སྤྱི་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་

38

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལས་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྣམས་
ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་ནི་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག །ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱིའོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དོན་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཤིང་སྤྱིར་

འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡུལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་བསྟན་ནས།
ད་ཡུལ་ཅན་སྤྱི་འཛིན་ཡང་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་ནི། ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་
རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པ་དེས་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་རྟོག་
འདི་ཆོས་ཅན། ལོག་པའམ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྣང་ཡུལ་དེ་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བདག་སྟེ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་མིང་གང་ལྡན་སའི་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཕན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་འདིའི་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་ནམ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་

རང་འཛིན་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་ཅིང་མངོན་སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་

ཁྱེད་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་དེ་རྣམས་

39

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དསྤྱི་འཛིན་གཅིག་གི་རྒྱུར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་དེ། འགའ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་མེ་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་དེ་དག་བསྐྱེད་ནུས་སུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་ཅིང་། ཁྱེད་
ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་དབང་པོ་དང་དོན་དང་བདག་དང་ཡིད་དང་དེ་རྣམས་ཕྲད་པ་དེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་གསལ་པོ་གཞན་ཡང་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་སྨན་སླེ་ཏྲེས་དང་པར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའམ། སོ་སོར་སྦྱར་བ་ཡིས་རིམས་ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་མཐོང་གི །གཞན་དང་ཞོ་དང་ག་གོན་ལ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྨན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེས་རིམས་ནད་སོགས་ཞི་བའི་འབྲས་
བུ་བྱེད་པས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྨན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
གཅིག་གིས་རིམས་ནད་སོགས་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱེ་སའི་ཞིང་དང་དུས་དང་སོ་ནམ་ལ་སོགས་འདུ་བྱེད་ཐ་དད་ལས་ཀྱང་རིམས་

40

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་མྱུར་བ་དང་བུལ་བའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཁྱད་པར་མེད་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྨན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རིམས་ནད་ཞི་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་
ཅིང་བརྟན་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་རང་མཚན་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ནམ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་པ་རང་མཚན་པ་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བས་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་སྤྱིར་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྣང་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་རང་མཚན་ལ་མི་འཇོག་པར་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཇོག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་རྟོག་གི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རང་མཚན་པ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་འདྲ་བའམ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་སྟེ། ཤིང་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་
གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་འཆད་པ་སྟེ། ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ལས་ཐ་དད་པའི་མཐར་ཐུག་ཤིང་རང་མཚན་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་གང་ཡིན་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་དང་། གཅིག་ལྟ་བུར་

41

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདང་། གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་གང་ཡིན། དེ་རང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཤིང་གི་
འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་བརྟག་ཅིང་འཇུག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་སྤྱི་བློའི་སྣང་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ད་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་
སྟེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དག་གིས་སྤྱིའི་ཐ་
སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་སེལ་ངོར་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་གཅིག་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དག་གིས་གཞི་མཐུན་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། སྤྱིར་རིགས་མི་མཐུན་
ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་གཞན་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་ལྟ་བུར་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན། ནོར་པའི་དོན་ཅན་ཞིག་གོ །
གལ་ཏེ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀུན་ནོར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ལས་
འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀུན་

དངོས་སུ་ནོར་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་། བརྒྱུད་ནས་དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ་ཞེས་
སྟོན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་རྣམས་དང་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་

ཐ་སྙད་དེ་ཀུན་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་

42

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཐོབ་ཏུ་རུང་སྟེ། སྤྱིར་རིགས་མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་
རིགས་མཐུན་ནང་ཕན་ཚུན་ཡང་གཅིག་གཅིག་འདྲེ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་གང་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་རྣམས་དང་། བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་རྙེད་ཅིང་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲུབ་རྟག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་ཐ་སྙད་ཀུན་དངོས་སུ་འཁྲུལ་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་། རྒྱུད་ནས་དོན་རང་མཚན་ལམ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་ལས་ནི་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །ད་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་སྟེ། རྟོག་པའི་
སྣང་ཡུལ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་དེ་ལ། ཇི་ལྟར་ན་སྤྱིའི་ཐ་
སྙད་འཇུག་ན། བུམ་གསལ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཤེས་པས་རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་རིགས་ཅིག་པ་ཅན་གྱི་བུམ་གསལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ལས་གཞན་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དུ་མས་གཅིག་བྱེད་པ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བསྟན་པས། གཅིག་གི་དུ་མ་བྱེད་པ་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་ན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བསྟན་པ་དེ། དུ་
མས་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་གསལ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཆུ་བསྐྱོར་བ་

43

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆུ་བསྐྱོར་བ་དང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ལྡོག་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ། ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ད་ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ་སྒྲའི་དོན་སྤྱི་འདི་
དང་ལྡོག་པ་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་ལ་མི་སྲིད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་ངོར་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཤིང་སྣང་
བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་

སྙད་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཅི་འདྲ་བའི་གཞི་མཐུན་དང་དུ་མ་ཐ་དད་མིན་པ་ཅི་འདྲ་བའི་སྤྱི་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་རྟོག་
ངོར་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཤིང་སྣང་བ་དེ་ལ། སྣང་བ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རུ་

རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་སུ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཆོས་ཅན་སྤྱི་གཞི་མཐུན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་

ཆོས་ཅན། མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

44

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འོ་ན་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་དམ་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནམ་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སེལ་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྤྱི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བློ་རྟོག་པ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཁྱོད་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྡོག་པ་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བློ་རྟོག་པ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རམ་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་ནི་བློ་རྟོག་པའི་དོན་ནམ་སྣང་
ཡུལ་ལ་འཇུག་སྟེ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མ་
གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ནའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བརྟག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་
གཞན་རིགས་མི་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་རང་མཚན་གཅིག་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་བྱེད་ཀྱི་རང་མཚན་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་སྤྱི་དང་གཞི་
མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རང་མཚན་ལ་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོར་རང་མཚན་མཐོང་བ་ཉམས་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་རང་མཚན་མི་སྣང་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་སེལ་པས་

45

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་ཏེ་ཞེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་སེལ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་འཛིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱི་དང་འདྲེས་པའི་ཁྱད་
པར་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རམ་གཞི་
མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་ཆོས་སུ་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། དེ་སྟེ་ཁྱོད་གཅིག་
པུ་ལ་ནི་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་ཏེ་རྫས་མང་པོ་
རྣམས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཡང་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་
ཐམས་ཅད་དངོས་ཡུལ་སྤྱི་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་དེའི་ངོ་བོ་རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རང་མཚན་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བརྡ་དུས་ཀྱི་བ་ལང་རང་མཚན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་རྗོད་
བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྡ་དངོས་སུ་བྱ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བརྡ་
བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་

དེའི་ཚེ་དགག་ནས་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་

46

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུས་སུ་རང་གང་ལ་བརྡ་བཏགས་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་
པོ་བརྡའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་རིགས་ནས་ཅི་ནས་ཏེ་ངེས་པར་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་
པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པར་ཤེས་ནས་དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་དུས་སུ་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྦྱར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ནས་སྦྱར་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ནས་ངག་གི་བརྡ་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་སམ་སྤྱི་རྟག་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟོག་ལྡན་
གྱིས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་བརྡ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་རྟག་དངོས་འབའ་ཞིག་བརྡའི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་
རྣམས་བརྡའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པས་དོན་
བྱེད་རུང་མིན་གྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བརྡའ་དེ་ཡང་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གསལ་

བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་གཞན་དང་ལྡན་པའི་བ་ལང་གི་
གསལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཞོ་བཀལ་སོགས་དེ་བྱེད་པའི་དོན་རྣམས་དེ་བྱེད་

47

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་ན་བརྡ་མ་བྱས་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་སྒྲའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་

དེ་དང་ལྡན་པ་སྒྲའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་མོད། གྱུར་ཀྱང་སླ་སྟེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་གཞན་རྟག་དངོས་བརྗོད་བྱར་མི་དགོས་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ།
འོ་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་བརྗོད་བྱར་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་མི་གཅོད་ན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་དངོས་མིང་དུ་བརྡ་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བ་

ལང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་བ་ལང་འདི་མི་གཅོད་ན་ནི་སྟེ་ཁྱད་པར་གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བ་ལང་དེ་ལ་གཞན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོངས་
ནས་བ་ལང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་བརྡ་བརྗོད་ཅིང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདི་ལ་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་རྟག་དངོས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་རྒོལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་
ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེར་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཞན་
གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་བརྗོད་བྱ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས། བ་ལང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

48

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི་བརྗོད་བྱར་མི་འདོད་པའི་
དོན་བཅད་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་ལྡན་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རྟག་དངོས་པོ་མེད་ན་གསལ་བ་རིགས་མཐུན་ཐ་དད་པ་རྣམས་རིགས་ཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ནི་སྤྱི་རྟག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་བྱ་བ་རིགས་མཐུན་དེ་དང་དེ་བྱེད་པ་དོན་རིགས་མཐུན་སྔ་མ་རྣམས་མཐོང་ནས་གཞན་རིགས་མཐུན་ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་ཡང་། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་དོན་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དང་བྲལ་བའི་བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནང་གི་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམ་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་
གསལ་བ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ལྷན་ཅིག་སྟེ་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ངོ་
ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། དེ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་བློ་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་བསྟན་ནས། ད་སྤྱི་སྨྲ་

བ་རང་གི་ལྟར་ན། སྤྱི་བློ་སྤྱི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་དེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྨྲ་
བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་བ་ལང་གི་སྤྱི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་
འབའ་ཞིག་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

49

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཏན་ནས་
མི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། དུས་རྟག་ཏུ་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་ཙམ་རྣམ་པར་ཤེས་ཤིང་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་ནམ་ཡང་ནི་བ་ལང་གི་སྤྱི་དང་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དང་ལྡན་པར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་གྲོགས་བྱེད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤྱི་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་

དངོས་པོ་བ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་

དེ་སེལ་ཏམ་ཅི་སྟེ་སེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་
སྤྱི་བློ་གཅིག་གིས་རྒྱུར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་
གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱུར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མེད་པའི་གསལ་བ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱི། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང་གསལ་བ་དུ་མ་
རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནའང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་འཛིན་པའི་སྤྱི་བློ་གཅིག་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་བློ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་

50

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ཁྱོད་ལ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་སོ་སོར་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་བློ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་
མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོ་སོགས་རེ་རེ་བ་མེད་པར་སྔོ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལྷག་མས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱང་། སྔོ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སྔོ་སེར་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་རེ་རེ་བར་མ་ཟད། ཚོགས་པ་ལའང་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྣམས་སོ་སོར་ཡང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་སོ་སོ་བ་དང་ཚོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་ཡང་སྤྱི་བློ་
གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཀུན་ཚོགས་ཀྱང་སྤྱི་བློ་མི་བསྐྱེད་ལ། སྤྱི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རྣམས་
ཀུན་མེད་ཀྱང་སྤྱི་བློ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གསལ་བ་དེ་དག་གང་རུང་རེ་རེ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་སྤྱི་བློ་སྐྱེ་བས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་འབའ་ཞིག་གི་ནུས་པ་ལས་སྤྱི་བློ་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་
ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན་སྤྱི་བློ་གཅིག་ལ་ཅན་

51

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའདོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་བོ་བ་དེ་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་འདི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། གསལ་བ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕན་འདོགས་བྱེད་གང་ཡིན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་སྤྱི་བློ་དེ་གསལ་
བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དེ་མི་རིགས་པས་སྤྱི་བློའི་རྒྱུ་སྤྱི་དངོས་པོ་
བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་
སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་བློས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་པར་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡང་ཡོད། གསལ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་
པ་ལ་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་རིགས་ཀྱི། ཤིན་ཏུ་ཐ་མི་དད་པ་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་འབྲས་བུ་དབང་བློ་དེ་ཡང་ཐ་དད་ལ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་འཛིན་པའི་དབང་བློ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་

52

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་བློའི་རྒྱུར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དབང་བློ་དང་རང་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་བློ་གཅིག་གི་རྒྱུ་དངོས་
པོར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་དེའང་ཆོས་ཅན།
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་བ་ལང་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཚད་མས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲ་དེ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ་། །དེས་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་ངག་གི་བརྡའ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་སྦྱར་བ་དོན་ཡོད་དེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་རིག་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངག་གི་བརྡའི་ཡུལ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་མི་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སྒྲའི་
ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་བརྡའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་བ་ལང་རང་
མཚན་པ་རྣམས་ལ་མི་བསླུ་བར་ཡོད་པར་འདོད་ཏེ། ཁྱོད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བཞོ་
བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་མི་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོངས་ནས་བ་ལང་ལ་ཐུན་མོང་མ་

53

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཡིན་པར་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་
གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་རང་མཚན་ནས་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་སྔ་མ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པར་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། རང་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལ་དོན་དེ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་ཞིང་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་བློ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་སྒྲ་ལས་སྐྱེས་བུ་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནས། རྟགས་ཟུར་
ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པ་དེ། བ་ལང་རང་མཚན་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བློ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྒྲ་ལ་ཞུགས་པ་ན་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནས། དོན་བསྡུ་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བ་ལང་

ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་། བ་ལང་རང་མཚན་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་གཞན་སེལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་རྒོལ་བ་དེ། ཤིང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་རྟོགས་པ་དག་
ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་ཤིང་མ་ཡིན་

54

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་དོན་འཛིན་ཅིང་། ཤིང་བཅད་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གང་རུང་གཅིག་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་ནས་ཤིང་ལ་བརྡ་བརྟགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཤིང་གི་བརྡ་འདོགས་པའི་ཡུལ་དེ་
ལ་ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གཅོད་ན། ཤིང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ལ་བརྡ་འདོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མི་གཅོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲ་ལས་ཤིང་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་བརྡའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐབས་དང་ཤུགས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཤིང་སྒྲ་ལས་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་ཤ་པ་ལ་སོགས་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་ནས་ཤིང་མི་བསྒྲུབ་པར་མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་སྒྲ་ལས་ཤིང་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ན་
ཡང་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་

55

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དམེད་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྡ་སྦྱར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་སྦྱར། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་
འཇུག་པར་གྱི་སྐྱོན་ཐལ་བ་ལྡོག་པ་མེད་པར་སོ་ན་གནས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
འཛིན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐལ་བ་ལྡོག་པ་མེད་པར་སོ་ན་གནས་སོ། །དེས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན་བསྟན་ནས་རྣལ་མའི་ལན་སྟོན་པ་དེ། ཤིང་
གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་རྒྱུད་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་སྤྱི་བློ་དེའི་རྒྱུ་ཤིང་གསལ་
རྣམས་དང་རྒྱུ་དེ་མིན་པའི་དོན་རྣམས་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་
པར་བྱེད་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །
སྦྱོར་བ་འོག་ལྟར་དུ་འགོད་དེ། དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ་ཤིང་གསལ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བློ་དེ་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་སྣང་བའི་སྣང་ཡུལ་དེའི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་བློའི་
རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུ་མིན་པའི་ངོ་བོ་ཤིང་མ་ཡིན་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་
དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་འདྲ་བར་སྣང་ཞིང་ཞེན་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གཞན་ལ་སྐད་ཏེ་ཤིང་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྡ་སྦྱོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

56

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཐ་
སྙད་ཀྱི་ཤིང་ཤིང་དུ་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ནི་མེད་ལ།
བརྡ་དུས་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་
དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པས་ཁྱོད་ལས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་མི་
རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ལས་ཤིང་གསལ་དེ་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་བློ་དེ་སྣང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་ཤིང་གསལ་རྣམས་
དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་དུ་རྟོགས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲའི་བསལ་བྱ་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་པས་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་པ་པོའི་བློ་དེས་མི་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་
རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཉན་པ་པོས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལས་བཟློག་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་ན་ཁྱོད་ངེས་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
དངོས་མེད་ཤེས་བྱའོ། །
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞལ་བྱའོ་ཅེས་སོགས་བླང་དོར་
གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པ་སྟེ་གནས་པའི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་སྨྲ་བ་པོའི་

57

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་ཟླ་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལས་བཟློག་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲ་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་ཅིང་རིགས་པས་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་གང་ཞིག་ཤིང་གང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྡ་འགོད་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་རབ་ཏུ་

བཤད་དོ། །ཚིག་གང་གིས་ན། དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པས་བཤད་དོ། །ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་

དོན་མཐུན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དང་པོ་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་སོ་ཞེས་པས་སྒྲའི་དོན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་བསྟན་ཏོ་སྙམ་ན། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་སྟེ་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་སེལ་ངོར་དོན་
དམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་ལྟར་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིས་བསླད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འདི་སྟེ་ཁྱོད་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

58

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་དོན་རང་མཚན་པ་ཡིན་ན་ཤིང་མ་ཡིན་
གྱི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཤིང་གི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། པ་ལ་ཤ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་ཅེ་ན། ཤིང་ད་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། པ་ལ་ཤ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་ཞེ་ན། པ་ལ་ཤ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། པ་ལ་ཤ་འདི་ཤིང་མ་ཡིན་འདི་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལྡོག་གོ་ཞེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་

བརྗོད་ཅིང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ལུང་གཉིས་པ་དེས་ལྡོག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཁྱད་པར་ཞིག་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བསྟན་ཏོ་སྙམ་ན། སྒྲས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཁྱད་པར་ཞིག་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལས་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་མ་ཡིན་དགག་གི་
གཞན་སེལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་བཟློག་པ་ལྡོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལས་བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་

59

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དནི་བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དོན་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པ་དང་ཤིང་གཉིས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས། སྒྲ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་གཉིས་མི་འགྲུབ་པས་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་དང་ཤིང་གི་སྒྲ་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པ་དང་ཤིང་བརྗོད་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་ནས་ཤིང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཡོད་པ་མིན་པར་ཡོངས་གཅོད་རྣམ་གཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མེད་ན་གསལ་བ་རང་མཚན་པ་རྣམས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་མཚན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲ་རྟོག་གང་གིས་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་དེའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ནི་བརྗོད་ཅིང་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་དེའི་ནུས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲའམ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིང་
ངེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དང་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་རྟག་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་དུ་མའི་ནང་ནས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
འདོགས་གཅིག་པོ་དེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པའི་སྒྲ་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་འབྲས་བུའམ་

60

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དགོས་པ་དུ་མ་ཅན་དང་། རྟེན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་རེ་རེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར་རོ། །
ད་སྒྲ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི།
སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གཞན་ཨུཏྤལ་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བར་གནས་ཏེ། སྔོ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔོན་པོ་དེས་ནི་ཨུད་པལ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་གི་ཚེ་ཨུད་པལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས་ཨུད་པལ་དང་སྔོན་པོ་གཞི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཨུད་པལ་སྔོན་པོ་ལྡོག་པ་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིའི་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲས་སེལ་བ་བརྗོད་ན་དོན་རང་མཚན་ཡང་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་སྟེ། བུམ་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། བུམ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་བུམ་པ་རང་མཚན་ལ་རེག་འགྱུར་བ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། བུམ་མ་ཡིན་གཅོད་པ་དེ་ནི་བུམ་པ་རང་མཚན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བྱའོ། །
བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་བརྗོད་པ་ལས་བུམ་པ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། བུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན་བློ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ། དེ་བློ་ལ་སྣང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྣང་རུང་གི་དངོས་པོ་

61

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དམ་དམིགས་པ་ལ་སྣང་རུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
རྣམས་དང་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྟོན་
པར་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་འཐད་དེ། སྒྲ་རྟོག་སེལ་པས་འཇུག་ན་གཞི་མཐུན་དང་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་འཐད་ཅིང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཞི་མཐུན་དང་དོན་རང་མཚན་དེ་དག་ཐོབ་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་གཅིག་ན། དངོས་པོ་
སྟེ་བ་ལང་དང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་བློས་གཟུང་བྱ་གང་ལས་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་སྟེ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ནག་སྒུར་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་རིགས་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་ཆ་མེད་
གཅིག་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཨུད་པ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་
མེད་པར་འགྱུར། སྔོན་པོ་ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་རྫས་གཞན་བརྗོད་ལ། ཨུད་པ་ལ་ཞེས་པས་སྤྱི་རྫས་གཞན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། སེལ་བ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་

62

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། སེལ་ངོར་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་དེ་གསལ་བ་རིགས་མཐུན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གསལ་བ་

རེ་རེ་ལ་བརྡ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྦྱོར་དགོས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རིགས་མཐུན་ཐ་དད་པ་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དག་ལ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེའི་བཞོ་བཀལ་སོགས་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྡ་ཞེས་པའི་རྒན་པོས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་
གཅིག་བརྡར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་བོ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་ཏེ་རྒྱུ་ཅན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བ་ལང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རེ་རེ་ལ་བརྡ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྦྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་རེ་རེ་ལ་བརྡ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་དག་སྦྱར་ཞིང་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་དང་མི་ནུས་པ་དང་འབྲས་བུ་དགོས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་ཡོད་ན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པར་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཀུན་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་

63

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགནས་པས་རང་མཚན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་ལང་ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བ་ལང་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ད་ལྡོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། བ་ལང་ཁྲ་བོ་སེར་སྐྱ་གཉིས་ཀས་མཚོན་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཀུན་ལའང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟློག་པའི་བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྒྲ་ཐ་དད་མི་རིགས་པ་སྟེ་ཐ་མི་དད་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཏེ། སེལ་ངོར་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་དོན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་དེའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བར་འདོད་ན། ཡང་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་དེ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་ཅིང་ལྡོག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེར་མ་ཟད། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་གཟུགས་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་རྒྱུའོ་ཞེས་དུས་རེས་འགའ་སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ན། གང་
ཕྱིར་ཏེ་གང་གི་ཚེ་མིག་གཟུགས་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཐུན་

64

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མོང་གི་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེའི་ཚེའོ། །འགའ་ཞིག་སྟེ་མིག་གཟུགས་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་དུ་ཟིན་ནའང་ཁྱོད་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་བརྡ་སྦྱར་
བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཀུན་ཅིག་ཅར་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲས་ཁྱོད་རྣམས་མིག་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱུའོ་ཞེས་བསྙད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མཚུངས་པས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པར་མ་ཟད། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་
པ་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་
ཤུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནམ། གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

བརྟེན་པ་ཡིན། སྤྱི་དེ་ལ་གནས་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་གང་ཡང་མི་རིགས་སོ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གསལ་བས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཏེ་ཁྱོད་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཤུག་ཀྱང་མཁར་གཞོང་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མཁར་གཞོང་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཤུག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་དེ་ཐུར་དུ་ལྟུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་གང་ཞིག །རང་ནང་གི་རྒྱ་ཤུག་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཉེར་ལེན་སྔ་མ་རྣམས་དང་ཡུལ་མཚུངས་པར་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བར་བསྐྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་གཞི་བརྟན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཆུ་མི་གཡོ་བ་སོགས་ལའང་སྦྱོར་རོ། །

65

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེས་ན་བུམ་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་གསལ་གྱི་ཐུར་དུ་མི་ལྟུང་བར་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་
པ་དེ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་
གྱིས་གནས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་གསལ་དེ་མེད་དུས་ན་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་གནས་པ་དེ་ཁྱོད་ལས་རྫས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་ཏུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཀྱང་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་གནས་སོ་ཞེ་ན།
བུམ་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
བདག་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་རུང་བའི་དོན་དུ་གཞན་སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱི་ངོར་བྱེད་དེ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོན་མེའི་འོད་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱ་བུམ་གཟུགས་
ཀྱི་གསལ་བའི་རྒྱུ་རུ་འདོད་དེ། ཁྱོད་བུམ་གཟུགས་ཏེ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་གཟུགས་འདི་ནི་སྒྲོན་འོད་ཀྱི་སྔར་ནས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་བུམ་

གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་དེ་སྒྲོན་འོད་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །
དེས་ན་སྤྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་ནི་དེ་
ལྟར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལྡན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

གསལ་བར་བྱས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བས་རང་འཛིན་

66

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཤེས་པ་བསྐྱེད་རུང་དུ་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་དེ་སྤྱི་འཛིན་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་རུང་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་

གསལ་བར་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་པའི་གསལ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བུམ་སྤྱི་འཛིན་ནུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསལ་
པོ་གཅིག་བསྐྱེད་རུང་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་

པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དུས་དག་ཏུ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པ་དཔེར་ན་མིག་སྨན་དང་སྔགས་ལ་སོགས་
པས་མིག་དབང་དེ་གཟུགས་འཛིན་ནུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་རུང་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྨན་སོགས་དེ་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་ན་མིག་དབང་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་གསལ་བས་སྤྱི་གནས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནས། གལ་ཏེ་སྤྱི་གསལ་
བ་སྤྱི་གནས་པར་བྱས་ཀྱང་གསལ་བ་དེ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་
གྱིས་གསལ་བ་དེ་རིགས་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲོན་མ་དང་མིག་དབང་ལ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པར་
ཐལ། བ་ལང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིའི་གསལ་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་

67

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གང་དག་རིགས་དེ་ནི་གསལ་བ་ལས་རྫས་གཞན་ནམ་གཞན་མིན་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ལུགས་ལ་སྔོན་མེད་གསར་བྱུང་གི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱིའི་བློས་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིག་པུ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་གཞན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ལས་གཞན་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སྤྱི་དེ་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཉིད་མིན་པར་རྫས་གཅིག་ན། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །
འོན་ཏེ་རྫས་གཞན་ཉིད་མིན་པར་རྫས་གཅིག་ན། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་
བ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཁྱོད་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལས་རྫས་གང་ཞིག་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དྲང་སྲོང་གཟེག་ཟན་གྱིས་སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་པ་ལ། དེའི་
སློབ་མ་པེ་ཐ་ར་ནི། རང་གི་རྟེན་ཙམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ། པེ་ལུ་ཀ་ནི། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་གསར་བྱུང་གི་རྫ་བུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་སྤྱི་མེད་པར་
ཐལ། ཡུལ་གཞན་གྱི་བུམ་སྤྱི་ནི་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། ཡུལ་དེ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་སྔར་

ནས་བུམ་སྤྱི་ཡོད་པའང་མིན། ཁྱོད་སྔར་བྱུང་ནས་བུམ་སྤྱི་ཕྱིས་བྱུང་བར་ཡོད་པའང་

68

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྟེན་གསལ་བ་སྔ་མའི་སྤྱི་དེ་རྟེན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
སྤྱི་དེ་ཆ་གཅིག་རྟེན་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ་གནས་ནས་ཆ་གཅིག་རྟེན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་

ལ་འཕོ་འམ། རྟེན་གསལ་བ་སྔ་མ་སྤངས་ནས་རིལ་པོ་རྟེན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ།
དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་སྔ་མ་ནི་སྤངས་གཏན་ནས་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀྱེ་མ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གསལ་བ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་
ཕོངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དཔྱས་སོ། །
ད་མི་འགྲོ་ཅེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ཡུལ་གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་བུམ་སྤྱི་དེ་ན་རང་གི་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དེ་ལས་གནས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེས་པའི་གསར་བྱུང་གི་བུམ་པ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན་ཞེས་བཏིང་ཚིག་གོ །བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན།
བུམ་གསལ་ཕྱི་མ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། བུམ་གསལ་སྔ་མ་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་
གཡོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དེ་ཡུལ་གང་ན་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རྫ་བུམ་གྱི་དངོས་པོ་
དེ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་འབྲེལ་པ་སྟེ་གནས་པའང་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཅི་ག་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་དཔྱས་སོ། །བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྫ་བུམ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫ་བུམ་གནས་པའི་ཡུལ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་པེ་ལུ་ཀ་ན་རེ། གསལ་བ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་པས་མི་འགྲོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། བུམ་སྤྱི་

69

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བར་ཐལ། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་

ཁྱབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་སྤྱི་འཛིན་པ་དེ་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པས་
གསལ་བ་མེད་པ་ན་སྤྱི་མཐོང་བར་མི་འདོད་ཅེ་ན། བུམ་སྤྱི་དེའང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པ་བུམ་གསལ་གྱིས་ཁྱོད་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གསལ་བྱེད་བུམ་གསལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན་གསལ་བྱ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གསལ་བ་མ་རྟོགས་པར་སྤྱི་མི་རྟོགས་པ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་

སྔར་ནི་སྤྱི་མ་རྟོགས་པ་གསལ་བ་མི་རྟོགས་པར་འདོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་ནི་སྤྱི་
དང་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྟོགས་ཚུལ་གོ་བཟློག་པར་
འདོད་དེ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་ངལ་བ་དུ་མས་སྤྱི་གཅིག་སྨྲ། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འདོད་ཅེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་དུ་མ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཡང་འཚེད་པ་པོ་དང་གློག་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

70

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་ཐབ་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཚེད་པ་པོའི་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་དུ་མས་འཚེད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་འཚེད་པ་པོའི་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་
རྟོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་དུ་མས་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་འདི་ཡི་རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ལས་གཞན་འཚེད་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་
འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་འཚེད་པའི་རྫས་ལ་དངོས་སུ་མི་འབྲེལ་བར་ལས་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་ལས་དེ་འདྲའི་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་བྱས། ད་ལྟ་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ད་ལྟ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་མེད་ཀྱང་སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་
ལས་ཀྱི་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་འོ་ཞེ་ན།
སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་
བྱས། ད་ལྟ་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་

71

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་མིན་པ་མིན་ནས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཆོས་དེ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན། ཆོས་དེ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཡང་རྟ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་
འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་
མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྫས་སུ་མེད་ན་སྔར་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་བྱས། ད་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འབྲས་འཚེད་པ་པོའི་ཤེས་བརྗོད་དག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེར་མེད་ཀྱང་དེ་མེད་ན་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་བརྗོད་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་ཐོབ་སྟེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ལ་འབྲས་འཚེད་པའི་ནུས་པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་དེ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་འོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ནུས་པའང་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་དང་། ཀློག་པ་པོ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུའོ་ཞེ་ན། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་
ཅན། དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཉིད་དུ་ནས་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ལ་འཕྲོད་འདུས་
འབྲེལ་ཞིང་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འཚེད་པ་པོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྫས་ཉིད་ཅེས་

72

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་ཞིང་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་
ཁྱོད་འདོད་པ་བཞིན་དུའོ། །མ་ཁྱབ་ན། དོན་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཇི་

སྙེད་པ་དེ་དག་ནི་འདིའི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་གཅིག་འཕྲོད་འདུ་པ་བ་ཡིན་པར་ཁྱོད་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ལའང་གསལ་བ་མིན་ན་ནི་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་འབྲས་འཚེད་བཞིན་པ་ན་ཡང་འཚེད་པ་
པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་ཞིང་མངོན་སུམ་ལའང་གསལ་བར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ལ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་མ་
འབྲེལ་ཞིང་། མངོན་སུམ་ལའང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱེད་རྣམས་སྤྱིའི་

རྟེན་བྱེད་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འཕྲོད་འདུས་
འབྲེལ་པ་ཡིན་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབ་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་ལས་ལྟོས་པའི་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུས་འཚེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འབྲས་འཚེད་
པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཐབ་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་འབྲས་འཚེད་པའི་བྱ་བས་འཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འབྲས་འཚེད་པའི་ལས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། འབྲས་འཚེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

73

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཁྱོད་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་གཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར། རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བས་ཕན་འདོགས་པ་ལས་རང་གི་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་ཤིང་ད་བ་དེ་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤིང་ད་བ་དང་སེང་ལྡེང་དང་བ་ལང་རྣམས་སྤྱི་

དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་ད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སེང་ལྡེང་བ་ལང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱིའི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ཁྱོད་དང་སེང་ལྡེང་འགའ་ཞིག་ལ་རིགས་གཅིག་པ་སྒྲ་བློ་རབ་ཏུ་འཇུག །གཞན་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་རིགས་ཅན་དུ་ཉེ་བ་གང་གིས་ཏེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་
ཉིད་ཤིང་སྒྲ་དང་། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་ལས་སྤངས་པ་སྟེ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་
ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་དེ་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་

འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་གཞན་ལུགས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་

74

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འཇོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ས་བོན་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་གཅིག་བྱེད་པ་མི་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷན་གཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་དེ་ཁྱེད་སྐྱེད་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་པ་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སོགས་དོན་མེད་པ་དེས་ན། གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་

དང་བྲལ་བའི་རྟག་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་འབྱུང་སྟེ། ཆུ་
ལུད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པས་ཁྱོད་སྐྱེ། དེ་རྣམས་གང་རུང་གཅིག་དང་བྲལ་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཡང་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གསལ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་དེ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན། སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུ་ལུད་སོགས་ལས་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ལ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་
སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཅེ་ན། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པ་དེས་ན་

75

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་། སཱ་ལའི་མྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡིན་གཞན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་རྒྱུ་མིན་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་རྒོལ་བར་མི་འོས་ཏེ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་
ནམ་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་སོ་རྣམས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཙོ་
བོའི་ངང་དུ་ཐ་དད་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ལས་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་འགྱུར་ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་དེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། གཅིག་རྣམ་འགྱུར་དེ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཁྱོད་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྣམ་འགྱུར་དང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཛིན་
པའི་བློ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལྟར་ནའང་གསལ་བ་ཞིག་པའི་ཚེ་སྤྱི་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ཅེས་བརྟགས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་བུམ་མ་ཡིན་བཀག་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཁྱོད་མི་འཇིག་པར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། བུམ་

76

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གསལ་འཇིག་པའི་ཚེ་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་མི་གནས་པར་འཇུག་གམ་ཞེས་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
བུམ་སྤྱི་འཛིན་པའི་བློ་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་བུམ་གསལ་འཇིག་པའི་ཚེ་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ཅེས་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱར་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བསླད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེལ་བ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་སྤྱི་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ཅེས་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་བར་བྱར་མེད་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་འཇིག་གམ་མི་འཇིག་ཅེས་བརྟག་ཅིང་དཔྱད་པར་བྱར་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་མེད་ན་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་
གྱི་ཁྱད་པར་ཆུ་ལུད་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ནས་
ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དེས་ཁྱོད་གྲོགས་སུ་ཡོད་ན་ནས་
ཀྱི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད། མེད་ན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མྱུ་གུའི་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་བའང་ཡོད་ལ། དེའི་ནུས་པས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པས་ཁྱད་པར་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་དེས་མྱུ་གུ་དེ་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་བྱ་མིན་

77

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་ཅེས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་དུ་བསྒྲུབས་ནས། བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། མྱུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལས་གཞན་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ལ་མི་བརྟེན་པར་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གསལ་བ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་དེ། གཞན་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆུ་ལུད་སོགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་དང་། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པས་འབྲས་བུར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། དེ་ནི་ཞུགས་པས་བླང་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་
པས་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་གྲངས་ཅན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཁྱད་མེད་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ནའང་། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ།

78

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱིས་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་གཅིག་ན་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་

ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་གཅིག་ན་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ན་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེར་གཅིག་ན་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་

བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་གཅིག་ཀྱང་། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དེ། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུའི་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་སོགས་ཆོས་
ཅན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་གནས་
སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་དེས་འབྲས་བུ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་སྔ་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་མེད་པའི་རྟག་པ་གཅིག་པུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་སྔ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐོབ་

79

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཆ་མེད་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྱུར་ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་

རྣམ་གྲངས་ཟེར་ཀྱང་། སྤྱི་ཁྱད་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
འདྲ་བ་ཐུན་མོང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ནུས་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ནི་གསལ་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཁྱད་

དེ་དག་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་འདོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཁྱད་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ནུས་པ་དང་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །འདི་ནི་སྤྱིའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེའང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་
དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའི་ཕྱིར།

དཔེ་ཇི་ལྟར་བུམ་སྣམ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པས་ཕན་ཚུན་སྤྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཛིན་པའི་བློ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་དེ་ཁྱད་པར་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་
བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་རམ། ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཞིག་དཔྱད་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་ཏེ་

80

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་ལྷ་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་བཞོ་བཀལ་ལ་
སོགས་པ་དེ་སྤྱིའམ་ཁྱད་པར་ཡིན་དཔྱད་པར་རིགས་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཅིང་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་འདྲེས་ན་མེ་དོན་གཉེར་ཡང་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་མེ་ཆུ་དོན་གཉེར་རྣམས་མེ་ཆུ་རིགས་ཐ་དད་ཤེས་པའི་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མེད་པས་མེ་ཆུ་རིགས་ཐ་དད་དུ་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། མེ་ཆུ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མི་སྐྱེས་པའི་རྐྱེན་མེད་དེ། ཞེས་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཕན་ཚུན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཞར་ལ་ངན་རྟོག་གཞན་ཡང་སེལ་བ་སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་པ་སྟེ་ངོ་ཚ་མེད་པའི་གཅེར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ཞོ་རྔ་གཉིས་རང་མཚན་པ་གཅིག་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་རྔ་མོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་མུན་སྤྲུལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་རུང་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞོ་རྔ་མཐའ་གཅིག་དུ་ནི་ཐ་དད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

81

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་མ་ཡིན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞོ་འཐུང་ཞེས་ནི་བསྐུལ་བ་ན། ཞོ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་རྔ་མོང་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ་རྒྱུག་འོས་པར་ཐལ། ཞོ་རྔ་ཐ་དད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་བསལ་བ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཞོ་དེ་རྔ་མོང་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཞོ་འཐུང་ཞེས་བསྐུལ་བ་ན་ཁྱད་པར་ཞོ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། རྔ་མོ་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། རྔ་མོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཞོ་རྔ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ཞོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལ་སྟེ་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞོ་རྔ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ལ་སྟེ། འདོད་ན། གནས་སྐབས་ཐ་དད་ལ་མཐར་ཐུག་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་བློ་ཐ་དད་འཇུག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཡོད་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པ་བསྟན་ནས། ད་མེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པ་པ་སྟོན་པ་ནི། བུམ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་དམ་སེལ་བས་བརྗོད་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡང་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་གིས་ནི་རྣམ་གཅོད་ཙམ་དུ་བརྗོད་ཅིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ། །

82

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

༈ དེ་ལྟར་ཞར་ལ་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་གཞན་སེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ད་དཀྱུས་མ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་
འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་ཅིང་བཀོད་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། སྒྲ་འཇིག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རང་མིང་གིས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བྱེ་བྲག་སྟེ་ཐ་དད་ལྟོས་པར་འཕངས་པའི་ལྟོས་པའམ། འོན་ཏེ་སྒྲ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་རང་མིང་གིས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཕངས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་སྟེ་དག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་སྒྲ་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཏེ་ཡིན་དགོས། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ཙམ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ཙམ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་བུམ་པའི་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །
དེས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན་དང་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་དག་ལས་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་མཚུངས་ཏེ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་འདོད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། གཞན་འདོད་སྒྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ་གྲངས་ཅན་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིའི་

83

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་ལ་རྒོལ་བ་གྲངས་ཅན་པའི་བཞེད་འདོད་ཀྱི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ཁྱད་
པར་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་བློ་ངོར་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་པ་དེས་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཙམ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་ཚད་མས་བཀག་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པ་གཅིག་པུ་བ་སོགས་
ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་དེ་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་
བཟུང་ན། གྲངས་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་
རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བ་འདིར་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་གཅིག་པུ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

བྱས་པའི་ཡོད་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་ཙམ་དེས་ཁྱོད་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཙམ་གཙོ་བོར་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ལ་སོགས་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་ཡོད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་རྟགས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་ཙམ་བཟུང་བ་ན། དངོས་པོ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གྲུབ་
ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་

ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་

84

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་ཇི་ལྟར་ན་གཙོ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཡོད་ཆོས་གཉིས་ཆོས་མེད་ཆོས་གང་
བཀོད། དང་པོ་ན། ཡོད་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། གཙོ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། གཉིས་ཀ་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ན། མེད་པའི་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་
ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་ལ་མེད་ཅིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྔར་དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར་ཅེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་དེ་གོ་བྱེད་དམ་རྟགས་ཡིན་ལ། རྟགས་དེ་ལ་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་གོ་བྱའམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྡོག་པ་ན་བྱས་པ་དེ་ལྡོག་པར་བྱེད་དེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་
པའི་ཁྱབ་བྱ་ཁྱོད་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་རང་

བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན་གང་བྱས་པ་མི་རྟག་བུམ་པ་
བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གམ། གང་མི་

85

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའཇིག་པ་མ་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་
ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་སུ་ཆོས་མི་མཐུན་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་བཞིན་ནོ། །
སྔར་ཡོད་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ་དངོས་པོ་
རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་འཇིག་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་དཀར་པོ་ཚོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པས་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཚོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་ངེས་པར་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་
འགའ་ཞིག་ལ་འཇིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་འགའ་ཞིག་ལ་འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་སོགས་དེ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཅི་ཞིག་བཤད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བའི་རྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཐོ་སོགས་ཐམས་ཅད་དག་ནི་
ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ། རང་འབྲས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་གནས་པས་ཏེ་བསྐྱེད་ངེས་སུ་མེད་པའི་

86

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་སྟེ། བུམ་སོགས་དེའི་འཇིག་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཐོ་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བུམ་སོགས་འཇིག་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇིག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་གྲུབ་ཙམ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་ཏེ་ངོ་བོའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མི་བརྟན་པའི་གློག་སོགས་གང་ལ་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་རྒྱུན་བརྟན་པར་འདོད་པའི་རི་ལ་སོགས་པ་ལའང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གློག་ལ་སོགས་པ་དང་རི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བསྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་སྟོན་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་སུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་སྟེ། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲས་བུ་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པའི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་བསྒྲུབ་རྟགས་བཤད་ཟིན་ནས། དགག་རྟགས་སྟོན་པ་ལ། སྔར་ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ་ཞེས་པ་འཆད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་དོན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་རང་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་སྐལ་དོན་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མར་ཏེ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་མི་

87

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དའགལ་ཏེ། ཆོས་དེའི་ངོ་བོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པར་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བློ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེད་ངེས་
སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་”ཤེ1་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་གྱི །མེད་ངེས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཐ་མལ་པ་ལ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐལ་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྒྲུབ་པ་
སྟེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་
དོན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་དོན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་རང་འདྲའི་
རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདུན་འདིར་ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཙམ་
འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེད་ངེས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དེས་ན། སྣང་མི་རུང་གི་ཆོས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་

1 ཅེ

88

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ངེས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ།
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྟེ་ཁྱད་པར་སྣང་རུང་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལ། མེད་ངེས་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། འོ་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་གྲུབ་ཅེས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་གྲུབ་ཅེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་སྣང་མི་རུང་གི་དོན་སྤྱིར་བཏང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་རྟགས་ལས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ངེས་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྣང་རུང་གི་རྒྱུ་ཚད་མས་མི་ཤེས་ཤིང་མ་དམིགས་ན་སྣང་མི་རུང་གི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་མེ་མེད་ཀྱིས་དུ་མེད་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དོན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱབ་བྱ་མ་
དམིགས་པ་རྟགས་ཅན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱར་ཡོད་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་ཡང་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་མེད་ཀྱིས་ཤ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །
འོ་ན་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དེ་དག་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་

89

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྣང་རུང་གི་དོན་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་སྣང་རུང་གི་དོན་དེ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྣང་རུང་བུམ་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་སྟེ་བུམ་པ་མཐོང་བའི་གེགས་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་སོགས་མི་སྲིད་པར་གྱུར་པ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་
ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པའི་དངོས་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་སྣང་རུང་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་རུང་བུམ་པ་ཡོད་ན་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སྒྲུབ་པར་མ་ཟད། འགལ་ཟླ་དམིགས་པས་ཀྱང་མེད་ངེས་སྒྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་
ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་ཡོད་ན་དེ་འདྲ་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་དང་། མེད་ངེས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་དང་། མེད་ངེས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན། གཙོ་བོ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྒྲ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཙོ་བོ་མེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

90

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཅན་མེད་ངེས་པས་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཡང་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་རང་མཚན་དུ་བསམས་ནས་རྩོད་པར་ཟད་ཏེ་
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་རང་མཚན་དུ་མེད་དེ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དོན་
དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་། མེད་པ་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
ཚད་མས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཉན་པ་པོ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོ་ཞེས་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་པ་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ན། དོན་བུམ་སོགས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྣམས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
རྟག་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་དོན་ལ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་

91

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའི་ཕྱིར་དང་། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དངོས་ཡུལ་རང་མཚན་གྱི་དབང་ཁོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་བློ་རྟོག་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་འཐད་དེ། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བློ་རྟོག་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡུལ་རང་མཚན་
གྱི་དབང་ཁོ་ནས་འཇུག་ན་གནོད་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྙོན་ན། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་
ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དང་། གཙོ་བོ་དང་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་དེ། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་གཅིག་བསྒྲུབ་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡན་འགར་བ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲ་དོན་མེད་པར་བསྙོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་མེད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྙོན་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་སུ་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འབྲས་བུ་

92

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འབྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་འདི་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་དོན་ལ་ཡོད་མེད་དུ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་
དུ་གཉེར་བྱ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས་འཁྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པས་དོན་དུ་
གཉེར་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཅི་ཕན་ཏེ་མི་ཕན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། རིགས་པ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་རྟེན་
ནམ་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཙོའི་སྒྲ་དོན་འདིའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་སྒྲའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟགས་པ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། ། །

༈ ཞར་ལ་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྔར་མ་
དམིགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མེད་ཅེས་པ་ཡང་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་པར་མི་
གྲུབ་མོད། ལུང་གིས་མ་དམིགས་ན་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གཞི་
འགར་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

93

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོའི་བློ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་ལུང་ཚད་མར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ལུང་དེ་ལས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་ཚད་མར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། ངག་གམ་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བའི་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་ཚད་མར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལུང་གི་དོན་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་རབ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད། མ་མཐོང་བ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་

དངོས་པོའི་དོན་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་རང་
ཚིག་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པའི་
ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔྱད་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ལུང་ངམ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གང་ཡང་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

94

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འོ་ན་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྤྱི་ལས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་
ལ་ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་ལུང་རྣམ་དག་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བླང་བྱའི་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དང་། དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྡུག་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་བསྟེན་པ་དང་། སྡུག་བདེན་འདོར་བའི་ཐབས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ་དང་བཅས་པ་སོགས་རང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་ཚད་མས་རབ་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འཐད་པ་བསྟན་ནས། ད་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འཐད་པ་འགོག་པ་དེ།
གལ་ཏེ་ལུང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཚིག་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་

95

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགཞན་རི་ཁྲོད་རྗེ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་། འདོད་དོ། །
གལ་ཏེ་ལུང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་

ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་ཚད་མས་ཤེས་པར་ནུས་ན། དེའི་ཚིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་མོད། ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་སྤོང་བ་ནི་སུ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པ་ལ་ལུང་བྱེད་པ་པོ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཚད་མས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་ཚད་མར་འདོད་པ་ལ། ལུང་བྱེད་པ་པོ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་ཚད་མས་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་མལ་པས་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའམ། འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པས་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་འདི་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན། འདི་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ནི་རྙེད་ཅིང་ཡོད་པར་དཀའ་བར་ཐལ། ཐ་མལ་པ་ལ་སྐྱེས་
བུ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཞན་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་ན། ཉེས་ཟད་ཀྱི་
སྐྱེས་བུ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་མཐར་ཐུག་པར་གཉེན་པོས་སྤོང་ནུས་པས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དེ། གང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་ལ་འགྲིབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་འགྲིབ་པ་ལ་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀུན་

96

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཚ་གྲང་བཞིན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱང་གཉེན་པོ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཀོད་ནས། ཟག་པ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ལ་ལའི་རྒྱུ་ལ་གཏན་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་དེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས།

གོམས་མཁན་གྱི་རྒྱུད་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་གམ་ངང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་གཉེན་པོས་འཇོམས་པ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོའི་ངང་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་འབྱུང་སྲིད་པས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གཏན་ནས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པའི་རིགས་པ་སྟོན་ཏེ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བཟློག་པའི་འབད་པ་མེད་མོད། འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱོད་མི་
བཟློག་སྟེ། ཁྱོད་འཁོར་བའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་མེད་པ་དང་། མི་རྟག་བདག་མེད་སོགས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནས་འཁོར་བའི་འཚེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟག་བརྟན་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་རྒྱུད་ལ་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་

97

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཀྱིས་ཁྱོད་བཟློག་པའི་འབད་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་བློ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་གང་སྤངས་ན་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
གང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་གཞན་ལས་ཁྱོད་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་དེར་
བཟུང་བ་ལས་བདག་དང་བདག་གི་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་ལ། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ལས་ཞེ་སྡང་དང་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་གཞན་ལས་ཁྱོད་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྤངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཁྱོད་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། གང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་རྣམས་དོན་ལོག་པ་སྟོན་

98

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ནི་དཔྱོད་པ་པ་ལ་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཅིས་མིན་ཏེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚིག་རྣམས་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་གཞན་སངས་རྒྱས་པ་དག་བརྗོད་དོ། །
དེས་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་ནས། ད་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་དེ། ཨགྣེ་ཧོ་ཏྲ་ཛོ་ཧ་ཡད་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་
པ་མིན་ཡང་དོན་ལོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་གི་བརྡ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་
པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྡ་སྦྱར་བ་རིག་པ་
མེད་པར་ཡང་ཁྱོད་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངག་གི་བརྡ་
ལས་སྒྲ་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་དེ་ནི་གསལ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས་བརྡ་
རིགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གོ་བ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞན་དག་ནུས་
མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྡ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དོན་རེ་རེ་

99

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདང་འབྲེལ་ལམ། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དང་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྔགས་སྦྱངས་ཀྱིས་མར་མེར་བླུགས་པ་དང་འགལ་བ་ཁྱི་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གསལ་བར་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དུ་མ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པའི་
ཆེད་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་བློས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་བརྡའི་དབང་གིས་དོན་དུ་མའི་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ།
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་དུ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བརྗོད་
དགོས་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྫས་ཐ་དད་དེ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་ལེགས་པར་མ་བྱས་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདེན་རྫུན་གྱི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ན་བདེན་བརྫུན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེས་
བུས་ལེགས་པར་བྱས་པར་ཁས་ལེན་ན། སླར་ཡང་རིག་བྱེད་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པས། རིགས་པ་འདི་ནི་དངོས་སུ་གླང་ཆེན་གྱི་ཁྲུས་

100

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དང་འདྲ་བར་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་དེ་རྟག་གམ་མི་
རྟག །གལ་ཏེ་རྟག་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེ་སོགས་དང་འབྲེལ་པ་རྟག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་ཅན་མེ་སོགས་རྣམས་མི་རྟག་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་རྟག་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕྱི་མ་རྣམས་མི་བརྗོད་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྔ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་དེ་སྐྱེས་བུའི་བློ་ཡིས་ལེགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བློ་ངོ་ན་སྣང་ཞིང་དོན་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེ་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ཕྱི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ་
ནི་ཆོས་ཅན། སྔར་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕྱི་མ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་
ཏུ་གནས་པ་ལས་ཕྱིས་རྣམ་པར་བཟློག་ནས་འབྲེལ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་བློས་རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
ལ་ཆོས་ཅན། དོན་ཕྱི་མ་མི་བརྗེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྟེན་བརྗོད་བྱ་ནི་འཇིག་ན་ཡང་བརྟེན་པ་འབྲེལ་པ་འཇིག་པ་མིན་ཏེ་
རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྟེན་གསལ་བ་འཇིག་ཀྱང་། བརྟེན་པ་རིགས་མི་འཇིག་པ་དང་འདྲ་བས་འབྲེལ་པ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱོན་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་

101

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་རིགས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་བརྗོད་བྱ་དང་འགལ་བ་དེ་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་དོན་གཞན་དུ་རྟེན་
དུ་འདོད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་དང་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་གང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟག་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་གཞན་བརྟེན་པ་དང་
མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱི་དབང་

གིས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལས་ནི་ཁྱོད་གསལ་
བར་བྱས་པར་འདོད་ཏེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དབང་སོགས་རྣམས་ཚོགས་པ་ན། ཁྱོད་སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་
སྒོ་ནས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་བསྐྱེད་པར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་ལ་རིག་
བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། རིགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱེད་དུ་
འདོད་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་རང་གི་དོན་ཅི་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བརྗོད་བྱ་དང་གསལ་བ་དེས་
ཁྱོད་གསལ་བར་བྱས་པར་འདོད་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་བ་ཉིད་ཡོད་པར་གྱུར་དུ་ཆུག་མོད།
རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་དེ་རིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་དང་རྫས་ཐ་དད་དམ་
ཐ་དད་མིན། དང་པོ་ན་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་

102

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་དང་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཏེ་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་གཉིས་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་མིན་པའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་པ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་
གཉིས་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྫས་གཅིག་
པ་དང་ཐ་དད་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ།
རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་དེ་རྟོག་པས་སྒྲོ་
བཏགས་པར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་འབྲེལ་པ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ལས་ལོག་པར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་
བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ལ་རག་ལས་
པའི་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལས་ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་འདྲེས་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་
པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་ན། སྒྲ་དེའི་ཡི་གེ་
དོན་དང་འབྲེལ་ལམ། ཚིག་དོན་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་ལི་ལ་

103

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དསོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཚིག་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དངོས་པོ་བའི་འབྲེལ་
པ་འདི་ཇི་ལྟ་བུར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ལ་རྟོག་པས་ངག་ཚིག་སོགས་སུ་ཀུན་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་དོན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་
བསྟན་ནས། ད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་དྲིས་པས། དཔྱོད་པ་པ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བདེན་དོན་
ཅན་དུ་མ་ཟད། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཡང་འདོད་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དྲན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལོ། འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལའང་ད་ལྟ་རྟོགས་ལྡན་དུ་རློམ་པ་དག་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་དཔྱོད་པ་བ་འདི་ནི་ངན་པ་རྨོངས་པའི་མུན་པས་ཁྱབ་པ་ཞིག་གོ །
བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་དྲིས་པས། རྒྱུ་མཚན་དགོད་པ་དེ། ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་རིག་བྱེད་འདོན་པ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། ཁྱོད་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་
ཕྱིར། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན། ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་སློབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ཚིག་དང་ཚིག་གི་བཀོད་པ་ངག་
ནི་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ། དེ་ལ་ཡང་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་གཞན་སྔོན་དུ་སོང་བ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་ནོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་པ་

104

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགའ་ཞིག་སྨྲའོ། །
དེ་འགོག་པ་ནི། རིག་བྱེད་ལས་གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུས་སྤེལ་བའི་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་གཞུང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་རིག་བྱེད་དེ་ལྟར་
ཁྱོད་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་པར་རིགས་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་ངག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་མེད་པར་ད་ལྟ་གཞན་དག་གིས་འདོན་པ་གང་མཐོང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དེ། འབྲས་བུའི་རིགས་གང་རྒྱུའི་རིགས་གང་ལས་སྐྱེས་པར་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་སྐྱེས་
པར་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་ཁྱད་མེད་པར་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་མ་མཐོང་བ་
ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་རྒྱུ་དེའི་རིགས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་གཅིག་བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པ་མཐོང་བས། བུད་ཤིང་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་མ་མཐོང་བའི་མེ་གཞན་ཡང་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་བུད་ཤིང་གཞན་ལས་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་
བྱས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཚིག་གཞན་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར་ཏེ་སྟོན་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྐྱེས་བུའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཚིག་གཞན་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་

105

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དགཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྤྲོས་པ་གང་དང་གང་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་དུ་ཆུག་མོད། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དུ་རིགས་པ་མིན་ལ།
ཐོག་མ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་
སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཡང་མིའམ་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན། ཀླ་ཀློ་སོག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་ཤི་ནས་བུ་ཐུ་བོས་མ་བག་མར་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དང་། མེད་པར་སྨྲ་བ་རྒྱང་པན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དགེ་སྡིག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་
རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་ཀླ་ཀློ་དང་རྒྱང་པན་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་
ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཐོག་མེད་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པས་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཀླ་ཀློ་རྒྱང་པན་པ་སོགས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་
ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དག་ཀྱང་ཡིན་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་

106

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་བསྒྲུབས་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་སམ། ངག་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་
པར་སྒྲུབ། དང་པོ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་ཨི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དཔྱོད་པ་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བདེན་དོན་ཅན་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་ཨ་ཨི་སོགས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་
ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ངག་ཡོད་དུ་ཆུག །རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་

དེ་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ངག་གི་ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནམ། དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དང་པོ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་དེའི་དངོས་པོ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ལ་རྗོད་བྱེད་དེའི་དངོས་པོ་ཅན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེང་གེ་མ་ཡིན་པའི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་སོགས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ངག་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་དེ་ལོག་པ་སྟེ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་

ཤས་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་ངག་གི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

107

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེས་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ངག་གི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་ཐོས་པས། ཆ་ཤས་གཞན་
དོན་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ནའང་། རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྔ་ཕྱི་

རིམ་གྱིས་ཐོས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་གཅིག་ཆར་ཐོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངག་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་
གྱིས་རྟོགས་ཤིང་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག །གལ་ཏེ་
མི་རྟག་ན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཅེས་ན་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཁྱོད་རང་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་
དམིགས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་རྟག་པ་གང་ཞིག་དེས་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་རྩོལ་བ་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བའི་ཚེ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཅིས་ཀྱང་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་སླ་སྟེ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྔར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིག་སྒྲ་དེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་
གཅིག་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་

108

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་ན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་རྐྱེན་ཚང་བའི་ཉན་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཆར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཁྱབ་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་

པའི་རིག་སྒྲ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་མི་དམིགས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ནའང་། ཁྱོད་རྐྱེན་གང་གིས་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་མ་བྱས་ཀྱང་དབང་པོ་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་
འདུ་བྱས་པས་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱས་པའི་དབང་པོས་རིག་སྒྲ་ཐོས་པར་འགྱུར་བས་
སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱས་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

ཀྱང་རིག་སྒྲ་མ་ལུས་པ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིགས་སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་རུང་
དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་
པར་འདུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་དབང་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྣ་བའི་དབང་པོས་དོན་གཅིག་སྟེ་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། སྙན་ངག་དང་རྫ་རྔ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་ཚོགས་དུ་མའི་ཅ་ཅོ་གཅིག་ཅར་དུ་ཇི་ལྟར་དུ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྐྱེན་གྱིས་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་
པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཅ་ཅོ་དེ་ལ་སྒྲ་ཙམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་ཐོས་པར་འགྱུར་གྱི། རྗོད་བྱེད་
དུ་མ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྙན་ངག་འདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་

109

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ནི་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།
སྙན་ངག་གི་སྒྲ་འདོན་པ་པོ་གཞན་དག་ནི་རེ་ཤིག་མི་འདོན་པར་གནས་ནས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་སྙན་ངག་གསལ་པོར་འདོན་པའི་ཚེ་ན་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐོས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་འདྲའི་རྗོད་བྱེད་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་མེད་པ་ལས་ཡང་ན་ཡོད་དུ་ཆུག །རྣ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྐྱེན་གྱིས་སྒྲ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་ནུས་པ་ངེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་ཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་
བྱ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྒྲ་ཙམ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་
དང་བཅས་ལ། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་། སྔ་ཕྱིའི་
ཆ་ཤས་རེ་རེ་བས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་ཙམ་གྱིས་

གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་རྗོད་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པར་
ཐལ། སྒྲ་ཙམ་ནི་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་བཅས། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དང་དེ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ལ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་
བཅས་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲ་ཙམ་དག་གིས་གསལ་བར་བྱས་

110

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ངོ་བོའི་གོ་རིམ་དེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ངོ་བོའི་གོ་རིམ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མ་
བྱས་པའི་ངག་མིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་རྣམས་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་
ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
རྟག་པའི་གོ་རིམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་རིམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་རིམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ་འགལ་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་གོ་རིམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ནུས་པ་གང་ཞིག །རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཡི་གེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་
དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱོན་དེ་བསལ་བར་འདོད་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མི་རྟག་
པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྔར་མི་རྟག་ན་ནི་རྩོལ་བྱུང་
ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་མི་འགྱུར། །ཅེས་སོགས་སུ་ནི་བརྗོད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་
ངག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་

པའི་ཡི་གེའི་རིམ་པའང་ངག་མིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པའི་རྟག་
པ་རྣམས་ལ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་

111

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཡིན་གྱི། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་

གེ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་འབྲས་ཉིད་ཡིན་གྱི། གསལ་

བྱ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྐྱོད་པ་དང་འཕྲད་པ་ལ་སོགས་
པ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། དོན་གཞན་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་དེའི་གསལ་བྱ་རིགས་འདྲ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཤེས་པ་སྟེ་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་གསལ་བྱའི་བློའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བྱ་རིགས་འདྲ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་བུམ་གཟུགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་
མེའི་འོད་བཞིན་ནོ། །
གསལ་བྱ་རིགས་འདྲ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་སྔར་མེད་གསར་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ནའང་གསལ་བྱེད་འདི་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུ་ལས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་མོད། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན་གསལ་བྱ་རིགས་འདྲ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གསལ་བྱེད་དང་སྐྱེད་བྱེད་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་
གྱི། གསལ་བྱ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱོད་པ་
དང་ཕྲད་པ་སོགས་ལས་ངེས་པ་སྟེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་འབྱུང་བ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསལ་བྱེད་ལ་ནི་དེའི་ནུས་པ་ལས་གསལ་བྱ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་བ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དཔྱོད་པ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིག་བྱེད་
ཀྱི་ཡི་གེ་དེའི་དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་རིག་སྒྲ་གསལ་བ་

112

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་

སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་
པའི་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་དག་རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་རྫ་བུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་དེ་རིག་
སྒྲའི་གསལ་བྱེད་ཙམ་གང་ཞིག །བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ལས་རིག་སྒྲ་འབྱུང་བ་དང་། རྫ་མཁན་སོགས་ལས་རྫ་བུམ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཐོབ་བོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཙམ་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
འབྲས་བུ་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་མེད་ལ། རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་གསལ་བྱེད་ཙམ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞར་ལ་རིག་སྒྲ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་པ་ནི། གཞན་ཡང་རིག་སྒྲ་རྟག་སྟེ་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དོན་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་སྔར་ནས་ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ་སྟེའུ་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། །སོགས་པས་ཕྱིས་ཡི་གེ་ཨ་ཐོས་པ་ཆོས་ཅན། སྔར་ཡི་གེ་ཨ་ཐོས་པ་དང་ཡུལ་གཅིག་སྟེ་ཨ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གང་ཡིན་སྒྲུབ་བྱེད་རྟག་ཏུ་འདོད་ན་ནི། ངོ་ཤེས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་

113

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་རིག་སྒྲ་རྟག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ངན་གཞན་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རིག་སྒྲ་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱིས་མ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རིག་སྒྲ་
ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། བློ་ཉན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་པས་དམ་བཅས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་པའི་ཁས་བླངས་མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཆར་དུ་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དམ་
བཅས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་པའི་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གནོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དཔྱོད་པ་པས་
སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་ཡིད་སོགས་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་རང་རིག་གིས་དངོས་སུ་གྲུབ་ནས་མེད་ན་མི་སྐྱེད་བར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་ཡིད་སོགས་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་དབང་ཡིད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུར་དཔོག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
གྲགས་པས་གནོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

བཞིན་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དོན་མཐུན་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡི་གེའི་
གོ་རིམ་ཡོད་པར་འདོད་པའང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་འགོག་པ་སྔར་ནས་གསལ་བར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ། །

114

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེས་ན་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་བཀག་ནས། ད་རིག་བྱེད་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་པ་འགོག་པ་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་ཡོད་ཙམ་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་དང་ཤིང་གི་འཇིག་རྒྱུར་ཐོ་
བ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དེ་དག་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་སྐྱེ་བས་འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མེ་དེས་ཤིང་
གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་པ་གཅིག་བསྐྱེད་དམ་ཤིང་དང་གཅིག་པ་གཅིག་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤིང་ནི་ཆོས་ཅན། མེས་ཞིག་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇིག་པ་མེད་པར་མི་འཇོག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་གཅིག་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེས་བསྐྱེད་པའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཤིང་འདིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས་མཐོང་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མེས་བསྐྱེད་པའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་གཞན་ཤིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་སླ་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤིང་མི་སྣང་དྲིས་པས། དེ་འདྲའི་འཇིག་པ་དེས་ཤིང་བདག་གི་བར་བཟུང་

115

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དབའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་སྣང་བ་མིན་ཞེ་ན། མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་དེ་བདག་གི་བར་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཤིང་མི་སྣང་བར་
བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་སྣང་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡང་ཤིང་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་མཐོང་བ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྔར་ནག་པ་བསད་ནས་ཕྱིས་ནག་པ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན་བསད་
ཟིན་གྱི་ནག་པ་སླར་ནག་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཤིང་འདི་ལའང་ཤིང་ཞིག་པ་ཞིག་ན་ཞིག་ཟིན་གྱི་ཤིང་སླར་ཤིང་དུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནག་པ་གསོད་བྱེད་བསད་པས་བསད་ཟིན་གྱི་ནག་

པ་སླར་ནག་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཤིང་ཞིག་པ་ཞིག་པས་ཞིག་ཟིན་གྱི་ཤིང་སླར་ཤིང་དུ་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནག་པ་གསོད་བྱེད་ནི་བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་འགགས་པའི་ཆ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་ཞིག་པ་ནི་ཞིག་ཟིན་གྱི་ཤིང་འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་ལས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་མེད་པའི་སྔར་ནས་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གི་འཇིག་

116

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ཤིང་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་འཇིག་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཉིད་ག་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་
དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་གཏན་ནས་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་པ་དག་ཏུ་ནི་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་དངོས་པོར་འཇིག་པ་དངོས་པོར་མེད་ན་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་དེའི་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

117

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཞེས་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལས་ལྟོས་མེད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ལ་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་པ་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཙམ་ནས་རང་ལ་ཡོད་ན་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ན་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་ཡོད་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྣང་ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུས་བསྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མེད་པའི་རྫས་གཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་དགག་

118

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཅིག་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་འཇིག་རྒྱུར་འདོད་པའི་ཐོ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཐོ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཐོག་པའི་བྱ་བ་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ཁྱབ་སྟེ། གལ་
ཏེ་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ན་ལས་སུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡོད་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཅི་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་

འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་རྟག་
ཏུ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་རང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡང་
ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དང་འཇིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་རང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་མེད་ཅིང་ཕྱིས་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དེའོ། །སེལ་ཚུལ་ནི། བུམ་སོགས་དངོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཇིག་པ་དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་ཡང་
སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ན་

119

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དསྐྱེ་ལྡན་བུམ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཉིད་ཐོགས་བཅས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེ་ལྡན་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ཐོག་བཅས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཡོད་པ་རྣམས་
འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་མིན་པས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ངེས་སོ་
ཅེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ངེས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་འབྲེལ་པ་ཡང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ན་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཡང་དཔྱོད་པ་པས་རིག་བྱེད་སྒྲའི་ནུས་པ་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འདོད་པའང་སྔར་བཤད་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྟག་པ་ལ་བཀོད་པའི་
སྐྱོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་
བསྒྲུབས་ན། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་མ་བྱས་

ཞེས་སྨྲའམ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར་སྨྲ། དང་པོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཤེས་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱས་

པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་ཟླ་འོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་ཤེས་པའི་རྒྱུ་

120

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བྱེད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། རྒྱུ་རྟག་པ་དག་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་མ་གྲུབ་ཏེ། ནམ་མཁའ་རྟག་ཀྱང་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་དག་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་འགའ་ཞིག་སྟེ་ཡན་གར་བའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་
སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚིག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མ་བྱས་པ་ལས་བཟློག་པ་བྱས་པས་བདེན་དོན་ཅན་དང་འགལ་བ་ལོག་དོན་ཅན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་དོན་ཅན་གྱི་ངག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུས་
བྱས་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དེ་རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཀྱང་། ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་བར་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་

121

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པའམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ལོག་དོན་ཅན་མེད་དེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ལོག་དོན་ཅན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་

རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོག་དོན་ཅན་ལ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་མ་མཐོང་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྩོལ་བྱུང་དང་རྩོལ་མ་བྱུང་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ཁྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་བར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེ། དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཀུན་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་པ་མི་གྲུབ་བོ་ཞེས་ནི་སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་ལྡོག་ཁྱབ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ལྡོག་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཚད་མའི་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་
གྱུར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

122

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ནི་རྟགས་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ནད་ཞི་
བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བྱེད་ཡིན་པའང་འགལ་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་རྣམས་

ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་འགའ་ཡིས་བརྡ་བྱས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་

ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་
རིག་བྱེད་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ནར་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་
བས་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོ་ག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱར་བའི་སྔགས་གཞན་ལའང་ཆོས་ཅན། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོ་ག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱར་བའི་སྔགས་དང་ཡི་གེའི་ངོ་བོར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོ་ག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱར་བའི་སྔགས་ཀྱིས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

སྟེར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡི་གེའི་
བཀོད་པ་དེ་ཡིག་སྔགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཡི་གེའི་བཀོད་པའང་སྔགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྔགས་ཡིན་པ་སྔགས་ཡིག་རྣམས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་མིན་ཞེས་སོགས་

123

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དསུ་ནི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་

སྔགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོན་ཞི་སོགས་འབྲས་བུས་རྟག་ཏུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ནས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུས་སྟེར་ནུས་པ་གང་ཞིག །རྟག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྔགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཆོ་ག་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་
རྟག་ཏུ་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ན་
ལས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞི་སོགས་
འབྲས་བུས་སྟེར་བ་ཆོ་ག་སོགས་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། དེའི་
ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཀུན་གྱི་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་
ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་སྔགས་ཀྱིས་འབྲས་བུར་སྟེར་བ་སྦྱོར་བ་པོ་བྲམ་ཟེ་གཙང་སྦྲ་ཅན་
སོགས་ལ་ལྟོས་པས་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་

ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་དེ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་པོ་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་ལྟོས་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ཀྱི། བྲམ་ཟེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་
རྟག་པ་ལ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་པོ་བྲམ་ཟེ་གདོལ་

124

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་མི་སྟེར་གྱིས་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱོར་བ་པོ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་གྱིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྟོབས་ལས་ཞི་སོགས་
འབྲས་བུ་སྟེར་བར་འགྱུར་ན། བྲམ་ཟེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་ལ་སྟེར་མི་སྟེར་གྱི་ཁྱད་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རང་སྦྱོར་བ་པོས་ཇི་ལྟར་བརྡ་སྦྱར་
བ་བཞིན་དུ་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྔགས་དེ་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཁྱད་
པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་བྲམ་ཟེ་ཁོ་ན་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྔགས་རྟག་པ་དེ་སྦྱོར་བ་པོའི་རྐྱེན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཉིད་སྔགས་
སྦྱོར་བ་སྟེ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟག་པ་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་
འགྱུར་བ་མེད་རྣམས་ཁྱད་མེད་པས་ཞེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་པོ་གང་གིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྔགས་ལས་བྱུང་བའི་སྔགས་སྒྲའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་དེས་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བ་ཡིན་ན། སྔགས་སྒྲ་གསལ་བ་
དེ་ནི་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་སྒྲ་ཉན་པ་པོའང་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔགས་སྨྲ་བ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔགས་སྒྲ་གསལ་བའི་ཉན་ཤེས་དེ་
ཡང་ཞི་སོགས་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔགས་སྒྲ་ཉན་ཤེས་ལ་མངོན་
པར་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྔགས་དག་གི་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཕྲད་པའམ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྔགས་ཤུབ་བུ་འམ་ཡིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་

125

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཡང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞི་སོགས་འབྲས་བུར་སྟེར་བའི་སྔགས་དེ་ནི་རྣ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡིད་བཟླས་དུས་ཀྱི་སྔགས་སྒྲའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བློ་དེའང་སྔགས་སྒྲ་
གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྒྱུད་པས་སྔགས་སྒྲ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེས་ན་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་བཟླས་དུས་ཀྱི་སྔགས་སྒྲའི་རྣམ་
པ་སྣང་བའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔགས་སྒྲ་རང་མཚན་གྱི་གཟུང་དོན་ཅན་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྔ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔགས་ཡིད་བཟླས་སོགས་ལས་སྔགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་

མི་འགལ་ཏེ། སྔགས་སྒྲ་རང་མཚན་དང་སྔགས་སྒྲའི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཏེ་རྣམ་པ་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྔགས་ཀྱི་བརྡ་

བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྔགས་ཀྱི་བརྡ་བརྗོད་པ་སྟེ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ནས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་ཡིད་བཟླས་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཟླས་དུས་སུ་སྔར་སྒྲ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཀོད་པའང་སྔར་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ལ་རྩོད་དེ། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་མེད་ན་ནི་རོ་སྟེ་ས་རཿདང་། མཚོ་སྟེ་ས་རཿཞེས་ཐོས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་ཐ་དད་དུ་གོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམ་མེད་ཅིང་། དེའི་ངོ་བོ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡི་

126

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གེ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་དག་ལས་ཡི་གེ་ས་དང་སའི་སྲོག་ཨ་དང་ར་དང་རའི་སྲོག་ཨ་དང་ཚེགས་དྲག་དང་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། ཡི་གེ་སྔ་མ་རྣམས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཤེས་པ་ལས་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་
ལ། ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་ལས་སྒྲ་སྟེ་ཡི་གེ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་ཀུན་སློང་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་ལ། ཀུན་སློང་རིམ་ཅན་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་ཡི་གེ་སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་རྣ་བའི་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པ་སྟེ་འཛིན་པར་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་རིམ་ཅན་དུ་ཅིས་ཤེས་ཞེ་ན། དྲན་ཤེས་ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། རྒྱུ་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དེས་བསྐྱེད་ཅིང་རང་འཛིན་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ས་རཿདེ་རང་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མྱུར་བ་མིན་པར་དལ་བུས་ཐོས་པ་ན་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྔ་མ་དེ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིས་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པས་རང་འཛིན་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་བཟུང་བར་ཤེས་ལ། རང་འཛིན་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་བཟུང་བས་རང་རྒྱུ་ཀུན་སློང་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ནུས་སོ། །
ད་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་ནི། ས་རཿར་ས་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དག་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་
བརྗོད་དེ། རང་རྒྱུ་ཀུན་སློང་རིམ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རང་འཛིན་པའི་སེམས་ཉན་

127

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཤེས་རིམ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བུའི་གོ་རིམ་དེ་དག་
སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་

རཿ ཞེས་པའི་ཚིག་དང་། ར་སཿཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་ས་གཉིས་དང་ར་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སློང་གི་འདུ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ས་ར་ཿར་སཿསོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་སོ་སོར་གོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་སྨྲ་བ་པོས་ཡི་གེ་སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བར་མ་ཆད་དུ་བརྗོད་པ་ལས། བརྡའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་རོ་མཚོ་སོ་སོར་གོ་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་གྲུབ་སྟེ། ས་རཿར་སཿསོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའང་ཆོས་ཅན། རང་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལས་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ན། དེ་འདྲའི་གོ་རིམ་ཡིན་ན་རྟག་པར་གནས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་
ཀུན་སྐྱེས་བུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡི་གེའི་རྒྱུ་དང་ནི། ཡི་གེ་རྣམས་སྐྱེས་བུའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་མེ་གཅིག་བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པར་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ན་མེ་
གཞན་ཡང་བུད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

128

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་ཡང་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་སྐྱེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་
གྱིས་བྱས་པར་གྲུབ་པ་ན། ཤེས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་གསར་དུ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་ཀྱི་སྡེབས་དང་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་མ་ནོར་བར་ཤེས་
ཤིང་། དེ་རང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་ནུས་སུ་བྱིན་གྱིས་

རློབ་པའི་ནུས་མཐུ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་
རྣམས་ལ་ཤེས་མཐུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་མཐུ་སོགས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཐ་མལ་པའི་སྔགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བས་སྔར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་མཐུ་སོགས་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་གཙོ་བོ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་རིགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགའ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་། བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ནུས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔགས་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁོ་ནའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་རྩོམ་པ་པོའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྩོམ་པ་པོ་དེས་བཤད་པའི་རིགས་པ་མན་ངག་དང་དམ་ཚིག་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྔགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་

129

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཞི་སོགས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་

བྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་སྦྱོར་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་བརྡའི་དབང་གིས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྔགས་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔྱོད་པ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་རྣམས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རིགས་པ་འདིས་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་
ལྟར་སྣང་ཇི་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་དང་དབང་པོ་དང་སྨྲ་བ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང་ལག་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་བརྗོད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་རང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། ཨགྣེ་ཧོ་ཏྲ་
ཛོ་ཧ་ཡད་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་
བླུགས་པ་ཁོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ཁྱི་ཟ་བ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
མ་ཡིན་པའི་དོན་ངེས་འདི་སྐྱེས་བུ་དཔྱོད་པ་པས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་བླུགས་པ་འདི་ཁོ་ན་རིག་བྱེད་ཁོ་བོས་བརྗོད་བྱའི་
དོན་དང་ཁྱི་ཟ་བ་ལ་སོགས་འདི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་

130

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅིང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་ལྟར་དུ་ནི་དཔྱོད་པ་པས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དཔྱོད་པས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔྱོད་པ་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་པ་ཁྱོད་ཀྱང་ཅིའི་
ཕྱིར་ན་རིག་བྱེད་དོན་བྱེད་ངེས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་མི་འདོད་དེ་འདོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་ཤེས་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག་པུས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་ཉིད་རིག་ལ། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སུ་ཡིས་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་དཔོག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་གཞན་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་གང་གི་ཚིག་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ལྐོག་ལ་མི་བསླུ་བར་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་མཐོ་རིས་དང་ཆོས་ཆོས་མིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའི་ཚིག་ཁྱོད་ལ་མི་བསླུ་བར་འཇལ་བྱེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མར་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤིན་
ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་པ་དེ་ཚིག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དཔྱོད་པ་པ་ལ་སོགས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོ་གང་གི་ཚིག་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིས་རང་གི་

131

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དབརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བར་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་ལ། སྐྱེས་བུ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཚིག་དེ་ལུང་ངམ་ཚིག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་རིགས་པས་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁས་བླངས་འགལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔྱོད་པ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པར་རིགས་པར་ཐལ། མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལུང་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་ཤེས་པ་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། དཔྱོད་པ་པ་ཆོས་ཅན།
དཔྱོད་པ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དཔྱོད་པ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དཔོག་ལ་སོགས་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་ངག་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་པ་མིན་
པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཞན་རྣམས་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་

རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་
བྱེད་དོན་ངེས་ནི་ཚད་མས་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་དཔྱོད་པ་པ་རང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་
རྟོགས། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐོས་པ་སྟེ་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྔགས་སྦྱངས་

132

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཀྱི་མར་མེར་བླུགས་པ་ཁོ་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱི་ཤ་བཟའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་ཡོད་དེ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ངེས་ཚད་མས་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་སྒྲ་དེ་སྔགས་སྦྱངས་ཀྱིས་མར་མེར་བླུགས་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚིག་
ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པས་དོན་ངེས་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱིས་

དོན་ངེས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་
སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་
བར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ནུས་པ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དཔྱོད་པ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་རིག་བྱེད་
དོན་ངེས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་ན། མཐོ་རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མིན་པའི་དོན་ལ་བརྗོད་ཅིང་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ན་མཐོ་རིས་ནི་འཁྲིག་

པའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷ་མོ་ནི་གཙུབ་ཤིང་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་རིག་སྒྲ་དེ་ཁྱི་ཟ་བའི་རྗོད་བྱེད་དུ་མི་

133

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དརུང་སྟེ། སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་བླུག་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་

གི་ཆ་གཞན་ནས་བཤད་དོ་ཞེ་ན། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་སྒྲ་སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་བླུག་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་དེ་
འདྲ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་གཞུང་གཞན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོ་རིས་འདོད་
པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་སྒྲའི་དོན་ལ་བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིག་སྒྲའི་དོན་ལ་བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་དཔྱད་བྱས་པ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་རྟོག་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། རང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་
རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པས་གྲགས་པ་དེ་ཡང་དཔྱོད་པ་པ་ཁྱོད་ཚད་མར་མི་འདོད་ན་སླར་ཡང་གྲགས་པ་དེ་ལས་དོན་ངེས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མི་འཐད་དེ། གྲགས་པ་ཅིག་ཆར་དུ་སྡང་བ་དང་འདོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་དེ་སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་བླུག་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལས་བརྒལ་ནས་ཁྱི་ཤ་ཟ་བའི་རྗོད་བྱེད་དུ་རྟོག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྔགས་སྦྱངས་ཀྱི་མར་མེར་བླུགས་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་

134

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྗོད་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་གང་ཞིག །འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པར་
མ་ཟད། འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་རང་གི་དོན་ངེས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ལ་དོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
རྣམས་དོན་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྒྲ་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་རེ་རེ་སྟོན། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་སྣ་
ཚོགས་པ་སྟོན་པས་དོན་རེ་རེ་ངེས་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་རང་ཉིད་བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེའི་དོན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ངེས་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
རྣམས་དོན་རེ་རེ་ལས་གཞན་དུ་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་སྣ་ཚོགས་
སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་དེ་རིག་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་
བསྟན། རྒྱལ་དཔོག་པ་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བསྟན་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཡོད་དོ་

135

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དཔྱོད་པ་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཟོལ་གྱིས་རིག་བྱེད་
དོན་ངེས་སྨྲས་པ་དང་། མུ་སྟེགས་གཞན་དག་གཡོ་མེད་པར་རང་གི་འདོད་པས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་པ་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ཀས་རང་གི་འདོད་པས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་མ་སྨྲས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་གྱིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་རང་གི་འདོད་
པས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཉིད་ལ་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲ་བའི་ནུས་པ་མེད་ལ། དཔྱོད་པ་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཟོལ་གྱིས་རིག་
བྱེད་དོན་ངེས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་པུ་ཊར་འགྲོ་བའི་ལམ་དྲིས་པ་ན། སྐྱེས་བུ་གཡོ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་གཡས་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྡོང་དུམ་འདི་ནི་སྨྲ་འགྱུར་ཏེ་སྨྲའོ་ཞེས་སྡོང་དུམ་གྱི་ཟོལ་གྱིས་ལམ་སྟོན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པས་ལམ་གཡས་མ་འདི་ཡིན་པར་སྨྲའོ་ཞེས་པ་ན། སྡོང་དུམ་ལ་ལམ་སྨྲ་བའི་ནུས་པ་མེད་པས་སྐྱེས་བུ་དེ་གཉིས་ཀས་རང་གི་འདོད་པས་ལམ་སྟོན་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་རོ། །
གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མེད་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེས་
བུས་མ་བྱས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ངེས་དེ་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ།
དེ་འདྲ་དེ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཚིག་ལ་ཡང་དོན་ངེས་མེད་ལ། ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཚིག་ཆོས་ཅན། རང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་ངེས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར་

136

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དོན་ངེས་མེད་དེ། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དོན་ངེས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་མ་བྱས་པའི་དོན་ངེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སོ་
སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་གང་སྣང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་མིང་ཅན་དུ་འབྲེལ་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་བརྡ་ནི་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་གང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིག་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཅན་ཏེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་འདོད་དང་། གསལ་བྱེད་བརྡ་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་འདོད་དེས་ཀྱང་དོན་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ངག་གི་བརྡ་ལས་སྒྲ་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་
བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ངེས་པའང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་གི་བརྡ་ལས་དོན་དུ་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

137

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དདེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ངག་གི་བརྡ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གང་ལས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་

རང་རྒྱུ་སྟེ་རང་དགར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ངག་གི་བརྡ་ནི་ཆོས་ཅན། དཔྱོད་པ་པའི་འདོད་པའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དུ་མ་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་བཀག་ནས། རིག་ཅན་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་འགོག་པ་དེ། གཞན་
ཡང་སྔར་དེ་འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མེ་གྲང་བ་བཟློག་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་མེ་གྲང་བ་བཟློག་བྱེད་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་བདེན་
པ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་དཔྱོད་པ་པ་གཞན་དག་ཟེར་ལོ། །
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་

གཞན་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིག་པ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་ངོ་བོ་སྟེ་གཟུགས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གྱི་

རྟགས་ཀྱིས། མ་ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་རོ་འདྲ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཚོས་པའི་འབྲས་དང་སྣོད་གཅིག་ལ་ཚུད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲས་ཐམས་ཅད་

ཚོས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བཞིན་དུ། ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པའི་རྟགས་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་རྒྱས་པར་མི་སྤྲོའོ། །

138

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ནས། འགལ་བ་དུ་མ་སྟོན་པས་རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། བདེན་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་དུ་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུའམ་བདག་རྟག་པ་གཅིག་རྒྱུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་
དང་འབྲས་བུ་རྣམས་སྨིན་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པ་དང་
དབང་པོ་ལས་འདས་པ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མི་མཉམ་པ་རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་བྱེད་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་གྲུབ་ཟིན་རྐྱེན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མི་མཉམ་པ་
འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱིས་འཇིག་པ་དང་། གཞན་ཡང་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསལ་བ་སྟེ་གནོད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལམ་བརྗོད་བྱ་དང་། ཆགས་
སོགས་ཆོས་མིན་གྱི་རྩ་བ་དང་། ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་སོགས་ཁས་བླངས་
འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ལུང་ལ་བལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་བ་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་དེ་བདེན་དོན་ཅན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་བུད་མེད་གཡེམ་མ་སྤྱོད་ངན་ཅན་གྱིས་མུ་ཅོར་སྨྲས་པས་བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་
དང་འདྲའོ། །ཅི་ཞིག་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། ཚད་མ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཀུན་ཏུ་རིགས་པས་མ་བསལ་ཞིང་། རྟོགས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་བསྟན་པར་དད་པ་ཙམ་གྱིས་ཁས་

བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེ་ཙམ་
གྱིས་རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་གྲུབ་ན། འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་

139

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔའི་སྐྱེས་བུའི་ཚིག་འདི་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྨྲ་བ་ལ་བདེན་པའི་དོན་གཅིག་ཙམ་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་གིས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས་དེ་དག་གི་མཇུག་
བསྡུ་བ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མིན་པར་ཐལ། རང་བརྗོད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱིས་གནས་པས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་སྟེ་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་འདི་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པས་ཀྱང་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་མཐོང་བས་དེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ལས་བརྗོད་འདོད་དེ་ལས་རྗོད་བྱེད་འཇུག་པས་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དེས་ན་ལུང་ལས་ལུང་དོན་རྟོགས་པར་
འདོད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ལུང་དེ་ལས་ལུང་གི་དོན་གང་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དང་དོན་གྱི་
དངོས་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་འགའ་ཙམ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐལ་དོན་སོགས་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐལ་དོན་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྐལ་དོན་

140

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སོགས་དང་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་དམིགས་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟར་མེད་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་དོན་སོགས་ཚད་མས་མི་དམིགས་པས་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྐལ་དོན་སོགས་ཡོད་
ཀྱང་མངོན་རྗེས་ཀྱིས་མི་གྲུབ་ལ། ལུང་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་དོན་ཙམ་འབྲེལ་པ་མེད་ཅིང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་བླུན་པོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། དཔྱོད་པ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བླུན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྔ་ཚང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་སྨྲ་བ་དང་། བདག་སོགས་རྟག་པ་འགས་ལུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། ཁྲུས་ལས་སྡིག་པ་འདག་སོགས་དཀར་ཆོས་སུ་འདོད་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་སྨྲས་དྲེགས་ཤིང་ཁེངས་པ་དང་། སྡིག་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་དུབ་པའི་གདུང་བ་སྣ་ཚོགས་རྩོམ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པ།༽
༈ དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
དང་པོར་བསྟན་ནས། ད་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ཞེས་པའི་མཆོད་བརྗོད་འཆད་པར་བཞེད་ནས་ཚད་མ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

141

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་དྲང་ངོ་། གང་ལ་ན། བསྒོམ་པ་པོའི་སྟོབས་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གྱུར་པ་སྟེ་འཁྲུངས་པའི་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལའོ། །རྒྱུ་གང་ལས་འཁྲུངས་ཤེ་ན། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས། ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བར་འཁྲུངས་ཤེ་ན། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྤངས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འགྲོ་བ་དུཿཁ་ལས་
སྒྲོལ་བའི་སྐྱོབ་པའི་ངོ་བོར་རོ། །འོ་ན་གང་དང་ལྡན་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་མངོན་སུམ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་རུ་མཚོན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བ་ལ་དང་པོར་སླུ་བ་མེད་པ་
ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ། །འོ་ན་མི་བསླུ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བ་ལ་དང་པོར་མི་བསླུ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དེ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་བྱུང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་བསླུ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲ་བྱུང་དེ་རང་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་ལ་ཚད་མ་མིན་ནམ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཚད་མ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ངག་སྨྲ་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་བསམ་པ་ཡོད་
པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

142

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། བུམ་པ་ཞེས་སོགས་གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་
གྱི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྨྲ་བ་པོ་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་བརྗོད་འདོད་འཇུག་
པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཞིག་བློ་རྟོག་པ་ལ་རབ་གསལ་སྟེ་སྣང་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན ཡང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་བུམ་སོགས་ལས་སྐྱེས་ནས་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བུམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྫས་དང་གྲངས་སོགས་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་དང་པོར་མི་སླུ་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མར་མི་འདོད་སྟེ། རང་གི་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་བའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་འཛིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསླུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དབང་སོགས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མའི་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་དང་པོར་མི་སླུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་ལ་དབང་སོགས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར། དང་པོར་མི་བསླུ་བ་ཅན་གྱིས་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མའི་ཆོད་པའི་
འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་བླང་བྱ་དང་དོར་བྱའི་
དངོས་པོ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་བླང་དོར་གྱི་དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཚད་མའི་མ་ཆོད་
པའི་འབྲས་བུ་དོན་རྟོགས་བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་ཚད་མར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་ལ་ཤར་པའི་

143

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དེ་ཡོད་ན་ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པ་འདི་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་སེར་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་དེ་རྟོགས་པའི་བློའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དང་པོར་མི་བསླུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཚད་མར་གང་གིས་ངེས་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ན་ཚད་མར་གང་གིས་ངེས་ཅེ་ན། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱང་རིང་པོའི་རྫས་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བའི་ཆ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དོན་བྱེད་སྣང་སོགས་
དང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་
བའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་རྨོངས་པ་ལོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དང་པོར་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མ་ཤེས་པའི་དོན་རང་མཚན་གསར་དུ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མ་ཤེས་པ་དང་དོན་དང་གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་
རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་དོ། །

144

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་

གཟུགས་སོགས་རང་གིས་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་མ་ཤེས་པའི་སྤྱི་གསར་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྟོགས་པ་པོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྔར་མི་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པའམ་བསམས་ནས་ཁྱོད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོག་ལྡན་གྱིས་ཁྱོད་
ཡོད་མེད་དུ་དཔྱད་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མངོན་མཐོ་ངས་ལེགས་སོགས་ལ་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་ཞིང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་པའི་བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ད་ཚད་མ་རྟག་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་འཆད་པ་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་གྱུར་པ་སྨོས་ཅེ་ན།
ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ།
བཅོམ་ལྡན་དེ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཟློག་ནས་

145

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདེའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནན་ཏན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནམ་
མཁའ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་པའི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་
ཤེས་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་ཤེས་
པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྔ་ཕྱི་

རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འགས་

ཀྱང་ཕན་གདགས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུབ་པ་བཅོམ་

ལྡན་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཚད་

146

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་རིགས་ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
འོ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཡང་དབང་ཕྱུག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་ལུས་དང་བྱེད་པ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཆོས་ཅན།
ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བློ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོད་
ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེའུ་སོགས་བཞིན་ནོ། །དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་བཞིན་ནོ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དགྲ་

སྟ་སོགས་བཞིན་ནོ། །
ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བློ་ཅན་ཡང་དབང་ཕྱུག་གོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་

ལུས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་བློ་ངོར་སྤྱི་ཙམ་བློ་ཙམ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རྟགས་ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་རང་རྒྱུ་སེམས་པའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱུད་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། འམ་གྱི་སྟེའུ་སོགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་
གྱི་གནས་དང་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་བྱས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྡོད་འཇུག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་

གནས་དང་ལུས་ལ་སོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་བློ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་
ནས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་

དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

147

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགཞན་ཡང་རང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
ལྡོག་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྡོད་འཇུག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་
ཕྱོགས་ཆོས་སུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཁྱོད་ལས་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་རི་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་
བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཙམ་
གྲུབ་པར་མཚུངས་པས་དབྱིབས་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་བོའི་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་ཙམ་ལས་

མི་དཔོག་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཙམ་དུ་འདྲ་བས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་དེ་ལྟ་མིན་པར་འགྲུབ་ན། གྲོགས་མཁར་ཡང་ཆོས་ཅན། རྫ་མཁན་དེས་བྱས་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། རྫ་མཁན་གྱིས་རྫའི་བུམ་པ་དང་རྫ་ཕོར་ལ་སོགས་འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་
འགའ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་དང་འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་དུ་འདྲའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དབྱིབས་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་

བཏགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དོ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་

148

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྲོའི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་སྒྲ་བུམ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲའི་བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་
རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པའི་
ཁྱད་པར་ལས་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དུ་འདོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྤྱི་ཙམ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་འདིར་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དབྱིབས་ཙམ་གྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ནུས་པའི་ཕྱིར་

དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཏགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སུན་འབྱིན་རྣམས་ནི་འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་མ་ཡིན་ནོ། །
དབྱིབས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དབྱིབས་ལྡན་

རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་རང་བྱེད་པ་པོའི་
སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་གྲུབ་པ་དང་དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྒྲའི་སྤྱི་
ཙམ་འཇུག་པར་མཚུངས་པར་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རི་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ངག་ཕྱོགས་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྭ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་རྭ་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་གོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་
རུང་གི་དོན་གང་ནའང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པར་འདོད་པ་གཞན་དབང་ཙམ་

149

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
དེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་
འགྲུབ་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་དཔྱད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཅི་ཞིག་ཅི་ལྟར་དུ་ཞེ་ན། སེར་སྐྱ་པ་དང་གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཅན་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་མེད་དང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་ཤིང་ཆོས་ཅན། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལྡན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་བཞིན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་མིང་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་
མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འདིའི་ཚུལ་ལམ་རང་བཞིན་འདི་ནི་རྟགས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བུམ་པའི་བྱས་པ་དེ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་
མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་སྒྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་བྱས་པ་མ་གྲུབ་པས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གང་ལ་དོན་གྲུབ་ལ་མིང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་

150

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན། རྟགས་སུ་གཟུང་བྱའི་སྒྲའི་མིང་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྒོལ་བ་གཉིས་
ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་ནི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ན་
བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དོན་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་ལས་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འུག་པའི་ཆ་བྱད་འཛིན་པའི་བདེ་བྱེད་ཀྱི་སློབ་མར་གྲགས་པ་
གཟེགས་གཟན་ནམ་འུག་ཕྲུག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་པས་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ན། སངས་རྒྱས་པས་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་སོགས་པ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་

སྒྲ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ། བྱེ་བྲག་པས་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཐམས་
ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ཀྱི་ཚད་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་
གྲུབ་ཀྱང་། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་དེ་འབྱུང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བུམ་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་སུ་གཟུང་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲའི་མིང་འཁྲུལ་པ་མེད་ན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོའི་དོན་ལས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་ཙམ་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་མ་འཁྲུལ་ཡང་དོན་འཁྲུལ་ན་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ཁྲ་མོ་ཆོས་ཅན།

151

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབརྭ་ཅན་ཡིན་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུ་གུ་ཆོས་ཅན། གླང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ།
ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་ཞེས་པ་འདིའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་ཆེ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་དངོས་
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལག་པ་དང་

ལྡན་པ་ཙམ་ཆོས་ཅན། རྭ་ཅན་དང་གླང་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མིན་ཏེ། མི་ལ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་དབང་ཕྱུག་སྐྱེ་ལྡན་རིལ་གྱི་རྒྱུར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། གང་གི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མིན་པ་དེའི་
ཚེ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་སྔ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གང་
གིས་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་འདོད་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་སྟེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་མ་ཁྱབ་ན་སྡོང་དུམ་ངམ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ནག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྨ་བསྐྱེད་པ་དང་སོས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མི་བྱེད་དེ་རྟོག་པར་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡང་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚོན་དང་འབྲེལ་པ་ལས་
ནག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྨ་བྱུང་བ་དེ་སྔགས་དང་སྨན་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་སྡོང་དུམ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུར་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

152

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གང་གིས་ཞེས་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། སྔ་ཕྱིའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཀུན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཀུན་ལྡོག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་དག་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཞིང་གང་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་གཞན་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་དབང་ཕྱུག་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུར་རྟོག་པར་རིགས་པ་ཡིན་ན། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཐུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་རྟོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཞིང་དང་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་མྱུ་གུས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟགས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཞིང་ས་དང་ཆུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་ཁྱོད་ལྷག་པར་རྨོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་འདུས་བྱས་པ་ན་མྱུ་གུ་སོགས་འབྲས་བུ་དེའི་
ཁྱད་པར་ཡང་ལྷག་པར་བཟང་ལ་མང་བ་འབྱུང་བ་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

153

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགལ་ཏེ་དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་དག་ཁྱད་པར་བར་མེད་ཀྱང་དབང་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དུ་དབང་ཕྱུག་འདི་ཡང་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སོགས་དེ་ལའང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཚོགས་པ་དེ་མ་ཚོགས་པའི་ཡུལ་དབང་རེ་རེ་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རྣམས་ཚོགས་ཀྱང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་སོ་སོར་སོ་སོར་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་མ་ཚོགས་པ་རེ་རེ་བ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་འདོད་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་མ་ཚོགས་པ་དང་རེ་རེ་བ་དང་ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རེ་རེ་བ་ལ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་སོ་སོར་རེ་རེ་བ་ལ་གང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ན་རེ་རེ་བ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་རྟག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་
སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཚད་ཡིན་རིགས་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་སྲིན་བུའི་གྲོང་སོགས་དབང་

154

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པོ་ལས་འདས་པའི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ་
སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྲིན་བུའི་གྲོང་སོགས་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཏོ། །
སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་པར་དོགས་པ་ཅན་གྱི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་
རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་སྟོན་
པར་བཙལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་གིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་སྟོན་པར་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྟོན་པར་བཙལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་
བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་སུ་བསྟེན་བྱར་འོས་པའི་སྟོན་པ་འདི་ཡིས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རུ་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་འམ་མི་མངའ་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱའི་སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་མཁྱེན་ནམ་མི་མཁྱེན་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་དོན་གཉེར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་མཁྱེན་པ་ནི་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོན་པ་དེ་ཡུལ་གང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྲིན་བུའི་གྲངས་སོགས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པའི་སྒོ་

155

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་བླང་བྱའི་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་ཐབས་ལམ་བདེན་དང་བཅས་པ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྡུག་བདེན་ཐབས་ཀུན་བདེན་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མཐོང་བ་མིན་ཡང་རུང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པར་འོས་
ཏེ། དེས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བདེན་པའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཚུར་ཤོག་སྡུག་བསྔལ་ཞིའི་ཐབས་མཁྱེན་པ་དོར་ལ་བྱ་རྒོད་དང་ཕག་རྒོད་ལ་སོགས་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་རྣམས་སྟོན་པར་བསྟེན་པར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྟིང་ཚིག་གོ །
ད་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་ཅེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་
སྐྱེས་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་དམ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱང་པན་པ་ན་རེ་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དུ་མར་
གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ལུས་ཞིག་ནས་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་

156

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཡན་གར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་ཡིད་བློ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཡང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་སེམས་དཔའ་ཅན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པའི་ཕྱིར། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ལ་

སོགས་པ་དེ་དག་སྔར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བར་ནུས་ལྡན་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་གཞན་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཕྱི་ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་འཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་
ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་འགའ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་

བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་གང་དུ་དྲོད་གཤེར་རམ་རྫུས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་བློ་དང་དབང་སོགས་རྣམས་རང་གི་

157

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབརིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། ས་བོན་འབྱུང་བའི་ཆ་ཀུན་ཆོས་ཅན། སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེར་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་དང་འབྱུང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡིད་བློ་དེ་ལུས་དང་གཅིག་པ་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་ཅིང་དོན་གཞན་ཡིན་ན། དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལ་རྟེན་ནམ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་རྟེན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤི་བའི་ལུས་དང་སྐྲ་སེན་སོགས་ལའང་ཡིད་བློ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་མ་ཟད་ལུས་ཉིད་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་ལ་རྟེན་ཏེ། ཡིད་བློ་འདི་འདོད་འཇིགས་མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་ན་ཁྱོད་ཀྱང་འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་དབང་པོ་ཡིད་བློ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བློའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་པའི་རྟེན་སེམས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་རིགས་མཐུན་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ལས་དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་བློ་སྔ་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ལ་

བརྟེན་པ་མིན་ནོ། །ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་ཕྱིས་ཀྱང་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། སྔར་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་དུས་དེ་དང་འདྲ་བར་དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་

158

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚང་བར་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དེའི་ཤེས་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལས་སྐྱེ་སྟེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་སོག་དབང་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་ཡིད་བློ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། སྔར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཁྱོད་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །འདོད་ན། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཁྱོད་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་ལུས་རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ན་ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའང་མེད་པར་ཐལ།
རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་སྔ་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་ལ་རིམ་གྱིས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་རྣམས་

159

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབསྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་གཅིག་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་རིམ་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་
བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་དང་ཕྱིས་འཆི་བའི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ན་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་དབང་པོ་ཡིད་བློ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
དུས་སུ་དེ་དག་གི་སྐད་གཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྔོན་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་དག་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
མེད་དེ། ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་གཞན་དང་འཚམས་མི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཆི་ཁའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་དུ་འདོད་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་
བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་འཆི་ཁའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་ཟླ་

དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་གཞན་དང་འཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་འདོད་པའི་དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གང་ལས་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འདོད་དེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་

ལུགས་ལས་བཤད་པས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འམ་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་དེ་ཚད་
མས་མཐོང་ངམ་ཅི་སྟེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ལུང་

160

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་གཞན་དང་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཏེ། སེམས་གཞན་དེའི་རྒྱུ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་དབང་པོ་སོགས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པ་འདིར་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཅིས་མ་བརྗོད་དེ་བརྗོད་པར་རིགས་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུགས་དབྱུང་རྔུབ་དང་དབང་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཐ་
མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིད་བློའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དབང་པོ་སོགས་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཡིད་བློའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། མིག་དེའི་བློ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེའི་ནུས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བློ་དེ་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་བ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་དབང་པོ་ཀུན་ཚོགས་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རྣམས་ཀུན་ཚོགས་པ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་དྲུག་ཀ་འཛིན་པའི་ཡིད་བློ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སོ་སོར་

161

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབབསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ཅན་ལས་གཞན་དབང་པོ་མེད་པའི་སྐྲ་སེན་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་བློ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་སེམས་མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་ཡིད་བློ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷན་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་མ་དང་འོད་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་རུང་སྟེ། མིང་གཟུགས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྔོན་
གྱི་ལས་གཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་པའི་གཟུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་དེ་ལུས་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། དེ་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་བསད་པའི་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དོན་ཏེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་
ནས་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཙམ་
གྱིས་དེ་ལོག་པས་དེ་ལྡོག་པའི་ངེས་པ་མེད་པ། དེའི་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་

ཡིན་ནོ་དེ་ལྡོག་པས་དེ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་སྔ་མ་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན། གང་ལོག་པས་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་ལྡོག་པའི་ཡིད་བློ་ཕྱི་མ་དེའི་
རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བློ་ཕྱི་མའི་སྔ་རོལ་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་དེའི་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རྒྱུ་སྔར་ཡོད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་

162

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་བདུན་པ་དང་འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལྔ་པའི་སྒྲས་སྔར་ཡོད་དང་། འདི་འབྱུང་ངོ་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་པའི་དང་པོའི་སྒྲ་ནི་འབྲས་བུ་ཕྱིས་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་ལུས་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་
པ་མེད་ཏེ། དེ་སྔར་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ན་ལུས་དེ་ཡིད་བློའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་སམ་ཡིད་བློའི་རྒྱུན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པ་སླ་སྟེ་ལུས་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་ལོག་པས་ཡིད་བློ་
ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་རྫ་བུམ་སོགས་ལ་མེ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་མེ་སོགས་ལོག་པས་བུམ་སོགས་ལྡོག་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ཤི་བའི་ལུས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སེམས་ལྡོག་པ་མེད་པར་ངེས་པར་གནས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སེམས་གནས་པའི་རྒྱུ་ལུས་ཚང་བར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤི་བའི་ལུས་ལ་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་མེད་པའི་སེམས་གནས་པ་མེད་དེ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ནི་སེམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་དེ་ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ལས་ཡིད་བློ་དེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡིད་བློ་གཞན་
དབང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བློའི་འབད་རྩོལ་མེད་པར་རྒྱུ་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་རླུང་ཕྱིར་འབྱིན་པ་དང་ནང་

163

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདུ་འདྲེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕུལ་བྱུང་དང་འགྲིབ་པ་

ལས་ཡིད་བློ་དེའང་ཕུལ་བྱུང་གསལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་གསལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་བའི་ལུས་དེ་དག་ལའང་ལྡོག་པ་མེད་པར་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་ལུས་ཚང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་སེམས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཅེ་ན། ཤི་བའི་ལུས་ཆོས་ཅན། དེང་ཕྱིན་ཆད་ཁྱོད་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མཚུངས་པའི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛུགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྔ་མའི་ལས་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་

ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་སྔ་མའི་ལས་དག་ཀྱང་
ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་དང་ཏིལ་མར་གྱིས་བཀུས་པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་མེ་དང་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་
ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགལ་རྐྱེན་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ཡིད་བློའི་རྒྱུ་མིན་པས་ལུས་ནི་གནས་པ་སེམས་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རིམས་སོགས་ཀྱིས་ཤི་བའི་ལུས་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་ཁྱོད་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སེམས་འཚོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འཚོ་བའི་འགལ་རྐྱེན་ཉེས་པ་རླུང་མཁྲིས་སོགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ལུས་ཚང་བར་གནས་པའི་ཚེ་སྟེ་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་གི་

164

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེ་ལྡོག་ན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སོལ་བ་ཤིང་དུ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རིམས་སོགས་ལྡོག་ན་
ཡང་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ལྡོག་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། གཏན་
ནས་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསོ་བའི་སྦྱོར་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཡང་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་སྐབས་ལ་ལར་སླར་མི་འབྱུང་བའི་ལྡོག་མི་རུང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེས་བྱས་པའི་སོལ་བ་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་བ་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་སླར་འབྱུང་བའི་ལྡོག་རུང་ཡིན་པའི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་གསེར་ལ་མེས་བྱས་པའི་སྲ་བ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་མེས་བྱས་པའི་འགྱུར་བ་སོལ་བ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆོས་ཅན། སླར་ཤིང་དུ་ལྡོག་ཏུ་རུང་བ་མིན་ཏེ། མེས་ཤིང་དུ་ལྡོག་ཏུ་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

རིམས་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སླར་
ཡང་འབྱུང་བའི་ལྡོག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རིམས་སོགས་ཀྱིས་སླར་ཡང་ལྡོག་ཏུ་
རུང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེས་བྱས་པའི་གསེར་གྱི་སྲ་བ་དེ་སླར་ཡང་མེ་དང་བྲལ་ན་སྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དེ་སླར་ལྡོག་རུང་ཡིན་ན་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་ཡོད་པ་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅུང་ཟད་ཀྱང་གསོ་བྱ་མིན་པར་བརྗོད་པའི་ནད་ཆོས་ཅན། གསོར་མི་རུང་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འཕོ་བྱེད་ཀྱི་སྨན་གྱི་བཅུད་ཡིན་པ་སོགས་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་

རམ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ནད་པ་གསོན་པའི་ལས་སམ་ཚེ་ཟད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཁྱོད་གསོར་མི་རུང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

165

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགལ་ཏེ་ཉེས་པ་རླུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནད་པ་ཆོས་ཅན། གསོ་རུང་མིན་པའི་ནད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རླུང་
མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པས་སླར་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཀུན་ལྡོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་རིམ་དང་དུག་སོགས་ཀྱིས་ཤི་བའི་
ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སེམས་དེ་ཅིས་ཀྱང་སླར་ཡང་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ། འཆི་བའི་རྐྱེན་རིམས་དང་དུག་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རིམས་དང་དུག་སོགས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རམ་ཞེས་པས་དུག་སྦྲུལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟིན་པའི་རྨ་ཁ་དུག་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཤ་བཅད་པ་དང་གཉེན་པོ་སྔགས་སོགས་ཀྱིས་རིམས་དང་དུག་སོགས་ལྡོག་པར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་སླར་ཡང་སེམས་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཉེར་ལེན་ཡིད་བློ་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་པར་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིད་བློའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྫའི་བུམ་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་དེ་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཡིད་བློའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་བ་མིན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་

166

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དགའ་གདུང་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་ལང་དང་བ་མིན་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་དང་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་སུ་རུང་སྟེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡིད་བློའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིད་བློ་སྔ་མ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་དང་ཟངས་མའི་ཞུ་ཉིད་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་ལུས་སེམས་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། ད་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། ལུས་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་དག་གང་ལ་ཡང་ཕན་འདོགས་པའི་རྟེན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྫས་སུ་ཡོད་ན་རྟེན་མི་དགོས་ལ་མེད་ན་རྟེན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་ལུས་དེས་ཡིད་བློ་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་པ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་དེས་ཡིད་བློའི་གནས་པ་ཡིད་བློ་དང་གཅིག་བྱེད་དམ་དོན་གཞན་བྱེད། གཅིག་བྱེད་ན། ལུས་འདི་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་གནས་པ་གནས་པ་པོ་ཡིད་བློ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་དངོས་པོ་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཡིད་བློ་གནས་པ་ཡིད་བློ་

167

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབལས་དོན་གཞན་དེ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཉིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། ནམ་ཡང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་ལུས་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་དེ་གནས་པའི་རྒྱུས་གནས་པར་བྱེད་ཀྱང་འཇིག་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལས་འཇིག་པར་འདོད་པ་དེའང་དེས་ཡིད་བློ་འཇིག་པ་ཡིད་བློ་དང་གཅིག་བྱེད་དམ་དོན་གཞན་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་མི་དགོས་ན། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཇིག་རྒྱུས་ཡིད་བློ་འཇིག་པར་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། གནས་པའི་རྒྱུས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པར་

གནས་ལ་ཕྲད་ན་གནས་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་གནས་རྒྱུ་མེད་ན་འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་པའི་གོང་དུ་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ལ་གནས་རྒྱུ་དེས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་
བློའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་དེ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གནས་པའི་རྒྱུས་མི་འཇིག་པར་གནས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འཇིག་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་སྣོད་སོགས་དང་རྫས་དེ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆུ་

སོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ལས་རྣམས་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་ཡིད་བློ་གྲུབ་ཟིན་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྣོད་སོགས་དེ་ཆུ་སོགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་མེ་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་འདི་

168

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལའང་སྣོད་སོགས་དེས་ཆུ་སོགས་ཀྱི་གནས་པ་ཆུ་སོགས་དང་གཅིག་བྱེད་དམ་དོན་གཞན་བྱེད་ཅེས་པའི་བརྟག་པ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དཔེ་མ་གྲུབ་བོ། །
དེས་ན་སྣོད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཆུ་སོགས་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲོ་བས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཞིང་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་ཆུ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
ཏེ། དེའི་དངོས་པོའི་རིགས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་རྣམས་རིགས་རྒྱུན་སྔ་མ་དེ་ལྟ་བུར་ཐུར་དུ་མི་འབོ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་དག་ལས་སྔ་མ་དག་རིགས་
ཀྱང་ཕྱི་མ་དག་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་ཆུ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ཐུར་དུ་འབོ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་ལས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། རིགས་པ་དེས་ཞར་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་གཞན་ཡང་འགོག་པ་ནི། ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྣལ་མ་དང་སྣམ་བུ་ལྟ་བུ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲེལ་པར་བྱེད་པའི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དང་བདག་དེ་རང་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་གསལ་བ་ལ་རིགས་དང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྣམ་བུ་ལ་ཆོས་དཀར་སོགས་དང་འབྱུང་འགྱུར་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་གཞན་

169

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབརྣམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ནམ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དུ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་དང་མ་ཕྲད་
ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ལ་གཞན་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་པ་ལས་འཇིག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་པའི་རྒྱུས་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་གནས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཅན།
འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་ཚེ་ནའང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བར་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་དངོས་དང་བརྒྱུད་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཇིག་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྟག་པའི་རྫས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་གནས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་བློ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
གནས་བྱེད་གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་སྟེ་མི་ནུས་པར་ཐལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་
རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་བྱེད་གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་སྟེ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་

170

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྲུབ་སྟེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བྱམས་སྙིང་ཆགས་སྡང་རྨོངས་
གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བློའི་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་བྱུང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སོགས་ཀྱི་བློའི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕུལ་
བྱུང་དང་འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་འདི་ནི་མར་མེའི་
འོད་དང་མྱུ་གུའི་གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་ཉེར་ལེན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་གི་ཉེར་ལེན་སྒྲོན་མ་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ་བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་

པའི་ལུས་དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཡིད་
ཤེས་འཁོར་གྱིས་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལུས་ཀྱིས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཤེས་རབ་སོགས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཙམ་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་དེ་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བློའི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་མི་ལྟོས་པར་ལུས་ཡན་གར་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་རྒུད་པ་ལས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལུས་རྒྱས་པ་དང་རྒུད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱས་པའི་ཆགས་སྡང་སོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་རྒྱས་པ་དང་རྒུད་པ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

171

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ་ཡང་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལས་སྐྱེས་ལ་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་སྙོམས་པ་དང་མ་སྙོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དོན་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་འདུས་པའི་རིམས་དང་སྦྱར་བའི་དུག་ལ་སོགས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་སེམས་ཡེངས་པ་རྨོངས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པའི་རིམས་དང་སྦྱར་བའི་དུག་སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཤེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དཀྲུགས་པའི་ནང་དོན་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་བློས་ཡིད་བློ་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་ཤེས་རྒྱུད་སྡང་བ་དང་མངོན་པར་མ་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་གཞན་བསད་པའི་ཁྲག་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་སེམས་ཡེངས་པ་རྨོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་འགོག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དེ། སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་སེམས་སྔ་མ་ཉིད་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་སེམས་སྔ་
མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

172

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་ཡང་ལུས་སེམས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་འགོག་པ་དེ། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ཐོས་པ་དང་བཟོ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་འདུ་བྱེད་པའི་
སེམས་ལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཐོས་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཚེ་དེ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སེམས་དེ་ལྟར་དུ་ལུས་ལའང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐོས་སོགས་གསལ་བའི་སེམས་དང་ལུས་ཐ་དད་མེད་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ཁོ་ན་མངལ་དུ་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་འདོད་པ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་སྟོན་པ་དེ། ཐ་མལ་པ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དོར་བ་འདོད་པའི་བློ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བཀྲི་བ་མིན་པར་མངལ་སོགས་དམན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་པ་ཅན་བུད་མེད་ཀྱི་རོ་དང་སྦྲང་བུ་མི་གཙང་བ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་འདོར་བའི་སྲེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་གང་ལ་ལོག་སྲེད་དེ་མེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྒྱང་པན་པ་ན་རེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་སྔ་མ་ནས་འདིར་
འོང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཕྱིན་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད་སོགས་ཀྱི་རྩ་

173

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབརྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་རྒྱང་པན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བས་དུ་བ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཀུན་
གྱིས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། བར་དོ་ནང་དང་ལྷ་མིག་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བར་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཐོགས་བཅས་སུ་ཐལ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན་ནོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་རྒྱུ་ཞེས་པར་ཁས་བླངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ངེས་ཏེ། རྫས་འགའ་ཞིག་ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྲ་ཞིང་དྭངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ལ་ལར་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་རྫ་སོ་མ་ལ་ཆུ་བཞིན་དང་། ཤེལ་ལ་ཉི་འོད་དང་གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་བར་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་ཀྱང་ཐ་མལ་པ་ལ་སྣང་མི་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལུས་དེ་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཡིན་ན། ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་ནམ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ལག་པ་སོགས་ཡན་ལག་གཅིག་གཡོ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཡོ་བའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། གཡོ་མི་གཡོ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ལ་འདུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གཡོ་བ་ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གཡོ་བ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། རང་གི་གནས་པའི་ཡུལ་

174

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རང་གི་ཡན་ལག་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡན་ལག་གཡོ་བའི་ཚེ་ན་གཡོ་བ་ལས་གཞན་མི་གཡོ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་
ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གཅིག་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
དག་བསྒྲིབས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲིབ་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ལྷག་མ་
རྣམས་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་གྱི་ཡན་
ལག་ཅན་མ་བསྒྲིབས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་

པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པས་སྔར་མ་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་དུ་

རྫོགས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གཅིག་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བ་
ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཁ་བསྒྱུར་བར་ཐལ། ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་
སྐྱེས་བུའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཚོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། མ་བསྒྱུར་བའི་ཡན་ལག་དང་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་དུ་མ་ཚོགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གཡོ་མི་གཡོ་སོགས་འགལ་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་ན་རེ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་བུམ་སོགས་དེ་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་པའི་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་དེའང་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྔར་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་

175

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་

པར་དབྱེ་མི་ནུས་ཤིང་སྔ་མའི་རེ་རེ་བ་ལ་ངོ་བོ་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རགས་པ་དེའི་སྔ་མ་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་

རྫས་མེད་ན་ལུས་དང་བུམ་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་མི་རྟོག་པར་ཐལ་ཞེས་རྒོལ་བ་ལ་ལན་བཏབ་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་བྱེད་
དང་ཐོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྔ་མའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལས་ངོ་བོ་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱོན་དག་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རྟགས་
མ་གྲུབ་ཀྱིས་ལན་ཐེབས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་ཡང་སྟོན་པ་དེ།
དངུལ་ཆུ་གསེར་སོགས་དང་འདྲེས་པའི་རྡོ་ཚན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་ཇི་ལྟར་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་
རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐལ་བ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལས་མ་ངེས་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དང་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དག་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སོ་

176

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སོར་རེ་རེ་བ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད། ཚོགས་པ་ཡང་སྔར་གྱི་རེ་རེ་བ་ལས་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྐྱེན་གསུམ་པོ་ལས་ལྡན་པ་སྐྱེ་ལ་ལྡན་པ་ལས་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདིར་ཡང་རྐྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལྡན་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་རེ་རེ་བ་ལས་ངོ་བོ་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས། གལ་ཏེ་གསེར་དང་དངུལ་ཆུ་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲད་པའི་ལྡན་པ་ཡོད་པས་དེ་དབང་
ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲད་པའི་
ལྡན་པ་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྲད་
པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྒེའུ་གཤེར་དང་བུ་རམ་སོགས་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རོ་ཞིམ་པ་དང་གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཚོགས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བཏུང་བ་རོ་ཞིམ་གཟུགས་བཟང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཏུང་བ་དང་རོ་གཟུགས་གཉིས་རྡུལ་ཕྲན་
གྱི་རྫས་གཅིག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུས་པ་ཡོད་པས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བཏུང་བ་རོ་ཞིམ་གཟུགས་བཟང་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འདོད་ཅེ་ན། རྫས་སྣ་ཚོགས་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་དང་འོ་མའི་རོ་ཆོས་ཅན། བློ་ལ་རོ་མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གཅིག་རོ་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་བཏགས་པའི་ཕྲེང་བ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་

177

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབལ་མཚར་དུ་དངར་བའི་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རིང་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་འདུ་བའི་བྱ་རེ་རེ་བ་ལ་རིང་པོ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

དེའི་ཞར་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་འགོག་པ་ནི། གཅིག་གཉིས་ཞེས་སོགས་བུམ་པའི་གྲངས་དང་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་དང་འདེགས་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཅན།
གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་ལས་རྫས་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་བུམ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་ཡང་བློ་ལ་སྣང་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བློ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་དེ། དེར་ཡོད་པའི་སྒྲ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན་སེལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་བཏགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་དེའི་སྒྲ་ཤེས་འཇུག་པའམ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་མ་འོངས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བུམ་པ་གཅིག་གཉིས་སོགས་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་ཤེས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་འདིར་ནི་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་

178

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དོན་གཞན་དུ་མེད་པས་དེའི་སྒྲ་རྟོག་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཇུག་པར་འདོད་ཅེ་ན། གྲངས་དང་ལྡན་པ་དང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲངས་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་དེའི་སྒྲ་ནས་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཅིས་མི་འདོད་ཏེ་འདོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ནས་འཇུག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྒྲ་དེ་ཡུལ་ལ་གཙོ་བོ་དང་ཕལ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅི་དྲིས་པས། དེའི་སྒྲ་དེ་གྲངས་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག །
དེ་ལས་གཞན་ལ་ཕལ་པར་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དང་གཅིག་གཉིས་ཞེས་སོགས་གྲངས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་གྲངས་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དངོས་པོའམ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་དེ་ལས་གཞན་ལ་ཕལ་པའི་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ལ་དངོས་པོར་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་འདྲ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཅིག་དང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པ་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་

179

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདོན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་གྲོང་འཇོམས་ཞེས་
སོགས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ངེས་ཏེ། གྲངས་སོགས་དང་ལྡན་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་མེད་པས་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན་མིན་ཡང་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཐ་དད་པ་ཡོད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྫས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཐ་དད་དོན་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། གཅིག་དང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཞན་ཐ་དད་པ་
མ་ཡིན་པས་ཐ་དད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་ངོར་ལྡོག་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ལས་མིན་རྫས་མིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རིལ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་སོགས་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་
པ་ལས་ཐ་དད་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་དེའང་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་བུམ་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་ཁྱོད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པའི་ཆོས་གཞན་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་

180

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པའི་གྲངས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བུམ་པའི་ཆོས་དུ་མའི་ནང་ནས་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བུམ་པའི་ཆོས་གཞན་ཀུན་བློ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སོར་མོའི་ཆོས་དུ་མའི་ནང་ནས་སོར་མོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཤིབས་པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སྐབས་ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སོར་མོ་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོར་མོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་འཕེན་ཞེས་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས་ཆོས་དང་སོར་མོ་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་གིས་བརྟེན་པ་གྲངས་སོགས་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དེའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནས་ད་རྟེན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་དེའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་དེ། བུམ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་འཇུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་རང་གི་

181

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབབརྗོད་བྱར་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་བུམ་པའི་བྱས་སོགས་དེའི་མཚུངས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ལྟོ་ལྡིར་བའི་
དབྱིབས་ཅན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ཁྱོད་བརྗོད་བྱ་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་གཟུགས་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཚོགས་
པས་ཚོགས་སྒྲ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བ་དེས་ན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་གསེར་བུམ་སོགས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བ་དང་བུམ་གཟུགས་སོགས་ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་བུམ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་སྤྱི་བརྗོད་ལ་བུམ་གཟུགས་དེ་རང་གི་བརྗོད་
བྱའི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཚོགས་སྤྱི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཚོགས་པ་དེའི་སྤྱི་བུམ་པ་དེ་ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱར་བུམ་པ་ཅེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་སྟེང་གི་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ཙན་དན་གྱི་དྲི་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱར་ཙན་དན་གྱི་དྲི་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་གི་རྫས་མེད་

182

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ། ཙན་དན་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་དེ་གུར་གུམ་སོགས་ཀྱི་དྲི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ལའང་བརྗོད་པ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་ཡིད་བློའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཀུན་ཚོགས་པ་དེའམ་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་བྲལ་ནའང་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་ཁྱོད་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབུགས་རེ་རེ་ཡིད་བློ་རེ་རེ་བའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་ལས་གང་རུང་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་བློ་རེ་རེ་བ་སྐྱེ་བའི་ངེས་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་ཡན་ལག་རྡུལ་དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་དང་དབུགས་རྟག་པ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མང་པོ་གཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལུས་དང་དབུགས་རྟག་པ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ལུས་དང་དབུགས་དེ་ཡིད་བློ་རེ་རེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱུ་མིན་ཞེ་ན། ལུས་དང་དབུགས་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་བློ་དུ་མའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཅིག་ཆར་དུ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྔར་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་གཅིག་ཡིད་བློ་རེ་རེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའང་

183

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབམ་ངེས་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་གཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་བློ་རེ་རེ་བ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཁྱོད་གཅིག་པུའི་ཡུན་ལའང་དོན་དུ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཞེ་ན། དབུག་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དོན་མི་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་ཉིད་དུ་དོན་དུ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིམ་གྱིས་ཀྱང་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཅིག་ཆར་དུ་
དེ་མི་འཛིན་པ་གང་ཞིག་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་རྟག་པ་ལས་རྫས་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པ་དུས་ཅན་གྱི་དབུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་མང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་དག་དེ་འདྲའི་
སེམས་སྔ་ཕྱི་མང་པོའི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་ན། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རིམ་ལྡན་དུ་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་རྟག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱོན་དེ་སྤོང་བར་འདོད་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་དང་པོར་མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཆོས་ཅན། དབུགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དབུགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབུག་འབྱུང་རྔུབ་གང་རུང་
གཅིག་ཆོས་ཅན། རྫས་དུ་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཅན་གྱི་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱུགས་ཀྱི་ཁྱུ་བཞིན་ནོ། །

184

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་བློ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་
བར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་དབུགས་རྟག་པ་དུ་མ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བའི་དབུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་གཅིག་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་བློ་ཆོས་ཅན། དབུགས་རྒྱུ་བ་ཞན་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་སུ་དབུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་ནའང་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཀུན་ཚོགས་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དབུགས་དྲག་ཞན་དུ་རྒྱུ་བ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་བློའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབུགས་དྲག་
ཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཁྱོད་ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབུགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་
ཆོས་ཅན། དབུགས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དབུགས་གང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་

ལས་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཉེ་བར་འདོད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་ཅིའི་
ཕྱིར་ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་དུ་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཡིད་ཤེས་སྔ་མ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཕྱི་མ་གཅིག་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་

གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་
ཤེས་སྔ་མའི་ནུས་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྔོན་པོ་ལས་
དོན་གཞན་སེར་པོ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་
པའི་སྒོ་ནས་དོན་གཞན་སྔོན་པོ་མི་འཛིན་པ་སྟེ་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་

185

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཏེ་དང་པོར་མངལ་དུ་ལུས་ལས་ཅིག་ཆར་དུ་ཡིད་བློ་སྐྱེས་ཤིང་ཕྱིས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་ངེས་པས་ཡིད་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་
སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་བློ་བསྐྱེད་པའི་
ནུས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔར་ཡང་ཁྱོད་ཡིད་བློ་
བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ལུས་ལྡོག་པ་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་རྟེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁ་མ་ཆོས་
ཅན། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སེམས་འདི་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡན་གར་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་གནས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་
དེ་ཚེ་ཕྱི་མའི་ལུས་དེ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འཆི་ཁའི་ལུས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་མི་
འགྱུར་ན་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འཆི་ཁའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་འགགས་ཁ་མ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་
གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་

186

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་དང་ལུས་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མའི་ལུས་དེའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་དེ་དང་དེར་མ་དམིགས་པ་ཙམ་དང་དེར་ངེས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། དེར་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་སྔར་རབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་ཤེས་སོགས་ཀྱང་ནི་ཆོས་ཅན། རིམ་པ་ལྟར་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གིས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ནས་ད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་སྟེ། ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། གནས་མེད་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་འཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་སྔ་མ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་འཚམས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་དག་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ་ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པས་སྔ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྔ་མ་དང་རྙོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་ཕྱི་མ་དང་བ་དང་རྙོག་པ་ལ་
སོགས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ལུས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་

187

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེ་ལ་དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་ན་ཤི་བའི་ལུས་དང་སྐྲ་སེན་སོགས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་གཅིག་ཉིད་ནའང་གསལ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ལུས་རྟག་པ་ཡིད་བློའི་ཉེན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོན་སོགས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ཉིད་སེམས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚེ་ཕྱི་མའི་ལུས་གཞན་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡང་སེམས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚེ་འདིའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སེམས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་འཇུག་བསྡུ་བ་དེ། ཐ་མལ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཚེ་འདིའི་ཐ་མ་འཆི་ཁའི་སེམས་རྣམས་ཀུན་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལུས་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ན་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་མིན་ཏེ། ལུས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་དང་དགྲ་བཅོམ་འཆི་ཁའི་
སེམས་དེ་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལྷག་ལྡན་གྱི་རྟགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་ཅེས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་སོགས་ན་རེ། བརྩེ་སོགས་གོམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་སྔ་མའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ན་མཐར་མཐའ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོངས་བ་གོམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་

188

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མཐར་རྒྱང་གྲགས་ལས་ལྷག་པར་མི་མཆོངས་བ་དང་ཆུ་བསྲོས་པའི་དྲོད་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གོམས་པས་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སླར་ཡང་འབྱུང་བ་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བའི་མཆོངས་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་
ན་ཡང་ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ལ་
ཕན་འདོགས་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་རང་གི་ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་
པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཆུ་བསྲོས་པའི་དྲོད་ཆོས་ཅན། སྔ་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་ཆུ་དེ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་སོགས་ལྟར་གོམས་པས་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སླར་ཡང་འབད་རྩོལ་སྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་
ལས་བཟློག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ།
བརྩེ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ཆོས་ཅན། གོམས་པའི་རྩོལ་བ་གཞན་གྱིས་རང་གི་རིགས་

འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཚེ་གོམས་
པས་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སླར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་དང་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་བརྟན་ཞིང་གར་བྱེད་མེད་ན་རང་གིས་ངང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་

189

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་དེས་གེགས་མེད་ན་ཐལ་བར་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་ཤིང་དང་ས་སོགས་དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་དངུལ་ཆུ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་སྨན་སོགས་ཀྱིས་དངུལ་ཆུ་མི་འཐོར་བར་དུལ་
བར་བྱེད་པ་དང་གསེར་དང་ཟངས་སོགས་སྦྱོང་བའི་ཁ་སྦྱར་སོགས་ཀྱིས་གསེར་དང་ཟངས་སོགས་ཀྱི་དྲི་རིམ་གྱིས་དག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། གོམས་པའི་རྩོལ་བ་གཞན་གྱིས་

རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཁྱད་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སླར་ཡང་འབྱུང་བ་འབད་རྩོལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་ན་དེའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་དེ་དག་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་བརྩེ་བ་
དང་། ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་བློ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འགལ་རྐྱེན་མེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་འགྱུར་ན་ཚད་གང་ན་གནས་ཏེ་ཚད་མེད་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ས་བོན་ལས་འཕེལ་བ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆོངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་སོགས་དེ་ལྟར་མཆོངས་པ་སྔ་མ་ཉིད་ལས་མཆོངས་པ་ཕྱི་མ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཚད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངང་གིས་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་དག་འབྲས་བུ་ཚད་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་

190

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཆོངས་པ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་མ་ཡིན་པར་ལུས་སྟོབས་ལས་འཕེལ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དང་པོར་ཡང་ཕྱིས་མཆོངས་པ་བཞིན་དུ་མི་མཆོངས་པ་སྦྱོང་བའི་ཐ་མལ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དང་པོར་ཡང་ཕྱིས་མཆོངས་པ་བཞིན་དུ་མཆོངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལུས་མི་མཐུན་པ་བད་ཀན་ལ་སོགས་པས་ལྕི་བར་བྱས་

པའི་ཕྱིར།

ཡང་ལུས་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ་ལྕི་བ་

དང་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་མཆོངས་པ་ཆོས་ཅན། མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕོ་སྟེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ལུས་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་གྱི་ཚད་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་
ཙམ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཆོངས་པ་བཞིན་དུ་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གེགས་མེད་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་བརྩེ་སོགས་གོམས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ས་བོན་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེ་སྡང་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་སེམས་ལ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་དང་བློ་ཤེས་རབ་དང་བྱམས་པ་དགའ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་སོགས་པ་གོམས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི་གཞན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་གི་ཁྱད་
པར་གསལ་ཞིང་འཕེལ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་

191

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བློ་དང་ཆགས་པ་ཆེས་གོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཆགས་
པའི་བློ་དང་མི་སྡུག་པ་གོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་བློ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྟོན་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པས་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡུལ་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་བརྩེ་ལྡན་སྦྱོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་

བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་རིགས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་ཐར་པ་དང་ཐར་པ་དེའི་རྒྱུ་ཐར་ལམ་རྣམས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་ན་དེ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཐབས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྒྱུ་དང་ལྡན་ནམ་རྒྱུ་མེད། རྒྱུ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་རང་བཞིན་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོག་པར་མཛད་པར་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲོལ་བར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སྡུག་
བསྔལ་དེ་རྒྱུ་མེད་དམ་རྒྱུ་དེ་ཡང་མི་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་

192

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བསྔལ་ལོག་པ་གཟིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་
རྟག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་གང་ཞེས་གཉེན་པོ་ལ་བརྟག་པ་མཛད་པར་རིགས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དེའི་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་ཞི་བར་འདོད་པས་
ནད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཉེན་པོ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉེན་པོའི་
རང་བཞིན་ཀྱང་ཚད་མས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །

ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དེའི་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་
འགལ་ཟླ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བཞེད་པས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་མ་ཆད་པར་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ལན་མང་པོར་གོམས་པར་བྱེད་

193

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཔའི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་གོམས་མཁན་དེ་ལ་སྤང་བྱའི་སྐྱོན་དང་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དག་ཆེས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རང་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་ཆེས་གསལ་ན་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་
བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉེན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་ལ་ཐུགས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བ་རབ་ཀྱིས་མཐར་
ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་
ཅན་གྱི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་འདི་ནི་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྡན་ཞིང་དེ་དག་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བཏགས་ནས་བསྟན་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་
ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱུ་རུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱེད་གཉིས་དང་པོར་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་གྲུབ་པ་བདེ་

194

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཤེགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ད་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་གཉིས་སྔོན་དུ་སོང་བའི་འབྲས་བུ་བདེ་གཤེགས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་རྒྱུ་སྤངས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྡུག་
བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་སླར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་
གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་
བྱེད་པ་མིན་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བདག་འཛིན་དྲུངས་ནས་ཕྱུང་བའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འམ་
གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ན་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མཐོང་བའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པ་རབ་ཀྱིས་

མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སླར་ལྡོག་པ་སྤངས་པ་ནི་གང་། གང་སྤངས་པས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྐྱེས་བུ་
དང་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སླང་ཡང་སྤངས་པ་ལྡོག་ཅེས་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དང་སྔར་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་སླར་ཡང་ཀུན་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལྟའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཆོས་ཅན། སླར་མི་ལྡོག་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ས་བོན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་བདག་འཛིན་དང་ཐ་

195

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདད་པ་སྟེ་འགལ་ཟླ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
ལྷག་མ་གང་ལུས་ལ་གང་སྤངས་ན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱའི་ལྷག་ལུས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སླར་འཁོར་བའི་ནད་དམ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་མེད་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་

རང་གི་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ལ་བློ་མི་གསལ་བ་ཉིད་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལམ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔ་མའི་རྟགས་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཁ་ཅིག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ཟད་པ་མིན་ཏེ་ངག་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན། སྨྲ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པར་ཐལ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་དཔོག་པར་མི་
ནུས་པས་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག །སྐྱོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། མི་ཟད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་མི་རྟག་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ན་ཐབས་ཡོད་
ཀྱང་དེ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་དྲང་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱོན་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤོང་བའི་
ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་དེ་ཟད་པར་

196

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉེན་པོ་དེ་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་རང་བཞིན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རང་དོན་བདེ་གཤེགས་བཤད་ནས་གཞན་དོན་སྐྱོབ་པ་འཆད་པ་དེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་
ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཐར་ལམ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐར་ལམ་བརྫུན་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་གསུངས་
ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་གི་བདེ་བ་འདོད་པས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཉེས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་སློབ་ལམ་དུ་ལམ་
གྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་ཀྱང་གཞན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་
ཐར་ལམ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་

ཚིག་བཤད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་ནས་རྒྱུ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་

དཔོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་ལས། ཡང་ན་གོ་རིམ་ལས་བཟློག་སྟེ་བཤད་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནས་སྔ་མ་སྔ་མ་དཔོག་
པའི་འབྲས་རྟགས་ལས་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་པ་བཞི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་

197

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གང་ཞེ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་

པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་པན་པ་སོགས་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མངལ་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཆགས་སོགས་གསལ་ཞིང་ཤས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་གོམས་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཤེས་གསལ་ཞིང་ཤས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་སོགས་གོམས་པ་ལས་སྔར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆེས་གསལ་བ་དེ་འདོད་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཉིད་མིན་ཏེ་ཁྱོད་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མེད་ན་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །རྒྱུ་ཡང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་གོམས་པ་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བད་ཁྲིས་རླུང་གསུམ་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་དག་ཆེས་འཕེལ་བ་ལས་ཆགས་སོགས་ཆེས་འཕེལ་བ་ཡིན་གྱི་གོམས་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རླུང་
འཁྲིས་བད་ཀན་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བད་ཀན་ལ་འཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་བད་ཀན་

ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡི་རྒྱུད་ལ་འཁྲིས་པའི་ཆོས་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། བད་ཀན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན། འཁྲིས་

198

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་དེའི་ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་ཤེས་རབ་དེ་ལས་གཞན་ཤ་སེར་བ་དང་རྡུལ་མང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་འཁྲིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཀུན་བད་འཁྲིས་རླུང་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། བད་འཁྲིས་རླུང་གསུམ་ཀུན་གྱི་

ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མཚུངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་སོགས་མི་མཚུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྔོན་གྱི་ལས་རྣམས་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ན། ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་དེར་ཡང་རྩོད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་བད་འཁྲིས་རླུང་གསུམ་གྱིས་

དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཆེས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་ཆེས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འཁྲིས་པ་

འཕེལ་བས་ལུས་གདུངས་བ་ལས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་
གྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྡང་ཆོས་ཅན། འཁྲིས་པར་མ་ཟད་ཐམས་

ཅད་དེ་བད་རླུང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགྱུར་བ་
སྟེ་འཕེལ་བ་ཡིས་ཁྱོད་འགྱུར་བ་སྟེ་འཕེལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་ཞེ་སྡང་

199

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཆོས་ཅན། བད་འཁྲིས་རླུང་གསུམ་ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་ཁྱོད་མཚུངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་རྣམས་ཁྱད་པར་ཡོད་ནའང་། ཞེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རླུང་སོགས་ནི་འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་མི་འཕེལ་བར་འགྲིབ་

པར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་འཁྲིས་པ་འཕེལ་ན་ཚ་བ་དང་རླུང་འཕེལ་ན་གྲང་ནད་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་བད་འཁྲིས་རླུང་གསུམ་ཆ་མཉམ་མི་མཉམ་ལས་འཕེལ་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་ཆོས་ཅན། ཆ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་བད་འཁྲིས་རླུང་

གསུམ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་
བྱའི་ཁྱད་པར་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སྡུག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པར་བད་ཀན་འཕེལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གེགས་བྱས་པས་བད་ཀན་ཤེས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་
བད་ཀན་གྱིས་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་པས་འཁྲུལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་རྒྱུ་ཅིས་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཅིས་སྐྱེད་སྨྲོས་ཤིག །
གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁུ་བ་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་ནའང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་ལ་གཞན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ནའང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཅན་མིན་པར་མཐོང་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་

200

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆགས་ལྡན་གཞན་ནི་བུད་མེད་བསྟེན་དྲགས་ནས་ཁུ་བ་ཟད་ནས་ཁྲག་འཛག་ཀྱང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཆགས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བུད་
མེད་གཟུགས་མཛེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུ་བ་འཕེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཀྱང་ཁུ་བ་འཕེལ་བས་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁུ་བ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚུངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའང་མིན་པར་ཐལ། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པ་དེ་ཁུ་བས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་ལ་གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་དང་ཁུ་བ་ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ནད་ཆ་མཉམ་རང་གི་ཁུ་བ་འཕེལ་བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

201

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགཞན་ཡང་བད་ཀན་ཤས་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་འདྲ་
ཆོས་ཅན། ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆགས་པ་ཆེས་དྲག་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཆགས་སྡང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་མི་མཚུངས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། བད་ཀན་འདི་ལ་ཞེ་སྡང་མི་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་མེད་སྟེ། རེས་འགའ་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་ཅན་དུའང་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྡང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བ་མེད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འཇིག་ལྟ་སྔ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རག་ལས་ནས་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི། ས་ཆུ་ཤས་ཆེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། མེ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ཞེ་སྡང་། ཆུ་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལས་གཏི་མུག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རླུང་འཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རླུང་མེ་ཆུ་གསུམ་གྱི་རང་

བཞིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྱུང་སེམས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྱུང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡང་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་

202

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
གྱི་གཟུགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་ཕན་མི་
འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་དེ་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ལུང་ཡང་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་དེ་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་
རྟེན་འབྱུང་བ་དག་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཚོགས་པ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་འགྱུར་ལས་གཞན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་དུ་འབྱུང་སེམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆ་ཚང་བར་གྱུར་པ་རྟེན་ཆང་གི་དངོས་པོ་མ་ལོག་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མྱོས་པའི་ནུས་པ་སོགས་ལྡོག་པ་དེ་དག་དབྱེར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་རྟགས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཆང་གི་མྱོས་པའི་ནུས་པ་ཆོས་ཅན། ཆང་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆང་གི་དངོས་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཆང་ཚ་བར་གྱུར་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཆང་གི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་

203

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབའགྱུར་བར་ཐལ། མྱོས་པའི་ནུས་པ་དེ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བརྟེན་པ་མྱོས་པའི་ནུས་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་རྟེན་ཆང་གི་དངོས་པོ་ཚང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆང་དང་མྱོས་པའི་ནུས་པ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་འབྱུང་སེམས་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་སེམས་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་བློ་
མ་འཁྲུལ་བས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཇི་སྲིད་ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་
འཇུག་པར་ཐལ། ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་སོགས་བཞིན་ནོ། །འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིད་བློ་དོན་དུ་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱང་དམིགས་རྐྱེན་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིད་རྟོག་རྣམ་པ་དུ་མར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་

ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བག་ཆགས་སད་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་རྟེན་ལུས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡིད་རྟོག་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་ན་ལུས་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ལས་དེང་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ཤེས་
པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེས་ནའོ། །ཆགས་
སོགས་གསལ་བ་གོམས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་

204

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་གྱི་ལུས་རྟག་པ་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་ཆགས་སོགས་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་
བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་རྩ་མཆོག་གི་རྩེ་ན་འབྲས་བུ་གླང་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྔོན་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ན་གསལ་པོར་མ་
མཐོང་བཞིན་དུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་བླུན་པོའི་ཕྱིར་ཕྱུགས་དང་འདྲ་

བའི་གྲངས་ཅན་ལས་གཞན་མཁས་པ་ངོ་མཚར་བཅས་པ་སུ་ཞིག་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལས་འབད་རྩོལ་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །
གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་རྩ་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་གླང་པོ་ཆེའི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་གི་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་གླང་པོ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། ལན་བརྒྱས་མཚོན་པའི་སྤྱི་ཙམ་དུ་རྣལ་པར་ཕྱེ་ཞིང་བརྟགས་ན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་སྔར་རྒྱུའི་དུས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྔར་མེད་པར་གསར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ལུས་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཆགས་སོགས་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་

205

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མེད་ཅིང་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ལུས་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་

ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པས་ཆགས་བྲལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ལས་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་

ལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆགས་ཅན་དང་ཆེས་ཆགས་ཅན་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འདིའི་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྔར་ཆགས་སོགས་དེ་ཡོད་པ་ལས་ཕྱིས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། རང་ཕུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་ཞིང་འགྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ལ་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་མཚུངས་པ་སྟེ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བའམ་སྲོག་ཆགས་
ལ་སོགས་གཏན་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཀུན་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་ཆུང་འདྲ་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་བ་ལང་དང་ཆེས་བ་ལང་དང་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བ་ལང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་

206

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་བ་ལང་དུ་རིགས་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ཡང་རྒྱུ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་མཚུངས་པས་སྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྲོག་ཆགས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་ཅན་
གྱི་འབྱུང་བ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
དཔེར་ན་དྲོ་བ་དང་ཆེས་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་
དྲོ་བ་གཏན་མེད་པའི་མེ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འབྱུང་བའམ་སྲོག་ཆགས་གཏན་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དྲོ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་རྫ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གྱི་མེ་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཚད་མས་
བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྲོག་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྲོག་ཆགས་སམ་འབྱུང་བ་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལར་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྲོག་ཆགས་སམ་འབྱུང་བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་

ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་སྣམ་བུ་ལ་ཡོད་པའི་
ཆོས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྔ་ན་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་པའི་རྟགས་མ་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དྲི་སོགས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གཏན་མེད་པའི་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་

207

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབའབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་གང་ཞིག །ཁྱོད་འབྱུང་བ་དང་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཟུགས་དྲི་སོགས་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཡང་ཁྱོད་
རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྡུག་མི་སྡུག་སོགས་སུ་རྣམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆགས་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ལུས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྒྱུར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་དེ་དེའི་བསྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པའི་བློ་རྣམས་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔ་ཕྱི་

ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་ལུས་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་ནས་ད་དེའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།

208

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རྟག་

གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་དུ་མ་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟག་པའི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་
དེ་ཁྱོད་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་
བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྟག་པས་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟག་པའི་བདག་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཕུང་པོ་དུ་མ་དུས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་པར་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གཞན་སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་དག་ནི་ནུས་ལྡན་དུ་ཚོགས་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པ་ལས་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་ན། རྟག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕན་བྱེད་དུ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་ནས་ད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་འབྱུང་གིས་བདེན་
པ་སྟོན་པ་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་

209

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབབཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མེད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་གྱི་རེས་འགའ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཤུགས་གི་ཚེར་མ་དང་པད་མའི་སྡོང་བུ་དང་ལོ་མ་དང་གེ་སར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣོ་བ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་བཞིན་རྒྱུ་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །རྒྱ་ཤུགས་གི་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཕྱི་མ་གང་

སྐྱེ་ཞིང་སྔ་མ་གར་འགྱུར་རྗེས་སུ་ཕྱི་མ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་སྔ་མ་དེ་ནི་ཕྱི་མ་དེའི་
རྒྱུར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བའི་རེག་
པ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྱུང་བའི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་བཀག་ནས་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་འགོག་པ་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་དང་བཅས་

210

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་རྟག་པ་རྒྱུར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅན་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ། འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང་སྲིད་པའི་སྲེད་པ་དང་འཇིག་པའི་སྲེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྲེད་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར། མི་ལ་སོགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྔོན་དུ་མངལ་སོགས་སྲིད་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱིས་དབང་མེད་དུ་བཀྲི་བ་མ་ཡིན་པར་རང་དགར་སྐྱེ་གནས་དང་གནས་སྐབས་ཉེར་མཁོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་

ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་དག་ཐོབ་འདོད་བསམ་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཐོབ་འདོད་གྱི་བསམ་པ་མེད་ན་རང་དགར་དེ་དག་ལེན་པ་མི་རིགས་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གནས་སོགས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐ་མལ་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྔོན་དུ་འདོད་སྲེད་དང་འཇིག་སྲིད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྡུག་བསྔལ་འདོར་བར་འདོད་པའི་བློ་མངལ་སོགས་སུ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲེད་དང་འཇིག་སྲེད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྡུག་བསྔལ་དོར་འདོད་ཀྱི་བློས་མངལ་སོགས་
ཡུལ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་

211

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་གཙང་བདེ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་དམན་པ་མངལ་སོགས་ལ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འཇུག་བསྡུས་པའོ། །
དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་སྔ་མའི་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་དེ། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཉིད་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྲེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། ཞེས་སོ།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་ཐལ། ལུས་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཙམ་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཕན་འདོག་པའི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་སྔར་བསལ་བ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཁས་བླངས་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་ཞེས་ལུས་ཀྱང་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འདོད་ན་ནི་རྒྱང་པན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འདོད་པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་སྨྲ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནས་གཉིས་

212

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་གི་དེའི་སྔར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་

ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་རིགས་མི་མཐུན་པར་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེའི་སྔར་འདོད་ཆགས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྲིད་པ་གསུམ་ཀ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་ཉིད་དེའི་རྒྱུར་བཤད་ཅེ་ན། ལམ་འབྲས་དང་བདེན་བཞིའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་
ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱུར་ལ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དངོས་སུ་སྐུལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲེད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་རྒྱུར་
བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་དངོས་སུ་བསྐུལ་ཞིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
སྐྱེ་བ་མངོན་པར་གྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྲེད་པ་མེད་ན་
འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པ་དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དང་བྲལ་ན་ཁྱོད་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལས་བཞིན། དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་བཤད་ནས་ད་མངོན་དུ་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་འཆད་པ་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་འགག་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་དང་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་སོགས་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

213

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགལ་ཏེ་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མེ་དྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དྲོ་བ་ལས་མི་ཐར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་
པས་འདོད་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་
པོའི་བདག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་
བདག་མེད་ན། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་འབད་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲོལ་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་
ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ཆགས་པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་སེམས་རྒྱུད་ཐར་པའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་སྲིད་དུ་ཕུང་པོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་པོའི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་པོ་དང་དེ་ལས་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་དོན་ལ་མེད་ན་ཡང་རང་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་བརྩོན་
དགོས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་པོའི་བདག་ཏུ་ལོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཞོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་མེད་ན་ཆགས་བྲལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་རིགས་ཀྱི་འཁོར་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་

214

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ན། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཞིག་འཁོར་བར་ཅུང་ཟད་གནས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཐར་པའི་བདེ་བའི་རོ་མྱོང་བའམ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བརྩེ་བའི་དབང་ཡིན་པའམ་ཡང་ན་སྔོན་
གྱི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་འཕངས་པ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་རང་
གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ལྡོག་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་ལས་ཀྱིས་གནས་ན་དེའི་ལས་ཀྱིས་སྲིད་པ་གཞན་དུ་
ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྲིད་པའི་སྲེད་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་གཞན་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྲེད་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་བརྩེ་བས་གནས་ན་དེས་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་
བརྩེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་རྒྱུར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ལ་རང་གི་
འགལ་ཟླ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་རྒྱུད་ལ་གོམས་པའི་འདུ་བྱེད་སྔ་མ་ཙམ་ལས་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བརྩེ་བ་དེ་བདག་ལྟའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩེ་བ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ཏེ།

215

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགཙང་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

ཕུང་པོའི་རྒྱུན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་གཙང་བདེ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཆོས་ཕུང་པོ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་བརྩེ་བ་དེ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཞེ་སྡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་དེས་ན་ཆགས་བྲལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉེས་པའི་རྒྱུ་ལས་གནོད་ཡུལ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པའི་རྒྱུ་གཏི་མུག་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཆགས་
བྲལ་གྱི་བརྩེ་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཞེ་སྡང་སོགས་མེད་པར་འདོད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གནས་ན་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་ཐལ་འཁོར་
བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱིས་

གནས་པ་ཡིན་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་
ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་སྲིད་པ་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་མ་ཟད་པས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་ན་ཡང་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་གོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྙིང་རྗེས་གནས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་མི་གནས་ཞེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་

216

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དོན་དུ་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་མདུན་དུ་བྱས་པའི་སྙིང་རྗེས་གོམས་པ་དམན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་དང་སངས་རྒྱས་གང་དག་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ངོར་ནི་དོན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྔོན་དུ་སོང་བའི་དམིགས་པ་
མེད་པའི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་ལམ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དུ་ཡང་སྲིད་པ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེའི་རྒྱུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་དེ་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་ནའང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་
འཛུགས་པ་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ན་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤངས་

ནའང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་འགའ་ཡང་

217

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངའོ་ཞེས་མཐོང་བའི་བདག་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་བདག་བདེ་བར་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་པར་མངོན་པར་རྒྱུག་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་
བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་ལྕགས་སྒྲོག་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ན། བདག་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འཆིང་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ན། བདག་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐར་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་དག་ན་རེ། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
འབྲས་བུ་འགའ་ཡིའང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མར་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡིའང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནམ་གཏན་དུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པར་རིགས་པར་ཐལ། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་

218

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པའི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་པའི་ལྟ་བ་འདི་སྦོངས་ལ་བདག་དེ་ནི་རྟག་ཅེས་དྲང་པོར་སྨྲོས་ཤིག །
དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་ནས་ད་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་འཆད་པ་དེ། དེའི་གནོད་བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གཏན་དུ་འགག་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཉེས་མེད་གཉེན་པོའི་ངང་དུ་གནས་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རེ་ཤིག་སེམས་རྒྱུད་གཉེན་པོའི་ངང་དུ་གནས་གྱུར་ཀྱང་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཉེས་མེད་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་ནི་སླར་ཡང་འབྱུང་བས་གཏན་དུ་གྲོལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གནས་གྱུར་
མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་སླར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཁྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཏེ་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ནི་འདི་ཡིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་

219

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་འཁྲུལ་བའི་རྐྱེན་གཞན་རྟག་བདེ་སོགས་སུ་གོལ་བར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕུང་པོ་རྟག་བདེ་
སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབད་མེད་དུ་མི་ལྡོག་སྟེ། ཁྱོད་ལྡོག་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་གོམས་པའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མི་བརྟན་པ་སྟེ་གནོད་བྱེད་ཀྱིས་ལྡོག་ཏུ་རུང་སྟེ། གནོད་བྱེད་དང་བཅས་ཤིང་འཁྲུལ་
བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལས་གོལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་
སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་མུན་པ་མེད་པའི་འོད་གསལ་བ་སྟེ་ཕུང་པོ་མི་རྟག་སྟོང་པ་བདག་མེད་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་ལྡོག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་
གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྔར་ཕུང་པོ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་སོགས་སུ་དཔྱོད་པ་ན་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་གློ་བུར་བ་ཡིན་ཞིང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་གནས་གྱུར་
མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ན་ཡང་དེ་ལ་གནོད་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་སེམས་རྒྱུད་

220

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་ངང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆགས་སོགས་རེ་འགའ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་སོགས་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྙིང་པོ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་ས་རློན་པ་ལ་མེ་ཆེས་མི་འབར་བ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཚེ་བ་མེད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བཤད་པ་སྔར་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་ལྟ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ཙམ་གྱིས་དེས་དེ་དྲུངས་འབྱིན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆོས་ཅན། འཛིན་སྟངས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་ན་ཡང་གཅིག་གིས་དྲུངས་འབྱིན་

ནུས་པའི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྱུང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆགས་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཉེས་པའི་

221

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགཉེན་པོར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྩ་བ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྟེ་རྩ་བ་ནས་ཚར་གཅོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྨོངས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་
ཆགས་སོགས་ཀུན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་དག་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་རིག་པ་ནི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་ལ་འཇིག་ལྟ་ནི་ཤེས་རབ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སེམས་འབྱུང་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ལས་དོན་གཞན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་འགལ་ཟླ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ལས་
དམིགས་རྣམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་དམིགས་པ་ཉིད་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་

222

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་དེའི་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་རིག་པ་ལས་གཞན་ཙམ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཙམ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་པ་ལཀྵ་དང་ལྡན་པའི་ནགས། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པར་གསུངས་
ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་དུ་དོག་པ་འབྱུང་བ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་དུ་མངོན་པར་ཞེས་པ་ལས་བྱུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་ལུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་དོན་གཞན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མ་རིག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། བདག་ལྟ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཟ་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལས་

223

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབབྱུང་བའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་དང་དོན་གྱིས་འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཉེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། སྲོག་ཆགས་ལ་གཏན་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལ་གཟུགས་སོགས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཏན་མི་ཟད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྲོག་ཆགས་ལ་སླར་ལྡོག་ཏུ་མི་རུང་བ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་ལྡོག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གཉེན་པོའི་བཅོམ་པའི་ཉེས་པ་གཉེན་པོ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གསེར་སོགས་ཀྱི་སྲ་བ་མེ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉེན་པོས་ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་སྟེ་དྲུངས་ཕྱུང་བའི་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། གསེར་སོགས་ཀྱི་སྲ་བ་བཞིན་དུ་
གཉེན་པོ་དང་བྲལ་བ་ན་སླར་ཡང་ཉེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཉེན་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་ངང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་འབྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཉེན་པོ་ལྡོག་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མེ་ལོག་ཀྱང་ཐལ་བ་ཤིང་དུ་མི་ལྡོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བདག་ཤེས་པར་བྱ་བསམ་པར་བྱ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་

224

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལྟ་ཐར་ལམ་དུ་སྨྲ་བ་འགོག་པ་དེ། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་རྟག་ཏུ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་བདག་ལྟ་ཚང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ལ་ཞེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བདག་གི་བའི་སྐྱོན་སྐྱེ་རྒ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲིབས་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ང་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་བ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་ཐལ། བདག་གི་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྲེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་བདག་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འཁོར་པར་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆ་ལ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་ཆགས་སྡང་འདི་དག་དང་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་དང་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཅེས་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐར་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཐལ། ངེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་

225

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཔ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་འཁོར་བའི་རྣམ་འཚེ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པས། དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བས་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་ཆགས་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སུན་ཕྱུང་བ་མེད་པར་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤོང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ཆགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཆགས་པ་མིན་གྱི་
དོན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྐྱོན་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཞེ་སྡང་དང་ཕྲག་དོག་སོགས་སྤོང་བ་ནི་སྐྱོན་ཡོན་དེ་དག་ཡུལ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་ཚེར་མ་འདོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཆགས་གང་གིས་བཟློག་པར་བྱེད་དེ་བཟློག་པར་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་བདག་ལྟ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བདག་ཆགས་ལ་སྐྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་བ་གང་གིས་ན་དེ་སྤོང་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པས་སོ་ཅེ་ན། ཐར་འདོད་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་ཆགས་
སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནའང་འདི་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

226

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བདག་ཅག་དེ་ལ་བདག་གི་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་ཡང་མི་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཆགས་དང་དབང་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བདག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་མེད་པའི་བདག་ཡན་གར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་
རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་བདག་ཆགས་སོགས་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་གྱི་བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། བདག་ཆགས་སོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་འདྲ་བར་ཡན་གར་བས་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བདག་ཆགས་སོགས་དང་བདག་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ཀ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ནར་མཚུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུག་སྦྲུལ་གྱི་སོས་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུག་སྦྲུལ་གྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་འདི་དེང་ཕྱིན་ཆད་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་

བདག་གི་བའི་བློ་བཅོམ་པས་འདོར་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོག་ནས་བདག་གི་བའི་བློ་མ་དོར་བཞིན་དུ་འདོར་བ་མིན་ལ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་དབང་སོགས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་རང་གི་བའི་བློ་གང་གིས་བཟློག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བདག་གི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་

ཡོད་དེ། ལུས་ལས་བོག་པའི་སྐྲ་དང་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ་བདག་གིར་མ་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ལུས་ལས་མ་བོག་

227

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཔའི་སྐྲ་སེན་སོགས་བདག་གི་བར་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་ཞེན་བཅས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བདག་ཆགས་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པས་ཉེས་པ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་བདག་གི་བའི་བློ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་བདག་ལ་འདུ་སོགས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་སྔར་གྱི་གནས་

སྐབས་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་གི་བ་རྣམས་
ཅི་རིགས་པར་བདག་དེ་ལ་འདུ་བ་དང་བདག་གི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་རྟེན་དང་
སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་སུ་འབྲེལ་པ་ལས་དེ་དག་ལ་རང་གི་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་བདག་གི་བ་དང་བདག་འདུ་སོགས་སུ་འབྲེལ་པ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཆགས་བྱ་དང་

སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་བཟུང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་འདུ་སོགས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་ཆགས་བྱ་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟས་གོས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ལ་བདག་དང་འདུ་སོགས་སུ་འབྲེལ་བའམ་སྐྱེས་བུ་དང་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་སོགས་མེད་ན་ཡང་དེ་དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུག་བཅས་ཀྱི་སོར་མོ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ན་རེ་བློ་གང་གིས་བཟློག་པར་འགྱུར་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་

228

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རེས་འགའ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་སྐྱེད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྲོག་དང་ཁ་དོག་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནོད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་རྙེད་ན་དེ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དང་འགལ་བ་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་དང་
སྟོབས་སོགས་ལ་མི་གནོད་ཅིང་དེ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྲེད་པས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་དྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དུག་བཅས་ཀྱི་
ཟས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

དཔེ་དེ་ཉིད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དུག་
བཅས་ཀྱིས་ཟས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་མ་རྙེད་ན་ཇི་ལྟར་བརྙེད་པ་བཞིན་གྱི་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་
མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་བསམ་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་མེད་པའི་བདག་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་ལྡན་འགའ་ཞིག་བུད་མེད་དག་དང་འགྲོགས་པ་མ་རྙེད་པར་དུད་འགྲོ་དག་ལ་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་དེ་བདེ་སྡུག་སོགས་མྱོང་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་བདག་སྨྲས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་
བདག་ཡིན་པར་འདོད་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་སྡུག་སོགས་མྱོང་བ་དང་དེའི་རྗེས་

229

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབསུ་འབྲང་བའི་ཐ་སྙད་ཤེས་རབ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་ལོག་པ་སྟེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་སྨྲ་རྣམས་ཀྱིས་

བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་ནི་མྱོང་སོགས་མེད་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་རྟག་པའི་བདག་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་བདག་དེ་ནི་མྱོང་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འཇིག་པར་
འདོད་དེ་འདོད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་མྱོང་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ལོག་ན་དེ་
ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་ཤིང་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་དེ་མྱོང་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འདོད་དགོས་པ་དེས་ན།
ཐར་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གིར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པ་བསྟེན་བྱེད་ཡིན་ལ་བདག་ཆགས་དེ་ནི་བདག་གི་ཞེན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་ཡོད་ཀྱང་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐར་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་དེ་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་ཉིད་
དང་བདག་གི་བ་དེ་ཡི་སྐྱོན་ཡང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་བདག་ལྟའི་
དབང་གིས་བདག་གི་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་འཇུག་ལྡན་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

230

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བདག་ལྟ་སོགས་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་ཐར་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བདག་གི་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བདག་འདོར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པས་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་གསལ་པོར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་
པ་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་
ཅན། གལ་ཏེ་བདག་གི་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ད་ཆགས་པའི་བློ་ལྡོག་ཀྱང་དེ་ལ་གཏན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་བུད་མེད་འགའི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མ་ཆགས་ཀྱང་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

231

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབདེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་བླང་བྱ་དང་བདག་གི་བ་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་དེ་ལ་གཏན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གཅིག་བདག་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཚེ་བདག་གིར་
ཆགས་པ་སོགས་ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན་བདག་ཆགས་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོན་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་འདུན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐར་པ་ལ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་དང་དབང་སོགས་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐར་ལམ་བཞིན། དེས་ན་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་དང་བདག་ཆགས་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་གསུམ་ཀ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དེ་ནའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགྲོ་བ་འཆིང་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་གསུམ་པོའང་དེ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དབང་སོགས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་བཅས་དེ་ནི་ཁྱོད་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཅག་སོགས་ཡུལ་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་

232

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་ཡང་དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་སོགས་གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པས་བྱས་པ་དེ་ལ་མིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་ཞེན་ནི་དེའི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཡོན་ཏན་བརྟགས་པར་མི་ནུས་པའི་བྱིས་པ་དང་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ་ལའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞར་བ་དང་སྒུར་པོ་སོགས་རང་གི་དབང་སོགས་སྐྱོན་ལྡན་དུ་མཐོང་བ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་སོགས་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ཡང་ཁྱོད་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་བར་མ་བཟུང་བའི་དབང་སོགས་འདས་པ་དང་། ལུས་ལས་བོག་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་བདག་གིར་བཟུང་བའི་དེ་ལྟར་བའི་དབང་སོགས་ལ་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིར་ཆགས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དེ་དེ་ལས་བྱུང་བས་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པས་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཁྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་མིན་པ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཞེས་

233

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཔས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་མི་སྤོང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །
གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དེར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡོད་པ་
མིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དེར་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་བར་ཆགས་པས་དེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དེས་ན་དབང་དཀའ་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་པ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་དུ་ཁྱོད་སྒྲུབ་པས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་དེ་མི་གནོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་གྲངས་ཅན་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བཟུང་བ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོགས་ལས་བདག་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཤེས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོགས་དེ་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་མཆོག་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡང་

དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱུ་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

234

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གི་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་སེམས་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་མེད་པར་ཡང་། སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་
བསྔལ་དུ་བསྒོམ་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ད་ལྟར་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་པའི་ཡིད་འབྱུང་བ་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྡང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་
གྱིས་གདུང་པའི་ཡིད་འབྱུང་དེའི་ཚེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་
གྱིས་གདུང་པའི་ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་གཏན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་འབྱུང་དེ་ལོག་ན་རང་ཉིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ལ་སླར་ཡང་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཞེ་སྡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཇི་སྲིད་དུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་ཙམ་དུ་གནས་ཀྱི་གཏན་དུ་

གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཆགས་བྲལ་གང་ཞེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ཉེར་མཁོ་ཐམས་ཅད་འདི་ནི་ང་དང་ང་ཡི་འོ་ཞེས་བླང་བྱ་དང་ཡིད་སྐྱོ་བས་དོར་བྱར་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་མཉམ་སྙོམས་པ་ཅན་ཡིན་

235

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཔའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་དྭངས་བས་ཡན་ལག་ལ་ཙན་དན་གྱིས་བྱུག་པ་

དང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁོང་ཁྲོ་བས་ཡན་ལག་གཞན་སྟེའུས་གཅོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མདོ་ལས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་
སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེད་ཀྱི་བསྒོམ་
བྱར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྒོམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་
དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཏེ་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་ཟག་བཅས་སྡུག་
བསྔལ་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་དོན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་བསྒོམ་པ་ལྷག་
མ་དེའི་ཐབས་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་ལ་དེ་ལས་ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པར་

236

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་རྟག་པའམ་འོན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཡིན། བཙུན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན། བཙུན་པ་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་སོ། །གང་མི་རྟག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འདི་ནི་ང་ཡི་འོ་འདི་ནི་ང་ཡི་བདག་གོ་ཞེས་ལྟར་རུང་ངམ། བཙུན་པ་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་སོགས་སོ། །
གང་གི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པ་འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་དུ་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་
འདྲ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །བདེ་སྡུག་བླང་དོར་གྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྡུག་བསྔལ་འདོར་འདོད་
ཀྱི་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲོལ་བ་ཡོད་ཀྱང་གྲོལ་བ་པོ་ལ་བདག་གི་བ་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་དེའི་ཟ་བ་པོར་ཡང་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བདག་ཀྱང་མེད་
པར་ཐལ། བདག་གི་བ་ཟ་པ་པོར་མེད་པ་དེ་ཚེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་དེ་རྒྱུ་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཅན་དང་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་མཐོང་བ་ལམ་དུ་བསྟན་པའི་འཇུག་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་དེ། འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་རྟོག་ལྡན་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབད་པ་

237

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབཆེན་པོས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཞིང་། མྱ་ངན་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གོ །གཞན་ཡང་གང་དག་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལམ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་ལ་མི་གནོད་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་དཀའ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་
གྱི་འདུས་བྱས་པའི་ས་བོན་སོགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོག་ལྡན་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་དཀའ་ཙམ་གྱིས་

གྲོལ་བར་སྨྲ་བའི་ལུང་ཡང་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
སྟོན་པའི་ལུང་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་ཕྱུག་གི་དབང་གི་ཆོ་ག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་སོགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མི་
བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་
ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ལུས་ལ་ཏིལ་མར་གྱིས་བསྐུས་པ་དང་མེས་སྲེག་པ་དང་ཕྱེ་མ་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཏིལ་མར་ལ་སོགས་པས་བསྐུས་པའི་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་སྡིག་ཅན་གྱི་སྡིག་པ་བླ་མས་བླངས་ཏེ་སྦྱིན་སྲེག་བྱས་པས་སྡིག་

པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་སྲང་ཁར་ལྕི་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་

238

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱིན་སྲེག་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྔར་སྲང་ཁར་ལྕི་བ་

ཕྱིས་ཡང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་སྲེག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྡིག་པ་བཅོམ་པར་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་སྲེག་གི་མེས་ལུས་གདུང་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་ལྕི་བ་ས་

ཆུ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་སྡིག་
པ་སྲང་ཁར་ལྕི་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དབང་བསྐུར་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་
མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

སེམས་པ་དག་ཆོས་ཅན། གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་བཅད་པ་དེ་ཡང་སྲིད་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱེད་པ་དབང་སོགས་རྣམས་མངལ་སོགས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་དེ་
དག་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནུས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་སྔོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་རྒྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྔོན་གྱི་

ལས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཡང་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུར་

གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལོག་སྲེད་ཉམས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་

239

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབརྟོགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དབང་བསྐུར་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཞིག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དབང་བསྐུར་དང་ལྡན་པས་ཁྱོད་ལ་དབང་སོགས་
མངལ་སོགས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །
དེས་ན་མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་འཇུག་པས་
བསྐྱེད་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བློ་
སེམས་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་དབང་སོགས་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་

ནུས་པ་མཐོང་གི་གཞན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་
དབང་སོགས་དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོགས་དེ་དག་ཡང་སྲིད་པར་ཅིས་མི་འགྲོ་སྟེ་འགྲོ་བར་ཐལ།
ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
དབང་བསྐུར་དང་ལྡན་པའི་ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་དག་ལ་བྱེད་
པ་དབང་སོགས་མངལ་སོགས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དུས་པ་དབང་བསྐུར་
གྱི་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་དང་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་སྔགས་སོགས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པ་དབང་
སོགས་དེ་དག་སེམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་འཕེན་འཁྲུག་དང་འགོག་པ་དག་ཏུ་

240

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་པས་བྱེད་པ་དབང་སོགས་འཛིན་འཕེན་སོགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཡུལ་ལ་རང་དགར་འཇུག་པ་ནི་འཛིན་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་འཕེན་པའམ་འཇུག་པ་དང་སྣུན་པ་ལ་སོགས་པས་བློ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཡེང་བའམ་འཁྲུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་ཡོད་ན་དེ་ལྡོག་པ་ནི་འགོག་པའོ། །
ཅི་སྟེ་དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་བ་དེའི་ཚེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བློའི་རྒྱུན་
ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་དབང་སོགས་རྣམས་མངལ་སོགས་སུ་འཕེན་པར་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁའི་དྲི་མ་ལོག་སྲེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བློ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འཚམས་
སྦྱོར་བར་ནུས་ཏེ། དེ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་བསྐུར་གྱིས་དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

མཚམས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་བསྐུར་ཅན་གྱི་ཐ་

མལ་པ་ཆོས་ཅན། གསོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ནའང་ལོག་སྲེད་སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མ་མཚམས་

སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དབང་བསྐུར་གྱིས་

ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མའི་ས་བོན་ལས་རྒྱུན་དུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོག་སྲེད་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐུར་ཙམ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་དེ། དབང་བསྐུར་གྱིས་རང་གི་བརྒྱུད་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོ་བདག་མེད་མཐོང་བ་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འགྲིབ་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་ལོག་

241

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབསྲེད་འཕེལ་བ་ན་ཁྱོད་འཕེལ་བར་འགྱུར་གྱི་དབང་བསྐུར་ཙམ་ལས་ཁྱོད་འཕེལ་
འགྲིབ་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་ཀྱང་ལུས་ངག་གི་ལས་བྱིན་གྱིས་རློབ་

པ་པོ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་མོད། ཅི་ཕྱིར་བདག་དེ་དེའི་རྒྱུར་མི་གནས་ཞེ་ན། བདག་དེ་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འགལ་
བར་ཐལ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དུས་ནའང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགལ་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་དང་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བར་ཐལ། དེའི་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དེ་དག་ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྡོག་
པའི་ནུས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ན་དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་དང་སྔར་

མཐོང་བ་ཕྱིས་ངོ་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱིས་ལས་བྱས་པ་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་
སོགས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་བརྟགས་ཡོད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་
བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའི་ཡང་སྔར་མྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་

242

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་མེད་པས་འདོད་ལན་ཐེབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་དྲན་ཅེ་ན། བདེ་སྡུག་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡིས་སྔར་མྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་
རང་གསལ་པོར་རྟོགས་པའི་མྱོང་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་ཕྱིས་རྐྱེན་ཇི་
ལྟར་བཞིན་དུ་རང་དྲན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལོག་སྲེད་དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་དེ་ཇི་ལྟར་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བརྟན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་བཟློག་སྟེ་བདེ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་ང་དང་། སྟོང་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་ངའི་ཞེས་དང་། སོགས་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས་ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་རིག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རྟག་བདེ་སོགས་སུ་ཡོངས་སུ་སྲེད་པར་བྱེད་དོ། །
བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་འགལ་
བའི་དོན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལེགས་པར་བསྒོམས་པས་སྒོམ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིས་མ་རིག་པ་དངོས་སུ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་སྲེད་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཁོ་ན་ལོག་སྲེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

243

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབགལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཀྱང་ལས་ལུས་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལས་ལུས་

སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་སླར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་སྐྱེ་བ་ནི་ལས་ལུས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་མེད་པར་མྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ལས་ལུས་མེད་ན་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བས་ལས་ལུས་སྤོང་པའི་གཉེན་པོའང་
ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་
པའི་གཉེན་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་དང་ལུས་ཡན་གར་བ་དག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པ་བྱེད་པའང་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལས་ལུས་ཡན་གར་བ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དག་ནི་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པར་དེ་སྤོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲེད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བས་སླར་ཡང་ལས་ལུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ལས་སྲེད་གཉིས་ཀ་ཟད་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྲེད་པའི་གཉེན་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཟད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་དུབ་པ་བྱེད་པ་དོན་
མེད་པར་ཐལ། སྲེད་པ་སྤངས་ན་ལས་སྤོང་མི་དགོས་ཤིང་སྲེད་པ་མ་སྤངས་པར་ལས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཕེལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་པ་དག་ན་རེ། ལས་ལུས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྔོན་སྤྱད་པའི་

244

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ལས་གསར་པ་མ་

བསགས་པས་ལས་ཟད་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་

ཆོས་ཅན། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གདུང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་མི་འཛད་པར་
ཐལ། འབྲས་བུ་ཐ་དད་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ནུས་པ་དེས་ནའོ། །དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་ནད་ཡོད་མེད་གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བའི་རྣམ་པ་འགས་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆུང་བར་འགྱུར་སྲིད་ན་ཡང་མི་དགེ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་
དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིས་ལས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་འབྱིན་ནུས་སུ་ནུས་པ་འདྲེས་
པར་བྱས་ཏེ་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་དེས་ཕྱིས་སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བས་ལོངས་སྤྱད་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འམ། ཡང་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཡིས་ནུས་
པ་འདྲེས་མ་སྟེ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རགས་པ་ཟད་པར་བྱས་ནས་
འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་འབྱིན་ནུས་པའི་ལས་འབྲས་ལྷག་མ་ཕྱིས་སྒྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གདུང་བས་ལོངས་སྤྱད་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རེ་ཤིག་ནུས་པ་འདྲེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་འདི་འགྱུར་ཏེ། དཀའ་ཐུབ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན།
དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་གཅིག་པོ་དེ་སྤོང་བ་ལ་སྐྲ་

245

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབའབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་དྲག་པོ་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བ་སྤུ་གཅིག་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གདུང་བའི་ཆ་འགས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་ཐུབ་དེས་ལས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་སྐྱེད་ནུས་སུ་ནུས་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ནུས་པ་ཟད་པའམ་འདྲེས་མར་བྱས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། དཀའ་ཐུབ་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་
ཡིན། གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་
སྡུག་བསྔལ་ལས་གཞན་དགེ་བར་འདོད་དོ་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ལས་

ཀྱིས་ནུས་པ་རགས་པ་ཟད་པར་བྱས་ནས་ལས་འབྲས་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་སྤོང་བ་ལ་སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པ་གདུང་བ་དྲག་པོ་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གདུང་བ་མེད་པར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ཀུན་

སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་ཐུབ་དེས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་ཟད་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་
ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཀའ་ཐུབ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་

ལས་རྣམས་ཀྱི་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་རགས་པ་

ཟད་བྱེད་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གླང་གི་ལས་འབྲས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ལུས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མེད་ཅེས་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་

246

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་ལས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་སྒྲུབ་སྟེ། གང་ཡང་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
ཀྱི་ས་བོན་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སྐྱོན་ཆགས་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སྤོང་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲུབ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྔར་བྱས་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ཉམས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་ལས་ལུས་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལས་མེད་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ལས་ལས་ཉེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལས་ལྡོག་ནས་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་བདེ་སྡུག་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སྡང་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་བདེ་སོགས་སུ་ལོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་སྐྱོབ་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང་མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པར་གྲུབ་

247

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབསྟེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པ་ལས་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་
འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲ་སྔར་སྤངས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་འདིར་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་སློབ་པ་དང་ཉན་རང་མི་སློབ་ལམ་པ་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་བདག་ལྟ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་བརྟན་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོར་ཐབས་མང་པོ་ལ་གོམས་པས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སྟོན་པ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་མཁྱེན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ལམ་གོམས་པས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་པར་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པ་མངའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གོམས་པར་མཛད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བརྟགས་ནས་སྟོན་པར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཕན་བཞེད་པ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་བརྩེ་བ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་མཁྱེན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ལམ་གོམས་པར་
མཛད་པ་དེ་ལས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རང་དོན་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དོན་གྱི་ངོར་རང་གིས་གཟིགས་པའི་བདེན་བཞི་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཚད་མའི་

248

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལེགས་པ་དང་བདེན་པ་དེ་གསུངས་པ་ཡང་མངོན་སྦྱོར་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དེས་ན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པའམ་ཕན་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་བརྩེ་བ་མངའ་བས་སོ། །ཐར་ལམ་བདེན་པའམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པར་མཛད་དེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་པའི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་ལས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རྒྱུ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་རིང་དུ་ཐབས་མང་པོ་གོམས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་དེའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོས་རང་དགར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་པོར་གསུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་

རབ་ལ་རྗེས་དཔག་འདིའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན། གང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སོགས་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པས་དེ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

249

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པས་རྗེས་དཔག་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་གིས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་
ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། ། །

༼གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའུ།༽
༈ དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
དང་པོར་བཤད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་བཤད་ནས། ད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ལུས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
འདིར་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྟེ་འདི་ལྟར། ཚད་མའི་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་དག་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲ་བྱུང་དང་ཉེར་
འཇལ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ་ཞེས་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བསླུ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ནི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་མང་ཉུང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་

250

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་མང་པོར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་
ཚད་མ་མང་པོར་འགྱུར་ན་གཞལ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གཞལ་བྱ་གཅིག་
ལ་ཡང་ཚད་མ་མང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྟག་དྲང་། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཨུད་པ་ལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་
གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དེ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པས་སྤྱི་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་པས་རྟགས་མ་
གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ལ་ཁྱོད་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་དེ། འདྲ་བ་ཐུན་མོང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་དངོས་ཡུལ་མིན་པ་

251

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་རང་རྒྱུ་བརྡ་དང་། རྩོལ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱི་དེ་སོགས་ནི་ཡོད་པ་ན་རང་གི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་སོགས་
ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་མེད་ན་རང་གི་བློ་མེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་

དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་སོགས་སུ་ངེས་པས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་ཤེ་ན།
དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་སོགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ས་བོན་དང་མེ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་དང་དུ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་དེ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་ཅེས་མིང་ཇི་ལྟར་འདོགས་པ་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ནས་དོན་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་ནས་བྱིས་པའི་བར་གྱིས་བསྙོན་མི་ནུས་པར་མྱུ་གུ་དང་དུ་

252

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སོགས་བསྐྱེད་པར་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཅེས་ཁས་བླངས་ན་རང་སྤྱི་ཀུན་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ཡོད་པས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་
ཉིད་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཐ་ན་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པའང་མིན་ཏེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་མེད་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་
མི་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ཉེ་བ་ན་དེའི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་རང་ཕན་འདོགས་
བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་
ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནི་རྫས་བུམ་པ་དང་འདེགས་སོགས་ཀྱི་ལས་དང་

བུམ་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དང་ནི་གཅིག་གཉིས་ཞེས་སོགས་གྲངས་དང་ལྡན་པ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་པས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་རྫ་བུམ་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་བརྡ་དང་རྩོལ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྐྲ་སོགས་ཀྱང་སྤྱིར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱུ་གཞན་རབ་རིབ་
ཙམ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྲ་སོགས་འཛག་པར་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་སོགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེན་ནས་གཞལ་བར་བྱའི་སྤྱི་མིན་ཏེ། དེ་ལ་
དོན་ནམ་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡང་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་མེད་

253

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔས་སྤྱིར་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་བཅད་དགག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྐྲ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྤྱིར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྲ་སོགས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཡང་ཆོས་
ཅན། རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྲ་སོགས་དེ་ལྟའི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་ཚེ་སྤྱི་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཚེ་རྟོག་པས་ཤེས་བྱར་འཛིན་པ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྐྲ་སོགས་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཅི་ཕྱིར་གསལ་བར་

སྣང་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྲ་སོགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེན་པའི་བློ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་སྤྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྲར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དོན་ཏེ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་བུམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པའི་སྤྱི་རྣམ་ཡང་ནི་རང་མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བུམ་སྤྱིར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྟོག་ངོར་དོན་བུམ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་

བུམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་སྟེ་
ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་མ་ཡིན་

254

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལས་ལྡོག་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ལས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་སྤྱི་མེད་ན་གཟུགས་སོགས་ཉིད་
སྤྱིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ།
གཟུགས་རང་མཚན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་སུ་སྣང་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྣང་ནས་རྟོགས་པ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཚོགས་འབྲས་བུའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་གནས་མ་བུ་པ་སོགས་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་དང་སོགས་པ་དོན་གྱི་མཚན་མ་
རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གང་རུང་གི་བློ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་བྱ་བུམ་སོགས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་ནམ་འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྟག །དང་པོ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཉན་པ་པོ་དོན་བུམ་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ཚུལ་ལམ་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་བུམ་སྒྲ་ལས་དོན་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ལས་དུས་ཀུན་ཏུ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མིང་སོགས་གཉིས་གཅིག་ཁོ་ནར་འཁྲུལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

255

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་མཚེ་མ་བ་ལིང་དང་མགྲིན་བཟང་གཉིས་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བས་རེས་འགའ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཡང་རེས་འགའ་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་བུམ་པ་གཉིས་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་ཡང་གནས་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་འཁྲུལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གནས་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདུན་གྱི་བ་ལི་དང་རྒྱབ་ཀྱི་མགྲིན་བཟང་གཉིས་རྣམ་པ་
འདྲ་ཡང་གནས་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཁོ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཡང་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་ཕྱིར་རོལ་གྱི་བུམ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་འདྲར་ཞེན་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་
སྒོ་ནས་དོན་བུམ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་མིང་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་
ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་ནས་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བློ་ནི་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ལ་དོན་མིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བར་ཁས་ལེན་ན། ཡང་བུམ་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མིང་སོགས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

256

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅན་མིན་པར་ཐལ། རང་ལ་སྣང་བ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་མིང་སོགས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེའི་ཚད་མ་ཡོད་དེ་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་
གྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཀུན་བཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་དང་སྐྲ་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་དུ་གང་རྨིས་པའི་མིང་སོགས་གཟུང་
དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་མིང་སོགས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་

སོགས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོ་སོགས་མིན་ཏེ། དེ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རུང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་

སྣང་བ་ཤེས་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བའི་མིག་སོགས་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རུང་ཡུལ་ཞེས་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་འཇོག་པར་འདོད་

257

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཅེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེས་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། གཞན་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྡ་དང་རྩོལ་བ་སོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མིང་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཡང་སྒྲ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྔར་གྱི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་བུམ་སོགས་དང་འབྲེལ་པར་ལྡན་པའི་མིང་སོགས་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་ད་ལྟ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་དོན་དང་དེ་ལ་རྟེན་པའི་མིང་སོགས་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཟད་པ་སྟེ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་མ་འོངས་པ་དག་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་སྒྲས་བརྗོད་ན་དབང་ཚོགས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དེ། སྒྲའི་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ནི་བརྗོད་ཅིང་གཟུགས་སོགས་བརྗོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་བ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
སྤྱི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་ལ་དབང་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་

གར་བ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནའང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་

258

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དེའི་མཚུངས་པ་སྟེ་སྤྱི་མིན་པ་དང་གཟུགས་སོགས་
ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་

བར་སྒྲ་རྟོགས་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་

རྟག་ཏུ་རང་འཛིན་ཤེས་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ། ཡང་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ལ་
གསལ་བ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་ལ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་པར་ནུས་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་ནུས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པར་ནུས་ཤིང་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་མེད་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ན། དེའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ཡོད་མེད་དུས་ཀུན་གྱི་ཚེ་
ཡང་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་

འཛུགས་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པ་དེ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྐྱེན་གྱི་

ནུས་པ་གང་ཞིག་འཇུག་སྟེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་ནུས་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཅན་དུ་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་ཡུལ་
ཡིན་པའང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མངོན་པོས་མཚོན་པའི་ཁོ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་ཆ་

259

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེནི་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་དེ་ལ་གང་གིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་
ཞིང་བཞག་པ་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ཀྱི་སྟོང་རྟག་དངོས་ཡིན་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་དོན་མེད་མིན་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཏེ་འབྲས་བུ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཉིད་དུ་དབང་ཚོགས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་བློ་དང་ཡིད་བློ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་སོགས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་གང་ལས་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་སོགས་དེའི་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་མེད་
དུ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་གསལ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་གྲངས་ཅན་པས་གཅིག་ཅེ་ན། རིགས་ལྡན་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་རིགས་དང་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་གཞན་བ་ལང་ནག་སྒུར་སོགས་ལ་རྟེན་ཅིང་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ཅེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་དེ་དོན་དམ་པར་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ལ། ལྟོས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་དེ་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་
བརྗོད་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་སྟེ་སྤྱི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་ས་བོན་ལ་རག་ལས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

དོན་དམ་པར་རང་རྒྱུ་ས་བོན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། རྟོག་པས་ས་བོན་འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་འདིའོ་ཞེས་ས་བོན་དང་ནི་འབྲེལ་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་

260

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་པ་མེད་ན་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ཡང་གསལ་བ་དང་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ཞིང་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་
འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རི་བོང་རྭ་སོགས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་གསལ་བ་དང་དེ་ཉིད་དང་རིགས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཐལ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་ཁྱོད་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྒྲས་ཅི་ཞིག་བརྗོད་ཅེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པས་སྟེ་རིགས་མཐུན་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་པ་རྣམས་རང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཞིག་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་
བྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་གསལ་བ་རྣམས་རིགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་པ་དེ་ལ་
སྐྱེས་བུ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཅན་ཞིག་གོ །ཤིང་སྤྱི་དེའི་ངོ་བོར་སྣང་བའམ་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་

261

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགྱི་ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་དངོས་པོར་མེད་དོ་ཅེས་སྟོན་དེ། དོན་ཤིང་གསལ་
རྣམས་ཀྱི་ནི། སྤྱིར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤིང་སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་ལ་
སྣང་བ་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་ཞེན་པའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཤིང་སྤྱིར་འདོད་ལ་སྤྱི་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་སྤྱི་སྟེ་རིགས་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཞེན་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་
ཏེ། བསླད་ཅིང་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་སྣང་བ་ལྟར་
གྱི་དོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་པས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཤིང་སྤྱི་དེ་དོན་དམ་པར་རང་གིས་གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་སྣམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འགའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱར་
ཡོད་པས་དངོས་པོར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྣམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་དོན་གཞན་

262

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ནམ་རྟེན་ཤིང་གསལ་དེ་སྣམ་སོགས་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣམ་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལས་ཐ་དད་དུ་ཉེ་བར་
བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་བུམ་སོགས་ལའང་བུམ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བུམ་པའི་མཉན་པ་དག་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་བུམ་སྒྲ་དེ་ཡང་སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཡོད་པའི་རྫས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སྒྲ་དེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་ཅིང་སྣམ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་བུམ་སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་ལ་སྣམ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་དེ་སྣམ་སོགས་ལ་མེད་ལ་ཁྱོད་དང་ནི་ཉེ་བ་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ལ་
དངོས་མིང་དང་གཞན་ལ་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ཏེ། མིང་གང་ལས་དོན་དེ་ལ་བློ་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་རྟག་དུ་དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །མིང་དེ་ཕྱིས་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་ནི་དོན་དེ་ལ་བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ། དཔའ་ཞིང་ཡང་རྩལ་ཆེ་བའི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་

263

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེནོ། །དངོས་བཏགས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་མཐུན་དུ་གྲགས་ནས་ཡོད་པས་སྤོང་བར་མི་རིགས་སོ། །
དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་ཞེན་པའི་སྣང་བའམ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་མེད་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཤིང་སྤྱིར་འདོད་དེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་ཤིང་
གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་སྤྱི་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་སླད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་དོན་ཤིང་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་སུ་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་བརྡ་སྦྱོར་བ་པོ་ཡིས་དོན་གང་ཐོག་མར་གྲགས་པས་བཀོད་པའི་སྒྲའམ་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་དོན་དེ་ལ་
མིང་དུ་བརྡ་སྦྱར་ནས་དེ་ལས་དོན་གོ་བ་དང་པོར་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པའམ་བློ་འཁྲུལ་ནས་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་མིང་
གཞན་ཕལ་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ནོ། །
འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ལ་བཏགས་མིང་དུ་
འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཁྱོད་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འཁྲུལ་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་བུ་གླེན་
གྱིས་དངོས་སུ་དགྲ་འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་པ་ལ་བུ་མེད་ཅེས་པའམ་
གྲངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་

264

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་བའི་
སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལའང་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པའི་མཉན་པ་སྟེ་མིང་བཏགས་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བོས་བྱས་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཏེ། བུམ་སྒྲ་ལས་མ་ཞིག་
པ་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་འང་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་མེད་དེ།
བུམ་སྒྲ་ལས་ཞིག་པ་འདས་པའི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློའི་སྣང་བ་ཅི་འདྲ་བར་དེ་འདྲ་བར་སྣང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ཅན་ལ་མེད་པ་འཛིན་པ་དང་སྣང་བ་མཚུངས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཙམ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་འཛིན་པའི་སེམས་གཉིས་དག་ནི་སྣང་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། སྤྱི་བློས་སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེ་འགའ་ཞིག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྔར་
དེ་མཚུངས་མིན་དང་ཞེས་སོགས་སུ་ནི་རྣམ་པར་བཟློག་ཟིན་ཏོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་ཅན་པས་
སྤྱི་གསལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱི་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་དེ་དག་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱིའི་དངོས་པོ་

265

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདེ་གསལ་བ་དེ་དག་ལས་རྫས་གཞན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་དེ་དག་གི་སྤྱིའོ་ཞེས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དང་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཉེས་པ་དེ་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་རྣམས་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱིར་འདོད་པ་ལ་གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་
ནས་སུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་

གསལ་བ་ལ་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱི་འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇུག་སྡུད་དོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། མ་གྲུབ་ན་སྤྱི་དེ་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཅིག་པུ་དང་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཙམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྤྱི་ཆོས་

ཅན། རྟག་པ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུ་
འབྲས་མ་ཡིན་པའི་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་བརྡ་དྲན་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བརྡ་དྲན་དག་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་

266

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་
ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་ལྟར་དུ་བརྡ་དྲན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཡུལ་སྣང་བ་མེད་པར་བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་བརྡ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུས་ཁྲ་བོ་དེ་ཁུ་སྤུ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ལ་རྟ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་མི་འཛིན་པས་ཅི་འཛིན། སྤྱི་ལས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུས་སྔར་བ་ལང་གི་བརྡ་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡང་བ་ལང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ་རིགས་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཉེ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་རིགས་དངོས་པ་མེད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་
འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མིག་དང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་སོགས་རིགས་དངོས་པོ་
ལ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་ཉེ་བར་ཡོད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བ་ལང་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་སྤུ་སོགས་ཆོས་ཅན། རིགས་དངོས་པོ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་གང་གིས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ཆོས་

ཅན། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བ་མེད་དེ། རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ལ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བ་དེའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ་

267

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདེ་དང་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་ལ་ལྟ་བ་པོ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་ན་རང་གི་ལུས་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པས་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་གར་བར་མཐོང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་གསལ་བ་རྣམས་འཛིན་པའི་ཚེ་ནའང་ཁྱོད་ཡན་གར་བར་སྣང་བ་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བ་དེའི་སྒྲ་སྟེ་མིང་དང་དབྱིབས་

དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་སྣང་གི་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྣང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐ་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རང་འཛིན་ཤེས་པས་ཡན་གར་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་ཏེ། དོན་བྱེད་པ་དེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
སོགས་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་བརྒྱད་ལས་བཟློག་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱེ་ལྡན་ཉིད་དང་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱེ་མེད་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོ་

268

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་ལ་སྣང་བ་དངོས་པོར་མེད་པ་སྔར་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཅེས་སོགས་སུ་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་སོགས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མེད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དུས་ནའང་རང་འཛིན་འཇུག་པ་མཐོང་བས་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ཉམས་སོ་ཅེ་ན། ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་སྟེ་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་འཛིན་གྱིས་དངོས་པོ་དེའི་ཆོས་སུ་ཤེས་ཤིང་ཞེན་པ་ཙམ་ལས་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པས་རང་མཚན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་གཞལ་བྱ་གཞན་མེད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་པུ་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་
འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པའི་རྟོག་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ནི་དེ་སྟེ་
ཁྱོད་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ་ཞེས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་

269

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་ནས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཚད་མས་གཉིས་སུ་རྟོགས་པས་གཉིས་སུ་གནས་སོ་ཤེ་
ན། ཡུལ་ཅན་མ་འཁྲུལ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ན་གཉིས་སུ་འཐད་མོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ནི་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། རྗེས་དཔག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་དེ་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པར་གཞན་གྱིས་ངོ་བོས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་བ་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཏེ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་

ལས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསམ་པའི་དོན་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་ནི་སླུ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མ་ངེས་ཏེ། རང་མཚན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོར་བུ་རང་མཚན་སྣང་བ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནོར་བུ་རང་མཚན་རྟོགས་
ཤིང་ཐོབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དང་པོ་མ་ངེས་ཏེ། རང་མཚན་ཐོབ་ཀྱང་

270

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དངོས་སུ་སྣང་ནས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་དབང་ཚོགས་འབྲས་བཅས་ཞེས་སོགས་སུ་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱར། ཐལ་རང་ཕྱི་

མ་གཉིས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་དེ། ཇི་ལྟར་ནོར་བུའི་འོད་དང་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བློས་མངོན་པར་རྒྱུག་པའི་བློ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ནོར་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ནོར་བུ་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ཅི་རིགས་ནས་ནོར་བུ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ནི་
རྗེས་དཔག་དེར་སྣང་བའི་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དག་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་
བཞིན་གྱི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ནའང་ཁྱོད་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇུག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ལ་ཁྱོད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་མི་བསླུ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པས་རང་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས། ད་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་
སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྟོན་པ་དེ། ཡུལ་གང་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བློ་
འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བློ་དེ་སྒྲ་རྟོག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་

271

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔོ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེས་དཔག་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྟེན་ནམ་ཐབས་ནི་དོན་གཞན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་
འདོད་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་ལ་མེ་ལྡན་སོགས་ལྐོག་གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གིས་རྩ་དང་སོག་མ་སོགས་ཀྱི་མེ་དང་གསལ་འབར་བ་སོགས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་
ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་གོ་བྱེད་དུ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མེ་ཙམ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་འཇལ་བྱེད་ནི་རྗེས་དཔག་གཅིག་
པུ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་

ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་བློ་དེ་ནི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་སྟེ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་ཡིན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྣང་ནས་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་

272

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཞེད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ལ་སྒྲ་བྱུང་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་པ་དང་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་ངེས་པའི་མང་ཉུང་གི་གྲངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇུག་བསྡུའོ། །
གལ་ཏེ་རྒྱང་པན་པ་ན་རེ། སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་མོ་ཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་ཉིད་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་པུའོ་ཅེ་ན། བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་བོའང་འདོད་པས་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་ལ། གཞན་ཡང་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་སྤྱི་སོགས་གཞལ་བྱ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའང་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དམ་གྱིས་ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་ཉིད་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྱི་སོགས་དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མེད་པར་འཇལ་བས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། དབང་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སོགས་དངོས་པོར་མེད་
པ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་དེའི་ཕྱིར། དབང་

སྐྱེས་ཀྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་དང་
བསྐུལ་བ་ལ་སོགས་ཡོད་ནའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་མི་སྨྲའི་མངོན་སུམ་ལྡོག་པ་ལས་དེ་དག་མེད་

273

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགལ་བར་ཐལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་

སོགས་དངོས་མེད་དུ་ངེས་པར་མི་ནུས་ལ་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ངེས་པར་ནུས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྤྱི་སོགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སོགས་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། འམ་གྱིས་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་སོགས་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སོགས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ལྐོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ངག་སྨྲའི་སྐྱེས་བུ་
གཞན་ལ་སེམས་དག་ནི་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ་། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།
ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པའི་བུ་སྲོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། སེམས་དེ་འི་ངོ་བོ་དེ་ངེས་པར་གྲུབ་ཏེ། ངག་སྨྲ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངག་སྨྲ་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་སེམས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་སླུ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་སྐྱུ་རུ་རས་མདུན་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་སྐ་བར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ལ་ལ་དག་
ཏུ་ནི་འཁྲུལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚུ་
རོལ་མཛེས་པ་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བར་མཐོང་བས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་འགའ་ཞིག་

274

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལོག་པའམ་འཁྲུལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་འཁྲུལ་བར་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་ཏུ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་གང་ལས་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་དེས་རྟོགས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་ཀུན་ཏུ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའམ་དེའི་ཁྱབ་བྱའི་ངོ་བོར་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུའམ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་དག་མེད་པར་འབྲས་བུ་འམ་
ཁྱབ་བྱའི་དོན་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དུས་ཀུན་ཏུ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་དག་གི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིའང་མཚད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བལྟ་རུང་བུམ་པ་དང་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོའི་དུ་བའི་རང་རྒྱུ་མེ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཡོད་པར་སྣང་བ་མེད་ན་སྟེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་དང་ཤ་བ་དངོས་སུ་བའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཏེ། དེ་དག་མེད་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཏེ། དེ་དག་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྒྲུབ་རྟགས་སུ་མ་ཟད་དགག་རྟགས་ཀྱང་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཏེ་

275

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའདི་ལྟར། བལྟར་རུང་གི་རང་བཞིན་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་འབྲས་བུའི་རང་རྒྱུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་དག་ཡོད་པར་སྣང་བ་མེད་ཅིང་མ་དམིགས་ན་རང་བཞིན་ཁྱབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ཁྱབ་བྱ་འབྲས་བུའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཅན་དང་ཁྱབ་བྱ་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་རྣམས་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིའི་བློ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་ན། ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པས་མེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དེ་དག་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་
པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སོགས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རྟོགས་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་གཏོགས་པས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ཟས་ཀྱིས་

བཀྲེས་པ་སེལ་བའི་ནུས་པ་སོགས་ལ་དབང་པོའི་བློ་ནི་རྟོགས་བྱེད་དུ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་
ཕྱིར། དབང་པོའི་བློ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དབང་པོས་དབང་བློ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སོགས་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྟོགས་མེད་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་
སུམ་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་གི་སྤྱི་

276

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁ་དོག་མི་
རྟག་པ་དེ་རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་དོག་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་ལས་ཚད་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་ལས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་རྟགས་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་ལས་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ཏེ། ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་རྟགས་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཚད་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་ལས་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། དམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་
མ་དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཁང་ནང་གི་མེ་དེ་སྔར་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་ལ་ཕྱིས་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་ངེས་པའི་གྲངས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཡུལ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ངེས་པ་ནི་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྤྱི་འདྲེས་པར་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་ཟེར་རམ།

277

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཁ་དོག་གི་རྒྱུན་འགག་ཁ་མའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་སྙམ་
པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འདིར་
ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་སྦྱོར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ། ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ཅིང་བློས་ཁ་དོག་རང་མཚན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལས་གཞན་ཁ་དོག་རང་མཚན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ལས་གཞན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་རང་མཚན་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལ་ཁ་དོག་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་ཁ་དོག་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་བསླུའོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། མེ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་གང་དུ་བ་དང་བྱས་པའི་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ནི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
རྟགས་དེ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཡིན་ཞིང་རྟགས་འཛིན་དེ་ལས་དེས་བསྐྱེད་པའི་མེ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་

278

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པོ་ལ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་རྗེས་དཔག་འབྱུང་ངོ་། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་
རང་གི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་
དང་རྟགས་ཅན་རང་མཚན་པ་དེར་སྣང་བ་ཡིས་སྟོང་ཡང་དེ་ལས་སླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་ཅན་རང་མཚན་
གྱི་དངོས་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་མི་བསླུ་ན་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་པོ་ལ་སླུ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང་འཁྲུལ་པར་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་རང་
གཉིས་ཁོ་ན་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ནི་ཁྱབ་བྱ་རྟགས་དེའི་ངོ་བོའམ་རྒྱུ་དག་ཡིན་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་རྟགས་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཞིང་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྟགས་ཅན་དེའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མས་དོན་དེ་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བཟློག་པ་སྟེ་སྣང་རུང་གི་དོན་དམིགས་པའི་
ཚད་མ་ལྡོག་པ་ཉིད་ལས་དེ་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་དགག་པ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་འགག་པ་འགྲུབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱའི་དེ་དང་

279

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའགལ་བའམ་དེའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བར་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་མཐོང་བ་གྲང་རེག་མེད་དེ། མེ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ། མེ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
རྟགས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་

ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེ་འཕེན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕེན་ན་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྲང་རེག་དང་གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་མེད་པ་དེ་ནི་ཐབས་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་མེད་ཀྱང་མེ་དང་གྲང་རེག་འགལ་བའི་ཕྱིར་མེས་
གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཅིས་འགྲུབ་དྲིས་པས། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་གནས་པ་དེ་ཡང་གང་ལས་གྲུབ་པར་འདོད་དྲིས་པས། སྣང་རུང་གི་གྲང་རེག་རྒྱུས་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་མེ་ཉེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྨྲས་པའི་སྣང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དོན་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྔར་ནས་དྲང་པོར་བརྗོད་ཟིན་ཀྱང་ཁྱོད་གཟུ་བོར་མི་གནས་པས་དོན་དེ་སྒྲ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་
ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་
པ་རང་ཉིད་སྒྲས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་ཡང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་

280

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དགག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒོལ་བ་གང་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དགག་པ་འགྲུབ་པའི་ཚད་མའི་ཐབས་མིན་པར་སྨྲ་བ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། དགག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དེ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། མ་དམིགས་པ་དེ་
དགག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་སོགས་
ཀྱིས་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པར་བསྟན་ལ་དེས་ནི་དགག་བྱ་དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་གྲང་རེག་མེད་དེ་དུ་བ་ཉེ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་

ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀུན་ལ་ཆོས་ཅན། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་གྱི། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་དེ།
མེད་པའམ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཅི་རིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་མ་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་དག་གོ་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དགག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་ནས།

ད་གཞན་དག་གིས་དགག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཞན་སྨྲ་བ་འགོག་པ་སྟེ། དགག་
བྱ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་འགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་སོགས་གང་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་ནི་དགག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་སུ་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་

281

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཅན་གྱི་རྟགས་མིན་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཅི་ལྟ་བུ་ན། མངོན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་དང་འཇིག་རྟེན་གཞན་དང་ལྷ་དང་མཐོ་རིས་སོགས་མེད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་ངག་སྨྲ་བ་དང་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་དག་མ་ངེས་ཏེ། རང་གི་དགག་བྱ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ངག་སྨྲ་བ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་མཁྱེན་དང་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་སྟེ་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ཀུན་
རིག་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྲིད་པས་ནའོ། །གལ་ཏེ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དེ་དག་མེད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཅིས་མ་བརྗོད། གང་གིས་ན་རང་ཉིད་བླུན་པོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་སྨྲ་སོགས་དེ་དག་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་མ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དག་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྔར་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །
དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་
ཀྱི་ཚད་མས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། འགལ་ཟླ་

དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་

282

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡང་འགའ་ཞིག་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ནི་རྫས་ཐ་དད་དམ་ཐ་དད་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་ཁ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་མྱུ་གུ་སོགས་སྔར་ནས་རྟག་པར་ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་མྱུ་གུ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྔར་ནས་རྟག་པར་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསར་དུ་སྐྱེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པས་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཉིད་དངོས་པོ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་སྟོན་པ་དེ། སྔར་དངོས་འཛིན་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་
ཞེས་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་
དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
རང་ཉིད་ལྡོག་པ་ན་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྡོག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་རྟོག་པས་རང་དགར་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་རུང་ཉིད་དང་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སྒྲུབ་ཅིང་མི་རྟག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལ་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པས་རང་དགར་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ཉིད་རང་ལྡོག་ན་ཞེས་པ་དེ་ལའང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གང་རུང་བ་ལྡོག་པ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལྡོག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལྡོག་པ་དེ་ཁྱབ་བྱའི་ཆོས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྡོག་པ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དུས་
ནམ་ཀྱི་ཚེ་ན། གལ་ཏེ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་འགས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་རང་གི་ལྡོག་པ་

283

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་ངེས་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྡོག་པ་གོ་བའོ། །
སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྣང་རུང་བུམ་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་མེད་པ་སྟེ་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་ཐ་སྙད་ལ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཆོས་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་ནི་བླུན་པོ་གནག་གི་རྫི་བོའི་
བར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། གསུམ་པོ་འདི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་ཐ་སྙད་ལ་ངེས་པའི་འབྲས་
བུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པའམ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་
ཅན་དེ་ཡང་སྣང་རུང་བར་འདོད་པའི་རྒྱུའམ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་རྣམས་སྣང་མེད་ཉིད་སྟེ་མ་དམིགས་པའི་ཚེ་ན་འབྲས་བུ་ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་གོ་བྱེད་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་རྣམས་བཤད་ཟིན་ནས། ད་སྔར་ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དཀྱུས་མའི་སྐབས་ལ་
སྦྱོར་བ་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཁ་དོག་སོགས་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལ་ཆོས་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་འདིར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་དུ་ཁ་

284

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དོག་གི་རྒྱུན་འགག་ཁ་མ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཁ་དོག་མི་
རྟག་གོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དྲན་
ཤེས་ཀྱི་སྔར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་

ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པས་སྟེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
ཁ་དོག་གི་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་རྫས་དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་རྟེན་ཁ་དོག་ནི་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁ་དོག་རྒྱུན་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྗེས་དཔག་
འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟགས་ལས་དེ་ལྟར་དུ་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཁྱོད་སྐབས་ལ་ལར་མི་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བ་མེད་

285

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་
གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རྟག་པར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་བ་
ཕྱི་མ་གཞན་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དཔེར་ན་མིག་འཁྲུལ་ཅན་
གྱི་སྒོང་ང་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཡིན་ཀྱང་མྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་མི་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །
འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་གི་དབང་གིས་རྟག་པར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ལྟར་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བྱིས་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བོས་རིགས་འདྲ་ཕྱིས་འབྱུང་

བ་དང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དང་། གློག་ལ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་ཡོང་གཅོད་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ནུས་ལ་གཞན་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བར་དུ་འབྱུང་བའི་རི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་མཐོང་ཡང་མི་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ས་བོན་གྱི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་
ནུས་པ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་དུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ངེས་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གསལ་
པོར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལས་མྱུ་གུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ས་བོན་ནུས་མེད་དུ་རྨོངས་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ནི་དེ་ནུས་ལྡན་དུ་

286

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དཔོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྨོངས་པ་དེ་མེད་ན་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དེ། ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ལས་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ས་བོན་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་ནུས་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་སྒྲ་རང་མཚན་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྡོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་བློ་དང་དེ་ལྟར་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཇི་ལྟར་བརྡ་བཏགས་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་རིགས་མི་མཐུན་དང་བུམ་སོགས་རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུན་འགག་ཁ་མའི་ཁ་དོག་དེས་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་མི་རྟག་པར་གནས་པ་དང་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། རྟགས་སོགས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་གོམས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ལ་མི་རྟགས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་རྒྱུན་འགག་ཁ་མའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་

པ་ལས་ཡང་ན། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་འདིར་ཡང་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། འདྲེས་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་འཇིག་པར་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་ཕྱིས་མེད་པར་

287

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགྱུར་པ་ལ་མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ད་ཞར་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་དེ། རིགས་པ་
ཅན་པ་གང་གི་སྔར་ནས་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆོད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་དེ་དང་འཕྲོ་འདུས་འབྲེལ་པར་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཅན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི།

དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། རྒོལ་བ་དེའི་
ལུགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་བརྗོད་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྔར་མེད་པ་དང་ཕྱིས་

ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཅིས་མ་ཡིན། གང་གིས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་རྟག་པ་འདོད་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་མི་རྟག་ཅེས་དྲུག་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་གནས་ཞེས་བདུན་པ་དང་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་
གྱི་གཞི་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་སྔ་ནས་མེད་པ་དང་དངོས་པོའི་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཅེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་དེ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་དང་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་པ་ཆོས་ཅན། སྔ་ནས་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཐའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར།

288

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཐར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་མཐའ་རེ་རེ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་མི་
རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་

བྱས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་སྔར་མེད་འདོད་པ་མིན་པས་སྔར་མེད་དང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་དེ་ནི་སྔར་མེད་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་འདིར་མི་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་

ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའམ་རང་རྒྱུ་དང་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཞེས་གྲགས་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་རྒྱུར་འདོད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་གང་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་དེ་དང་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུས་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྔར་མེད་ལྡན་པའམ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་སྔར་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྔར་མེད་པ་དེ་
ཕྱིས་རྒྱུས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རིལ་པོ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །
སྔར་མེད་དང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་

289

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དོན་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྔར་

མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྔར་མེད་དང་དངོས་པོ་གཉིས་རང་མཚན་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ལ་སྣང་བ་དོན་དུ་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྔར་མེད་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་ནི་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྟེན་ནམ་རྒྱུ་
མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལའང་ཅེས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་གྱི་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་དང་རིལ་བ་རང་མཚན་ཐ་དད་
པའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྟོག་པ་
ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུག་པ་མེད་འགྱུར་དྲན་སོགས་བཞིན། །ཞེས་
པ་འཆད་དེ། སྔར་ཁང་ནང་དུ་མཐོང་བའི་ཙན་དན་གྱི་མེ་ཕྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་ངོ་ཤེས་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་མཐོང་བ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་མེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ལ་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེས་སྤྱིའི་འཛིན་ཅིང་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་མཐོང་བ་དང་ཕྱིས་

མཐོང་བའི་མེ་དེའི་མཚུངས་པ་སྟེ་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་སྤྱི་འཛིན་
རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ་སྔར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་དེས་དེ་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་དང་དཔེ་

290

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔར་གྱི་མེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་འཛིན་པའི་ཚེ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་དེ་འཛིན་པའི་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ལས་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་

ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་འཛིན་པའི་
སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་དེ་འཛིན་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འཛིན་པའི་ཚེ་ན་བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱིས་མཐོང་བའི་མེ་ལ་སྔར་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་མེ་དེའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཐ་དད་ན། ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་གཞན་ད་ལྟའི་མེ་དེ་ལ་
སྔར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་ཅིག་ཤོས་ཕྱིས་ཀྱི་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་

གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་དེ་ཅི་ཕྱིར་འདོད་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པས་དྲན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱི་མེ་དེ་
གཞན་སྔར་གྱི་མེ་དང་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཚམས་སྦྱོར་བའི་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་

291

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ན། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །གཉིས་པ་ན། དྲན་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལོག་རྟོག་བཞིའི་ནང་ནས་གྲངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། ད་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་རྟོག་བྲལ་གྱི་

འཐད་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་ནི་རང་གི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡིས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མིང་ལ་རྟེན་པའང་མིང་གི་རྟེན་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་
པར་སྣང་བ་ཞིག་གོ །
དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྡུས་
ནས་ནང་གི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་རླུང་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པ་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡོད་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་སླར་ཡང་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་ཇི་དང་ཇི་འདྲ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་ནི་འདི་དང་

292

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་རིག་པ་ལས་སྔར་བཤད་པའི་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་
བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྟོག་པ་རང་ཉིད་ལ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་
རྟོག་པར་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གོ་སླ་བར་དགོངས་ནས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་ན་ཡང་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་གྱི་འཐད་པ་གཞན་མེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། བརྡའི་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་བ་ཁྲ་མོ་རང་མཚན་པ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་

འགའ་ཞིག་ཏུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་པས་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབས་སོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་བློ་ལ་སྣང་རུང་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཅིང་གསལ་བ་རང་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མིང་དང་འདྲེས་པའི་དོན་མི་འཛིན་ཅིང་མ་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་བའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དག་ནི་དངོས་སུ་འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དེ་ཁྱོད་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་ན་
ཁྱོད་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་སྒྲ་དང་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་

293

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེརྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྣམས་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་
སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་
ཡུལ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་དང་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དེའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་ནི་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་
མིང་དང་དོན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་ནའོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཡིས་ནི་དོན་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་དེའི་ཚེ་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་
སྣང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་པར་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
མིག་ལ་དོན་གཟུགས་རང་མཚན་སྣང་བ་ན་ཡང་འདི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་
གཞན་གྱིས་བརྡ་སྦྱར་ནས་བསྟན་པའི་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན།
དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འདི་གཟུགས་ཞེས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རང་མཚན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ངག་གི་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡིན་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་མིག་བཙུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་ངག་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་སྣང་

དགོས་པ་ལ་འདི་ལྟར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྡ་འཇུག་པ་མེད་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བརྡའི་

294

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དོན་དེའི་མིང་འདིའོ་ཞེས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མིང་དང་དོན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་མིང་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་རང་མཚན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བརྡའ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་མཚན་ཉེ་བར་བསྟན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བྱེད་པ་རང་མཚན་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་དོན་རང་མཚན་སྣང་བ་ན་འདི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་བརྡའ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཡང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
སྤྱི་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་

གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་མིག་བཙུམས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་གཟུགས་

ཞེས་པའི་གཞན་གྱི་ངག་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་བརྡའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལས་བརྡའི་འབྲེལ་པ་མ་བྱས་པ་
ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བརྡ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུས་ཀྱང་ཁྱོད་ལས་དོན་རང་དབང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་

295

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔ་སོགས་ན་རེ། ཐག་ཁྲ་ལ་འདི་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་རྟོག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རྟོག་པས་བཅད་པས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་འདི་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་དང་ཐག་ཁྲའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཤེས་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་

ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཐག་ཁྲ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་
སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་གྱུར་བར་ཐལ། དེའི་བར་རང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་པར་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལའང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བ་ལང་ལས་རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི་
འདས་པའི་སྒྲ་སོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚེ་བ་ལང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བར་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཞུགས་པས་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་འགལ་མེའི་ཆ་ཤས་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆེས་མྱུར་བ་སོགས་
ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་འདོད་དོ་

296

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཞེ་ན། ཐག་ཁྲའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་མཐོང་མེད་ཞུགས་པས་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་མེད་ལས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དངོས་
པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་འཁྲུལ་ན། ཡི་གེ་ས་རཿར་ས་
ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེའང་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་ས་རཿར་ས་ཡི་ཆ་ཤས་རྣམས་གཅིག་ཆར་དུ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐོས་པ་ཆེས་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འདིར་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་ཀུན་དང་གཅིག་ཆར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཅན་གྱི་མིག་སོགས་དབང་ལྔ་རྣམས་དང་ཡིད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ན་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་མིང་ལ་བརྟེན་པའམ་མིང་གི་རྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་རང་ལས་
རྫས་གཞན་པའི་འཇུག་ཤེས་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་པར་སྣང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་དང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་ཞིང་འདྲེས་པ་སྟེ་སྤེལ་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་རྒྱུ་ཚོགས་མཉམ་པོར་མཚུངས་ཤིང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་བློ་གང་ཡིན་དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བཞིན་དུ་ཆོད་པར་སྣང་བ་དེ་ངོ་མཚར་རོ་ཞེས་དཔྱས་སོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་བློ་དུ་
མ་ནི་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་ན་དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་འཇུག་

297

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེབཞིན་པའི་མིག་ཤེས་གཅིག་པུ་འཇུག་བཞིན་པའི་མིག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་
པ་འབའ་ཞིག་འཇུག་བཞིན་པའི་ཚེ་ལའང་ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་རིམ་ཅན་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་གཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་ན་ཡུལ་ལྔ་ཉེ་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྔ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་ལས་རེས་འགའ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་སྟེ་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཉེ་བ་ལའང་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རིམ་
གྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་རྒོལ་བ་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཡུལ་ལྔ་ཀ་ཉེ་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྔ་གཅིག་ཆར་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་ཡོད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་

ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཏབ་པའི་ལན་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་བཟློག་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྔར་གྱི་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་
གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། འགལ་མེ་དེའི་ཆ་ཤས་བར་ཆད་དང་

298

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བཅས་པར་མཐོང་བ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལས་འགལ་མེ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་མེ་མྱུར་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་འགལ་མེ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྲིད་པའི་བདག་པོས་སོགས་ཀུན་བཏུས་
འགྲེལ་བྱེད་ལ་ལ་ན་རེ། བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྒན་པོའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱིས་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ཡང་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པའི་བློ་རྟོག་མེད་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བརྡ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། རྒོལ་བ་དེ་དག་གི་ནི་ལུགས་ལ་བྱིས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ནར་སོན་པའི་དུས་ཀྱང་བརྡ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྡ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ལ་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་ཡིད་དོན་ལ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ན་ཕྱིས་བརྡ་འཛིན་པ་དེ་
འདོད་ཅེ་ན། བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། བྱིས་པའི་བློ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་
ཡང་དོན་ལ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒན་དབང་རྟོག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

299

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགལ་ཏེ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཅན་པའི་བློ་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བློ་ངོར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མ་
འབྲེལ་ཞིང་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་མི་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་དུ་འགྲུབ་རུང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྟོགས་མེད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་
དཔེར་བརྗོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། འགྲུབ་རུང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེའི་བློ་ངོར་རྒན་དབང་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འདིར་ཡང་རྟགས་སུ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བློ་ངོར་བྱིས་བློ་རྟོག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་
གང་ཞིག །དེའི་བློ་ངོར་རྒན་པོ་དང་བྱིས་པའི་དབང་པོའི་བློ་གཉིས་ཀ་རྟོག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་སུ་ནི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་སྐྱེས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་ཡིད་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་ཞར་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་སྨྲ་བ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་
གཞན་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་ནས། ད་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་དབང་ཤེས་དེ་རིགས་པ་སོགས་རྫས་ལ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འདོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དེ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་ནི་ཁྱད་པར་བྱས་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་ཁྱད་གཞི་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
གཞུང་ལུགས་སམ་ཐ་སྙད་རྣམས་ནི་དང་པོར་སོ་སོར་བཟུང་ནས་ཕྱིས་དེ་དག་བསྡོམ་པར་བྱས་ཏེ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་དུ་རྟོགས་ཀྱི་

300

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་དུ་ནི་མིན་ཏེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ནས་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ནི། བ་ལང་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་དེ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བ་ལང་གི་རྫས་ལ་སྦྱོར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་དང་ཁྱད་གཞི་བ་ལང་གི་རྫས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་དེ་དག་གི་
འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་སོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་དེ་འདྲ་བའི་མངོན་སུམ་འདི་ལ་རིགས་སོགས་རྫས་ལ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའང་མེད་དོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བ་ལང་གི་གསལ་
བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམས་གང་ཡིན་དེའང་ཆོས་
ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་སྒྲ་སྟེ་མིང་དང་དེའི་གསལ་བའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁ་དོག་དབྱིབས་དང་ཡི་གེ་སྟེ་མིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ཞིག་
བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཅིང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་འཛིན་ལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་མཚུངས་པ་སྟེ་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་ན། ཡང་བ་ལང་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དེས་བ་ལང་གི་རྫས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ། དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་རང་ལ་སྣང་བའང་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། སྤྱི་

301

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའཛིན་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་གཉིས་ནི་མེད་པར་མི་གསལ་བ་ཁོ་ནར་སྣང་བ་ཁྱོད་སྣང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་སོགས་རྫས་ལ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྣལ་མ་
འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུ་དེ་ཡང་སྣལ་མ་དང་སྣམ་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་
དེའོ་ཞེ་ན། སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་ཅེས་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་སྒྲ་འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཅན་པའི་བློ་ངོར་དངོས་པོའི་སྟོབས་སམ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཁྱོད་ལས་སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བློ་ངོར་དངོས་པོའི་སྟོབས་སམ་གྲགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གིས་རང་དགར་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ། བ་ལང་ལ་རྭ་ཡོད་སྣམ་བུ་ལ་སྣལ་མ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཀྱི་རྭ་ལ་བ་

ལང་ཡོད། སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བ་ལང་ལ་རྭ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློའི་གཟུང་དོན་བ་ལང་དང་རྭའི་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ལ་རྭ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་དང་རྭའི་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་ཞེས་བྱའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ནོག་སོགས་དང་ནི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་སྟེང་གི་རྭ་བར་རྣམ་

302

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པར་བཅད་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུའོ་ཞེས་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མེད་ཏེ། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣམ་བུ་འདིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་འབྲས་བུའི་སྣལ་མ་དང་དུས་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྣམ་བུའི་རྫས་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུའི་སྣལ་མ་ཐག་ག་བ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་
ལས་ཕྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྣམ་བུའི་
སྒྲ་འཇུག་པའི་རྟེན་ནམ་རྒྱུ་སྟོན་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྣམ་བུའི་རྫས་ཉིད་སྣལ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་སྣལ་མ་དེ་གང་ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་ལ་རྒྱུའི་སྣལ་མར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
སྔར་གྱི་སྣལ་མ་དེ་འདིའོ་ཞེས་པའམ། ཡང་དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ན་སྣམ་བུ་ལས་སྣལ་མ་གཅིག་ནི་དཀར་བར་བྱས་ནས་སྣལ་མ་འདིའོ་ཞེས་སྣལ་མའི་སྒྲ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བ་ལང་ལ་རྭ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་དང་རྭའི་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་ལས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དང་རྭ་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་བྱ་དང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་ཉིད་དམ་ནོག་སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྟེང་གི་རྭ་བར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཙམ་ལས་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་གང་ལ་ཡང་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྣམ་བུའི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དོན་གང་ལ་བཏགས་མིང་དུ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུའི་སྣལ་མ་རྣམས་

303

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཐ་ག་བ་སོགས་ཀྱིས་ལིང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཅན་དུ་བློས་ཤེས་ཤིང་ཁྱོད་དེ་འདོད་རྒྱལ་དང་པོར་སྦྱོར་བའི་བརྡའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རིགས་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ད་

རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ། ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྫས་ནི་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རིགས་སོགས་རང་གི་ཆོས་སུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དེའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་
དབྱུག་པ་ཅན་ལ་དོན་གཞན་དབྱུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་འང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པ་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་སྒྲོ་འདོགས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་གི་དངོས་པོ་དང་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚིག་གི་དོན་དྲུག་དང་ཁང་བཟངས་སོགས་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གཞན་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་དང་ཁང་བཟངས་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་རྫས་

མི་རྩོམ་པས་ཁང་བཟངས་རྫས་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཁང་བཟངས་དེ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། ཁང་བཟངས་དེའི་ཕྲེང་

304

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བ་དེ་ནི་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་གི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་འདུ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་རིགས་ཡིན་ན་ཁང་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁང་
བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་གཅིག་ཀྱང་
ཤིང་གི་རིགས་དང་ལྡན་པས་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁང་བཟངས་ཀྱི་
ཕྲེང་བ་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པ་དེའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁང་བཟངས་ཀྱི་
ཕྲེང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་
རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་རིགས་ལ་རིགས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁང་
བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་དང་ཁང་བཟངས་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་
དང་ཆུང་ངུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་དེའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཅེ་ན། ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་དངོས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་
རྒྱུ་མཚན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དང་དེ་ལས་གཞན་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའང་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དངོས་སུ་འཇུག་པར་མངོན་

305

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་ལའང་རྒྱུ་དོན་གཞན་དབྱུག་པ་ཙམ་ལས་འཇུག་པ་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚིག་དོན་གྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དོན་གཞན་གང་ཚིག་དོན་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་དངོས་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
འཛིན་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཐོག་མར་དེའི་མིང་དུ་
གྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ་དོན་དེའི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་དོན་གང་ལ་མིང་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་མིང་དེ་དོན་དེའི་མིང་
གཞན་ཕལ་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ལ། བུ་གླེན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བུ་མེད་ཅེས་དངོས་
མེད་ཀྱི་མིང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་བཏགས་གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ཀྱང་གྲགས་པ་ཉིད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ངག་གི་བརྡའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་བརྡ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཇི་
ལྟར་བརྗོད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་མིང་ལས་དོན་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གོ་རིམ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་ཞེས་སོགས་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དང་

306

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྒྲའི་ཆའམ་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་དང་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་ན་དེ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བློ་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དོན་ཤིང་གསལ་བ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་དེས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་གང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་འདྲའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་ནའང་ཤིང་གསལ་དེ་གཞན་དུ་རིགས་གཅིག་དུ་བཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་རིགས་ཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་འདྲ་བའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་བརྟགས་ཏེ། ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤིང་གི་གཞན་
སེལ་བ་ཙམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་འཇུག་པའི་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་དེའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དེ་ཡོད་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་དངོས་པོ་ལྡོག་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་ལ་དངོས་སུ་རེག་པ་མེད་ཀྱང་ཤིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་

307

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེརུང་སྟེ། ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤིང་གི་མཉན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རང་མཚན་བརྗོད་པས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན། ཤིང་གི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་བརྗོད་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲས་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ཕྱི་རོལ་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཕྱི་རོལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་དག་ལས་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཤིང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་དེའང་ཆོས་
ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དེ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་གི་གཉན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་དོན་གྱི་ཆ་གང་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་ལ་བརྡ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཤིང་དེ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤིང་སྒྲ་དེ་ཤིང་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བརྡ་སྦྱར་
བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཤིང་སྒྲ་དོན་གྱི་ཆ་ནི་ཅི་ཞིག་བརྗོད་ཅེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་སྟེ་ཁྱོད་ཤིང་སྒྲས་བརྗོད་པས་ཇི་ལྟར་ན་དོན་རྟེན་སྟེ་ཕྱི་རོལ་
གྱི་ཤིང་མ་བརྗོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་དོན་དེ་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲའི་བརྗོད་

308

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བྱར་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲ་བརྡ་
བྱས་པ་དེ་ནི་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་དོན་གོ་བྱེད་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ་ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་
པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེའང་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་ལས་ཐ་
དད་མེད་པར་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་རང་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དེ་
ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་དངོས་པོར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་བཟློག་པའི་ཤིང་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲའི་བརྗོད་
བྱར་རུང་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་ཤིང་གསལ་གྱི་ཆ་ལ་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་འཛིན་ཤེས་པའི་ཤིང་སྒྲ་ཡིས་ངེས་པར་སྤྲུལ་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལོག་པའམ་བརྫུན་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་ཤིང་དུ་མེད་པ་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་མཉན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་མ་ཡིན་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །

309

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཤིང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བརྡ་དུས་ན་ཡང་ཤིང་སྒྲས་བསྟན་པའི་དོན་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཤིང་གི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་བརྡ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྙན་ཅི་འདྲ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནམ་རྒྱུ་ཞིག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་གཞན་སེལ་ལ་
སྦྱོར་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་ཞེ་ན། ཤིང་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་
དང་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པར་མི་རུང་
སྟེ། །གཞན་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་དང་ཤིང་གསལ་ལ་ལར་འཇུག་པ་དེ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རིགས་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྡན་ཁྱོད་
ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་སོགས་དེ་མངོན་རྗེས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དང་རིགས་སོགས་དེ་དག་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་མཉན་པ་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། གཞན་རིགས་མི་
མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་དག་གིས་དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་ད་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྡ་དྲན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྔར་བརྡ་དུས་སུ་མཐོང་བའི་མིང་ཕྱིས་དང་ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བར་
བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བ་ལང་ལས་གཞན་འདས་པའི་དོན་

310

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མིག་གིས་བ་ལང་གི་གཟུགས་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་དེའི་བརྡ་འཛིན་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པའང་མེད་ཏེ། དེས་མིང་གི་བརྡ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྟོག་པ་འདས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བཞིན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་དེ་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་
ངེས་པར་འགོད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། དབང་སྐྱེས་ཀྱི་

ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་འགྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ལ་འདི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་དེ་ཡོད་ན་འདི་གཟུགས་དེ་འཛིན་པའི་བློ་འོ་ཞེས་རྟོག་དགོས་པ་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་གཟུགས་འཛིན་དེའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་ཁོ་བོས་གཟུགས་མཐོང་བའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བའི་ཐལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་

311

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའཛིན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བྱེད་དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་འདི་གཟུགས་སོ་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
གཟུགས་ལ་རྟོག་བཞིན་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྙམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

མྱོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དང་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་ནི་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཚུངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྙམ་དུ་
མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་རྟོག་པས་མྱོང་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དེ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་དུས་ན་འདས་པའི་གཟུགས་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དྲན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དེ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་རང་གི་བློའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བློ་དང་གཞན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བློའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བློ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་མི་མྱོང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་གཅོད་བྱེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་སྨྲ་བ་དང་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་རང་རིག་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། དོན་རིག་འདས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་

312

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་ཅིས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྔ་ཟུར་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ནི་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་

ཟུར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་ན་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་དག་དང་
བྲལ་ཞིང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྩ་རྟགས་སྔ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་རིགས་འདས་པ་དེའི་ངོ་བོའམ་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་བློ་ཕྱི་མས་དོན་རིགས་འདས་པ་འཛིན་པར་
འགྱུར་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་སྣང་ནས་གཟུགས་སོགས་འདས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུའོ་ཞེ་ན། དོན་གཅིག་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དོན་རིགས་སྔ་མ་སྔ་མའི་བློ་དེ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དང་རང་གི་བར་དུ་དོན་རིག་འགགས་མ་ཐག་པ་དེས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ཅིང་དེ་རྟོག་པར་མི་འཐད་པས་ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱེད་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྡ་དངོས་སུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་ཤེས་པ་གང་གིས་གསལ་པོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་པས་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། རྟོག་པའང་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མི་

313

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེརྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱི་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དང་དོན་གཅིག་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས་དེས་རང་མཚན་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་རྟོག་མེད་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དང་རང་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་མཚུངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུའི་དེ་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ནི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་
འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་རང་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དབང་ཤེས་
རྟོག་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བརྡ་དྲན་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མིག་བློ་
ཆོས་ཅན། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་
གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ནི་རང་གི་བརྡ་དྲན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་བློ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྡ་དྲན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པར་འགྱུར་གྱི་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཕན་པར་ཐལ། རང་དོན་དུ་རྟོག་པ་ལས་བརྡ་དྲན་ཏེ་སྐྱེ་ཞིང་བརྡ་དྲན་ལས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་སྒྲའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་དྲན་པ་ཙམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །མིག་གི་དབང་བློ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་

314

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྱུར་བའམ་གཟུགས་ཉེ་དུས་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ལས་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཉེ་
དུས་དེ་ལས་དུས་གཞན་དུའང་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་ཙམ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་གཟུགས་ཉེ་དུས་ན་ཡང་བརྡ་དྲན་ཙམ་
མེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ལ་ལར་གཟུགས་ཉེ་ཡང་ཡིད་ཡུལ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱིས་སྔར་རང་གི་བརྡ་དྲན་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱིས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པས་རིམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྔར་རང་གི་བརྡ་དྲན་བསྐྱེད་དུས་ཉིད་ན་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་གཟུགས་རྟག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཀྱང་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་བརྡ་དྲན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་གཞན་དེའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དེ་འཛིན་
དབང་པོའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མིག་ཤེས་ཆོས་
ཅན། གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་གྱི་ཡུལ་ལ་མིང་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་སྒྲུབ་པའི་
དོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་རང་རྒྱུར་སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྡ་
དྲན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་བརྡ་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་རང་མཚན་འཛིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་བརྡ་དྲན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པ་དེ་མིག་
ཤེས་དེ་ཅི་ལྟར་བརྡ་བཏགས་པའི་བརྡ་དྲན་གྱི་ཡུལ་ལ་མིང་སྦྱོར་ནས་འཛིན་པའི་
རྟོག་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པར་

315

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསྒྲུབ་པ་དེ་ལ་བརྡ་དྲན་པ་རྒྱུར་དོན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །
གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཙམ་འཛིན་པས་རྟོག་པའོ་ཞེ་ན།
དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་ཁྱད་པར་རང་མཚན་པ་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བརྡ་དྲན་ལ་

ལྟོས་པ་མེད་པར་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་བྱེད་དག་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་མིང་སྦྱོར་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཇུག་སྡུད་དོ། །གལ་ཏེ་དངོས་སུ་མངོན་སུམ་སྟེ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ནུས་པ་སྦྱོར་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་ཡང་

སྦྱོར་བ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་དེས་མི་བརྗོད། གང་གིས་
ན་མིག་ཤེས་ཞེས་སོགས་དབང་པོའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་འདོགས་ཤེ་ན། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་
ན་བརྡ་སྦྱར་བ་དེ་ནི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རྔ་བོ་ཆེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །
དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱེད་དེ་ཡོད་ལ་མིང་དུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བར་འོས་པ་དེའང་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་དེའི་ཁྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མིང་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་བདག་

316

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུལ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། སྒོ་ངའི་ཤེས་པའི་མིང་དུ་སྦྱར་བར་འོས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་

བཏུས་སུ། གལ་ཏེ་དེ་གཅིག་ཏུ་མི་རྟོག་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་པོ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། གང་

ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན།
དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །

རང་དོན་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོགས་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བསགས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དག་གིས་ནི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་ཚོགས་པ་དེ་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་བློ་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་བློ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བ་དེ་དག་རྒྱུ་རྐྱེན་དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལུང་ལས་
བསགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བསགས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོར་བར་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

317

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་

པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རིགས་མཐུན་པའི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བ་གཞན་དག་དང་འདབ་འབྱར་དུ་མེད་པར་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་དག་དང་འདབ་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་
ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སྟེ་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཚོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། ཟླ་
བཅས་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོ་བ་གཅིག་ལ་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པའི་རྡུལ་
ཕྲན་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཞེས་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་
གཅིག་ཡིན་ཡང་ཤེས་པས་ཅིག་ཆར་དུ་རྫས་དུ་མ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་རིམ་
གྱིས་འཛིན་ཡང་གཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པར་འཁྲུལ་བར་རྟོག་པའོ་ཞེ་ན། ཏིལ་དང་མ་ཤ་སོགས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པས་གཅིག་ཆར་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཡིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཛིན་ཡང་འཇུག་པ་མགྱོགས་པས་ཅིག་ཆར་འཛིན་པར་འཁྲུལ་བ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་ལན་ཡི་གེའང་ཅིག་ཆར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཅེས་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ཡང་ཏིལ་ནམ་མཁའ་ནས་རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འཛིན་པ་འཇུག་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་བློ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་

318

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་འགའ་ཞིག་ནི་ཡུལ་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་དུ་སྣང་བ་དང་གཞན་རིམ་ལྡན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་འཛིན་པ་དུས་མྱུར་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཡུལ་འདི་ནི་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཀུན་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་དང་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རྫས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་དུ་མའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྨ་བྱའི་
མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་དེ་ཆ་མེད་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དེ་བས་རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་དཔྱད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནོར་བུ་སྣ་ཚོགས་སྤུངས་པའི་གཟུགས་དེ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་སྣམ་ཁྲ་དང་སྟན་ཁྲ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་འདི་སྔོ་སོགས། འདི་སེར་སོགས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་ནུས་པའི་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་འབའ་ཞིག་སྔོ་སོགས་སུ་དབྱེ་ནུས་པའི་ནུས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་སྔོ་སོགས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁྲ་བོ་གཞན་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་

319

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེངོ་མཚར་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅོས་མ་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བའི་བློ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཡུལ་ལམ་རིམ་ཅན་དང་རིམ་མིན་དུ་མཐོང་ཞེ་ན། གཞན་ཡང་བཅོས་མ་དང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་དབང་བློ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་རིམ་ལྡན་དུ་དོན་མང་པོ་འཛིན་པ་དང་གཅིག་ནི་རིམ་མིན་གཅིག་ཆར་དུ་དོན་གཅིག་གི་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་བ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོར་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་སྣ་ཚོགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་འདི་གང་གིས་འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པས་ནི་ཐ་དད་དུ་མི་གྲུབ་བ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རི་མོ་ཁྲ་བོ་དང་སྣམ་བུ་ཁྲ་བོ་སོགས་ཆོས་ཅན། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྩོམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ཀྱང་རི་མོ་ཕན་ཚུན་ལྡན་པའི་ཁྲ་བོ་ཡོད་པས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། རི་མོ་ཁྲ་བོའི་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དང་ཁྲ་བོར་འདྲ་བས་ཁྲ་བོར་ཉེ་

320

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་འདྲ་བས་ཁྲ་བོར་ཉེ་བར་བཏགས་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་བཏགས་པའི་ཡུལ་འང་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་ཡུལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཡན་ལག་གི་སྔོ་སོགས་རེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་ཁྲ་བོར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་དེར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་སྔོ་སོགས་རེ་དེ་སྣ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རི་མོ་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་སྔོ་སོགས་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྣ་ཚོགས་པའོ་སྙམ་དུ་བསྲེས་ནས་འཛིན་པས་ཁྲ་བོར་སྣང་བ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། རི་མོ་ཁྲ་བོའི་ཡན་ལག་གི་སྔོ་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་ལ་ཡིད་བློས་འདི་སྣ་ཚོགས་པའོ་སྙམ་དུ་བསྲེས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་གཅིག་དོན་དུ་མ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་དུ་མ་
ཡིན་ཞིང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་གྲུབ་བོ། །
གཞན་ཡང་རི་མོ་ཁྲ་བོའི་སྔོ་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དོན་སྔོ་སོགས་གཅིག་ལ་རྟོག་བཞིན་པ་ན་ཡང་གཞན་དག་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གསལ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན་ཞེས་པ་ལ་རྒོལ་བ་དེ་གལ་ཏེ་བློ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དོན་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་

321

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་རིགས་ན། རེ་ཞིག་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་བློ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་སུ་ཇི་ལྟར་སྣང་སྟེ་མི་སྣང་བར་ཐལ། གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དོན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་རེ་ཞིག་ཐེག་པ་གོང་མའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་

གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
སྟོང་ཞེས་མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དོན་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་
གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་པས་བསམས་ཤིང་གཞིགས་པ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་
གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྟོང་ཞེས་པའོ། །
དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དེ། བློ་གཅིག་ལ་དོན་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཅིར་འགྱུར་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའམ་ཅེས་འདྲི་ན། བློ་གཅིག་པུ་དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བློ་གཅིག་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ཉིད་འདིར་བདེན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་ནས་དེ་ལ་ས་འགོག་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་གཟུང་བ་དང་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

322

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིའི་གཟུང་བར་ཡོད་དོ་ཅེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དུ་ཡོད་དམ་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མར་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་སྔར་ཚད་མས་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་ལ་རགས་པ་མེད་ཅིང་དུ་མ་ཚོགས་པ་རགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་
བས་བདེན་པར་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ནི་ནང་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་ལྟར་གནས་པ་འདི་ནི་གཞན་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསླད་མའམ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་གང་རུང་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལྔའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བཞག་ཀྱང་བསླད་མའམ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་འདི་གཟུང་འཛིན་དེ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་དེ་ནི་བསླད་པའམ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

323

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་བསླད་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱར་རུང་བས་གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པས་རྣམ་ཤེས་
ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ཚོར་བ་ཞེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བ་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དམ་བདེན་པའི་དངོས་པོའི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་དངོས་རྣམས་མཚན་
ཉིད་བདེན་པ་བས་སྟོང་བར་སྟོན་པ་དེ། དུ་མ་སྤུངས་པས་ཕུང་པོའི་འབྲས་བུའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པས་ཁམས། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་སྟེ། བྱེད་པ་བདེན་པ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པ་
བདེན་པ་བ་དེའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་བདེན་པ་བ་མེད་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་
ཡོད་པར་གསུངས་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཟུང་

འཛིན་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་

324

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པས་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཇི་ལྟ་བའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་སླད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་སོགས་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཕ་རོལ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་

སྤངས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་སླད་པ་དག་མེད་ན་དེ་ནི་མེད་པ་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུ་གཟུང་འཛིན་གྱིས་སླད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་དེས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་སྟོན་པ་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གླང་ཆེན་གྱི་གཟིགས་སྟང་
ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་ཀྱང་གཟིགས་པ་ལྟར་དུ་མཛད་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་གཟུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དང་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་སྐྲག་པ་སྤངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
རིམ་གྱིས་གཞུག་པ་དང་གཟུགས་རིལ་པོ་ལ་རྟག་པ་གཅིག་པུར་འཛིན་པ་བཟློག་

325

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་འགོད་པས་སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མིན་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞེས་པའི་མ་ངེས་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་ཐེག་པ་འོག་མའི་སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་པ་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། སྣང་མཁན་རང་གི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་སྟེ་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པར་མེད་དེ། གཅིག་དམིགས་ན་ཀུན་
དམིགས་གཅིག་མ་དམིགས་ན་ཀུན་མ་དམིགས་པས་ཡ་བྲལ་དུ་མཐོང་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདི་སྔོན་པོའོ་འདི་སོར་པོའོ་ཞེས་སོ་སོར་བྱེད་ནུས་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཁྲ་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སྣ་

ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་གང་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་གཅིག་དམིགས་མ་དམིགས་ན་ཀུན་མ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཡང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རས་
དང་རྨ་བྱའི་མདོངས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཕྱིར། རས་

དང་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གི་ཁྲ་བོར་སོ་སོར་དབྱེ་ནུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱིས་ནི་མ་
ཡིན་པས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཁྲ་བོ་རྣམས་པར་བསལ་བའི་ཐ་དད་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་

326

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་པ་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བློ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེ་ན། དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རྡུལ་
ཕྲན་སོ་སོ་བ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཚོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དང་གཞན་ཉེ་བ་ན། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་མང་པོ་
དག་ཅིག་ཅར་རང་འཛིན་དབང་བློའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བདག་དང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བས་དབང་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚོགས་ན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་བློ་ནི་གང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ནི་དེའི་གཟུང་བར་བརྗོད་དེ། ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་རང་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་འཛིན་ན། ཡན་ལག་ཅན་བ་ལང་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་ཡན་ལག་ནོག་སོགས་དང་བཅས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ལྐོག་ཤལ་སོགས་རང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་པར་བ་ལང་ཞེས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་མི་འཛིན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དང་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ནོག་སོགས་དང་བ་ལང་དག་ཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་དོ་ཞེ་

327

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེན། ཡང་བ་ལང་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་ཡན་ལག་ནོག་སོགས་རྫོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡན་ལག་སྟེ་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་བློས་ཉེ་བར་བཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་རྭ་ཅན་དང་རྭ་བ་ལང་ཅན་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་བ་ལང་གི་རྣ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་སྔོ་སོགས་དང་རྣ་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དང་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་ཅིག་ཆར་དུ་བཟུང་བའང་མིན་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་ཡོན་ཏན་དང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་བའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་དོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུས་མཐོང་བའི་ཚེ་ཡང་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རང་གི་རྫས་
ཀྱི་དངོས་པོ་རྫས་གཞན་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྫས་གཞན་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅིག་ཆར་དུའང་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་རྫས་འགའ་ཞིག་བཟུང་ཞིང་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་སྣམ་དུ་མ་སྟེ་ཐ་དད་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་འགྱུར་དུ་ཆུག་མོད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་བུམ་པའི་སྤྱི་དང་ཡོན་ཏན་དང་རྫས་བུམ་པ་འདི་དག་གི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་ནས་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཤེས་

328

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
དེར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲ་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཅིག་ཆར་དུ་བཟུང་བས་ཅིག་ཆར་དུ་དུ་མ་འཛིན་པར་འགྲུབ་པར་ཐལ། དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་འཛིན་ཡང་བདེ་སོགས་མི་འཛིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཀོད་པ་ཅན་བདེ་སོགས་མ་བཟུང་བར་དེའི་བཀོད་པ་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སོར་མོ་མ་བཟུང་བར་ཁུ་ཚུར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །
ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། དུ་མའི་ངོ་བོའི་ཆོས་ཅན་ནི། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་
སྲིད་པ་མིན། །ཞེས་པ་འཆད་དེ། རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པའི་ལོག་པ་གང་དང་གང་ལས་ལོག་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
གྱི་དོན་དམ་པར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མར་ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲོ་བཏགས་ནི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་
གཟུང་དོན་ལས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་། རང་རང་རིག་བྱ་ཐ་དད་ཀྱི། །བསྟན་མིན་ངོ་བོ་དབང་པོའི་ཡུལ། །ཞེས་པ་
འཆད་དེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དཀར་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་དཀར་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།

329

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཅི་འདྲ་
བའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་དངོས་སུ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་སྟེ་སྣང་ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་བློ་དང་ཡིད་བློ་རྣམས་དཀར་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཅིག་འཛིན་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་དབང་སོགས་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པས་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་དེར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་དབང་པོའི་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་བ་ཐ་དད་པས་དེར་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དབང་བློ་དང་ཡིད་བློའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན་ལས་
སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གསལ་མི་གསལ་དེའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་མཐོང་བའི་བ་ལང་སོགས་ཕྱིས་སྒྲ་བྱུང་

ཤེས་པས་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པས་དབང་བློ་ཡིད་བློ་ཡུལ་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། སྔར་མཐོང་བའི་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་འདིའོ་ཞེས་པའི་ངོ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྔར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བ་ལང་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་སྒྲ་དང་རྣམ་རྟོག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ལ་སོགས་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་རྣམས་ལ་རིགས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟགས་ལས་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་

330

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པ་མེད་པར་སྒྲ་རྟོགས་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་གོ་ཞེས་པའི་རིགས་འདིས་སུན་ཕྱུང་ངོ་། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྤྱིའི་སྒྲ་བློ་མི་འཇུག་པ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་མཐུན་པའི་དོན་རང་
མཚན་པ་མཐོང་བའི་དབང་བློ་རྣམས་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་དང་ཉིད་ཡིན་ཡང་རིགས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་དོན་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡིད་
ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཆད་པ་དེ། རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ཞེས་པའི་ཚད་མ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དེས་དབང་མངོན་གྱིས་མཐོང་ཟིན་འཛིན་ནམ་མ་མཐོང་བ་འཛིན། གལ་ཏེ་སྔར་དབང་མངོན་གྱི་མྱོང་བ་འཛིན་ན་ཡིད་ནི་ཚད་
མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དྲན་པ་དང་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དབང་མངོན་གྱིས་མ་

མཐོང་བ་འཛིན་ན་ལོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱང་དོན་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
གྱི་མ་བཟུང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་པའི་ཡིད་མངོན་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དུས་ན་འདས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་

331

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཡིན་ན་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པ་ན་ཚད་མ་སྔ་མས་བཟུང་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་བརྣབས་འཛིན་པ་ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་གྱི་བཟུང་དོན་རྟག་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དབང་པོ་ཅན་ནམ་སྟེ་དབང་མངོན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དང་གཞན་ཡིད་མངོན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་སྔར་མ་རྟོགས་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་སྔ་མས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སམ་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པའི་
ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དབང་བློ་དང་ཡིད་བློ་ཐམས་
ཅད་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རྟག་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། རྐྱེན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་ཡོད་པ་མིན་
ནའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཁ་མ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་

ལས་གཞན་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དབང་མངོན་གྱིས་ཡུལ་འཛིན་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་གཟུང་དོན་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལོང་བས་ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་གྱིས་

དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་མངོན་ནི་དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་

332

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་ན་ཆོད་པ་དང་སྐལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་མངོན་འདི་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ངེས་པར་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུར་ཡོད་
པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཡིད་མངོན་བྱེད་པ་དུས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་སྔར་

འགགས་ཤིང་ཁྱོད་རང་ཤེས་པའི་ཡིད་མངོན་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་པོའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲས་བུའི་སྔར་རྫས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་
ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་

དུས་ན་འབྲས་བུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། རང་བློ་ཡིད་མངོན་དང་བཅས་པ་སྟེ་དུས་མཉམ་པ་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་སྔར་ཡོད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དེ་

333

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདང་དུས་ཐ་དད་ཡིན་པས། དེས་ཇི་ལྟར་འཛིན་སྟེ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ། རང་ཤེས་པའི་ཡིད་མངོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་འཇོག་ནུས་པ་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་ཤེས་ཤིང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་རྒྱུ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་དེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་དབང་ཤེས་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་དེ་བཞག་པ་དང་དེའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་ལ་སོགས། རང་རིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་འཆད་དེ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རང་མཚན་པ་ཆོས་ཅན། ངག་གི་བརྡ་དངོས་སུ་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་

གཞན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདེ་སོགས་དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་སྒྲ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་དངོས་སུ་བྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཡུལ་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་རིག་སྟེ་མི་རིག་པར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནང་གི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་གང་གིས་རིག་ན་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་རྟེན་པ་དེ་འདུ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཟེར། སྤྱིར་འབྲས་

བུ་རྣམས་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་། འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་དངོས་རྒྱུས་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་

334

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བདེ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིས་ན་ཤེས་པ་མ་ཡིན་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་ལས་གཞན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་དང་རྐྱེན་གསུམ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། གཟུང་དོན་དང་བཅས་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་རུང་བ་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་སེམས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་སྟེ་དབང་ཤེས་ཀྱང་བདེ་སོགས་དེ་དང་
རྐྱེན་གསུམ་ལས་མཚུངས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་དང་དབང་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔར་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་དེ་ལས་སྐྱེ་ཡི་གཞན་བདག་ཡིད་
ཕྲད་པ་ལས་མིན་ཏེ། འགའ་ཡི་རྒྱུ་ལ་སྔར་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་དེ་དག་མེད་ན་མི་སྐྱེ་ཡོད་
ན་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད་ན་བདེ་སྡུག་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེ་ན། བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གསུམ་མཚུངས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་གསུམ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་སིམ་གདུང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་བློ་དེ་ཉིད་རྐྱེན་གསུམ་མཚུངས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཆེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་བར་མ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེ་ཤེས་ན་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ལྷན་ཅིག་པའི་དབང་བློས་སམ་ཕྱིས་འབྱུང་

གི་ཡིད་བློས་མྱོང་། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་བློ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་དེ་བོར་ནས་ལྷན་ཅིག་པའི་བདེ་སོགས་ཉིད་ཅི་ལྟར་

335

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེརྟོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གང་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བས་ཁྱོད་དང་བདེ་སོགས་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་བདེ་སོགས་དབང་བློ་དང་ཡིད་བློས་གོ་རིམ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དོན་དང་བདེ་སོགས་དེ་མྱོང་བའི་བློ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བར་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བར་བཅད་ཀྱང་འཇུག་པ་མགྱོགས་པའི་ཕྱིར་བར་མ་ཆད་

དུ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། བདེ་སོགས་མྱོང་བ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བ་ཅིས་མ་ཡིན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་པ་མགྱོགས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

གལ་ཏེ་དོན་དང་བདེ་སོགས་དེ་དབང་བློས་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན།
དབང་པོའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་གིས་དོན་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་ཤེས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་ཤིང་བདེ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་གྲུབ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་དག་ལས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་གྱུར་པ་སྲིད་པར་ཐལ། །དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོ་སེར་སོགས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པས་སྔོན་པོ་འབའ་ཞིག་

336

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འཛིན་པ་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་མ་བཟུང་བར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སོགས་དེ་མྱོང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་བློས་དོན་དང་བདེ་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། བདེ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་བློ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་ཅི་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་
དབང་བློ་དེ་བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པར་མི་འདོད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དོན་མེད་པར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་མྱོང་ཞེ་
ན་ནི། མིག་གིས་མཚོན་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནམ་ཡང་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ནང་གི་ཡན་
ལག་དུ་གྱུར་པ་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་སྒོ་ནས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་པའི་དོན་ཉེ་བར་
ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དབང་བློའི་དོན་འཛིན་ཞིང་ཡིད་བློས་བདེ་སོགས་མྱོང་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དོན་གཟུགས་སོགས་འཛིན་བཞིན་པའི་ཚེ་དོན་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་མྱོང་བའི་བློ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཚེ་བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་ཡིད་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་རིགས་མཐུན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དང་བདེ་སོགས་དེ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དབང་བློ་དང་

337

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཡིད་བློ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་བདེ་སྡུག་དག་རིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་ཆར་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ཉེ་བ་ལས་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ནང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་བར་ཡོད་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་འབྱུང་ལ། ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཅིག་ཆར་དུ་འབྲས་བུ་འགལ་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་མིན་པར་འདོད་པས་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཅིག་ཆར་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ནི་ཆོས་ཅན། གང་གིས་ན་མི་ཤེས་པ་བེམ་པོར་འགྱུར་བའི་བདེ་སྡུག་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། བདག་རྐྱེན་དེ་ནི་བདག་འབྲས་འགལ་བ་དག་ལ་བདེ་སྡུག་ཕན་འདོགས་བྱེད་པའང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྣང་བ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་གིས་མཚན་མོ་རྒྱུ་བའི་འུག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་

མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་བདག་རྐྱེན་དེ་དང་དེ་ལས་གཞན་མི་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པས་མ་ངེས་སོ། །
བདེ་སོགས་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་མི་མྱོང་བ་དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་
དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བདེ་སོགས་ལ་རང་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་འཕོས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་

བ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་དེ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མྱོང་བར་ཐ་
སྙད་འདོགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མྱོང་བ་མིན་ནོ། །དབང་ཤེས་དང་ལྷན་

338

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅིག་པའི་བདེ་སོགས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དོན་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་བདེ་སོགས་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་བདེ་སོགས་དེས་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེས་དོན་མྱོང་བར་བཤད་ལ་དོན་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའོ། །
གྲངས་ཅན་པ་འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་དེ་ནང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་བྱ་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་པ་མ་ཟད་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་སྒྲ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་སྣང་བའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོ་སོགས་དེ་བདེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཤེས་པས་ཅིག་ཆར་འཛིན་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་དེ་དང་བདེ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་མི་དད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་

སིམ་གདུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་མ་འཁྲུལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཐ་

དད་དུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཟུགས་དང་
འབྲེལ་བའི་བློ་ལ་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆོས་ཅན། གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཕྱིའི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཟུགས་དེར་དམིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་དེ་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སོགས་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་དགའ་གདུང་དུ་

339

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེ་སོགས་གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་བློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བློའི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་སོགས་གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཕྱིའི་སྒྲ་སོགས་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་སྟེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། སེམས་གདུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་བློ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདེ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་པ་དག་གཟུང་འཛིན་མིན་པར་སྒྲ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་ཀུན་གྱི་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེས་ན་བདེ་སོགས་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ་ལོ། །
བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་བློ་དང་བདེ་སོགས་རིགས་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་སྨྲ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན། བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཟ་པ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་བློ་དང་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་རྣམ་པ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྣམ་པ་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་

340

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འཛིན་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཡོད་ན། གཟུང་འཛིན་དེ་ནི་གཞན་སྐྱེས་བུ་དང་བདེ་སོགས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་བདེ་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ནང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གཅིག་ལ་འདོད་མི་འདོད་སོགས་སུ་གོམས་པས་དགའ་གདུང་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཡིན་ཏེ། མྱོང་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་གང་གི་
རང་བཞིན་མྱོང་བ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་མྱོང་བྱ་དེ་ནི་མྱོང་བྱེད་དེའི་མྱོང་བ་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མྱོང་བ་ཤེས་རིག་དེས་བདེ་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་མྱོང་བ་མིན་པར་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་བློ་ལ་གནས་པའི་བདེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་དེ་
རིག་ཅིང་མྱོང་བས་མ་ངེས་ཤེ་ན། སེམས་གདུང་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་བ་དེ་དང་དེ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་ཤེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་དབང་
འདིའི་བར་གྱི་བློ་བེམ་པོ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་མི་འདོད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་མྱོང་བ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་རེ་རེ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་མཐོང་གི ཡུལ་དབང་བར་དུ་ཆོས་ཅན། མྱོང་བ་ལས་གཞན་པའི་བློ་བེམ་པོ་ནི་མེད་དེ། དེ་འདྲ་སྣང་རུང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ལྕགས་གོང་དང་ནི་མེ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པ་ན་མེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བློ་མྱོང་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པས་མ་ངེས་སོ་ཤེ་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཡང་བློས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་འདི་ཐ་དད་ལ་

341

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའདི་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཐ་དད་མིན་པར་མྱོང་བ་འདི་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་
ཐ་དད་མེད་པར་མྱོང་བས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་པར་མྱོང་བ་དེ་ལྟར་གང་ཡིན་པ་དེའང་ཐ་དད་དུ་མྱོང་བས་དེ་ཐ་དད་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་རྟེན་ནམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་དང་དཀར་སོགས་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ལ་བློ་མྱོང་གཉིས་ནི་རང་རིག་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་ཡང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་སེམས་གཅིག་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པས་བདེ་སོགས་གཅིག་གསལ་བར་སྣང་བ་ན་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་མི་སྣང་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་
ཀྱི་འཁོར་དུ་བདེ་སོགས་གཅིག་དམིགས་པའི་ཚེ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྐར་མ་ཟིན་གྱིས་

གནོན་པ་ལྟར་བདེ་སོགས་ཆེས་གསལ་བས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་བསྒྲིབས་

ནས་མི་མཐོང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་པ་
དུ་མའི་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སེམས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་ཐ་དད་དུ་མ་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་ཁའི་མར་ངོའི་ནམ་ཕྱེད་སྐར་མ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །བློ་མྱོང་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱུན་ལ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་མཐོང་བས་མི་མཚུངས་སོ། །

342

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་
དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཆད་དེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྔར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གི་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་
བའི་ཕྱིར། བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་གསལ་བར་སྣང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་འཇིགས་པ་དང་མྱ་ངན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་རྐུན་པོ་དང་རྨི་ལམ་དང་

ལུས་བསྐོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་བསླད་པས་མདུན་ནས་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན་གསལ་པོར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་གསལ་བར་སྣང་བ་ལ་རྟོག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གསལ་བར་སྣང་བ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བློ་ནི་དོན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་ན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པའོ་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་ན་

ཡང་དྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། པདྨའི་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་འདྲའི་དོན་ལྡན་མིན་པར་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པར་དྲན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དོན་བསྒོམ་པས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པ་མེད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་འདིར་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཁས་བླངས་

343

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་མི་གཙང་བ་རུས་གོང་ལ་སོགས་པའི་མི་སྡུག་པ་དང་ཟ་པར་ས་ཆུ་ལ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན་ལ་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་
ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྟོག་མེད་དང་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་སོགས་ཡང་དག་དང་མི་གཙང་སོགས་ཡང་དག་མིན་པའི་དོན་གང་དང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པ་གྱུར་པའི་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་བསྒོམ་བྱ་དེ་ལ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པ་བློ་འབྲས་ཅན་ཏེ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་འཇུག་སྡུད་དོ། །
བསྒོམས་འབྲས་གསལ་བ་མི་རྟོག་པའི་བློ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཡིན་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་བསྒོམ་བྱུང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་ཟད་པར་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་བསླད་པས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འཆད་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གང་དང་
གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྣང་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲ་དོན་ནམ་བརྡ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྒྲ་དོན་མིན་པ་སྟེ་བརྡ་སྦྱར་བར་མི་ནུས་པའི་ཡུལ་མྱོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་

344

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམས་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ།
སྨིག་སྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་སོགས་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། གྲངས་དང་སྤྱི་འཛིན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་བརྡ་བརྟེན་ཅན་དང་། ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་རྗེས་དཔག་ལས་བྱུང་བ་
དང་འདས་པའི་དོན་འཛིན་པ་དྲན་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་འཛིན་པ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་བཞི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པས་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་རྟེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་དང་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སྤྱིར་བསྟན་ནས་སོ་སོར་སྟོན་པ་དེ། བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་
སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་དག་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དབང་ཤེས་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་དུ་རིགས་པ་ཅན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་དཔག་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་རྣམས་རྟོག་པར་གྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་གཉིས་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་

345

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔའི་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཕྲ་མོའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་རྨོངས་པ་འགའ་ཡི་ཚེ་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་སྨིག་རྒྱུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་ཡུལ་དུས་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དཔེར་དོན་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་དྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ་བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་དུ་བུམ་པ་འདི་གྲངས་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དག་འཛིན་པའི་
བརྡའ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་དང་ཡུལ་དུས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བརྡ་དྲན་པ་མེད་པར་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་
ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་ནས་བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་སྟོན་པ་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱིར་བསྟན་
ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཡང་འཁྲུལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་

བསལ་ཏེ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་

346

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་དེས་ནི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཉེ་བར་གནོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་
པ་ཀུན་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེ་ལ་འཁྲུལ་རྒྱུ་རབ་རིབ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྨོས་པ་ནི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ལ་ཉེ་བར་གནོད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་བའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རབ་རིབ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱིར་བཏང་

བའི་དམིགས་བསལ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ཟླ་བ་
གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་དབང་དཀྲུགས་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྔོན་པོ་དང་ཟླ་བ་
གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་བཏུས་སུ་རྩོད་སྒྲུབ་དགག་པའི་གཞུང་འདི་དང་ནི་ཁྱོད་ཡིད་རྟོག་དུ་དམ་བཅའ་བ་དེ་དག་འགལ་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་ཁྱོད་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་དོན་མཐུན་དུ་བསྟན་ལ་ཡིད་རྟོག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་དོན་མཐུན་དུ་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ལུང་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཞེས་པའོ། །

347

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགལ་ཏེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིད་རྟོག་གི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡིད་རྟོག་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་རྟེན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་འདྲའི་ལུང་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པའི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཇི་ལྟར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དམིགས་རྐྱེན་དག་ལ་དཔྱད་ནས་དགག་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་

ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་རྟེན་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་
འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག །གལ་ཏེ་དེ་བོར་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་དེའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་འདི་ཉིད་ན་ཡོད་པས་འདི་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག །
གཞན་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་སོགས་སུ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་
དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་ཡིད་རྟོག་གི་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཙམ་
གྱིས་ཁྱོད་ལྡོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་སྨན་བསྐུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་

དབང་པོའི་བསླད་པ་ནི་ལོག་ཀྱང་ཁྱོད་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞིང་ནི་སྦྲུལ་འདུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་འགའ་ཞིག་ཚེ་ཟླ་བ་གཉིས་འདུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་

348

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རང་གི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་འཇོག་སྟེ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཡུལ་མཐོང་བ་བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་པས་འགྱུར་བར་བྲལ་ཞིང་། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ཡིད་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་དེ་ཡིད་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་སྨོས་ཤེ་ན། གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་གང་ཡིན་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་རྟགས་དེ་ལྟར་མིན་པར་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པར་སྣང་བ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་

གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ནའང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་བཀག་པ་ཡིན་སྟེ། རང་གིས་གཞལ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་བསླུ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་བས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེའི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ། །
༈ དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སྤྱོད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྫས་ཐ་དད་
དུ་འདོད་པ་བསལ་ཞིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོར་བརྗོད་ཅེས་
གསུངས་པ་དང་། ཚད་མའི་མདོར། བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཉིད་

349

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཡིན་འཇལ་བྱེད་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །
དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ད་ནི་ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གང་གིས་བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའམ་བསྒྲུབ་བྱ་
སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་

བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་བྱའམ་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་སོགས་བསྒྲུབ་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་
ཡིན་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་ལས་སྟེ་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་བྱེད་
རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དག་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་གང་ལས་འབྲས་བུ་བྱ་བ་གང་གི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་བྱ་བ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་སྒོ་ལྔའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་གང་གིས་རང་གི་ལས་སྟེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སོ་སོ་ལ་འདིས་ནི་གཟུགས་རྟོགས་སོ། །འདིས་ནི་སྒྲ་རྟོགས་སོ་ཞེས་སོགས་དོན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱེད་པའམ་ཚད་མ་ཤེས་པ་དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བཙལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དོན་རྟོག་ཐ་དད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་

350

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་མི་ནུས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ནུས་སོ་ཤེ་ན། རྒྱུ་དབང་པོ་དང་
དོན་དང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་ཅན་གྱིས་ལས་ཏེ་
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཐ་དད་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་འདི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པར་ངེས་འབྱེད་མིན་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་

མོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འདིའི་བདག་ཉིད་གང་གི་ཐ་དད་པ་ག་ལས་འདི་ནི་གཟུགས་རྟོགས་པའོ་འདི་ནི་སྒྲ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱེད་པ་ནི་ལས་སྟེ་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་ངེས་པ་ཞིག་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་དོན་གཞན་པའི་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱའི་
རང་བཞིན་སྟེ་དོན་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ན་དེ་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་

351

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསྟེ་རྣམ་པར་སྣང་བ་ལས་གཞན་དུ་འཐད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་བྱས་པའི་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་འདྲ་བ་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་བཞག་ཅེ་ན། རྒྱུ་དབང་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རྣམས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་འགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་འབྱེད་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོག་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དོན་འདྲ་ལས་གཞན་ཡིན་གྱི་དོན་
དང་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་སྟེ་ཁྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དེ་ཚད་མ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ཏེ། དོན་འདྲ་བ་དེ་ཡང་དོན་རྟོགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་དེ་སྐྱེས་བུས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་རང་ཉིད་འབར་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཆོས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དོན་འདྲ་བ་ལ་ནི་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་མེད་དེ་བྱེད་པ་པོ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

352

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེས་ན་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དོན་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་མེད་པས་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་ཅིང་མྱོང་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ལས་ཡུལ་གཟུགས་
སོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟར་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་དེ་དོན་རྟོགས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་དེས་དེའི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དོན་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་པོར་བཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། དེ་ཡི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་

དབང་གིས་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་ཕ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྟེ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བུ་དེ་
ཕའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་བུ་བུ་རྒྱུ་ཕའི་གཟུགས་འཛིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་བསྟན་ནས་ད་གཞན་དག་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དེ། དོན་འདྲ་བ་ལས་གཞན་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ནུས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་སྟེ་

353

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་དབང་དོན་འབྲེལ་པ་དང་སྤྱི་སོགས་འཛིན་
པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བློ་དེ་དག་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ་སྟེ་འདོད་པ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་པ་འཇོག་ནུས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བར་ཆོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་འཐད་དོ་ཞེ་ན། བྱེད་པ་དབང་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་པ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་སྟེ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དོན་
རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་བྱེད་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་དེའི་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་དམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་དགག་ནས་

བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སོར་དགག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱལ་དཔོག་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཚད་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟེ་ཁྱོད་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཇོག་ནུས་འདི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་མཚུངས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དོན་ཐ་དད་ལ་ལྟ་བའི་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ནུས་སོ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོ་སེར་སོགས་དོན་ཐ་དད་ལ་ལྟ་བའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་སྔོ་སེར་སོགས་ལ་རིག་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་མིག་ཤེས་འདི་ནི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའོ་འདི་ནི་སེར་པོ་

354

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྟོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ནུས་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་འདྲ་མེད་ན་སྔོ་སེར་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པའང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དབང་པོ་ཚད་མར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ལྷག་མ་དཔྱོད་པ་པས་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་འདོད་པ་ལའང་གནོད་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་འདོད་པའང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་འདྲ་བ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པས་ཁྱད་པར་སྤྱི་སོགས་འཛིན་པའི་བློ་ཚད་མ་ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་འཛིན་གྱི་བློ་འབྲས་བུར་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་
སོགས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བློ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་འཛིན་གྱི་བློ་
ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་དེའི་དངོས་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་འཛིན་གྱི་བློ་དག་
ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སོགས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱད་པར་གྱི་བློ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་འདོད་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཚད་འབྲས་སུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་བློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་དོན་ནམ་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ན། སྤྱི་སོགས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བློའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ཁྱོད་འཇལ་

355

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེབྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གྱི་བློས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་
ཆ་ཡིན་པས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་སོ་
ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་དག་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་ཞིང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་

ཁྱོད་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་དབང་དོན་འབྲེལ་པ་ཚད་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་དང་འབྲེལ་བར་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་
གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་
ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་རྟོགས་ལ་འགའ་ཞིག་མི་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བུམ་གཟུགས་

356

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཆོས་དེ་ཀུན་དང་འབྲེལ་པར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བྱེད་པ་གང་ལས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དོན་རྟོགས་འདིའི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དོན་འདྲ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །
གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཤེས་པ་
རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བས་དེས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པར་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བྱེད་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་སྟེ་དོན་འདྲ་བ་མེད་ན་དོན་རྟོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་
འདུས་བྱས་དེ་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་དེ་གཅིག་ཡིན་པས་བྱ་བྱེད་ཡིན་པ་ན་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་མི་བདེན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་སྟེ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ན་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཐ་སྙད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ལ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་དོན་དམ་
པར་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མཐོང་སྟེ་ལྷ་སྦྱིན་འབྲས་འཚོད་པ་དང་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དངོས་པོ་ལྷ་སྦྱིན་འབྲས་ཚོད་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་ཞེས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་འཚོད་པ་

357

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདང་སྟ་རེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འཕར་བ་དང་

འབབ་པ་ལ་སོགས་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་སྟ་རེའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷ་སྦྱིན་དང་སྟ་རེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལྷ་སྦྱིན་འབྲས་འཚོད་དོ་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་དོ་ཞེས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་

བསྟན་ནས། ད་ནི་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ། མདོར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པ་འཆད་དེ། ཁྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུར་འདོད་པའི་དོན་རིགས་པ་དེ་
གང་ཡིན་དྲིས་པས་གཟུགས་སོགས་སོ་སོར་རིག་ཅིང་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་

མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རིག་ཅིང་མྱོང་བའི་དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་བསྙོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་པ་ཡིན་དྲིས་པས། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སུ་འཇོག་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཆུའི་རྣམ་པ་སྣང་ཡང་ཆུ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་འོན་ཏེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་འདིའི་མྱང་བྱ་དེ་གང་ལས་སྟེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ནི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པས་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་མྱོང་བའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་དོན་དེ་ཉིད་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འདྲི་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། །

358

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ན། རྡུལ་ཕྲན་དང་འདྲའམ་རགས་པ་དང་འདྲ། དང་པོ་ལྟར་ན་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་རང་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རགས་པ་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པར་སྣང་ལ་ཁྱོད་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དངོས་སྟེ་དོན་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་ཕྲ་རགས་གང་དུ་ཡང་འདྲ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་འདྲ་བ་དེ་དོན་རྟོགས་ལ་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དོན་དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དོན་ཟུང་དོན་དུ་
བྱས་ནས་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་འཛིན་གྱིས་འཁྲུལ་

པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་ནམ་ཡུལ་སྔོན་པོར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གང་ཞིག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ལ་ཁོ་བོས་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་སྒྲ་འདི་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་བློ་དེས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མྱོང་གྱུར་གྱི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་སྣང་ཞིང་ཐོས་པ་
དང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཤེས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་གང་

359

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགིས་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དེ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་

སོགས་འཛིན་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་དེ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དང་ཁྱོད་རྣམས་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་
སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་དག་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཁོ་བོས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་སྒྲ་ཐོས་སོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེའི་མྱང་བྱ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མྱང་བྱ་དོན་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་མྱོང་བྱེད་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ན་སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བ་ནི་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་སོ་སོར་རིག་བྱ་སྟེ་མྱོང་བ་དེ་ཡང་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་གཞན་རིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ནི་དེའི་སྟེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། ཤེས་པ་དེ་ལའང་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཡོད་པ་དེར་ཡང་ཕྱི་རོལ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་བ་ལ་རྩོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་

360

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ན་རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་གི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའང་འགལ་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་དེའི་དངོས་པོ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གིས་རང་མི་རིག་སྟེ། རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རལ་གྲིའི་སོས་རང་མི་གཅོད་པ་དང་། སོར་མོའི་རྩེས་རང་ལ་མི་རེག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་མེའི་འོད་དེ་རང་ཉིད་གསལ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་དོན་སྣང་གི་བློ་ཆོས་ཅན། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེའི་རིག་བྱ་རང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་དང་ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་དུ་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་བ་མེད་ན་ཤེས་པ་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་བ་མེད་མོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མ་རིག་པས་བསླད་

361

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔའི་འཁྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་རྣམ་བཞག་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བ་མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་ནི་བརྩད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཚེ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་

རྣམ་པར་བསླད་པ་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མ་རིག་པའི་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་
པས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དུ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་འདི་ཡི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་དེ་ཚེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཀྱིས་དཀྲུགས་པའི་སྐྲ་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་རིག་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
རྟོགས་པ་མེད་པ་དེས་ན་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་པར་རིགས་ཏེ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་རིག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མྱོང་བར་གྱུར་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། གང་གི་ན་དོན་རིགས་འགོག་ཅིང་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཇོག་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་ཤེས་པས་དོན་རིག་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་འབྲས་བུར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་དོན་ཅི་ཞིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་གང་གིས་ན་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་

362

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་བློ་ནི་དོན་སྔོ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྔོ་སོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཅན་དེ་ཡོད་མོད་དེ་ཙམ་གྱིས་སྔོ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་

དོན་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་ལ་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའམ་གཞན་ནང་གི་སྔོར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པ་འདི་ནི་དཔྱད་པར་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་བཀག་ནས་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པ་དེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་ཁྱོད་མི་འཛིན་ཅིང་དེ་འཛིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་བ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་རང་ལ་སྣང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དབང་ཤེས་རྣམས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་
ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་རྣམས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་རབ་ཏུ་སད་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བློ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་རྣམ་

363

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུང་བར་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་

གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་དང་དུས་ཕྱིས་དྲན་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་མྱོང་བ་རང་རིག་བྱའི་ཆ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་རང་མྱོང་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཉིད་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་ཉིད་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཚེ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཅིག་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དེའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་དོན་གཅིག་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པས་དོན་རིག་པ་འཐད་དེ། གང་གི་ཚེ་དོན་དམ་པར་ཕྱི་རོལ་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དོན་སྣང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པ་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་རྣམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས་ཤིང་ཐ་སྙད་

364

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་ཀྱང་དོན་མ་
ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་འདི་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་མྱོང་བར་གྱུར་པ་ན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་རིག་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྨྲ་བ་རྣམས་རྣམ་རིག་གི་ཚུལ་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། མདོར་ན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དེའི་དེའི་ཚད་མ་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་འཆད་པ་དེ། དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ཡང་རྣམ་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཕྱི་རོལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་ཉིད་དེ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཕྱི་རོལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཉིས་སྣང་ཞིང་རིག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །
གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་སུ་ཁས་བླངས་པས་འདོད་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་པོ་དག་གིས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་ནི་མྱོང་བར་གཉིས་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་

365

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེམེད་རྗེན་ཆར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཉིས་སུ་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རེ་རེ་བསྒྲིབས་པའི་
ཕྱིར་གཉིས་གཉིས་མཐོང་བ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་

ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་མེད་པར་དོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་

བ་དེ་ཡིད་བློ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་བློ་དབང་ཤེས་མིན་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་

སྤྱོད་པ་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོགས་པའི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱོད་པ་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་ཡུལ་གཅིག་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་སེམས་དེ་ལའང་སྔར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་མྱོང་བའི་དོན་དེ་འཆི་ལྟས་དང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མི་འོང་བར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལའང་དོན་དམ་པར་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་པར་ཐལ། གང་གི་

366

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་པ་འདི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རང་བཞིན་སྟེ་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཅན། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་འདི་ཉིད་ནི་དོན་རིག་དེའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་དོན་གྱི་བདག་སྟེ་རྣམ་པ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྣང་
བ་དེ་ལྟ་བུར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདི་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ངེས་པ་སྟེ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཛིན་པའི་བདག་སྟེ་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཀུན་ལ་ཁྱོད་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པར་བྱ་བའི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རང་ལས་དོན་གཞན་མིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་དོན་རིག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་སྣང་བ་མ་ཡིན་ལ་དོན་རིག་པ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
དེ་བློ་ལ་གནས་པའི་དོན་སྟེ་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ལ་གཟུང་རྣམ་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡང་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་

367

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་གནས་པ་སྟེ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེར་རབ་གསལ་སྟེ་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འདིར་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དང་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ལ་རང་རིག་ཡིན་
ཡང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པའི་དོན་ནམ་ཡུལ་དུ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རིག་པའང་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཇི་ལྟར་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དོན་རིག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་རིག་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་གཞན་གྱི་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བཤད་ནས། ད་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་ནས་ཤེས་
པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་རིགས་པར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པའི་བཤད་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་

368

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་དངོས་སུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་པ་འདོད་ན། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་འདྲ་བ་བསྐྱེད་བྱེད་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་གྱི་འོན་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དེ་དང་འདྲ་བའམ་འདྲ་བ་ལས་གཞན་མི་འདྲར་ཡང་རུང་སྔོ་སོགས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་དེ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་

རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྨྲ་བས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཞལ་བྱར་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་
པར་མཐོང་ནས་ཟུར་ན་གནས་པའི་རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་སྟེ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྒྱུ་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་ལས་དོན་དང་དངོས་སྟེ་འདྲ་བ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་བ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་བདེན་མོད་དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་འདྲ་ནི་རྣམ་རིག་པ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དོན་དམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ། མདོར།

369

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། །འཛིན་རྣམ་རིག་པའོ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་དེ། དོན་དམ་པར་བློ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་

འཛིན་པ་དང་མྱོང་བ་སྟེ་རིག་པ་དག་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྱུ་མའི་སྔགས་དང་སྨན་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་བསླད་པ་རྣམས་ལ་འཇིམ་དུམ་ལ་སོགས་སྒྱུ་མའི་རྫས་རྣམས་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པ་དེའི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་འཇིམ་དུམ་ལ་སོགས་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྟ་གླང་ལ་སོགས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྔགས་དང་སྨན་སོགས་ཀྱ་ིནུས་པས་འཇིམ་དུམ་ལ་སོགས་རྟ་གླང་སོགས་སུ་སྐྱེས་པ་དེར་མཐོང་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིམ་དུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྔགས་དང་སྨན་སོགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་མིག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུས་རྟ་གླང་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ །སྔགས་དང་སྨན་སོགས་ཀྱི་ནུས་པས་དེར་སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་བླ་སྟེ་འཁྲུལ་གཞི་མེད་པའི་དཔེ་གསལ་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་ཤིང་མེད་པའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་ཐག་

རིང་པོའི་ཆུང་ངུའི་འཇིམ་དུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆེན་པོ་རིའི་ཚད་ཙམ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་གསུམ་པོ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་འཛིན་རྣམ་འཇལ་བྱེད་རང་རིག་འབྲས་བུ་གནས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་

370

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཏེ། མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་འཁྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན། གཟུང་འཛིན་རིག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དོན་སྣང་གི་བློ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེར་བདེན་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆར་བདེན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་ཡང་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་ནས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་
པར་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་བདེན་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གང་ཡང་
བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེན་བརྫུན་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལ་

371

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསོགས་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཉ་ཕྱིས་དང་དངུལ་གཉིས་དཀར་བར་ཆོས་
མཐུན་པས་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །
རྣམ་རིག་པ་འདི་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་བདེན་རྫུན་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་དེ་མེད་དེ་འགྲོ་བ་འདི་ལ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། བདེན་བརྫུན་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འཁྲུལ་པ་

འདིའང་ཡོད་པ་ཡིན་མོད་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོ། །ནང་གི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བློ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེན་བརྫུན་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་དང་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ནང་གི་ཉེས་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་དཀྲུགས་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྐྲ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྐྲ་སོགས་སུ་བདེན་བརྫུན་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཙམ་
གྱིས་འཁྲུལ་པར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །
དོན་དམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྙད་དུ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

372

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བྱེད་པ་དེ་ལ་བློ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་ཁྱོད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱར་དུ་རུང་བར་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་
དཔེས་གསལ་བར་སྟོན་པ་དེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་སྨྲ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཚད་མ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྦྱར་ཞེ་ན། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དེ་ལའང་ཆགས་སོགས་ཤེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་རུང་སྟེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རུང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་དོ། །ཚད་མ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །
སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་རིག་པ་ཚད་མའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རང་རིག་བྱ་བའི་ཆ་ལ་བསམས་ནས་གལ་ཏེ་རང་རིག་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་

373

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དེ། ཤེས་པ་བདག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ལ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་ལ་རང་རིག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་རང་རིག་པའི་དངོས་པོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། རང་རིག་བྱ་བའི་ཆ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རིག་པ་ཚད་མར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་

ལ་དགོངས་ནས་རང་རིག་པ་ཚད་མ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དག་བསལ་ནས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག་གི་ཤེས་པ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་དོན་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་བློ་རང་ཉིད་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དེ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དེ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པ་འགས་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་དང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་བུ་དེ་ནི་ཕ་མ་གང་རུང་གཅིག་གི་གཟུགས་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ཟས་དུས་ལ་སོགས་པ་འགའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དེ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་

374

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སོགས་དང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆ་ནས་གཟུགས་སོགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་གཟུགས་སོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་པའི་དགོས་པ་སྲིད་ན་ཡང་འདས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ནི་འཛིན་ཅིང་དྲན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཆོས་ཅན། བློ་རང་ཉིད་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་གྲུབ་ཅིང་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡིན་པར་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དེ་འདྲའི་དྲན་རྟོག་དེའི་གཟུང་
དོན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རིགས་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཅན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱི་ནི་ཁ་དོག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་དེའང་རྟག་གམ་མི་རྟག །མི་རྟག་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་རྟག་ནའང་ཇི་ལྟར་ན་དྲན་རྟོག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་མཚན་མ་ཞེས་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་

375

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིག་སོགས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྔར་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །
གཞན་ཡང་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དྲན་རྟོག་གི་ཚུལ་འདི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་ནུས་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དྲན་རྟོག་རྣམ་པ་དང་ལྡན་ཡང་གཟུགས་སོགས་མྱོང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དྲན་རྟོག་དེ་ནི་དོན་ཇི་ལྟར་ན་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་མྱོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་འདི་འདྲ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་སོགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་མྱོང་བའི་དབང་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱོང་བ་ལྟར་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་སྟེ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་ན་དེ་འགགས་
ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེའི་འདྲའི་དྲན་རྟོག་དེ་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་དྲིས་པས་དེ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་

376

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མྱོང་བའི་དབང་ཤེས་ལའང་ཆོས་ཅན། དྲན་རྟོག་དེ་ལྟར་དུ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲའི་དྲན་རྟོག་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་

བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རང་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པས་དབེན་པ་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་དྲན་པའི་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ལྷ་སྦྱིན་
གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་
དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ལྷ་སྦྱིན་བདག་ཉིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རྟག་ཏུ་ཡུལ་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆད་ཉན་
བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་
རེ་རེ་བའི་བློ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་སེམས་དག་གིས་དོན་གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་དོན་
ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྐྱོན་

377

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེམེད་དོ་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་པོ་དེར་སྣང་ཞིང་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་དོན་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་རང་མཚན་མེད་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཚེའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་
བཟུང་སྟེ་མི་གཟུང་བར་ཐལ། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་དེར་སྣང་བ་མིན་པར་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་གཟུང་དོན་རང་མཚན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་དོན་ཐ་དད་པའང་ཐ་དད་མི་འཛིན་པར་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཚེའི་ཕྱིར། ད་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡིས། །བྱེ་བྲག་
ལས་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་པའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ། སྔོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། བློ་རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རང་ཉིད་ལས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན་གྱི་དེ་སྟེ་རང་ཉིད་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་རང་
ཉིད་གཟུང་འཛིན་ཆ་གཉིས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་གཟུང་བ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་ན་ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་ནི་ཆ་གཉིས་ཅན་དུ་གནས་པ་སྟེ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དོན་ཤེས་དང་དོན་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྔ་

378

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཤེས་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་རེ་རེས་ལྷག་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། ཤེས་པ་གཉིས་པ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དོན་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཟུང་རྣམ་གཉིས་དང་ཤེས་པ་བདག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཅན་དུ་རང་དྲན་པ་གསུམ་པའི་ཤེས་པ་དྲན་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཤེས་དྲན་ན་དོན་
ཡང་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་

དུ་སྲེ་བ་སྟེ་དྲན་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལའང་ཆོས་ཅན། དོན་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་ཞིང་སྒྲོ་
འདོགས་པ་སྟེ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་དྲན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཤེས་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་ཞིང་
སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་རྫ་མཁན་དང་འཇིམ་པ་སོགས་དྲན་པ་མེད་
པར་རྫའི་བུམ་པ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དོན་དང་སྣང་བ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དོན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ཤེས་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་
ཡོད་པས་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་བྱས་པའི་

379

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་དོན་གྱི་ཤེས་པ་དོན་དང་རྣམ་ལྡན་དུ་འདྲེ་བ་བསྟན་པ་སྟེ་དྲན་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། དོན་ཤེས་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཚེ་མ་སྤུན་གཉིས་དང་མིག་འཁྲུལ་མཁན་གྱི་སྒོང་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྲོ་འདོགས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་གཉིས་པ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་པོ་རང་གི་དྲན་ཡུལ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་མིན་པར་འཛིན་རྣམ་རྐྱང་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་ངེས་པར་འཛིན་ཅིང་དྲན་པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་

གི་དྲན་ཡུལ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འཛིན་རྣམ་རྐྱང་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོ་སོགས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་རུ་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྣང་བར་གྱུར་པའི་བློ་དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྲེ་བ་སྟེ་དྲན་
ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྔོ་སོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བློ་
གཉིས་པ་རང་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་མི་ཕྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

380

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་ཡང་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཡིན་པས་དེར་དྲན་པ་ལས་གཞན་དུ་
དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེར་དྲན་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དང་པོ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་པུ་ཉིད་སྔོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་པ་དྲན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིག་པུ་དོན་སྔོན་པོ་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དུ་འབྲེལ་པ་དྲན་པ་མིན་པར་ཐལ། སྔ་མའི་སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྔོན་པོ་དང་རྒྱུ་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ནས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རིག་པའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྣང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རང་སྣང་མཁན་གྱི་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་དུ་ནི་མྱོང་བར་
ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཡང་དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཀྱིས་དཀྲུགས་

པའི་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལས་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་ཡང་རང་ལས་དོན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་

381

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོ་སེར་སོགས་རྫས་ཐ་དད་པ་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་མྱོང་ཞིང་དམིགས་པའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་

དམིགས་པའི་དོན་དེ་དག་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། མྱོང་བ་དབང་ཤེས་དམིགས་པ་མེད་པར་དེས་དམིགས་པའི་དོན་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པའམ་དེས་དམིགས་པའི་དོན་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་དོན་དམིགས་པའི་མྱོང་བ་དབང་ཤེས་ཡང་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བས་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་པ་རང་གི་དུས་ན་རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྣང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་མིན་པ་བཟློག་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་བློ་རང་ཉིད་ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་རྒྱུ་གཞན་དབང་ཡིད་དག་ནི་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མེད་ན་དབང་པོའི་བློ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་ལ། དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
རྐྱེན་ལས་ངེས་པར་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་མི་སྨྲ་ན་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ལ་དབང་ཤེས་རྣམས་
ཆོས་ཅན། དབང་ཡིད་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འགའ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཙམ་ལས་
ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་འགར་རེས་འགའ་

382

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་རང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་
མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དད་དུ་མ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་བོན་མྱུ་གུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་དུ་བ་མེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་
ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས་ཁྱོད་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་དུ་བ་མེ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་ངོར་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ངེས་འབྲེལ་སྟེ་མི་སླུ་བའི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ན་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་དེ་དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དུར་སྣང་སྔར་བྱུང་ཞིང་མེར་སྣང་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་

འབྲས་བུ་དུ་བ་ལས་རྒྱུ་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དུར་སྣང་དེ་མེར་སྣང་གི་རྒྱུ་དག་ཡིན་ན་ཡང་དུར་སྣང་གང་ལས་མེར་སྣང་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུར་སྣང་ལས་མེར་སྣང་གྲུབ་པ་དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་བཞིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མེར་སྣང་བཞིན་པའི་བློ་དེ་ལྟ་བ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་དེའི་གཞིར་རང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན་གྱི་རང་དང་རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་པའི་མེར་སྣང་བའི་བློ་མ་འོངས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བར་སྣང་བཞིན་པའི་བློ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་

383

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཐལ། མེ་དེར་སྣང་བའི་བློ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གི་བག་ཆགས་སྙིང་པོར་ཡོད་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དེས་གསལ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུ་བ་ཆོས་
ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེའམ་མེར་སྣང་ལས་སྐྱེས་བས་མེ་ལས་སྐྱེས་བར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྙིང་པོར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པས་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁས་པ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་བློའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་དོ། །འདི་ཡོད་པས་ཅི་ལྟར་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཞེས་སོགས་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་ཁས་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དེ་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་རྔམས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་བློ་ཚུལ་གཉིས་དེ་ཡང་ནི་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལྷན་ཅིག་མྱོང་བའི་ངེས་པ་སྟེ་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་རྣམ་རིག་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ནས། ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བློ་རང་ཉིད་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གསལ་མི་

384

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གསལ་བར་མའི་ཁྱེད་པར་གྱིས་ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་འདྲེན་མའམ་བར་མ་ལ་
སོགས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྣང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་བུམ་རྡུལ་ཆོས་ཅན། བདག་རྐྱེན་དབང་སོགས་ལ་གསལ་མི་གསལ་བར་མའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་སྟེ་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་

བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་བརྟན་པར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་དོན་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ན་དོན་གཅིག་ཐ་དད་
དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་དེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་དོན་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དོན་ལས་གཞན་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དང་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་གསལ་མི་གསལ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཡིས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདི་ལྟར་ཕ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ་དེ་ཕ་དེའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཡང་ལས་དང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཡིས་ཕ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོར་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་དང་དམར་དང་

385

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསེར་པོ་སོགས་ཀྱི་མདངས་གསལ་བར་རབ་རིབ་ཀྱིས་དཀྲུགས་པའི་མིག་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །མར་རེའི་རྩེ་མོར་ཁྲ་སྒོར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེའི་རྩེ་མོར་ཁྲ་སྒོར་བ་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྣང་བའི་ཁྲ་སྒོར་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྣང་བའི་ཁྲ་སྒོར་བ་
དེ་ཆོས་ཅན །དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྱི་མིག་ཤེས་གསལ་པོ་ལ་ཁྱོད་འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཅེས་མེད་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་དེ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིའི་ཁྲ་སྒོར་བ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རབ་རིབ་ཀྱིས། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོའི་སྐྱོན་སྦྱངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རབ་རིབ་དེས་ཡུལ་གསལ་བའི་མིག་གི་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཁྲ་སྒོར་བ་མཐོང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞན་དབང་ཤེས་སྐྱོན་མེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ཁྲ་སྒོར། དབེན་པའི་མར་མེའི་རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་སྐྱོན་མེད་ལ་གསལ་བ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་བུར་ན་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་

འདས་པའི་ཁྲ་སྒོར་བ་ཡང་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་མར་མེའི་རྩེ་མོ་ལས་གཞན་ཁྲ་སྒོར་བ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་
གཞན་མར་མེ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་རྟོགས་ལ་ཁྲ་སྒོར་བས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྲ་སྒོར་བ་ཁྱོད་གྱི་གཟུང་

386

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྲ་
སྒོར་བ་དེ་ཉིད་བློ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མར་མེ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་མར་མེའི་རྩེ་མོ་དང་ཁྲ་སྒོར་བ་གཉིས་ཀ་བློ་དེའི་རྒྱུ་འོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྣང་དབང་སོགས་ནུས་ལྡན་དུ་
ཡོད་པ་ན་མར་མེ་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་པ་
མ་ཡིན་ན་ཉེ་རིང་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བུམ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་མི་གསལ་བར་མར་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་སྣང་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཉེ་རིང་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ལས་བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་མི་གསལ་ལ་སོགས་པ་དེར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་དེས་བུམ་གཟུགས་དེ་ནི་ཆོད་པ་སྟེ་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་ཆོད་པ་སྟེ་མ་བསྒྲིབས་པ་དག་གང་

དྲིས་པས། གཉིས་པ་ན་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་མ་བསྒྲིབས་པར་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་སྣང་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ན། དེ་གཏན་ནས་མི་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བསྒྲིབ་ཅིང་རྣམ་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཐག་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་མི་གསལ་བས་བུམ་གཟུགས་དེའི་ཆ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་མི་མཐོང་ལ་ཐག་ཉེ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པའི་

387

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཕྱིར་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་གཟུགས་དེ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡན་ལག་གི་རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ན། བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། སྔར་ལྟར་མཐོང་མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྲ་རྡུལ་དུ་མ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པ་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱིས་བློ་ལ་ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་འདོད་ན། བུམ་གཟུགས་གཅིག་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཐག་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་གསལ་དྲིས་པས་དེའི་ཚེ་རྡུལ་དང་དུ་བ་ཁུག་རྣ་སོགས་ཀྱིས་

བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། རྡུལ་དང་དུ་བ་སོགས་དེ་ཐག་ཉེ་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་འདིར་ཡང་སྒྲིབ་བྱེད་ཅིས་མ་ཡིན་དྲིས་པས་དེའི་ཚེ་སྲབ་ལ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་

པར་མི་ནུས་སོ་ཤེ་ན། ཐག་ཉེ་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་

བའི་རྡུལ་དེའང་སྲབ་ལ་ཉུང་བ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ་རྡུལ་སྲབ་བ་ཉུང་ཞིང་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་སྣང་བ་མི་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་

388

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཐག་ཉེ་ལས་གཞན་དུ་ཐག་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་དེའི་སྒྲིབ་རྡུལ་མཐར་ཐུག་ལ་མང་

བས་སྣང་བ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐག་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན། དེའི་སྣང་རྡུལ་སྲབ་མིན་མཐུག་ལ་མང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ་རྡུལ་མཐུག་ལ་མང་བ་

ཡོད་ཅིང་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་སྣང་བ་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་མིག་གི་ཐོག་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། རང་གི་མིག་ཤེས་ལ་ཆེས་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་མིག་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་མིག་ཤེས་ལ་ཆེར་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མིག་དབང་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཡུལ་དབང་གི་བར་དེ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་མི་གསལ་
གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གཟུགས་རྫས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་གཟུགས་ལས་གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྒྲིབས་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། དང་པོ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཉིས་ལ་གང་ཉེ་བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ལས་གཟུགས་སོགས་གསལ་མི་གསལ་གང་རུང་གཅིག་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཐག་རིང་བའི་ཡུལ་
དབང་བར་གྱི་ལས་གཟུགས་སྣང་བ་ནི་ཐག་ཉེ་བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ལས་

གཟུགས་དེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཆར་
དུ་གསལ་དང་མི་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་གཟུགས་དེ་

389

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདག་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་བསྒྲིབས་པར་

ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གང་
རུང་གཅིག་བསྒྲིབས་པས་གཉིས་ཀ་མི་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་
བུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་འབྲས་མྱོང་བར་ཅི་བྱེད་སྟེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་ཕན་པ་དང་དོན་མིན་གནོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་ཡུལ་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་གིས་དཔྱད་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་

རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་མྱོང་བ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་རྒྱུ་བག་ཆགས་དང་དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དོན་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་སོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་

དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བ་

གསལ་མི་གསལ་སོགས་ནི་བློ་གྲོས་ངན་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་ལུགས་ངན་འགའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་གནོད་བྱེད་བཤད་པ་ནི། སྒྲ་དང་མར་མེ་སོགས་དང་ཤེས་པ་

390

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྔ་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཅི་རིགས་ནས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་དེ་ལས་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་གིས་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེའི་དུས་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་དེའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སྔ་ལོགས་མའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་དུས་ན་རང་རྒྱུ་སྒྲ་སོགས་འགགས་ཀྱང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དོན་
གཞན་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་ན་དོན་ཀུན་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་དེ་རང་མཚན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་ཡིན་པས་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་འདི་ཁོ་བོའི་རྒྱུ་རིགས་ཡིན་པས་གཟུང་བར་བྱའོ་གཞན་ནི་དེ་མ་ཡིན་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ངེས་པ་འཐད་མོད་ཀྱི་དབང་

ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མི་འཐད་དོ། །
དེས་ན་སྒྲ་སོགས་དེས་བྱས་པའི་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དུས་ན་སྒྲ་སོགས་དེ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་སོགས་དེ་གསལ་བར་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་དོན་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

391

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་གཞན་སྒྲ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་སོགས་མི་རྟག་པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་མོད་རྡོ་རྗེ་སོགས་རྟག་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། བརྟན་པ་གང་གི་དངོས་པོར་འདོད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་དང་རྡོ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་པའི་དུས་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་ཆར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ཀྱང་ལྷན་གཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདིའི་རང་འཛིན་
ཤེས་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་
སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་གཞན་དང་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་སྔར་གང་གིས་ཤེས་པ་མེད་གསལ་འགྱུར་ཅེས་སོགས་སུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་སློབ་དཔོན་དང་རང་གི་རིགས་པ་དུ་མས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ནས། ད་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་
གྲུབ། །མ་མྱོང་བར་འདི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་རིགས་པ་གཞན་

392

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
གྱིས་ཀྱང་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ། འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔར་ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཞེས་པས་བློ་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ནས་
དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་པ་འདིས་ནི་བློ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་
བསྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་རིགས་སྟེ་འདི་ལྟར། དབང་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ངོར་གཟུགས་སོགས་དང་ཁྱོད་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམ་པ་མེད་པར་བདག་ཉིད་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་མྱོང་བ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྩད་པའི་དགོས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དགོས་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་དེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་སྟེ་རྣམ་ལྡན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་ངོར་དེར་བསྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་

དེར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། དུས་ཕྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཉིད་འཆད་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་འདི་ནི་གཟུགས་རྟོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྒྲ་རྟོགས་པ་འདི་ལྟར་ནི་མིན་ཞེས་ཁྱོད་རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་དྲན་པ་འདི་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་

ཤར་བས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་མེད་པར་རྒྱུ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ།

393

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཁྱེད་རྣམས་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉམས་མྱོང་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ཡོད་པས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རྣམས་ལ་མི་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ཡོད་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་དྲན་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཚེ་མ་སྤུན་གཉིས་དང་མིག་
འཁྲུལ་མཁན་གྱི་སྒོང་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་མི་ཕྱེད་
པ་སོགས་བཞིན་ནོ། །
ད་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་གང་དག་བློ་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བས་རང་གིས་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བློ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་བསལ་ནས་
བློ་རང་རིག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། མདོར། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་མྱོང་ན། །ཐུགས་
མེད་དེ་ལའང་དྲན་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་འགྲེལ་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཞར་ལ་རང་རིག་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་དུས་ཕྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་

རང་རིག་པ་ཕལ་ཆེར་ཞར་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མེད་པར་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་གྲུབ་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་བར་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་སྣང་ཞིང་མྱོང་བ་སྣང་ཞིང་མྱོང་བ་དེ་ཚེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མས་མྱོང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བློ་སྔ་མ་དེའི་དངོས་པོ་སྟེ་

394

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཕྱི་མ་དེ་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན་
སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་རང་གི་དུས་ན་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་མ་མྱོང་བར་མ་ཟད་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའང་ལྡོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱེད་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའང་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་ཤེས་པ་རང་མི་རིག་པ་མངོན་སུམ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། བློ་རང་ཉིད་ལ་འཛིན་ཅིང་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་སྣང་བར་ཐལ། རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དོན་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད་ལ་ཁ་ནང་དུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཁྱེད་ལྟར་ན་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་

ཡུལ་སྔོ་སོགས་གང་གི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གང་ཡིན་དེའང་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཐོབ་བོ། །གལ་ཏེ་དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་དེ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་འདྲ་བས་ཡང་བར་འཇོག་ཅེས་འདོད་ན། ཚེ་མ་སྤུན་སོགས་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་བའི་ཕྱིར་

ཅེས་པའི་སྐྱོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བློར་གྱུར་པའི་འདྲ་བས་དོན་དེ་མྱོང་བར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདྲ་བ་ཙམ་ལས་མྱོང་བར་འཇོག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱོང་བར་འཇོག་པ་ལ་བློ་འགྱུར་བའི་འདྲ་བ་དགོས་པ་དེ་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མྱོང་བ་ཡང་འདྲ་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ་དོན་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་

395

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔ་དེའི་མྱོང་བའི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དེ་དང་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་དོན་འདྲ་བས་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལས་དེར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དོན་འདྲ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་འདྲ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་མྱོང་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་
དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ལས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཤེས་པས་རང་མྱོང་ན་སྔོ་སོགས་མྱོང་བ་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ལས་སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་གྲགས་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་མྱོང་བ་ལ་འཁྲུལ་པའི་བློས་ཕྱི་རོལ་དེའི་སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་སྒྲོ་
འདོགས་པ་ལས་སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་ལ་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ནི་ཕྱིའི་སྔོ་སོགས་མ་ཡིན་པར་སྔོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྟེ་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་སྟེ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ་ཞེ་ན། སྔོར་སྣང་དབང་པོའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་སྔོ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ན་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་སྟེ་རྣམ་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་འདྲ་ལས་མྱོང་མ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ཤེས་པའི་མྱོང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་འདི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྲུབ་སྟེ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་དོན་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

396

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཞན་ཡང་འདྲ་བས་མྱོང་བར་འཇོག་ན་བདག་ཉིད་ཀུན་དང་འདྲ་བས་མྱོང་བར་འཇོག་གམ་ཆ་འགའ་ཞིག་འདྲ་བས་མྱོང་བར་འཇོག་དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དང་བདག་ཉིད་ཀུན་
གྱིས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པས་སྔོ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཡང་སྔོ་སོགས་ལས་སྐྱེས་ཅིང་ངོ་སྟེ་སྔོ་སོགས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དོན་ལས་སྐྱེས་ཅིང་དོན་དང་འདྲ་བར་མྱོང་བར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉམས་མྱོང་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་ཅིང་ངོ་བོ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་དོན་གཟུགས་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་ཞེས་ངེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཉམས་མྱོང་ཤེས་པ་སྔ་མ་འདི་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞེས་ངེས་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇུག་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་སྔོ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྔོ་སོགས་གཟུང་དོན་ལའང་འཇུག་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་འདི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་དེ་རྟག་ཏུ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་
པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེས་ཅིང་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་

397

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདོ་ཞེ་ན། མྱོང་བ་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་སྔ་མ་འདི་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་ཚེ་ན་དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་མོད་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་སྟེ་ཤེས་པའི་སྣང་བ་འདི་གང་ཡིན། དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དཀར་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དཀར་སོགས་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་ཉིད་གསལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་རང་གསལ་བ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་
ཡུལ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་རང་གསལ་བ་མིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་ཡུལ་དེ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་གསལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ནའང་དཀར་སོགས་གསལ་བའི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་དེ་ཡང་དེ་ལས་རྫས་
གཞན་ཤེས་པས་གསལ་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་དགོས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། གཞན་བློ་རང་རིག་མེད་ན་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་
དཀར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དཀར་སོགས་འཛིན་ནོ་ཞེས་
དཀར་སོགས་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་དྲན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

398

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་དང་དཀར་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དཀར་སོགས་དང་དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚེ་གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དག་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ན་དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེས་དཀར་སོགས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གང་གིས་དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བར་ནི་དཀར་སོགས་མྱོང་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་མཐོང་
ཞིང་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ལ་དཀར་སོགས་འཛིན་པས་དཀར་སོགས་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་རིག་གྲུབ་པར་ཐལ། དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བར་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་མི་རིག་ན། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཡུལ་གཞན་དཀར་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིག་སྟེ་མི་རིག་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་ལས་དོན་མྱོང་བར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། རང་རིག་མེད་པར་དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བ་ལས་ནི་དཀར་སོགས་མྱོང་བར་འཇོག་ཞེས་པའང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་སྔར་ཉིད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་མཐོང་བ་དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་དེས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དཀར་

399

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསོགས་ནི་སྔར་རང་དུས་ན་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ཚད་མས་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དེའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་ལ་རང་རིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་འདི་ནི་དོན་དང་འདི་ནི་ཤེས་པའོ་ཞེས་དོན་དང་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་སྨོས་སུ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་རང་དང་དཀར་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་དངོས་པོ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །
དེ་དག་གི་དོན་སྡུ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་རིག་མེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ནམ་ཡུལ་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །གང་གི་ཕྱིར་རང་ཉིད་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་བློ་རང་རིག་མེད་པ་བསལ་ནས་ཞར་ལ་རང་བློ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་གནོད་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ་དེ། བློ་བདག་ཉིད་རིག་པ་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཤེས་པས་དོན་ཀུན་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི་རང་བློ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་མངོན་གྱུར་མིན་པར་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པའི་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་ལའང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པའོ། །
རང་བློ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བདེ་སྡུག་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་

400

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་དབང་པོ་དང་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་གོམས་པ་ཡིད་བྱེད་སྔ་མའི་ཁྱད་པར་ལས་སིམ་གདུང་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པར་མྱོང་བར་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མེད་པར་རང་ལ་རྫས་གཞན་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་རང་ཉིད་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དེ་ཁྱེད་རྣམས་ཤེས་ཤིང་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེ་རང་ལས་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་
གྱིས་རིག་ཅིང་མྱོང་བ་ཡིན་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅིང་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རིག་མེད་པར་རང་
ལས་རྫས་གཞན་གྱི་ཤེས་པས་མྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པ་དང་དེར་སྣང་བའི་བློས་ལྷ་
སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་རྟོག་
དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེར་སྣང་བ་གཉིས་
པོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པར་ཐལ། ཅི་སྟེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་
ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཞིང་དེར་སྣང་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ན་བློ་རང་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་
གཟུང་དོན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་

དག་ཀྱང་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་སྦྱིན་
གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་རྟོག་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་

401

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་ཐལ། ཁྱོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྔར་ནས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལས་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་མངོན་གྱུར་དང་བདག་རིག་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། རང་ལ་དོན་བདེ་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་ལས་རྫས་གཞན་མིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་རྟོག་གིས་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ལ་འཛིན་
པར་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་མིན་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྤྱོད་
འགྱུར་གྱི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་རང་གི་ཡིད་རྟོག་གིས་རང་གི་བདེ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པས་དེ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་
སོགས་འཛིན་པའི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་རྟོག་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་རྟོག་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པའི་ཐ་དད་པའི་
ཁྱད་པར་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁྱེད་གཉིས་ཀས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་རྟོག་པས་རང་གི་
བདེ་སོགས་མྱོང་སྟེ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་སྟེ་འདུ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་

དབང་ཕྱུག་དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྟོག་པས་ནི་མ་ཡིན་རྒྱུ་
མཚན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེ་སོགས་དེ་རིམ་པ་བཞིན་རང་གཞན་
གྱིས་མྱོང་བ་དང་མི་མྱོང་བ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་
ལ་རྟོག་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ནི་རྣམ་

402

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པ་ཀུན་ཏུ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་ཅིང་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་མྱོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་སོགས་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་
པའི་ལྷ་སྦྱིན་དང་གནོད་སྦྱིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་
མྱོང་བ་དང་མ་མྱོང་བའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའང་སྔར་ལས་རིགས་པ་གང་གིས་བསལ་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རྒྱང་པན་པ་དང་རྒྱལ་དཔོག་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རིག་པ་ཅན་པ་བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་གི་ལུགས་ལ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྡུག་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྡུག་
ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་སྡུག་གིས་སིམ་པ་དང་གདུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་
སོགས་པ་མྱོང་བ་དང་བདེ་སྡུག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུས་བདེ་སྡུག་ཉམས་སུ་མྱོང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་ལ་ནད་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡུལ་

དབང་འདུས་པ་མེད་པས་དེ་ལས་བྱུང་བ་སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ལ་མྱོང་བྱེད་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་པ་ཉིད་དགོས་པ་ནི་མིན་ལ་འོན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཙམ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལའང་ཡོད་པས་དེ་བཞིན་གདུང་བར་འགྱུར་གྱི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །

403

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསྐྱོན་དེ་ཁྱོད་ལའང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་མྱོང་བ་མིན་པར་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་གདུང་བ་

དང་ཕན་འདོགས་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར། ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་

དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྡུག་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལྟར་དུ་བདེ་བས་སིམ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བར་

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་མྱོང་བ་པོ་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ནི་གདུང་བ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་དམིགས་པ་ཙམ་ནི་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལ་མྱོང་བས་མ་ཁྱབ་པ་དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་མྱོང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམིགས་པར་འཇོག་ལ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་སིམ་གདུང་ལ་སོགས་པར་གསལ་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་བློ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོའི་གཟུགས་སོགས་དོན་ནམ་བློ་རང་ཉིད་དམ་ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་གང་རུང་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འདི་དག་ཙམ་དུ་ཟད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ལ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བདག་ཡིད་འཕྲད་པ་སོགས་བློའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་

404

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅན། རང་གི་རྐྱེན་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་

བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟག་པ་བཞི་པ་དེ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། རང་བློ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་བཞིན་རང་བློ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། བློ་རང་ཉིད་དང་ཡིད་བྱེད་ཡང་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པར་འདོད་ན་དོན་གསལ་བའི་བློ་རྟགས་ཡིན་ནམ་བློས་གསལ་བའི་དོན་རྟགས་ཡིན། དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གསལ་བའི་བློ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གསལ་བའི་བློ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བློས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་རྟགས་ཡིན་པ་བསལ་ཏེ། དོན་གསལ་བའི་བློ་ཚད་མས་ཉམས་སུ་མྱོང་མིན་སྟེ་མ་གྲུབ་ན་བློ་དེས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་ཚད་མས་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དོན་གསལ་བ་དེ་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྔར་

བློ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ཕྱིས་གསལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེ་ན། ཕྱིའི་དོན་ལ་ཆོས་ཅན། སྔར་བློ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྔར་བློ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ཡོད་པར་

405

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའདོད་ན་ཡང་། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་

དེའང་བློས་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་པའམ་བློས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པའི་དོན་རྟགས་ཡིན། གལ་ཏེ་བློས་ཤེས་རྟགས་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན། བློས་དེས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཚད་མས་གང་ལ་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའམ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་ལ་གྲུབ་པས་རྟགས་སུ་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བློས་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་བཅད་པའམ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་
ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱིར་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟ་རང་
རྒྱུད་ལ་རང་བློ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མིན་པའི་དོན་
གཅིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་

མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་རང་རྒྱུད་ལ་
རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་ལན་འགར་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་
མེད་པས་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཞིང་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་

མ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་རང་རྒྱུད་མ་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ལྷ་སྦྱིན་རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་རྟོགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟིན་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཁྱོད་

406

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཆོས་རང་བློ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
ཅན་གྱི་དོན་ཆོས་ཡན་གར་བ་ལས་རང་བློ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློས་ཤེས་པའམ་བློས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་བའི་དོན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་བློ་བསྒྲུབ་
མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་ཆོས་འགའ་ཞིག་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་རང་བློའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་

པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལས་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་བློ་ལས་གཞན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རིགས་གཞན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བློ་ལས་རིགས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བློ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་བློ་དེ་ལའང་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་བློའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དག་ལས་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡོད་པ་
གང་ཞིག་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞན་ཁྱོད་ཉེ་བར་མཚོན་
བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་

407

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལྟ་སྨོས་ཅི་དགོས་ཁྱེད་རྣམས་གང་རུང་གཅིག་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པ་བྲལ་བའི་རྡོག་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཚད་མས་ཤེས་ཤིང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དབང་སོགས་གང་ཡིན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བབ་ཆོལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔྱས་སོ། །
གཞན་ཡང་། སྤྱི་རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་། གཡོ་མགུལ་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་ནའང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྟགས་སུ་མི་འཐད་དེ། འདི་
ལྟར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་རྟོགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བློ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་དག་ནི་རང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་རྣམས་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་སྔར་དེའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་རྒྱུད་ལ་བློ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་
དུ་བྱས་ནས་དུས་ཕྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པར་བརྗོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི། ལྷ་
སྦྱིན་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་བློ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཐུག་མེད་དུ་
བསྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་པའི་སྔར་དེའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་རྒྱུད་ལ་བློ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་ནི་དེའི་སྔར་གཟུགས་སོགས་མཐོང་
བའི་དབང་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པ་བྲལ་བའི་ལྡོག་པ་ཁྱེད་

408

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྣམས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རང་རྒྱུད་ལ་རང་བློ་རྟགས་གང་ལས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །
དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི་དོན་ཙམ་གྱིས་བློ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པའི་བློ་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རང་རིག་མེད་པའི་དོན་ཙམ་ལས་ཇི་ལྟར་ཡང་བློ་དེ་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། བློ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་དོན་ཉིད་ཚད་མས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་བརྗོད་པ་དང་གཡོ་འགུལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞན་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། བརྗོད་པ་དང་གཡོ་འགུལ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་བློ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལས་ཁྱོད་སྐྱེས་པར་མཐོང་ནས་ཁྱོད་དང་ལྡན་པའི་གཞན་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་བློ་དང་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་

ཤེས་རྣམས་གཟུང་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟགས་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཡིད་
ཀྱི་བློ་རྟོག་པ་ལ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟགས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རང་མཚན་པ་མེད་པར་བག་ཆགས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བློ་སྔ་མ་ནི་བློ་ཕྱི་མ་

གཞན་གྱི་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བློ་ཕྱི་མ་

ཆོས་ཅན། བློ་སྔ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཁྱོད་དེའི་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་

409

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་ཐལ། དེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཀ་གསལ་བ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རང་མི་གསལ་བས་གསལ་བ་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ནི་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་མི་གསལ་ཡང་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། གསལ་བ་དབང་ཤེས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་འཕོ་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསལ་བ་དབང་ཤེས་དེའང་ཆོས་ཅན། གསལ་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དེ་ལྟར་བློ་ཕྱི་མ་ལ་བློ་སྔ་མའི་རྣམ་པ་སྣང་བར་འདོད་ན། དེའི་
ཕྱིར་བློ་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བློ་ཕྱི་མ་

རང་ཉིད་གསལ་བ་དེ་ལྟ་མིན་པར་བློ་སྔ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། བློ་སྔ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ཕྱི་མ་དང་ལྷན་

ཅིག་ཏུ་མི་གསལ་བར་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བློ་རྣམས་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ངོ་བོའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གཟུགས་སོགས་ནི་ཤེས་པ་དེར་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་འཕོ་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ནི་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་

སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །
བློ་གཞན་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། བློ་ཕྱི་མ་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི་ཁྱོད་རབ་ཏུ་
གསལ་བར་མི་འདོད་དེ། གསལ་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་གསལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་

410

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན། དོན་གཟུགས་སོགས་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་སོགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་དོན་གཟུགས་སོགས་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་ན་གསལ་བྱ་
གསལ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་སྒྲོན་མེ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །རང་ཉིད་མི་གསལ་བར་གསལ་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེའི་འོད་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་དེ་དང་དེར་བརྟེན་ནས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་བློ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་
བསྒྲུབས་ནས། ད་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན་གང་ལས་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དྲན་པ་འདིར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་ཤེས་པས་དེའང་མཐོང་ཞིང་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་དང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་
གྱིས་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཤིང་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་དུས་ཕྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་པའི་
རྟགས་ལས་ཀྱང་བློ་རྣམས་བདག་ཉིད་རིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བློ་མྱོང་བར་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ན།
གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་རིག་པའི་

411

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་ཐུང་ངུ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འཛིན་པ་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་ཅིང་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་མྱོང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་
ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རྣམས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དུ་
གནས་པ་ཡིན་ན། བློ་ཉན་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཅིག་ཆར་སྣང་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་གོ་རིམ་མེད་པར་གནས་ཤིང་ཐོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རྣམས་གོ་རིམ་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཡིག་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རིམ་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་ཆོས་
ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་གོ་རིམ་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་མ་དེ་མཐའ་སྟེ་ཕྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ནས་
ཐོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འབད་རྩོལ་མཉམ་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་བའི་ཨ་རིང་གཅིག་ཆོས་ཅན། འོག་ཏུ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆ་ཤས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྒྲ་ནི་
ཇེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་མཐར་སྐད་གསང་མཐོན་པོ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་

ཆ་ཤས་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ནས་ཐོས་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་ཨ་རིང་གི་ཆ་ཤས་ཐ་མའི་དུས་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རིམ་ལྡན་དུ་

412

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འཛིན་པའི་བློ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་ཨ་རིང་འཛིན་པའི་བློ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་མ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་དེའི་ཆ་ཤས་
ཕྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ནས་ཡི་གེ་རིང་པོའི་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་མ་དེའི་འོག་དེའི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་མ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ནི་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་མ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་བློ་རང་ཉིད་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ན། དེ་འདྲའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། དེའི་སྔར་
མི་འཇིག་པ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ་
སྐྱེས་པ་ཡུན་དུ་གནས་ནས་ཐོས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་ཡི་གེ་ཨ་རིང་གཅིག་ཆོས་
ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མི་འཇིག་པ་གང་ཞིག་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་ལ། དེར་མ་ཟད་རང་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་

དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ལན་གཅིག་བརྩལ་བ་སྟེ་རང་ཀུན་སློང་གི་རྩ་བ་ཁོ་ན་ལས་རང་གི་ཆ་ཤས་ཀུན་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་དཔྱོད་པ་པས་རླུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལྡན་པ་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་སྔར་གྲུབ་ཟིན་ཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བར་འདོད་པ་ལའང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཀུན་སློང་གི་འབད་རྩོལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱོད་གསལ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་

413

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔར་ཐལ། རང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་འབད་རྩོལ་དང་པོས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀུན་གཅིག་
ཆར་དུ་རྫོགས་པར་གསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་འདི་རྗེས་སུ་གནས་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་སྐད་ཅིག་དུ་མ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིས་ནི་ཡི་གེ་རིང་པོ་དེ་འཛིན་ལ་དེ་ཡང་རང་ལས་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་
བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་གཅིག་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
བའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་མྱོང་བར་ཐལ། དེ་འཛིན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བློ་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་བློ་དེ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དུས་ཕྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་བློ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་སྔ་ཕྱི་རྣམས་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་མྱོང་བྱེད་
རྫས་གཞན་རེ་རེ་བར་དུ་སྤེལ་ནས་མྱོང་བས་མྱོང་བར་བྱེད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་དེའི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆ་ཤས་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུ་མྱང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་བར་ཆོད་པར་སྣང་ཡང་འཇུག་པ་
མྱུར་བས་བར་ཆོད་དུ་ཐོས་པར་སྦྱོར་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཡི་གེའང་ཅིག་ཆར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཅེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཤེས་པས་ཡུལ་བར་ཆད་པ་མཐོང་ན་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་

414

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བས་བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ན། ཡི་གེ་ཐུང་ངུ་ཨ་ཨི་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཨ་ཨི་གཉིས་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐོས་པ་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་བར་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་ནམ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་བར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མཐོང་ན་ཡང་
བར་ཆད་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དབང་པོའི་བློ་སྟེ་ཁྱོད་རྣམས་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་ཐུང་བའི་མཐའ་ཨ་ཐུང་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་མིག་ལན་གཅིག་འཛུམ་པའི་ཡུན་ཚད་ཙམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡུན་ཚད་དེ་ཡང་དུས་རིམ་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གོག་པ་དུ་མར་ཕྱིན་པ་དག་དང་

འབྲེལ་བའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་དགོས་ལ། རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་འགོག་པ་ལན་
གཅིག་བསྒྲེས་པའི་དུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་དེ། དུས་ཆུང་བའམ་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བློ་ཉན་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཅིག་
ཆར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་ཐུང་ངུ་ཡང་སྐད་ཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་དགོས་
པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་དང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བར་ཆོད་

415

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེན་འང་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཤེས་པས་སྐད་ཅིག་སྔ་
ཕྱི་རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཆར་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་འཁྲུལ་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ནི་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྟོག་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྐད་གཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ཐ་

དད་དུ་མཚོན་ཞིང་རྟོགས་པ་མེད་པར་སྔར་གྱི་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་པ་སྒྲ་དང་དོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་པ་
མིན་ཞེས་ལན་དུ་མར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་བར་ཆོད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྗེས་ཀྱི་

རྟོག་པས་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་ན། དོན་གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་མྱོང་བ་དབང་ཤེས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་བར་ཆོད་པ་སྣང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་བར་རྒྱུན་མ་འཆད་པར་སྣང་བ་ལ་རིགས་པ་དམ་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་
རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

416

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ལ་རང་གིས་མི་མྱོང་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་བློ་རྫས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་མྱོང་སྟེ། བློ་རྣམས་བློ་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་
ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་རྣམས་བློ་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་
པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ལས་སྒྲུབ་པར་འདོད་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་བྱ་བ་ཡིན་པ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱུད་ལ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་རྣམས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་རྣམས་ནི་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཀྱི་

ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་རིག་
མཐུན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དཔྱོད་པ་བ་གང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་

417

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེབྱེད་པ་རྟོག་པ་དག་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་ཅིང་འདོད་པ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་དགོས་པ་ལ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྲ་དང་མར་མེ་སོགས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཅིང་མིག་འཁྲུལ་མཁན་གྱི་སྒོ་ང་གཉིས་སོགས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ལ་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་
ཏུ་ངོ་ཤེས་ཤིང་རྟོག་པའི་བློ་དག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་
ཨ་ཨི་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་གཅིག་ཏུ་གནས་
པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དབང་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། སྔར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ནི་འདིའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་མྱོང་བའི་དོན་དྲན་པ་ལས་སྔར་གྱི་དོན་དེའི་ཆོས་ཕྱིས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་ན་ཤེས་པ་རྣམས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་

418

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མྱོང་བ་དག་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བར་ནི་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་པ་མིན་ཞིང་དོན་ལ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྣང་བ་དག་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པའི་དྲན་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དོན་དང་དོན་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་དག་བློ་རང་ཉིད་ལས་དུས་ཕྱིས་བྱུང་

བའི་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་གིས་གཅིག་དུ་བཟུང་བས་ཐ་དད་དུ་མ་མྱོང་བར་ཟད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་དབང་པོའི་རྣམ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྣམ་པས་དབེན་པའི་སྔོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་གིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དོན་དང་དོན་ཤེས་དེ་དག་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་དྲན་པས་ཐ་དད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་དོན་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་དག་ཕྱིས་ནས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་
དྲན་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་
གྱིས་དོན་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དང་དོན་ལ་དུས་མཉམ་པའི་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དང་དོན་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟེ་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་རྩོད་པའི་སྐྱོན་འདི་ནི། དོན་དང་དོན་གྱི་ཡིད་སྟེ་དོན་ཤེས་དག་གི་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་ཐ་དད་

419

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེཔ་སྔ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལའང་འདོན་པར་དཀའ་སྟེ་འཇུག་པས་ལན་གདབ་མི་ནུས་སོ། །སོ་སོར་རྟོགས་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་དོ། །དེའི་བསལ་བ་སྟོན་པ་དེ་འདི་ལྟར་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མྱོང་བ་ལ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་དམ་ཁྱོད་མྱོང་བྱེད་ནི་འཛིན་རྣམ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མདོར། དེ་ལའང་དྲན་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ། །མེད་འགྱུར་དེ་ཡང་འདོད་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་པ་འགྲེལ་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་
དེའི་ལུགས་ལའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་སྔ་མ་མྱོང་བྱེད་ལ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཤེས་པ་སྔ་མ་མྱོང་བྱེད་དེ་ནི་མྱོང་བྱེད་གང་གིས་མྱོང་བ་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་མྱོང་ངོ་ཞེ་ན། ཐུག་
མེད་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཤིག་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཤེས་
པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བའི་ཤེས་རིག་གི་ཕྲེང་བ་སྔ་ཕྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འདི་བསྐྱེད་བྱེད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བློ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་
མ་དེ་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན། མྱང་
བྱ་བློ་སྔ་མ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་མི་
འཛིན་པར་ཇི་ལྟར་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

420

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་དེ་དག་གི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་སྟེ་གཟུང་དོན་ཡིན་ཞིང་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་ལས་ཁྱོད་དེ་དག་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བས་ཤེས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་གེགས་
བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོའོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཡན་ལག་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་ནང་ལས་
གཞན་ཕྱིའི་ཡན་ལག་གང་གིས་དམིགས་བྱེད་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུ་ལས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པས་རང་མྱོང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་ནུས་པ་ལས་གཞན་དུ་ནུས་ན་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ན་དེ་ཉེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་
ཆར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འགས་ཀྱང་རང་བློ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་
ཆར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ཉེ་བ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་དྲན་པའི་དྲན་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དྲན་པའི་རྩ་བ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྒྱུ་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་འབྲས་བུ་དྲན་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཨ་རེ་མཛེས་ཞེས་དཔྱས་སོ། །
གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུང་དོན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་པས་ཤེས་པ་ཕྱི་
མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་རུ་ཆུག་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་སོགས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་

གྱུར་པའི་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་རྟོག་གང་དག་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་འདས་མ་འོངས་སོགས་ཀྱི་

421

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེདོན་ལ་དཔྱོད་ཅིང་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །
དེ་ལ་ཁྱོད་འཛིན་བྱེད་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱུ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་

དོན་དུ་ཉེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་པ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་

ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོས་པའི་བློ་
དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་
ཐལ། སྔར་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་བློ་ལ་ཁྱོད་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་ཅིང་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བློ་སྔོན་མ་ནུས་པ་ཅན་དུ་མེད་པར་བློ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡིད་ཤེས་དོན་གཞན་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ན་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པས་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པས་ཀུན་གཞི་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པས་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་བཞིན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ལས་སྐབས་འགར་ཅིག་ཆར་

422

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལས་ཡུལ་
གཞན་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ད་ལྟ་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སེམས་གཅིག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལས་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བློ་སྔོན་
མེད་པར་བློ་མ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་
ལྟོས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡིད་དེ་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ནུས་སུ་
འཇུག་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་གཞན་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་
རྟོག་པ་དུ་མ་སྔ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་དེ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་གྱི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣའི་དབང་པོའི་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཡུལ་གཞན་དྲི་ལ་ཆགས་པ་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཞན་ལ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་གཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་རྐྱེན་གསུམ་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ལར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

423

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེགཞན་ཡང་ཡིད་དེ་ཡུལ་དྲུག་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་ལ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ན་ཆོས་ཅན། དྲི་ལས་གཞན་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་དེ་སྣའི་དབང་པོའི་སྒོར་ཞུགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་དང་ཡིད་རྟག་པ་ལྡན་པ་སྟེ་ཕྲད་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིད་དེ་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་སྟེ་བྱེད་པ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མར་མེའི་འོད་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་དུ་མས་མཐོང་སྟེ་མི་མཐོང་བར་ཐལ། བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་
ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་ཆར་དུ་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་གང་གི་ཕྱིས་ཀྱང་སྔར་གྱི་སྐབས་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་རྟག་པ་ཤེས་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིམ་
གྱིས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ལུས་རྟག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་སྟེ་བདག་རྟག་པ་ཤེས་པའི་རྒྱུར་འདོད་པ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་བློ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག །རྟག་ན་བློ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་ལ། མི་རྟག་ན་དེ་ཕྱིས་རྒྱུ་གང་ལས་སྐྱེས་དྲིས་པས། བློ་སྔ་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་
སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་བློ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་ལས་བློ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་
གི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །

424

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་བློ་སྔ་མ་བློ་ཕྱི་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བློ་ཕྱི་

མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོའོ་ཞེ་ན། བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་བར་གྱུར་བའི་བློ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། རང་
བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། རང་བློ་
ཕྱི་མ་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་བ་

ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྣང་བ་དེ་སྔར་རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་བ་ཐག་ཉེ་བ་རིང་བར་སོང་བའི་བར་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པ་སོགས་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྲིད་དུ་ཆུག་ཀྱང་
ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་བློ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། ཆ་ཕྲ་བ་ཐག་རིང་བ་སྒྲིབ་

བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་བ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་སྔ་མ་ལ་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་བའི་ནུས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས་བློ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོས་པ་ན་དེའི་གཟུང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་
སྐྱེད་བྱེད་ཉེར་ལེན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་གཞན་ཉམས་པ་མིན་པས་བློ་ཕྱི་མ་ཕྱི་

རོལ་ལ་འཕོ་ཞེ་ན། བློ་སྔ་མ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་
ལས་གཞན་དེར་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་དེ་དེའི་གཟུང་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་རང་འཛིན་གྱི་བློའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི་རང་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་དངོས་

425

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེསུ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། བློ་སྔ་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པར་ཐལ། དེ་
རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་དེར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་འདིའི་དངོས་པོ་ངེས་པ་སྟེ་འཇོག་བྱེད་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་ནང་གི་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བློ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་

གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བློ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། རང་བློ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ནང་ཤེས་
པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཅིང་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འཛིན་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་
དང་རང་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཚན་ཉིད་འདིས་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པས་ཆ་ཕྲ་བ་དང་ཐག་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་གཞན་སེམས་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། ཕྲ་བ་དང་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་། ནང་གི་གཞན་སེམས་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་སེམས་སོགས་ནང་གི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཆོས་ཅན། དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྲ་རིང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་གཞན་སེམས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

426

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་མ་དག་པའི་བློ་ཅན་ཐ་མལ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐབས་འདིར་ཐ་མལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མི་དཔྱོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་དཔྱོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བློ་ཡི་ཡུལ་ལས་འདས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་ན་སྔར་རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་ན་ཉེ་བ་རིང་བར་སོང་བ་བར་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས་སྔར་གཟུང་
བར་གྱུར་བ་ཕྱིས་གཟུང་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་ན་ཡང་གཟུགས་སོགས་
འཛིན་པའི་བློ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རགས་པ་ཕྲ་བར་སོང་བ་སོགས་སྔར་མེད་གང་ཞིག་ཕྱིས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཆ་མེད་པ་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བློ་ཕྱི་མས་རང་བློ་
སྔ་མ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དོན་སྣང་གི་བློ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུའི་སེམས་སྔ་མ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་ལས་

427

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེབསྐྱེད་བྱེད་གཞན་མིན་ཏེ་ཅེས་པའི་བློ་སྔ་མ་ལ་བློ་ཕྱི་མའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་

ལས་གཞན་ཉེར་ལེན་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་དུ་མ་ལ་ཡང་ནུས་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་ནུས་པ་དངོས་པོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ནུས་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ནུས་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་རང་རྒྱུ་ལས་
འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་ལ་རྒྱུ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུའང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་
ལས་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ཚོགས་པ་དག་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག །ཅེས་པའི་དོན་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྐྱེན་ལ་

428

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་རེ་རེ་བས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་ལའི་ཉེར་ལེན་དང་ལ་ལའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བློ་གཞན་ཕྱི་མས་ཕྱི་རོལ་དོན་དང་ནི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་གཉིས་ཅིག་
ཆར་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར། ཡི་གེ་ཨ་ཨི་གཉིས་ལས་དོན་ཨི་གཅིག་ལ་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་ཨ་ཨི་གཉིས་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་ཉིད་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔ་མ་ཨ་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་ཕྱི་མ་རང་གི་གཟུང་
ཡུལ་གྱི་ཨི་གཉིས་ཅིག་ཆར་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་བསལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་ཡི་གེ་ཨ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་མལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལན་གཉིས་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་རིག་ཅིང་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོ་བ་ན་ཐ་མ་འཕོ་བའི་བློ་དེ་ཕྱི་མས་

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། གཞན་མཆོད་སྦྱིན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་གཞན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་མྱོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་མི་མྱོང་བ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ལས་

གཞན་པའི་སྔ་མ་མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་བདག་གིས་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་

429

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའགྱུར་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། བདག་གིས་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དབྱེ་བ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་བདག་གིས་མྱོང་བ་དེ་ཚད་མས་གང་ལས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་མི་གསལ་བ་ལ་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་ཤེ་ན། གསལ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གསལ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། གཟུགས་སོགས་གསལ་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
གསལ་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་མི་གསལ་བར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གསལ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་ན་འགྲོ་བ་ཡུལ་གཟུགས་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ཡི་དངོས་བསྟན་ཙམ་
ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། ། །དགེའོ། །

༼ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག༽
༈ དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱང་དེ་ཉིད་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྔར་བཤད་ནས། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་མི་མཁས་

430

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
པའི་བྱིས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ། སློབ་དཔོན་གྱིས། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་འཆད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་དེའི་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ན། རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ངག་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་
གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་ཞེས་སྨོས་པས་ཆོག་མོད་རང་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མས་མཐོང་བ་མིན་ཡང་གཞན་
ཕྱི་རྒོལ་དག་གི་ལུང་ཙམ་ལས་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒོལ་བ་གྲངས་ཅན་པས་ཕྱི་རྒོལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་དང་བདེ་
བ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་དེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་གྲངས་ཅན་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་སེར་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །
དེས་ན་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་

431

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགྲུབ་པའི་དོན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་སྤངས་ནས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བདག་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་

གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར། གང་གིས་ན་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་

གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་ཤེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་
མས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་
བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ནུས་པ་འཇུག་པ་ཡུལ་ཚིག་ཙམ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་
ཀྱི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པ་
དོན་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་

ཁྱོད་གྲུབ་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་ལ་སོགས་རྣམས་ཁྱོད་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔ་མ་ལྟར་དུ་ཐལ། ལུང་གི་དོན་ལ་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལུང་དེ་

432

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་ཁས་
ལེན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་གི་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་
དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་པས་ལུང་ཁས་བླངས་ན་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་པར་འཐད་པ་རིགས་ན་ཡང་། དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་པས་ལུང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཇིག་གིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་བློ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་བློ་བདེ་
སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་བློ་བདེ་སེམས་
མེད་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བློ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ལུས་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་བས་ནའོ། །གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལུང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ་ལུང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུང་དེ་ཚད་མར་གྲུབ་པས་བློ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་གང་གིས་ལུང་གང་ཡིན་པ་སྟེ་རྒོལ་བ་དང་ལུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ན་བློ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྡན་ལ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ལུང་

433

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདེ་སངས་རྒྱས་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁས་བླངས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་

གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཇིག་གིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་
སངས་རྒྱས་པ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་སངས་
རྒྱས་པས་ཁས་བླངས་པ་བཏང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་བློ་ངོར་རང་གི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པར་གྱུར་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལུང་དེ་དང་འགལ་བ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་གི་དོན་བློ་བདེ་སེམས་ཡོད་དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་དོར་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅིང་དེའི་ཚེ་ལུང་དེ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་གྲགས་

པའི་རྟགས་ཀྱིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་ནས་རང་གི་ལུང་ལ་
ཡང་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་སྟེ། གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་སྒྲུབ་
བྱེད་གང་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་བའི་བློ་བདེ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་བསྟན་བྱ་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ཅིས་མ་བརྗོད་དེ་བརྗོད་པར་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ལས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོ་བོ་

434

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཅག་གི་ལུང་ཁྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པས་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེ་ན། བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ནམ་བརྗོད་བྱར་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་

ཚད་མར་ཁས་ལེན་ནམ། བརྗོད་བྱ་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་
གྱིས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུང་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཚད་མར་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོན་པར་རིགས་པར་ཐལ། བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་རིགས་པ་གྲུབ་ནས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཚད་མར་གྲུབ་ཅིང་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་འདིས་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན་ཏེ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་

བསྟན་པར་མི་ནུས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་ངོ་བོ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་པས་དེའི་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། སྔར་ནི་ཐ་མལ་པར་

435

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགྱུར་པ་ལ་ཕྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་གིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པར་རྟོགས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་དབང་པོ་སྟེ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སྟོན་པར་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒོལ་བ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ན་སངས་རྒྱས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་
དེའི་དོན་སྟེ་འབྲས་བུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཤེས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་མངོན་རྗེས་གང་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དེ་དོན་འགའ་ཞིག་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་བློ་གྲོས་ངལ་བ་འབའ་ཞིག་པར་ཟད་ཅེས་སྟོན་པ་དེ། བློ་བདེ་སེམས་མེད་ཀྱི་དོན་དག་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དོན་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རིགས་
པས་དཔྱོད་པ་ལ་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དོན་གང་དང་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིའི་ཚུལ་
གྱིས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉེས་པ་གཞན་
ཡང་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་ཉིད་མིན་པ་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་འཇོག་པར་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་ཚད་མར་འགྱུར་ཅིང་ལུང་

436

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དེ་དང་དེར་སྣང་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་རྣམ་གཞག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་བསམ་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་རང་དགར་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་གཞན་གྱིས་

ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་གྱིས་ཁས་

བླངས་པའི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འདོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་དོན་ལ་མེད་པར་སྐྱེས་བུས་བཏགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ།
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར་ཚད་མས་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དོན་ལ་ཡོད་དམ་སྙམ་ན། སྐྱེ་འཇིག་གི་རྟགས་ལས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དེ་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་ཙམ་ལས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཆོས་ཅན། བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་

437

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དནི་འབྲས་བུའི་སྣང་བ་མཐོང་མེད་དེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལྐོག་གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འབྲེལ་གྱི་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ལྐོག་གྱུར་གོ་
བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གྲངས་ཅན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་བློ་བདེ་སེམས་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་སྟེ་གྲུབ་པར་རིགས་
པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་རྟགས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་
ན་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན་ཁྱེད་དང་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་
ཀྱིས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་གྱི་མི་འདོད་པའི་ཆོས་
ཐལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཞན་
གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་སྒྲུབ་པ་དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པས་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཡུལ་

དུས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་
དེས་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་རང་རྒྱུད་དུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་བཀོད་དོན་ཡོད་དེ། གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་གཟུང་བྱ་དུ་མ་དེ་མེད་ན་གཞན་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་

438

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་དགག་པ་སྟེ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་མེད་ན་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་
དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་
བ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་གཉིས་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་
འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

༈ དེ་དག་གིས་རང་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་དོན་སྒྲ་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ཚིག་ཚུར་དུ་དོན་ཞེས་སྨོས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། སྒྲ་སྟེ་ལུང་དག་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་དང་
མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དུ་སོགས་ཚུལ་གསུམ་པའི་དོན་ལས་ལ་མེ་ལྡན་སོགས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟགས་དག་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པ་དང་ལུང་དག་ནི་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་གཞན་དུའང་འཇུག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །

439

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་ད

༈ ཞར་ལ་རང་གི་སྡེ་པ་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་ན་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་
གྱིས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཕྱོགས་ཚིག་ནི་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དོན་གྱིས་རང་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་
བྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དོན་དེ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚིག་དང་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཚིགས་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་དེ་ཆོས་ཅན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་ཚིག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དེའི་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ནི་
རྗེས་དཔག་ལས་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་ཚད་མར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྨྲ་བ་པོ་ལ་
རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་བསམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རང་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚིག་ཚད་མར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་

440

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཚོམ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཚིག་དང་རྟགས་ཚིག་གཉིས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཚིག་ཆོས་ཅན།
ཉེ་བར་བཏགས་པའམ་བརྒྱུད་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞག་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་
ནུས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱོགས་ཚིག་དེ་བརྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
མི་བཞེད་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་དེ། ཕྱོགས་ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་དེ་ནི་བརྗོད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གང་གིས་
ན། དེ་ལ་དཔག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཚིགས་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །
གལ་ཏེ་རྟགས་ཚིག་ཏུ་མ་ཟད་ཕྱོགས་ཚིག་དེ་ལའང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱིར་

རྒོལ་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་ཅིག་ཏུ་
ཤེས་པར་འདོད་པའི་དྲིས་པ་ན་རྒོལ་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པར་འདོད་ནས་སྦྱོར་བ་འགོད་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

441

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དསྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་པ་
དེ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒོལ་བའི་ཚིག་ཡིན་པ་ཞིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་སོགས་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བས་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐུག་མེད་དེ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཚིག་འཇུག་པའི་རྒོལ་བའི་ཚིག་དེ་ཡིན་
པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྒོལ་བས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་བརྒོལ་བའི་
ཕྱིར་དུ་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ན་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བས་དེ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཚིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་ལ་ནང་གི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། ནང་གི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་
ཚིག་ཚུལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡང་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཚིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་སྨྲའི། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་ཚིག་གིས་རྟགས་
ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དག་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ནུས་པ་གྲུབ་པར་

442

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་ཟིན་དེ་མེད་ཀྱང་ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཚིག་དེ་རྟགས་ཚིག་འཇུག་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་པར་ཞེས་སོགས་སུ་ལན་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་
ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ལ་གང་བྱས་པ་འདི་འདྲ་ཀུན་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་དོན་གྱིས་སྒྲ་དེ་འཇིག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་
པ་ལ་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་མ་བསྟན་ན་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་
ཕྱོགས་མ་བསྟན་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་སྐྱོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་མེད་དོ། །
༈ གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཁས་
བླངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒོ་ནས་སུན་འབྱིན་པ་སྟོན་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་
གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་རིག་པ་ཅན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་ཡང་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་ཤིང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲས་པར་འགྱུར་བས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་དམ་བཅར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་

443

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདགོས་པས་ཉེས་པ་དེ་ཁྱེད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་
བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སྟེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་དེ་རང་ལ་འབྱུང་བར་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གྱུར་བ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་མེད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བརྗོད་ན་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང་དམ་བཅའི་ཚིག་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་རྗོད་བྱེད་དུ་རིགས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཅིག་པ་ཞིག་ལ་ཕན་ཚུན་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་

རིགས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ལ་ཕན་ཚུན་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་རིགས་གཅིག་པས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྫ་མཁན་རྫ་བུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཀུན་དམ་བཅར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ།

444

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་བརྗོད་པ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་ཚིག་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་
བསྟན་ནས། གཞན་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་འགོག་
པ་ནི། པཎྚི་ཏ་མང་པོས་ལེན་པའི་བུ་ལ་སོགས་རིགས་སྒོའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། དང་པོ་རིགས་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསུ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚིག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་ཚིག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་ནས། མངོན་སུམ་ཡང་སྒྲུབ་ངག་དུ་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །
གལ་ཏེ་ཚིག་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོད་ཅེ་ན། འོ་ན་སུན་འབྱིན་

ཡང་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལན་དེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཡིན་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་
མེད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་རྟགས་དེ་ནི་སྒྲུབ་

445

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབྱེད་ཡང་དག་ཏུ་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་ཡིན་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་རིགས་སྒོའི་འགྲེལ་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། མཁས་པས་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྒྱུད་མར་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སུན་འབྱིན་ལྟར་

སྣང་བརྒྱུད་མར་ལན་འདེབས་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་མ་
ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་
རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྨོངས་པའི་ལོག་རྟོག་མཐོང་བས་དེ་མེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་ལ། རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་གསལ་བ། ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་འཆད་པ་དེ། ཕྱོགས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྲད་དང་བདག་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་དེ་དག་གིས་རྣམ་བཅད་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། སྒྲ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་དང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་
བུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་བཞིན་པ་དང་། ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་རྒོལ་

446

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་ལྟ་བུ་སྐབས་ཀྱི་

རྟེན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གིས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་གྲུབ་མ་ཟིན་
དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་བཞིན་པ་མིན་པ་དང་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་སྟེ་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཡོངས་
སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་དག་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དང་པོར་འདོད་སྒྲ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་
ན་ཡང་རྒོལ་བས་འདོད་པས་ཁྱབ་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱར་འདོད་དོ་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞིན་ཞེས་པས་ནི་དཔེ་ཅན་ཉིད་དཔེར་བཀོད་པའོ། །
གལ་ཏེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་
བྱར་འདོད་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་དངོས་སུ་མ་
བརྗོད་ན་ཡང་དེ་དེར་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དོན་བྱེད་པ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ནས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་

447

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་འཆོལ་བར་སྨྲ་བའི་སྐབས་ལས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྒྲ་དེས་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་
བྱར་སྟོན་པས་རྒོལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་ན་དེས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཡང་སེལ་བས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྒྲ་དེས་རྒོལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཡིན་པ་བཟློག་ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་སྒྲ་མོས་པ་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་རང་སྒྲ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་དོགས་པའི་གནས་བཟློག་པ་དེའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི་བསྟན་
བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁས་བླངས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྒྲ་དེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་
མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྨོས་ཤེ་ན། གྲངས་
ཅན་གྱི་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཆེད་

448

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་སྨོས་ཏེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་རྟགས་
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་དཔེ་ལ་
རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། འདོད་ཡུལ་གྱི་བདག་དོན་དེ་ནི་སྒྲའི་ཉེ་བར་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་དང་རེས་འགའ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་

བརྗོད་དེ། འདི་ལྟར། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་འདུས་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། འདུས་བསགས་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་རྒོལ་བའི་བློས་བཟུང་ཞིང་སྒྲས་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། འདུས་བསགས་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་རྒོལ་བའི་བློས་བཟུང་ཞིང་སྒྲས་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཟུང་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་བཟུང་ན་འདུས་
བསགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་སོགས་དེ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་

449

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་
སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་

མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་
བར་མ་ཟད་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་
ཀྱིས་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་གཞན་ནི་
བདག་ལ་འདོད་པས་བདག་དེ་གཞན་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་ན་བདག་དེ་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་བོ་

ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དེ། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སོགས་

གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག །བདག་
དོན་བྱེད་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་མལ་ཆ་སོགས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདུས་
བསགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདོད་ཡུལ་

450

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཅི་ཡིན་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་
པ་གང་ལ་རྩོད་པའི་ཚེ་ཁྱོད་རྩོད་གཞིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པར་ངག་ཏུ་སྨྲས་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན། བྷ་དྲི་ཧ་རིས། ཤེས་པ་ལྡན་དང་ཕྱི་དོན་དང་། །རང་
གི་ངོ་བོ་དག་ཀྱང་སྟེ། །དེ་དེ་སྒྲ་བརྗོད་པས་རྟོགས་པས། །སྤྱིར་ནི་འབྲེལ་པར་རབ་ཏུ་
གནས། །ཞེས་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་འདོད་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་བྱ་ཕྱི་རོལ་དང་སྒྲ་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་གསུམ་གོ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་གོ་བོ་ཞེས་པ་ན་བརྗོད་འདོད་དང་བ་ལང་དང་ངག་དང་ཨོ་དང་ཨུ་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ། དེའི་རྗེས་འབྲང་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་བ་ལང་ཞེས་སོགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་མིང་གི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བརྡའི་སྔ་རོལ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་ཡིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་མེད་པར་སྨྲ་བས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྔར་དང་འདྲ་ཞིང་མིང་གི་སྒྲ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་
མ་ཡིན་ལ་བརྡའི་སྔ་རོལ་ན་རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ན། སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ཏུ་མེད་སྨྲ་དེས་ཡོད་སྨྲ་དེ་ལ་མིང་གི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིང་དང་ཅན་གཞན་དུ་འབྲེལ་བའི་བརྡའི་སྔ་རོལ་ནས་དོན་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་སྒྲ་ལ་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་མེད་སྨྲ་བའི་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པར་ཐལ། མིང་གི་སྒྲ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་ནམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་གང་རུང་

451

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབསྒྲུབས་ནས་རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་སྒྲ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་མི་སྒྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོའི་དོན་ལྡན་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
བསྒྲུབ་བྱར་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་བསྡུས་པ་འདུས་བསགས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་བློ་ངོར་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་དུ་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་ཞེ་ནས་འདོད་པ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལས་བཟློག་ཕྱོགས་
སུ་སྒྲུབ་པ་དང་དེ་མ་ཚང་བའི་རྟགས་ནི་འདོད་ཡུལ་དང་འགལ་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གྲངས་ཅན་པའི་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་རྒྱང་ཕན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་འདོད་
ནས་ཟོལ་གྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ལྟར་དུ་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་སེམས་རྫས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་སུ་ཡོད་དེ། ཨུད་པ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཀོད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་དཔེ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་
དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་དེ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་འདྲའི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་
འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་
བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་

452

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེ་འདྲའི་ལུས་དེ་ཡང་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་
ཡོད་ཅེས་པའི་རྒྱང་པན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གནས་
ལུགས་མི་ཤེས་པའི་མངོན་ཞེན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་དཔེ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྟོགས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པས་སྒྲ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་ལའང་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་
དང་རྟགས་འགལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་བུམ་
གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་འཇིག་པ་ཙམ་གྲུབ་པའི་ས་སྒྲ་ཡང་སྤྱི་མི་རྟག་པ་
ཙམ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལའང་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་
དེ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

453

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགལ་ཏེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཙམ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དེས་མ་འབྲེལ་བ་བཟློག་པ་སྟེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་གཅོད་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་

པར་དུ་བྱས་ན་ཆོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་གང་ལ་རྗེས་
འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་གློག་ལ་སོགས་ལའང་གྲུབ་ཟིན་པས་བྱས་པས་
སྒྲ་ལ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྒྲུབ་པ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་སྒྲ་ལ་
གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་
སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་མིན་ནོ། །འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དག་རྟགས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཅན་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་

ཆོས་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ཆོས་མི་རྟག་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་
གྱི་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དག་འགོག་པས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

454

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྟགས་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བྱས་པས་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་དེ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་དེ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་པ་
དོན་གཞན་གཉིས་པོ་དག་བསལ་བས་ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟག་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་སྒྲ་འདིར་དེ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་
གཉིས་པོ་དེ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་མིན་གྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ཆོས་མི་རྟག་
པ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་འདོད་སྒྲ་སྨོས་པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་རང་
སྒྲ་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བདག་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཕྱི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཡོད་དམ་གང་གིས་ན་དེ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་ཤེ་ན། ཡོད་དེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་དང་པོར་གཞན་སྡེའི་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་
ཅད་སྒྲུབ་བྱར་གཟུང་དགོས་པས་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བས་བཀོད་པའི་རྟགས་

455

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདེས་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་གནོད་ན་གཏན་ཚིག་འགལ་བ་དང་དམ་བཅའ་དག་བསལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་དྲི་རྟག་པའི་ཡོན་ཏན་བཟློག་པས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

གཏན་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་

ལུང་དོན་གཅིག་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་ལ་དྲི་ཟའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེར་
འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་བཀག་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལ་དྲི་ཟའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་ལ་རྟག་
པ་ནམ་ཡོན་ཡང་སྒྲའི་ཆོས་ཡིན་པས་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་ནི་སྒྲ་དང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་པ་དེ་ལ་ཡང་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྟགས་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པ་འབའ་ཞིག་ཉིད་དུ་ཟད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་ཞེས་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །
ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་

ཡོན་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་རྒོལ་བས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན།

456

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དཔག་འདོད་སྐྱེ་ཚུལ་དང་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྩོད་པའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་
ཟ་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་འགས་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དཔག་འདོད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྒོལ་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དཔག་འདོད་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་དེ་དག་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་མེད་པར་ནན་གྱིས་སྒྲ་མི་
རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒོལ་བས་ཁྱོད་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་འདི་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་
འདོད་ཅེས་པ་འདི་གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ངན་པའི་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཡིན་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱོད་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་
ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པར་མི་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེས་དེ་འདོད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིས་
གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་
གྱི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པས་གཞན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་གནོད་དེ་
མི་གནོད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མེད་ན་མི་རྟག་པ་མི་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

457

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགལ་ཏེ་བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་ན་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་ལ་གནོད་པས་རྒོལ་བས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་ལུང་ལ་གནོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྗེས་
དཔག་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དེ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་ལུང་གིས་
གཞན་དུ་བྱར་མི་ནུས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་སྔར་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བ་བསྟན་
བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བས་རྩོད་པའི་རྟེན་ལུང་དོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་
དེའི་ཚེ་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ལུང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ལུང་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བས་ཁྱོད་ཁས་བླངས་པ་ཡོད་ཀྱང་གནོད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འདི་ནི་རྒོལ་བས་ཁྱོད་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ་
ལུང་ཁས་མི་ལེན་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ལུང་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་

458

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གཉིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་གཏན་ལ་ཕེབས་ནས་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་ཤིན་ལྐོག་ལ་དཔྱོད་པའི་དུས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡོངས་འཛིན་པ་སྟེ་ཚད་མར་འདོད་པ་དུས་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཤིན་ལྐོག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་མེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ལྐོག་ལ་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བའི་དོན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ལུང་དེ་དང་འགལ་བར་སེམས་སྟེ་ཁས་ལེན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་གནས་གསུམ་པ་ལུང་

གི་ཡུལ་ཤིན་ལྐོག་ལ་རྟོག་དཔྱོད་འཕོ་བ་ན་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཚེ་ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ལུང་གནོད་སྒྲུབ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐབས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་པ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་འབྲེལ་མེད་གྱི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་སྤང་བྱ་མིན་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་ན་རྟགས་འགལ་བར་
འགྱུར་གྱི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པས་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་ན་རྟགས་
འགལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་མངོན་ལྐོག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་
དག་ཚད་མར་གཟུང་དགོས་ཞེས་པའི་ལུགས་འདི་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་བྱས་ཏེ་ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སྟེ་ཁྱོད་ལྟར་ཡིན་ན་

459

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགྲུབ་མཐའ་འམ་ལུང་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱུགས་རྫི་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་

བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་ཕྱུགས་རྫི་སོགས་ཀྱིས་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་དེ། ཕྱུགས་
རྫི་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ནས་དཔྱོད་པ་
ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ལ་ལུང་གི་སྐྱོན་ཡོན་མཐོང་ནས་ཀྱང་དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་ལུང་ཡན་ལག་དུ་མེད་པར་རེང་ཕུར་རམ་ཅིག་པུར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང་ལུང་དོན་ལ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གནོད་པའི་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱེ་མ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་ཟད་པའི་གདོན་དང་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་པ་འདི་ནི་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་སུ་ཡིས་གསར་དུ་བགོས་པ་ཡིན་ཞེས་དཔྱས་སོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་ཉིད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་
གྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་ལ་བསྟན་པ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ལུང་དོན་ལ་གནོད་ན་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་རྟགས་འདི་ན་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་ཏེ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་གྲུབ་པས་ཁྱོད་མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་

460

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་
པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལུང་དོན་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་

ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་གི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་

དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ངག་སྨྲའི་སྐྱེས་བུ་དང་དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པ་མ་ལུས་པས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེར་ཁས་བླངས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚིག་དང་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་སེམས་ལྡན་དང་མེ་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལུང་ཤེས་པའི་ངོར་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་དང་རྒྱུ་མེ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་བྱས་པ་དང་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་འགའི་སྨྲ་བའི་ལུང་དོན་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སོགས་ལ་གནོད་པས་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་ལ་འབྲེལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་འཁྲུལ་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་ཤེས་པའི་རྒོལ་བ་གཞན་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་རང་
གིས་བཀོད་པའི་བྱས་པ་དང་དུ་བའི་གཏན་ཚིགས་དེས་རང་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་། ལ་མེ་དག་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

461

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའགྱུར་བར་ཐལ། རང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་བྱས་པ་དང་དུ་བ་དེ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་མི་རྟག་པ་དང་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་འགོད་མཁན་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་

རྒོལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་
བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་

གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་དེས་དེ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་

འགལ་ན་སྟེ་གནོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་

པ་དེ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་འདིར་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་ཅི་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པས་རྒོལ་བ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་
དུ་བརྗོད་པའི་ཆ་ཁོ་ནས་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་ཚར་བཅད་གྱི་གནས་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་དེས་དེ་ལ་གནོད་པ་མིན་
ནམ་ཅི་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅིས་ན་དེའི་ཆ་ཁོ་ནས་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དོན་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་པའི་
རྟགས་འགོད་མཁན་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་

462

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྣང་འགོད་མཁན་ཡང་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སོགས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་འགོད་མཁན་རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་མཁན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་གཞན་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་གི་
འདོད་ཡུལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཁྱོད་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་བྱས་པ་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་བཤད་པའི་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་བྱས་པས་འགོག་
ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་རིགས་ངན་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་ཤེས་པའི་ངོར་རྟགས་ཀུན་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉམས་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་ཤེས་པའི་
ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུང་དོན་ཀུན་དང་འགལ་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ལུང་དོན་ཀུན་འགལ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་བྱས་པས་སྒྲུབ་ཅིང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལུང་གིས་གྲུབ་པས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་

463

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དརོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་དག་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་འགལ་ཟླ་རྟག་པ་
ངེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། སྒྲ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་གཉིས་རྟག་མི་རྟག་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་ནུས་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་
རྟག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྔ་མ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་ཕྱི་མ་དེ་ལུང་ཙམ་
གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དག་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ནི་མིན་ཞིང་དེར་ཡང་མ་ཟད་བྱས་པ་དེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟགས་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་སླད་པའམ་བཀག་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་པས་ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་གནོད་པས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲིས་ལ་རྟག་པས་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྟགས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་བཀག་པས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དེ་སྒྲའི་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེས་ན་བྱས་པའི་
སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ནམ་ཡོན་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
གནོད་པར་འགྱུར་གྱི་དྲི་རྟག་པས་ཡོན་ཏན་ལ་གནོད་པས་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

464

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་
འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། རྟགས་ཀུན་རང་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་ན་སྐྱོན་ཅན་དང་སྒྲུབ་ན་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མེད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་
མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་འདིར་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ལུང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ལུང་དོན་
བཀག་པ་དང་རྟགས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན། གཞན་ལ་ལུང་དོན་བཀག་པར་བྱས་པ་
ལའང་མཚུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་འགྱུར་གྱི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །ད་རང་གི་སྡེ་པས་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་དོན་མ་ལུས་
པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ་ཞེས་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །
ལུང་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་སྟེ་བརྗོད་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་མ་ཡིན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་རིགས་སྒོར་འདོད་པར་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

465

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཞེ་ན། ཆོས་གཞན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེར་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པས་ཁྱོད་ལ་གནོད་པས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་

བྱ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་

ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་དུ་སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་

འཇུག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་པས་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་མི་ནུས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཁྱོད་སྨོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དགོས་པ་འདི་རྒྱུ་གང་ལས་ཡིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་སྒྲ་དེ་རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་
དག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། རྒོལ་བ་བླུན་པོ་

466

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དག་དེ་འདྲའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་སྒྲ་སྨྲོས་
མི་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་ཚད་མས་བཀག་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ན་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འཛིན་པ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས་
ཏེ་མི་ནུས་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དེ་ཚད་མས་བཀག་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་ལས་གང་གིས་ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་བླུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྔར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུང་ནི་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་ལ། དེ་ནི་
ཕྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་གཞན་

འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ་སྟེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་སྒྲ་མ་སྨོས་ཀྱང་རྒོལ་བ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པས་དེའི་དོན་དུ་སྨོས་མི་དགོས་ན། རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡང་རང་སྒྲ་སྨོས་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་སྨོས་ཀྱང་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སེལ་ནུས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གནོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་

ལ་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པ་དང་། བྱས་
པས་དེ་ལ་གནོད་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་ན་རྟགས་གཞན་

467

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགྱིས་དེ་ལ་གནོད་པས་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་སྐྱོན་
ལ་སོགས་ཐུག་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་
ཅན་དེ་དག་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་སྣ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དག་ནི་བཟུང་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་དོ་ཞེས་རང་སྡེ་གཞན་དག་ནི་ཟེར་རོ། །
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྒོལ་
བ་གཉིས་ཀས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔེ་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་ཀྱིས་རྩོད་གཞིའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་
གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒོལ་བ་རང་རང་གི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་རྩོད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རང་སྒྲ་དེས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དེའི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་དེར་རང་སྒྲ་སྨྲོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲོས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་
བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་དག་བསྒྲུབ་
བྱར་དོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨོས་

468

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་ནི་འབྲས་བུ་དགོས་པ་དང་ལྡན་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་
རང་མཚན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་སྐད་མ་བསྟན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་ཀྱི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ།
ཆོས་ཅན་རང་མཚན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པ་དེ་སྐབས་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱིའི་

ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ན་དེ་ལས་སྐྱོན་ཅི་འགྱུར་གང་གིས་ན་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་རང་སྒྲ་སྨོས་དྲིས་པས། དེ་རྟགས་ཀྱིས་

སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དྲིས་པས། དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་
རྟགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་རྟགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་བཅའི་ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་དཔེ་
རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ་ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཀུན་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་ལ་
གནོད་པའམ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་

469

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དཔེ་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་
གྱི་གཞན་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་དང་འགལ་བ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་བུམ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྔ་ཆོས་ཅན།
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དཔེ་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པར་ཏེ་དེ་དག་ཁོ་ན་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་དང་ལྡོག་པ་སྟེ་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་དག་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་གང་དང་གང་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་དང་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྲད་དང་ངོ་བོའི་དང་
མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་
ཆེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་ནས་རྒོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་
དང་། མངོན་རྗེས་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་
སྨོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྒྲས་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། ངག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་རྒོལ་བའི་ཞེད་པས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་

470

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚིག་དེ་དག་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དག་སེལ་བའི་དོན་དུ་སྨོས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན། རྒོལ་བས་
བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་དོན་དམ་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སློབ་དཔོན་བཞེད་
དེ། རིགས་རྒོལ་བས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་འདྲ་དེ་དོན་དམ་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་དག་གི་
བསལ་བྱའི་དོན་དེ་རྣམས་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་མེད་དེ། ཚད་མས་བསལ་བའི་དོན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་

ཟིན་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པ་དང་ངག་དུ་སྨྲས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དེ་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟག་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཁོ་ན་སྨོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན།
བསྟན་བྱ་བ་ཁྱད་གཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་དུ་མ་འབྲེལ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་གི་
དོན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་

471

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་
བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུན་དུ་གྱུར་པའི་
བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་བསྟན་བྱ་བ་ཁྱད་གཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་མ་སྨོས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དེ་འོང་བར་གཟིགས་ནས་ད་ལྟ་ལས་དུས་གཞན་མ་འོངས་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་བཏུས་སུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཚིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཥྛའི་མིང་ཅན་གྱིས་རྐྱེན་ཀ་ཏ་བ་དེ་
ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་ཀ་ཏ་དེས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཚིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཥྛའི་མིང་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཀ་ཏ་བ་དེ་
ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཁྱོད་འདོད་
ཚིག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཡན་ལག་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་ཚིག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ཅན་བསྟན་བྱ་བ་ཁྱད་གཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

472

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་མ་འོངས་པར་ཁྲིད་བྱེད་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་བཏུས་སུ་ཁོ་
ནའི་ངེས་བཟུང་སྦྱོར་ན་རིགས་སྒོར་ཡང་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། མ་འོངས་པར་ཁྲིད་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིགས་སྒོར་ཕྱོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཚིག་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་ཥྛའི་མིང་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཀ་ཏ་བ་དེ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བྱ་
བ་ཁྱད་གཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པའི་ནཥྛའི་མིང་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཀ་ཏ་བ་དེ་ཡིས་བསྒྲུབ་བྱེད་དུ་
བཀོད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ནཥྛའི་མིང་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཀ་ཏ་བ་དེ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་ཀྱི་

ཡན་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་སྒོར་ཁོ་ན་སྨོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བས་འདོད་པ་ཙམ་
གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་སྨོས་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་དོན་རྗོད་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཡུལ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བསྟན་བྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བྱར་མི་འཐད་པ་དེའི་ནའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་
འཇུག་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་དེས་ན་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་

473

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབའི་སྒྲ་མི་རྟག་སོགས་རྒོལ་བས་འདོད་པའི་དོན་ལ་བྱས-པས་གནོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསལ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒོལ་བས་ཇི་ལྟར་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
དེ་དག་གིས་རང་སྒྲ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་མ་བསལ་བ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ་སྔར་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་བཟུང་ངོ་ཞེས་པའི་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཡང་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་དག་གིས་བཀག་པ་མེད་པ་
ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་ཀུན་བཏུས་སུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་ནམ་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བསལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཚད་མས་བསལ་བའང་གཉིས་སུ་ངེས་མོད་ཚད་མས་བསལ་བ་བཞིར་ཇི་ལྟར་གྱུར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མས་གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གནོད་བྱེད་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བསལ་བ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་

474

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་རྟེན་རྟགས་གཉིས་པོ་དེ་རྟགས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སེལ་བྱེད་ཚད་མ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་པོའི་བློ་ངོར་ཁྱོད་གཉིས་འབྲས་རྟགས་སུ་འདུ་སྟེ། རང་ཉིད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་པོས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་
ནས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འགྲོ་བ་ལ་གྲགས་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་
ཞེས་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རང་ཚིག་སྨྲ་བ་པོའི་རྒོལ་བ་བདག་དང་རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་གཞན་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་བརྗོད་པར་རྒོལ་བས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གནོད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒོལ་བའི་རང་གི་ཚིག་དང་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་

475

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགནོད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་གཉིས་རྒོལ་བས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་

ཁས་བླངས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་མོད་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒོལ་བའི་རང་གི་ཚིག་དང་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གནོད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ལྷན་ཅིག་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒོལ་བ་བདག་གི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ན་གཞན་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་རྒོལ་བ་བདག་གི་ཚིག་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་རྟེན་ནམ་ཁས་མི་ལེན་ན་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་མི་
རིགས་སོ་ཞེས་ཁྱོད་རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་དང་ནུས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་དང་ནུས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་དེ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་རྒོལ་
བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་སྒྲུབ་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་གང་ལ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་དཔྱོད་དགོས་པ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་
ཁྱོད་གནོད་བྱེད་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་
དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྒོལ་བའི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་

476

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཚད་མས་བསལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཉིས་རྒོལ་བས་ཚད་མས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་སྒྲུབ་དུ་འཇུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དེ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་ན་བསྟན་བཅོས་དང་རྒོལ་བ་རང་ཚིག་གཉིས་རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཚད་མ་དེ་བསྟན་བཅོས་འབའ་ཞིག་གིས་
མི་གྲུབ་ན་ལུང་དང་འགལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། གཞལ་བྱའི་དོན་
ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། རང་ཚིག་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ནི་ཕྱོགས་མཚོན་ཙམ་བསྟན་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའ་དངོས་མ་ཡིན་ནས་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དངོས་དང་ཁྱོད་དམ་བཅས་པའི་ཤུགས་ལས་འོངས་པའི་ཚད་མས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་ལ་གནོད་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་དེ་ལ་བསལ་བའི་དཔེ་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་གྲུབ་བོ་ཅེས་དམ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་བསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་

477

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའ་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཅིར་ཡང་མ་འགྱུར་ཏེ་ལུང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལུང་ཁས་བླངས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུང་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེ་བྲག་པས་སྔར་སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དུ་ཁས་བླངས་ནས། ཕྱིས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་
བ་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་དམ་བཅས་ན་ཡང་། བྱེ་བྲག་པས་སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་ལུང་

ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་པོ་དག་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ནུས་པ་མཚུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་བྱེ་བྲག་པའི་རང་ཚིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁོ་བོའི་མ་མོ་བཤམ་མོ་ཞེས་པའི་རང་གི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་
གྱི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་དམ་བཅའ་འགལ་བ་དེ་དག་གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ནི་གཞན་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ནི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་

478

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དེ་ལྟ་མིན་པར་ལུང་ཙམ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ན། བྱེ་བྲག་པས་སྒྲ་རྟག་སྟོན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དུ་དམ་
བཅའ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་དེར་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་དེ་མི་གནོད་པར་ཐལ། དེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ནུས་པ་མཚུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་
པར་ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་ནས་སྒྲ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་
ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་དེ་མི་གནོད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན་ཡིན་ལ་ཁྱོད་རྒྱབ་རྟེན་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ་ལུང་གིས་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྔར་ཉིད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྣམ་པར་བཟློག་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གནོད་པ་དེའི་
ཕྱིར་ན་ལུང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པས་དཔྱོད་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ལ་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་འདི་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེས་ན། རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་བློ་ངོར་རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བློ་ངོར་རང་དང་འགལ་བའི་དོན་ལ་
གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་གིས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་

རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་བཏུས་སུ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་

479

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དསུ་ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་རྗེས་དཔག་དང་གནོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་དང་གནོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་

བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་བཏུས་སུ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་
སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྟག་དང་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ནང་

དུ་འདུས་སོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་རིགས་སྒོར་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་སྒོར་རང་གི་ཚིག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཙམ་

480

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བརྗོད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་དེས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་

བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མར་མི་འདོད་པའི་ཚེ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྔར་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་
ཁས་ལེན་ན་རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཚིག་དང་གནོད་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་འགལ་བ་ཡང་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྒོལ་བས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེས་ན་མངོན་རྗེས་དཔག་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཡིན་པས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དག་ལ་དཔྱོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་འདོད་དགོས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་འདོད་ན་དེ་དག་ལ་དཔྱད་པ་ཉིད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ལྐོག་ལ་སྤྱོད་པ་ན་ཡང་ལུང་གང་རུང་རུང་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ཅིང་དཔྱད་དགོས་ལ་ལུང་འདི་ལ་ཡང་རིགས་པས་བརྟག་

481

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཅིང་དཔྱད་པ་ན་ཕལ་ཆེར་ནི་སྔ་ཕྱི་ནང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་སྡིག་པའི་རྩ་བར་བསྟན་ནས་སླར་ཡང་གང་གཱ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོས་མིན་སྡིག་པ་དག་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟོག་ལྡན་གྱིས་ལུང་ཇི་ལྟར་འདྲ་བ་ཞིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། རྟོག་
ལྡན་གྱིས་ལུང་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་མངོན་ལྐོག་སྟོན་པ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་གནོད་པ་མེད་པ་དང་
མ་མཐོང་བ་ཤིན་ལྐོག་དག་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ་ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་བསྟན་ནས་འགྲོ་
ལ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲགས་པའི་བསལ་བ་སྟོན་པ་དེ། ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་
འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་རུང་བ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་བྱེད་དུ་རུང་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ངག་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་

བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་དེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་རུང་
ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་རྣམ་རྟོག་ཡིད་ཆེས་ཤིང་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ལ་ཅི་ཕྱིར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གི་

482

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྐྱེས་པ་སྟེ་དེས་གྲུབ་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བརྗོད་རུང་དེ་བརྗོད་མི་རུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་དེས་དེ་ལ་གནོད་པར་རིགས་མོད་མངོན་རྗེས་དང་ལུང་རྣམས་ནི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་དང་འགལ་བ་མེད་པས་དེས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐབས་འགར་མངོན་རྗེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་

བའི་དོན་ལ་གནོད་པར་བཤད་པ་དེ་མངོན་རྗེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་ཀྱིས་

གནོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་མངོན་རྗེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲའམ་མིང་གིས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མངོན་རྗེས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ་བཀག་མེད་ཕྱིར་ཅེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་
ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་རུང་དུ་འཇུག་པ་འགག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྣམ་ལ་སོགས་རྟོག་ཡུལ་ན་
ཡོད་པའི་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། སྔར་བརྡ་བྱས་དང་མ་བྱས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྔར་བྱུང་བ་བརྡ་བྱས་པའམ་འབྱུང་འགྱུར་བ་བརྡ་མ་བྱས་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་བྱར་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོག་པ་ལ་སྣང་

483

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གནོད་པ་སྟེ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཙམ་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བརྗོད་རུང་བར་སློབ་དཔོན་བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྣམ་ལ་

སོགས་པའི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཡིན་དེ་ནི་
དངོས་སུ་གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དེས་བརྗོད་དུ་རུང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་རུང་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་དེ་
ལ་སྟེ་ཁྱོད་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་རུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་
ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲགས་རུང་གྲགས་པར་བཞེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་བཞེད་
ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་འདིར་གནོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བར་གྲགས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་ཚད་མས་འགོག་ན་རྗེས་དཔག་ལས་འགོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དོན་ལ་དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སུམ་

484

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྣམས་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དང་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྟགས་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་བཏུས་སུ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེར་ཡོད་པ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དགོས་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་དེ། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་གང་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་པ་རྣམས་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟགས་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་མ་ཟད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པས་གནོད་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ལ་བརྡ་དེ་ཡང་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་པ་སྟེ་བརྗོད་རུང་ནི་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་

485

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདང་འགལ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་

དཔག་པས་སྒྲུབ་པའི་དོན་རྣམས་ལ་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་ལ་
འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་

གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་
ཞེས་པའི་ལུང་གི་དོན་རྣམས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ན་ཞེས་སྨོས་ནས། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་མེད་པར་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་དེ་འདྲའི་ལུང་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡུལ་
ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
ནུས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པས་གྲགས་པ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་

486

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གིས་མི་འཇུག་པར་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རང་ལུགས་ལ་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་དང་དགོས་པ་བསྟན་ནས། ད་གཞན་དག་གི་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། རིགས་སྒོ་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་བཤད་ཅེས་ཟེར་རོ། །
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲགས་པ་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བློ་ངོར་རི་བོང་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཡོད་པ་དེ་ནི་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་ཅིང་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བརྡ་སྤྲོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གྱི་བློ་ངོར་རི་བོང་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྒྲས་
བརྗོད་རུང་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟླ་

བར་ཆེས་གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བར་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་

487

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ཡིན་ན། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། རི་བོན་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་པོ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་དེ་དག་གི་ཤིང་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གནོད་དོ་ཞེས་གྲགས་པའི་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཟླ་བར་གྲགས་ཟིན་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ག་པུར་དང་དངུལ་ཆུ་སོགས་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྙན་ངག་མཁན་ལ་སོགས་པས་ཟླ་བའི་སྒྲ་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྡའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་

488

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལ་ལར་སྟེ་རི་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཆོས་ཅན་རི་བོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ག་བུར་དང་དངུལ་ཆུ་སོགས་ལའང་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཟློག་དུ་མེད་པར་ཐལ། གྲགས་པའི་དབང་གིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གང་གི་ག་པུར་ལའང་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲགས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བློ་ངོར་ག་བུར་དང་དངུལ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་བརྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པས་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ག་པུར་དང་དངུལ་ཆུ་སོགས་ཆོས་ཅན། བརྡ་སྤྲོད་པའི་བློ་ངོར་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་ངོར་ག་པུར་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། ཟླ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེའི་ངོར་རི་བོང་ཅན་ལའང་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་ག་པུར་སོགས་ལ་གྲགས་པས་རྗོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པས་གང་གི་ག་པུར་སོགས་དང་རི་བོང་ཅན་དུ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བརྡ་སྤྲོད་པ་རི་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཟློག་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་

489

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དམཚན་གྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་དྲིས་པས། གྲུབ་
ན་ཟླ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ལའང་དངོས་པོའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗོད་བྱེད་
དུ་འཇུག་པ་བཟློག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རི་བོང་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རི་ཅན་ལ་
དངོས་པོའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཟློག་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རི་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་
པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་
པའི་བརྡ་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལས་བྱུང་
བའི་བརྗོད་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་བ་དེ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་
རུང་བ་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལ་ཁྱོད་བརྡ་སྦྱོར་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བརྗོད་རུང་བའི་ཡུལ་
ཅན་གྱིས་གནོད་པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་བརྡ་སྦྱར་བ་དགག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་རྩོད།
གལ་ཏེ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཆད་པ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་

490

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པར་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རྣམས་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེར་འགག་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་བརྡ་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་
མཐའ་ཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་

བསྡུ་བ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འཇུག་པ་འགོག་པའི་དོན་དམ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པ་དེས་ན་གྲགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་
བྱེད་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་སེལ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་དང་ནུས་
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔ་མ་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་རྗེས་དཔག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཀུན་བཏུས་སུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེར་བརྗོད་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པས་གནོད་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་
ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏུས་སུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་

491

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདཔེ་བརྗོད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཁྱེད་གཉིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་

རྗེས་དཔག་ལས་སེལ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བརྗོད་ན། ཀུན་བཏུས་སུ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་སྦྱོར་ནི་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཀུན་
བཏུས་སུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་བརྗོད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་

གནོད་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མིན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གནོད་བསྒྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་གནོད་ཚུལ་རྟོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་གྲགས་པའི་བསལ་བ་བསྟན་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་སྟོན་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་
ཚུལ་འདི་རྟགས་སླ་ཡང་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ། རྟོགས་ངོར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དུ་མའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་པའི་སྒྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྣ་
ཚོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དུ་སྣང་བའི་རང་འཛིན་གྱི་བློ་སྐྱེ་དགོས་པ་
ལ་དེ་འདྲའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རང་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

492

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དེས་ན་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྣང་བར་གྱུར་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་དེ་བསྟན་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྣང་བར་གྱུར་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་

གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྒྲ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།
མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲའི་སྤྱིའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲའི་སྤྱིའི་ཆོས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་བྱ་ཞེས་སྨོས་པས་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་རྣམས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཡོང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་རང་མིང་གིས་མི་བརྗོད། གང་གིས་ན་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་

493

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའདྲའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་མིང་གི་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་
ཀུན་དུ་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་

ནི་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་བསྟན་ནུས་ལ་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རང་མཚན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཉན་བྱ་ཞེས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་

ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་

མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་ནས་འོ་ན་བསལ་བ་དེ་དག་
བསལ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་བསལ་སྙམ་ན། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུའོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པ་འཆད་དེ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་རང་རྟེན་ལ་
ཞེས་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོད་པའི་དུས་ཀུན་ཏུ་རྒོལ་བས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་ཀྱི་

ཆོས་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
གནོད་པར་འགྱུར་གྱི་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་
སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ། སྐབས་གཞན་དུ་རྒོལ་བས་མི་འདོད་པའི་
ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་སྟེ་མི་
གནོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་

494

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལས་ཀྱང་རྟོགས་པས་རང་རྟེན་ལ་སྨོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པའི་དོན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་རྟོགས་པ་སྲིད་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
གནོད་པར་འགྱུར་ཞེས་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་
ཐལ། སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་འགལ་བ་སྟེ་བཀག་པར་གྱུར་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགལ་བ་སྟེ་བཀག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་རྟེན་སྨོས་པས་གཞན་དུ་མ་སྨོས་ན་རྒོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་
བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་གནོད་པ་ཉིད་ཁོ་
ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་འགྱུར་སྲིད་པ་
དེས་ན། དེ་བསལ་ནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
གནོད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་
འདི་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་ཉིད་སྨོས་པའི་དོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནམ་ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་

པའི་ཆོས་ཅན་འགའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བཀག་པའི་སྐྱོན་
དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་ཏོ། །དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་ལ་

495

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དསོགས་རྣམས་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གཞན་དག་གིས་སྔོན་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསར་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་རྟག་པའི་རྫས་མིན་ཏེ། གཅིག་ཆར་དུ་རང་འབྲས་སྒྲ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་པས་སུན་འབྱིན་འདིར་བརྗོད་པ་ནི། ཅིག་ཆར་དུ་དོན་བྱེད་
པས་སྟོང་པའི་རྟགས་དེས་རྟག་པའི་རྫས་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོའང་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བཀག་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་ཡིན་ན་གཅིག་ཆར་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་གྱུར་
གྱི་ནམ་མཁའ་བཀག་པས་ཁྱོད་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་རྟག་དངོས་
ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཀག་པས་ཁྱོད་དེ་
ལྟར་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིས་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་
ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པར་འགྱུར་བས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་
ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་གནོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་

པའི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་མིན་པར་
ཐལ། རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་

496

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་
པ་ལ་བཀོད་པའི་རྟགས་འདིར་གནོད་པ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཇི་ལྟར་ན། བདེ་སྡུག་དང་གཏི་མུག་སོགས་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ནུས་མིན་པའི་རྟག་པའི་རྫས་
མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཆར་དུ་རང་འབྲས་སྒྲ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་པ་ལ་གྲངས་ཅན་པས་སྔ་མ་བྱེ་བྲག་པ་བཞིན་དུ་རྒོལ་ཏེ། ཅིག་ཆར་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་དེས་རྟག་པའི་རྫས་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བཀག་
པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་འདི་ལ་གཏན་ཚིགས་ཅིག་ཆར་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་འགལ་བར་ངེས་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་བར་
འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་རིམ་བཞིན་བྱེད་པ་སྟེ་ཅིག་ཆར་དུ་རང་འབྲས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷག་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་
མི་རྟག་ཉིད་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། རང་རྟེན་ལ་
ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་
ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཉིད་དམ།
ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་མིན་

497

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས་
ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་
ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པར་ཁྱད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་མོད་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
དག་ཀུན་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་
ཙམ་གྱིས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རྟེན་ཆོས་ཅན་མེད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནོད་འགྱུར་བ་སྟེ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་བ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་བའི་ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་དཔེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་དེ་ནི་དཔེ་རྟགས་དེ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཀུན་བཏུས་སུ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་བུམ་པ་རྟག་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་

498

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་རྣམས་མ་བསྟན་པས་དེ་དག་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་དུ་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། ཀུན་བཏུས་སུ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་བུམ་པ་རྟག་ཞེས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་བརྗོད་སྟོན་པའི་ཚིག་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་དག་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ཐམས་ཅད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྣང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་དོན་དུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ཡི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཙམ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དཔགས་ནས་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གནོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་དེ། མངོན་
སུམ་གྱིས་མཐོང་ཐོགས་བསྒྲིབ་གཡོག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྡན་པ་སྟེ་ཕྲད་པས་

499

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབསྐྱེད་པའི་དོན་ལྕིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྫས་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་མཐོང་རུང་ཞིག་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའམ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལྕིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་གང་རུང་ཡིན་ནས་ཕྱི་མ་ལྟར་

དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོགས་སྒྲིབ་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་མཐོང་ཐོགས་སྒྲིབ་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཞིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས་
ཁྱོད་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་པའི་བློ་ངོར་ལྕིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྒྲུབས་ན་གྲུབ་ཟིན་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་འདྲའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་བྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའི་དོན་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་གནོད་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་ཏེ་སྲང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དང་པོ་འཆད་པ་དེ། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའ་དེས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་
ཡོད་པར་དམ་བཅས་ན་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་འདི་ཡན་ལག་

500

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྕི་བ་དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན། ལྕིད་མཉམ་པའི་འཇིམ་རིལ་བཅུ་ཚན་གཉིས་ཕན་ཚུན་རིམ་
གྱིས་བསྲེས་ནས་སྲང་ལ་བཅལ་བ་ན་རིམ་གྱིས་བསྲེས་པའི་འཇིམ་རིལ་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔར་མ་བསྲེས་པའི་འཇིམ་རིལ་བཅུ་ཚན་དེ་དང་སྲང་གྲངས་མཉམ་པོར་བཅལ་ན་ཁྱོད་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་
སྔར་ལྕིད་མཉམ་པོར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་དེ་ལ་མེད་པའི་ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་དགུའི་ལྕིད་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྕི་བ་དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྔར་མ་བསྲེས་པའི་འཇིམ་རིལ་བཅུ་ཚན་དེ་སྲང་གྲངས་མཉམ་པོར་བཅལ་ན་ཁྱོད་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྕིད་བ་དང་

དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་པ་དང་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་
མིན་པར་ཐལ་ལོ། །
རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་

རྫས་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པར་ཐལ། མཐོང་ཐོགས་སྒྲིབ་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བ་ལ་སོགས་དང་
རང་གི་ངོ་བོ་དག་གང་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། གང་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་ཙམ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལྕི་བ་ལ་

501

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དསོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་དེ་ཡོད་ན་ཚད་མས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ལ་དེ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་མོ་གཉིས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་
མང་པོའི་ཕྲེང་བ་དག་སྲང་ལ་བཅལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རྫས་གཞན་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ལྕིད་བ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་སྲང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་རས་བལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་སྲང་ལ་འཇལ་བ་ན་རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་རེ་རེ་བཞག་ཀྱང་ལྕིད་མི་
རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྲང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ་རས་བལ་གྱི་འདབ་

མས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་གཞན་དག་ཟེར་རོ། །
རྒོལ་བ་དེའི་ལུགས་ལ་ལྗིད་མཉམ་པའི་འཇིམ་རིལ་བཅུ་ཚན་གཉིས་ལས་
བཅུ་ཚན་གཅིག་ཆར་དུ་ལྡན་པ་སྟེ་བསྡོམས་པ་དང་བཅུ་ཚན་གཅིག་སོ་སོར་ལྡན་པ་སྟེ་རིམ་གྱིས་བསྡོམ་པའི་རྡུལ་གྱི་ཚོགས་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་སྲང་གྲངས་
མཉམ་པོར་བཅལ་ན་ལྗིད་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དགུའི་ལྕིད་ལྷག་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་གསེར་མ་ཤ་དཀའ་འམ་འོལ་མ་སེ་ལ་སོགས་སྟོང་ཚན་གཉིས་ལ་སྟོང་ཚན་གཅིག་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་སྲང་ལ་བཅལ་བ་དང་སྟོང་ཚན་གཅིག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཅིག་
ཆར་སྲང་ལ་བཅལ་བ་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་གྲངས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོང་དུ་
མཚུངས་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སྟོང་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བའི་ལྕིད་ལྷག་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་གཉིས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་

502

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པོའི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཡན་ལག་གི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྫས་མང་པོའི་ཕྲེང་བ་ལྕིད་བ་དག་སྲང་ལ་བཅལ་བས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་
སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྲང་ལ་གཞལ་བས་རྟོགས་བྱར་གྱུར་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཡུངས་ཀར་གཅིག་གི་ཚད་དུ་
ལོངས་པའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་དག་ནི་ལྕིད་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པས་
སྲང་ལ་བཅལ་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ལ་དེ་ཡན་ལག་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་

ནི་སྲང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་དེའི་རྒྱུ་ཡན་ལག་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ལྕིད་ཉིད་སྲང་ལས་གཞལ་བྱའི་ལྕིད་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
སྲང་ལས་གཞལ་བྱའི་ལྕིད་ཡོད་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྕིད་ནི་སྲང་
ལས་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རས་འདབ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ཡང་མི་མཚུངས་ཏེ། རས་བལ་
གྱི་འདབ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ལྕིད་ཡོད་ཀྱང་སྲང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་

འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་ཁྱོད་དུ་མ་སྲང་ལ་བཅལ་བ་ན་འབྲས་བུ་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བ་སོགས་ཚད་མས་རྟོགས་པ་བཞིན་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ནམ་རྫས་དེའི་ངོ་བོ་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་དེ་དུ་མ་སྲང་ལ་བཅལ་བ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་མ་ཤ་དང་འཇིམ་རིལ་
གྱི་གོང་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་

503

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་ལྷག་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་ལྕིད་ཉིད་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་སྟེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལྷག་པོ་མེད་ན་སྲང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་ལྕིད་ཁོ་ན་འགོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྲང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྕིད་ཁོ་ན་འགོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ལྕིད་དེས་ཉེ་བར་མཚོན་ཏེ་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིམ་རིལ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་

བསྲེས་པའི་འཇིམ་གོང་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་ལྷག་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་དེས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ད་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ལ་ཁས་བླངས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་འབབ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་
བླངས་སྔ་ཕྱི་དང་རང་གི་ཚིག་དངོས་ཤུགས་སོགས་མངོན་རྗེས་དང་གྲགས་པ་
སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་དག་སྲིད་པས་ན་དམ་བཅའ་གང་ལས་ཁས་བླངས་ལ་སོགས་གང་གིས་གནོད་པ་ལ་དེ་དང་དེ་ལ་གནོད་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་ཅི་

504

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རིགས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གང་ལས་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱས་པར་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚུལ་གྱི་དཔེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དཔགས་ནས་རྩོད་པའི་དུས་སུ་རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་གཞན་
ལུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འགོག་པར་བཞེད་ནས་ཀུན་བཏུས་སུ། །རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་ཞེས་པ་འདི་ལ། གྲུབ་པ་མེད་ལ་དོན་བཅས་ཉིད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་དཔེ་དང་རྟགས། །མ་གྲུབ་བརྗོད་པ་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་འཆད་དེ་རིགས་པ་ཅན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་སམ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་
དོན་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་སྟོན་
པ་གང་གིས་ཁྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུན་བྱ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དཔེ་རྟགས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་གཞན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲ་རྟག་སྟེ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དེའི་ཚེ་རྒོལ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་ནའང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ།

505

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཁྱོད་མ་འོངས་པ་ན་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་དཔེ་རྒོལ་བས་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ད་ལྟ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དག་སུན་འབྱིན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་ཙམ་ཐམས་
ཅད་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་
ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་གྲུབ་མ་ཟིན་ཙམ་སྟོན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་
ཐམས་ཅད་སྟོན་ན། རི་བོང་རྭ་དང་མོ་གཤམ་བུ་ལ་སོགས་མ་གྲུབ་པ་ཀུན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཕེན་པར་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

དང་། དེ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲུབ་མཐའ་བཞི་གང་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུད་མཐུན་པ་ལ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་གྲུབ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་པའམ་ཐམས་ཅད་རྟགས་

506

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

པའམ་མི་རྟག་པ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་གྲུབ་པ་ན་སྐབས་གཞན་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་

གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་ནི་ཤི་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་པས་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་བརྟགས་པར་ཁས་བླངས་ནས་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་སྤྱོད་པ་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཏེ་མ་བརྟགས་པར་བདག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་རྣམས་རྐང་མིག་པས་བཤད་ལ་དཔེ་རྣམས་གསལ་བྱེད་པས་བཤད་དོ་ཞེས་པ་ཡ་མ་རིས་འཆད་དོ། །སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལས་མ་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་ལན་གྱིས་ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་
པར་འབྱེད་ཅིང་བཟློག་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒོལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྣམ་པ་འགའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་འགའ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་
དེས་ནའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དམ་བཅའ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རུང་བ་མིན་པར་ཐལ། སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དུས་ནས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲུབ་མཐའ་

ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་ཐལ། རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒོལ་བ་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ནི་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
གྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་ཙམ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་

507

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདོ་ཞེ་ནའང་དེ་དགག་པ་ལ། ཀུན་བཏུས་སུ། །བསྒྲུབ་ཆོས་ཡིན་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་འཆད་དེ་སྐྱེ་ལྡན་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གང་རུང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་འདོད་ན། སྒྲ་མི་
རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་
དེས་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དང་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྟགས་སོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །
ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་དཔེ་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཆོས་ཅན་སྒྲ་དང་མཐུན་དཔེ་ཁྱོད་གཉིས་སྐྱེ་ལྡན་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་ནི་
དཔེའོ་ཞེས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཚོགས་དོན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་བསྒྲུབ་
བྱའི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འདོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཀྱི་མཚན་

508

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཉིད་འཆད་པ་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལྟར་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཆད་པ་ན་དེའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ནི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་སོགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་དེ་ལ་དེའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱར་ཅི་ལྟར་རིགས་ཤིང་གྲགས་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ནམ་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་ཉིད་
འཇུག་པར་འགྱུར་བ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཚེ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་འགྱུར། ཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནི་དཔེ་དང་རྟགས། །མ་གྲུབ་བརྗོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཀུན་བཏུས་སུ། སྔར་ངེས་བཟུང་ན་དོན་མེད་འགྱུར། །གཅིག་ཤོས་ལྟར་ན་འདོད་མི་འགྱུར། །ཅེས་པ་འཆད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་མ་ཟིན་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་རམ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དམ་
བཅའོ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རམ། །སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་

དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་དུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྨོས་མི་དགོས་པར་ཐལ།

509

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཁྱོད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པའི་ཤུགས་ཉིད་ལས་ཁྱོད་ཕྱི་

རྒོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ་གྲུབ་མ་ཟིན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་

གྲུབ་ཟིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་དུ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་དུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པའང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ལ་དཔེ་དང་གཏན་ཚིག་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་

བསྒྲུབ་བྱ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའོ་ཞེས་དམ་བཅའི་སྔར་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྨོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ཡིས་ནི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་གཅད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་སྔར་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྨོས་པ་དོན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་དེར་བརྗོད་དགོས་པས་ཁོ་
ནའི་ངེས་བཟུང་དེ་ཁྱབ་པ་སྟེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་པ་བཞིའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །
ད་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་འགོག་པར་བཞེད་ནས། ཀུན་བཏུས་སུ།
རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་བརྗོད་པ། གཏན་ཚིགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ། །དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཞེས་རིགས་པ་མིན། །ལེགས་པར་མ་བསླབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ནི་ཆོས་མི་

510

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མཐུན་དཔེར་བརྗོད། །ཞེས་གསུངས་པ་འཆད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་སྟེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཡང་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྟགས་ཀྱིས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཕན་པ་མེད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པས་དམ་
བཅའ་འགལ་ལམ་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས་དམ་བཅའ་འགལ། དེ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་
སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་གཞན་དཔེ་རྟོགས་ལ་ལྟོས་
པ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་ཀྱང་སྔར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
ལ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་
ཕྱིར་ཅེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་རྟགས་སུ་བརྗོད་པར་བྱེད་ན་སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་རྟགས་མི་རྟག་པ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་ནི་བཟློག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བ་འདི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེའི་
སྦྱོར་བ་ཆ་མཐུན་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་

511

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབྱ་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པར་ཁྱབ་པ་སྟེ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་

པར་སྒྲ་ལ་ནི་ཆོས་གཞན་རྟག་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་བརྗོད་ནས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚིག་ནི་རྟག་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
སྨྲས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་
སྤྱིར་བཏང་གི་ཚིག་དེ་རྟག་པ་མ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་སྨྲས་པ་ལ་
འབྲས་བུ་དགོས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ཡང་མི་རྟག་པར་
འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲ་ལ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་

སྒྲ་རྟག་པ་སེལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ཡུལ་གཞན་སྒྲ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འགལ་བ་རྟག་པ་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་དཔང་པོ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་འགོད་དམ། སྒྲ་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དཔེ་ནི་ཁྱད་པར་ཁྱོད་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱིས་ཁྱད་པར་

སྤོང་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ནམ་དྲིས་པ་ན་ཤིང་ཤ་པ་དེ་ཁོ་ན་ནི་ཤིང་མིན་ཞེས་པ་བཞིན་སྒྲ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མ་

512

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་དེ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་
ཐལ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དེ་མཉན་པ་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་མི་འཇུག་པ་འགག་པར་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་ཐམས་ཅད་དེ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་

ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་རྟགས་སུ་འགོད་ན་སྒྲ་རྟགས་སུ་གྲུབ་ལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་སོང་བས་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་སྒྲ་རང་ཉིད་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་རང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དངོས་པོར་བཀོད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་བྱེད་རྟགས་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ནི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་དོན་དམ་པར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་མེད་པའི་
ཕྱིར་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་འགོག་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་

513

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ན་དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། སྒྲ་བྱས་
མི་རྟག་དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དོན་
དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟའི་ཐ་དད་སྟེ་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྡོག་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་གྱི་མཐར་

ཐུག་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་
དད་པར་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་རྣམས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་སྒྲ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཉིད་དུ་བྱས་པ་
དེས་ནའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་དང་
འབྲེལ་མེད་ཅན་སྟེ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

514

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྩོལ་བྱུང་གིས་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡང་དམ་བཅའི་དོན་སྤྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ན་ཐ་དད་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན་དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྩོལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རུང་གི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱོད་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲའི་སྤྱི་
ཡིན་པས་ཁྱོད་དང་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་གཉིས་ཆོས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞིན་ནི་དཔེ་ཅན་ཉིད་དཔེར་བཀོད་པའོ། །
གཞན་ཡང་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡན་

ལག་སྟེ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ནའང་ཁྱོད་ཆོས་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་གོང་བུ་རྭ་ཅན་གཡས་མ་འདི་ཆོས་ཅན། རྟ་མིན་ཏེ། རྭ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩོལ་བྱུང་དེ་ཆོས་ཅན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའམ་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་ལས་ཡང་ན་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ཆོས་ཅན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མཚོན་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་དཔག་
འཇལ་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་དེ་རྟོགས་པ་སྟེ་མཚན་པའི་བྱ་བ་བྱས་

515

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཟིན་ནས་ཁྱོད་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཉན་བྱ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་སྙམ་
ན། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་འཐད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་ཆོས་སྟེ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
རབ་དབྱེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ།
ཀུན་བཏུས་སུ། གང་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་དང་ནི། །དེ་སྣང་ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་ཆོས་
ཉིད། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྔོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཕྱོགས་
ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་པ་འཆད་དོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ངག་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཅིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་ཅེ་
ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་
མདོར་བསྡུས་པར་ནི་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཚིག་ཉུང་ངུས་བདེ་བར་བཟུང་བ་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་
ལས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་དེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་

516

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །
འོ་ན་རྣམ་གཅོད་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་འཕྲད་ཁོ་ན་དང་ཉིད་ཅེས་སོགས་ངེས་བཟུང་གི་སྦྱར་ས་ཐ་དད་པས་རྣམ་གཅོད་ཀྱང་ཐ་དད་པར་བྱེད་པས་ན་འདི་ལྟར། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་
གྱི་ཆོས་དང་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ནི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་བྱེད་ལ། སྒྲ་ཁོ་ན་མཉན་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན་དག་དང་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ནི་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། བ་ལས་བེའུ་འབྱུང་སྲིད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དག་དང་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི་ཤིན་དུ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །
གལ་ཏེ་ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་ལས་ཀྱང་རྣམ་གཅོད་རྟོགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་བུམ་པར་ཆུ་བན་གཅིག་ཅེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཆུ་ཁོ་ན་ཁྱེར་འོང་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་དེ་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། རང་སྨྲ་བ་པོས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་བའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་

ངག་ནི་རང་སྨྲ་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཡང་དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་འཕོང་སྐྱེན་པ་དེ་ནག་པ་ལ་མི་ལྡན་པ་གཅོད་པའམ། སྲིད་སྒྲུབ་ཁོ་ན་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པས་འཕོང་སྐྱེན་པ་དེ་སྲིད་སྒྲུབ་ལ་ལྡན་པ་གཅོད་པའམ། མཚོ་སྐྱེས་སྔོན་པོར་འགྱུར་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་སྔོན་པོ་དེ་མཚོ་སྐྱེས་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་

517

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔར་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངག་དེས་ནག་པ་འཕོང་མི་སྐྱེན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ན་གཏོང་བདེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དེའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངག་ལས་རྣམ་གཅོད་གསུམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་བའི་ཟླ་བོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་རང་གི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་ཟླ་གཅོད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་ནུས་ལ་དེ་ལས་གཞན་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སྒྲུབ་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་དོན་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཅོད་གསུམ་ཡོད་པ་དེས་ན་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལས་གཅོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཏེ་རྟགས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ་
རྟགས་དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མིང་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་བསྟན་ནས་རྟགས་ཀྱི་

དབྱེ་བ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་འགྱུར་དབྱེ་ཅེ་
ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་

རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་བཟློག་པ་སྟེ་འགལ་

518

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྟགས་གཉིས་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་
སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགོག་ན་འགལ་རྟགས་སུ་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱད་
པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱི་ཐུན་མོང་བ་དག་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན་དང་། ལྡོག་པ་མེད་པའི་རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་རྩོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བྱུང་དང་རྩོལ་མ་བྱུང་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྷག་མ་ཐུན་མོང་བ་གསུམ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་
པ་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར་བྱས་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བསྟན་ལ། རྩོལ་བྱུང་ཉན་
ཤེས་སོགས་འབྲས་བུའི་རྟགས་རྣམས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་
མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལས་གཞན་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་རྟགས་རྣམས་རང་གི་གོ་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

519

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དརྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་རྟགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དེ་རང་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་སྟེ་རྒྱུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པའི་སྔར་ནས་
རྟག་པར་ཡོད་པའི་རིག་བྱེད་སྒྲའི་ཆ་ཤས་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རྐྱེན་རྩལ་མ་དག་དུ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བ་དང་རང་
གི་དབང་པོ་དང་རིག་བྱེད་སྒྲའི་ངོ་བོ་གང་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ལྕེ་རྐན་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་
པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་རང་འབྲས་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་རང་འབྲས་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་འདི་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་རྒྱུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་སྒྲ་རེས་འགའ་བ་སྟེ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྨོས་པའི་རྩོལ་བྱུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་
བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དེ་ཉིད་ཡང་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་བྱས་པ་རང་
བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་
དང་རང་བཞིན་རྟགས་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩོལ་བྱུང་དཔེ་བརྗོད་དུ་བསྟན་ན་རང་བཞིན་

520

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་སྙམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་ཤེས་པའམ་དོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་དོན་འདིར་རྟགས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་དབྱེ་བ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་དོན་འདིར་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་བཤད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རང་དོན་
རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་
པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་ནི་རང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་དུ་མེད་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་
ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་མ་བསྟན་པས་དེ་མི་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། འདིར་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
བསྟན་པ་དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དེ་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དུ་སྨོས་པའི་རྩོལ་བྱུང་དེས་ནི་རང་
བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟེན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་དེའང་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྨོས་
པའི་ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གསལ་བའི་ཉན་ཤེས་དང་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྨོས་པའི་རྩོལ་བ་
ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྩོལ་བྱུང་དུ་འདྲ་བས་རྩོལ་བྱུང་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དཔེར་

521

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབརྗོད་དོ། །
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྨོས་
པའི་རྩོལ་བྱུང་དེས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱང་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་སུ་རུང་བའི་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྩོལ་བྱུང་གཉིས་ལྕེ་རྐན་
སོགས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་འདིར་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་གཉིས་ཁོ་ན་སྨོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་འདིར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་འདི་གཉིས་སུ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། གང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ན་འབྱུང་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཞིང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་ངོ་བོ་རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་དེ་དང་འཁྲུལ་པར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་བསྟན་པས་འདི་ཡང་བཤད་དེ། གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ལྡན་པ་ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་སོགས་
གང་དག་ཡིན་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མིན་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་དེ་འདྲའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ལྡན་འདུ་ཅན་དེ་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་

522

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་ལ་
ལྡན་འདུ་སོགས་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་ལྡོག་པ་ཅན་སྨོས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ན་རེ། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲོག་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་
རྗེས་འགྲོ་ཅན་མ་ཡིན་ཟེར་རོ། །ལྡོག་པ་ཅན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྲོག་སོགས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ན་མེད་པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་
གནས་པར་ཐལ་ལོ། །
དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་བདག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བདག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་པར་སྲོག་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པ་མེད་ལ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དང་བདག་
གཅིག་དེ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
དེ་རང་གི་བདག་གཅིག་གམ་རྒྱུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་དེ་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

523

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགལ་ཏེ་འབྲེལ་པ་མེད་པས་ལྡོག་པ་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་བྱ་ལྡོག་
པ་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་རྟག་
སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་པ་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་

ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་གྲུབ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་ན་གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། སྲོག་སོགས་དག་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར། བདག་ནི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྲོག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་གྲུབ་སྟེ་སྲོག་སོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་པས་སྲོག་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྲོག་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལྡོག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྲོག་སོགས་དེ་བདག་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་བདག་དེ་ལས་བྱུང་བས་བདག་སྲོག་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ན་སྲོག་སོགས་དེ་ཡང་ཚད་མས་དམིགས་ལ་བདག་དེ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པར་སྲོག་སོགས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། སྲོག་སོགས་ཆོས་ཅན།

524

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

བདག་མཐོང་ན་ཁྱོད་མཐོང་བ་དང་བདག་མ་མཐོང་ན་ཁྱོད་མ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་པ་དེ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྟེ་གང་དུ་ཡང་སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སྲོག་སོགས་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་བདག་མེད་དེ་གང་ཡིན་པས། བུམ་སོགས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་མེད་ཅེས་ཚད་མས་གང་ལ་རྟོགས་སྟེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱབ་ལ་བདག་ལྡོག་པས་སྲོག་སོགས་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པའང་ཇི་ལྟར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བདག་ལྡོག་པར་ཚད་མས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སྲོག་སོགས་དེ་གཞི་ལ་ལར་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིས་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་བུམ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དུ། གལ་ཏེ་བདག་དེ་ཚད་མས་མཐོང་ན་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་བུམ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་བདག་དེ་གང་དུ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རིགས་སོ། །
གཞན་ཡང་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་པས་སྲོག་སོགས་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་བུམ་སོགས་བཞིན་ཞེས་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། བུམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྲོག་སོགས་མཐོང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྲོག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བློ་དང་ལུས་སོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་གང་ཞིག་མེད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྲོག་སོགས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

525

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདེ་བཞིན་དུ་གསོན་ལུས་ལའང་ཆོས་ཅན། ལུས་ཁྱོད་ལ་གལ་ཏེ་བློ་དང་ལུས་སོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་མེད་ན་སྲོག་སོགས་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་བདག་

མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྲོག་སོགས་མེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
སྲོག་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་དེ་བདག་མེད་པའི་ཤི་བའི་ལུས་དང་སྲོག་མེད་ཙམ་དུ་ཅུང་ཟད་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཤི་བའི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་སོགས་ཡང་བདག་མེད་དེར་རྟོག་ན། བུམ་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པར་ཚད་མས་ཅིས་མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་པར་རིགས་པར་ཐལ། བདག་བཅས་སུ་འདོད་པའི་གསོན་ལུས་དང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བདག་བཅས་སུ་མ་འདོད་པས་དེར་དཔོག་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་སུ་དཔོག་པར་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་བཅས་སུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་དེར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་ནི་དེ་དང་དེར་འདོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཚད་མས་གྲུབ་དེ་མེད་པར་དངོས་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

གང་གིས་ནུས་སྟེ་གང་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་བདག་སྲོག་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ་འབྱུང་རྔུབ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྲོག་དང་མིག་འབྱེད་འཛུམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་དང་ལུས་སོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ནང་གི་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་པས་ཤིང་ཐོག་སྐྱུར་པོ་སོགས་ཀྱི་ཟས་སོགས་མཐོང་བ་ན་ལྕེ་དབང་འགྱུར་བའི་

526

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

འགྲམ་ཆུ་ལྡང་བ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཐོག་སྐྱུར་པོ་སོགས་ཀྱི་རོ་དྲན་པ་དང་དེ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དྲན་འདོད་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡུལ་དབང་བློ་དང་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཕན་ཚུན་རང་རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བདག་གི་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་དེ་ཙམ་ལས་བྱུང་གི་བདག་འདི་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ་
རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་བདག་དེའང་བདག་གི་རྒྱུར་རྟོག་ན། འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་གསོན་ལུས་བདག་
བཅས་སུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྲོག་སོགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའང་
ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྲོག་སོགས་དེ་ལྡོག་ཁྱབ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཡང་མཉན་བྱ་འདི་ནི་ལྡོག་ཁྱབ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་དེ་ལྡོག་ཁྱབ་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་དྲིས་པས། མཉན་བྱ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་མིན་ཉིད་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་གྱིས་ན་མཉན་བྱ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་
འཇུག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བས་ན་མཉན་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་

527

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའཇུག་པས་དེ་ནི་གཞན་སྲོག་སོགས་ལའང་མཚུངས་པས་སྲོག་སོགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྡོག་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་
འགྲོ་མེད་ན་ལྡོག་པའང་མེད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་སྲོག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་མིན་ཉིད་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་རྣམ་གཅད་དེ་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་
སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་རྣལ་མ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ངེས་བཟུང་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་སྟོན་པའི་
ཚིག་གིས་རྗེས་འགྲོའང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གང་རུང་གཅིག་བསྟན་པ་གཅིག་
ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གང་རུང་གཅིག་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་གཉིས་ཀ་དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དོ། །
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པའི་ལྡོག་པ་འདི་འདྲ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཀག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྲོག་སོགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་
ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་འབྱུང་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་མིན་ཉིད་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྲོག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་

528

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁྱོད་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པར་འདོད་དེ་
འདོད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲོག་སོགས་ལྡོག་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་པ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་པས་སྲོག་སོགས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོར་མེད་ནའང་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་སྲོག་སོགས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའང་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་གསལ་བྱེད་པ་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཞེས་དཔྱས་སོ། །
གལ་ཏེ་སྲོག་སོགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ན་
གཏན་ཚིགས་སྲོག་སོགས་དེ་དེ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི་དྲིས་པས། དེ་དེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་མིན་ཞེ་ན། སྲོག་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་འགོག་སྟེ་འགོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྡོག་པ་བཀག་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ལྡོག་པ་བཀག་པ་ནི་དེ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དགག་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་ན། དངོས་པོར་མེད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། མི་སྨྲ་ཐོབ་པ་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་གང་ཡང་བཏགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡོད་དོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ་མེད་དོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དགག་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་སྒྲ་ལ་འབྱུང་བ་ཐ་སྙད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བློ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི་
ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་དགག་བྱ་བཀག་པའི་དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་

529

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་མེད། དགག་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་ཆོས་མེད་པ་རྣམས་ལའང་འཇུག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། རིགས་པ་འདི་ཡིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཡུལ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་སྟེ་
ཡུལ་གཞན་གྱི་འདས་པའི་བུམ་པ་ཡུལ་འདིར་ད་ལྟ་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགོག་ལ་ཇི་ལྟར་ཆོས་དེ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ནི་རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་འགོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ད་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྟེན་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
འདིར་ནི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་གང་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་ལ་རྟེན་པའི་དོན་རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་ཁྱོད་སེལ་ངོར་གནས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་དངོས་མེད་ལ་རྟེན་ཅན་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་

530

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།
པས་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་
ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་པ་དེ་འདྲར་མེད་ནའང་ཁྱོད་ལ་དགག་
སྒྲུབ་བྱས་པས་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་
ལ་དེ་བྱས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་དེ་དགག་སྒྲུབ་དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བ་ལྟར་དུ་སེལ་ངོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དེ་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་དུ་མེད་ན་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པ་སྟེ་འཇུག་པར་འདོད་དེ། ཁྱོད་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེ་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་ལ་དེ་བྱེད་ན་བུམ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དང་ཆོས་གཅིག་བཀག་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་མེད་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་དོན་ཐ་དད་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཀག་པ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལྷ་སྦྱིན་བཀག་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་སྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་སའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་སོགས་བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དགག་པ་དག་ཆོས་

531

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཅན། ཆོས་ཅན་རྫ་བུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྫས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་བཀག་པའི་ཆོས་དང་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲ་དོན་དེ་ཆོས་ཆོས་
ཅན་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་གཅིག་དགག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་དང་ཆོ་གཅིག་སྒྲུབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲུབ་ཆོས་དེ་དེ་ལ་གསར་དུ་རྟེན་པ་དང་གཞན་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་བཏང་སྙོམས་པ་ལྟ་བུ་དང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་འགོག་ན་དགག་ཆོས་དེས་གསར་དུ་ལེན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་འགལ་ཟླ་བྱས་པ་ལ་གསར་དུ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་

སྙད་དེ་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོའི་བདེན་པའི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་མི་གནོད་དམ་ཞེ་ན། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཅན་ནམ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དཔྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་
སྙད་བྱེད་པ་པོའི་བདེན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་

532

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདེན་རྫུན་དེ་ལ་རིགས་པས་མ་བརྟགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་བུམ་པ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་ལས་འོངས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ད་ཇི་ལྟར་ཐ་དད་པའི་དོན་ལ་རྟེན་ཚུལ་དང་སླད་པར་མི་ཤེས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆུ་མི་སྐྱོར་བ་དང་དེ་དང་གྲང་བ་སྐྱོབ་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་
ཅན་ཡིན་པ་དང་གྲང་བ་སྐྱོབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པས་ཆུ་སྐྱོར་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་ཆོས་གསར་དུ་འཕེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་བུམ་པས་གྲང་བ་མི་སྐྱོབ་ཅེས་སོགས་དགག་ཆོས་གསར་དུ་འགྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་བསླད་
པ་སྟེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་དང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

དབང་གིས་བུམ་པ་དེ་དགག་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་དེ་དག་དང་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་འགའ་ལས་ཆ་དེ་དེ་དག་དང་གསར་དུ་ལྡན་པ་ཉིད་མིན་ཡང་། དེ་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ནས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཆུ་མི་སྐྱོར་བ་དང་གྲང་བ་སྐྱོབ་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་བསླད་པའམ་འཁྲུལ་པར་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་

533

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དསྙད་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བར་བྱེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྔར་བསྒྲུབ་
བྱ་མེད་ལས་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་བདག་
དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་རྒོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་བདག་མེད་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་
དུ་འགྱུར་ནས་བདག་མེད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ངོར་བདག་ཡོད་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་
བདག་མེད་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ལས་ཁྱོད་གྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཁས་
ལེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རིགས་ན་གསོན་ལུས་ཀྱང་བདག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་རྟགས་ལྡོག་པ་མེད་དུ་ཆུག་ན་ཡང་སྲོག་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་དེ་དང་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་དེ་ལས་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དེ་ལས་ལྡོག་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་བདག་དེ་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་མ་ངེས་པར་ཐལ། བདག་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་བདག་དེ་ཡོད་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་བདག་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ཅིག་ཤོས་ལས་ལྡོག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

534

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་སྲོག་སོགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་ལ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྲོག་སོགས་དེ་སྣང་རུང་གི་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་མཐོང་མེད་དེ་སྣང་མི་རུང་གི་བདག་མེད་དག་ལ་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མེད་པར་མ་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་འགའ་ལ་མ་མཐོང་བས་བདག་དེ་འགར་ཡང་མེད་པ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཀྱི་གསལ་བ་

ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་མེད་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཁྲེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་མཚོན་
གྱིས་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་དང་མཁྲེགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

ཤིང་སོགས་ཀྱང་མཚོན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལ་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་གང་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གལ་ཏེ་སྲོག་སོགས་ལ་བདག་གིས་ཁྱབ་པའི་སྒོ་ནས་སྲོག་སོགས་མཐོང་བར་བདག་མེད་ལྡོག་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞི་ལ་ལར་བདག་དེའི་འབྲས་བུ་དང་ལ་ལར་བདག་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བར་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྲོག་སོགས་འདི་ནི་བདག་ལས་མ་ཟད་བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་ཞེས་མཇུག་སྡུད་དོ། །
གཞན་ཡང་སྲོག་སོགས་དེ་བདག་མེད་ལས་ལྡོག་ཅིང་སྲོག་སོགས་ཡོད་

535

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔར་བདག་མེད་ལྡོག་ཏུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

ལུགས་ལ་གསོན་ལུས་དེ་བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བདག་བཅས་སུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་ཆོས་དེ་ལྡོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དངོས་པོར་ཏེ་ཡོད་པར་ཁྱོད་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྲོག་སོགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སྲོག་སོགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པར་འདོད་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་ཅན་དུ་ཡང་
འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་མིན་པས་རྗེས་འགྲོ་ཅན་མིན་ན་བདག་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བདག་བཅས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་དགག་པ་བཀག་པ་སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

གཞན་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྟོས་པ་གྲུབ་ཅིང་བདག་སྲོག་ལ་ལྡོག་པ་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། བདག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་འཇུག་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇུག་པ་སྟེ་ཡོད་ན་ཡང་མེ་འཇུག་བྱེད་སྟེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་དེ་ཉིད་ལྡོག་ན་ཁྱོད་ཀྱང་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་ན་ཁྱོད་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་པར་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་དང་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་དེ་དག་

536

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

མེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྲོག་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གཞན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་ན་བདག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་པ་ནི་དེ་དག་སྟེ་ཁྱོད་མེད་པར་མི་སྲིད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བདག་དེ་ཁྱོད་ལ་རྟག་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལྡོག་པ་མི་དགོས་ཏེ་རྒྱུ་ཡོད་པར་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་རྗེས་འགྲོས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་མེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་དག་མེད་པར་ཡང་རྒྱུ་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་
རྣམས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཚོགས་པའི་ནུས་པ་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་དུ་མས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཐ་དད་པས་བྱེད་པ་མིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གིས་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ཡིས་མེ་མེད་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་
མེའི་འཐུས་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་མེ་མེད་ལས་རིགས་ཐ་དད་མིན་པའི་མེ་མེད་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཉིད་

537

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། མེ་དང་མེ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་དང་མེ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མར་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དོན་གཞན་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་དེ་ཉིད་དུ་
ཐལ། ཁྱོད་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དུ་བ་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་

སྤྱི་བོ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་དེ་དུ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ལ་དུ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཚད་མས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡང་རྒྱུ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱུ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཆུ་དང་འོ་མ་གཉིས་ཀས་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་བའི་འབྲས་ཆན་རུལ་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་མི་འབྱུང་སྟེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་བརྒྱ་བྱིན་ལས་དུ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འབྲས་ཆན་རུལ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆུ་དང་འོ་མ་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཅན། རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཤེར་བའི་ནུས་པ་གང་ལས་འབྲས་བུ་འབྲས་ཆན་རུལ་པ་གཅིག་གིས་རྒྱུར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཆུ་དང་འོ་མ་འདི་གཉིས་ནི་རྫས་ཐ་དད་ཅིང་ནུས་པ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་མངོན་སུམ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞིང་གཤེར་བ་ཉིད་

538

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དུ་གཅིག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། གཤེར་བ་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཐ་
དད་མེད་པ་གཅིག་བསྐྱོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མེའི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་མེར་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྟེན་ནམ་རྒྱུ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་མེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་གང་གིས་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་ཙམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཙམ་དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ཙམ་དེ་ལས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མེར་ཤེས་པའི་བློ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མེ་ཙམ་གྱི་ཡན་ལག་གཞན་བུད་ཤིང་སོགས་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་དེ་མེ་མིན་ན་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་བྱིན་ལས་

བྱུང་བའི་རྫས་སྔོ་འཕྱུར་བ་དེ་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། དུ་བའི་རྟེན་སྟེ་ཉེར་ལེན་དང་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཡན་ལག་སྟེ་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་མེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྫས་སྔོ་འཕྱུར་བ་དེ་དུ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཕྱིར་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་དེ་མེ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་
འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་བསྟན་ནས། རང་བཞིན་ཁྱབ་བྱེད་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་བཤད་ཟིན་དྲན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པའི་རང་གི་རྒྱུ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་

539

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དནས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་སྟེ་མི་འཁྲུལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འཇིག་པ་དང་བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་གོང་དུ་རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་

འཇིག་པ་ནི་ཞེས་སོགས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཇུག་བསྡུས་ཏེ་མཉན་སོགས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། ལྡོག་པ་ཅན་སྲོག་སོགས་དེ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་མཉན་བྱ་དང་

མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་མཛད་པ་
ལས་སྲོག་སོགས་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདིས་སྲོག་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་དཔག་པར་བྱའོ། །
དེ་དག་གི་ལྡོག་པ་ཅན་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་མ་དམིགས་པ་མ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འདིར་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་མ་བསྟན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་
བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་ཐ་དད་པར་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་བསྟན་པ་ན་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡོག་པ་ཉིད་
ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དོན་ལྡོག་པར་བརྗོད་པ་ལས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་ཡང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་སྣང་རུང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུང་གི་མཚམས་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།

540

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལའང་སྣང་རུང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བཤད་དེ། མི་སྣང་དོན་ལ་སྟེ་སྣང་རུང་གི་དོན་མ་དམིགས་པས་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ལྡོག་ཁྱབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ལས་ཇི་ལྟར་དུ་བསྟན་ན། སྐྱེས་བུའི་བདག་དེ་གང་དུ་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་སྲོག་སོགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་རིགས་བརྟགས་
སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་ལྡོག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་གི་ལྡོག་ཁྱབ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྟེང་ལའང་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པར་དེ་དག་རྣམ་པར་གཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་སྔ་མ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་

541

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དམིགས་སུ་རུང་བའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ཏེ། ཚད་མས་དམིགས་པའི་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་ཅན། མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དགག་སྒྲུབ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
མེད་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེས་བརྗོད་ན་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཅི་ཞིག་བཀག་ཅིང་
བསྒྲུབ་བྱ་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ཅེ་ན། སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པའི་ཡུལ་ཅན་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དང་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དོན་ལ་མེ་མ་ཡིན་ཞིང་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲེག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་སུ་རུང་བའི་བུམ་པ་མེད་པ་ནི་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་གྲུབ་ན་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་དེའི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱིས་སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་

པའི་མདུན་གྱི་གཞིར་འདིར་སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་སྒྲ་ཤེས་སྟེ་ཤེས་བརྗོད་ཐ་

542

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྙད་འཇུག་རུང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྒྲུབ་པའི་སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་སྲིད་པས་དེས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཅེ་ན། སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་དེ་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ལ་སྣང་རུང་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ལས་དེ་འདྲའི་བློ་སྒྲ་སྟེ་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྲུབ་ཏེ། སྣང་རུང་གི་དོན་དེ་ཚད་མས་མ་མཐོང་ན་སྣང་རུང་གི་དོན་དེ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་
གནག་རྫིའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྣང་རུང་གི་དོན་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་ན་དེ་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱིས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་མི་འཇུག་ཅེ་ན། འཇིམ་རིལ་དུ་མ་བསྲེས་པའི་མདུན་གྱི་འཇིམ་གོང་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞན་བྱེ་བྲག་པ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ཟིན་ཡོད་
ནའང་ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་
དུ་རྨོངས་ནས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་འཇིམ་གོང་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པའི་

543

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དདོན་རྣམས་དང་མདུན་གྱི་འཇིམ་གོང་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་དེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྡ་རྟེན་པར་བྱེད་པར་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་མེ་
ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་དང་མེད་ན་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་རྟགས་ལས་མེ་དུ་བའི་རྒྱུ་དང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ན་དེས་དེའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གྱི་དོན་མི་སྒྲུབ་ཅེ་ན། མེ་ཕན་
འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་མེད་ན་མེ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དུ་བའི་རྒྱུ་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཟོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྱོད་གཉིས་ལ་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་དང་བསྐྱེད་བྱ་མེ་དུ་བའི་རྒྱུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་རྣམས་བསྟན་ནས་འཇུག་བསྡུས་ཏེ་དཀྱུས་མའི་དོན་སྟོན་པ་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་བཏུས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ལས་ཐ་དད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་ན་ཁྱོད་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པ་འདི་ཇི་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་དམིགས་

544

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

དངོས་པོར་མེད་པ་ཙམ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ཙམ་ལས་སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དམ་པ་གཅིག་དམིགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའམ་སྣང་རུང་བུམ་པ་ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་བློ་གཉིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐ་དད་པ་ལས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྣམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་བློ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐ་

དད་པའི་བློ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ནི། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ་རང་རིག་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་མྱོང་བ་དེ་དག་གིས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་པར་དོན་བཞིན་དུ་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་

545

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཡང་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དང་གཞན་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མྱོང་བ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ་དེའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་མྱོང་བའི་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དང་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཅིང་འདོད་པ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར། སྣང་རུང་བུམ་པ་ལས་རང་

བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་
ཆོས་ཅན། གཞན་སྣང་རུང་བུམ་པ་བསལ་ཞིང་མེད་པ་ནི་ཁྱོད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་རུང་བུམ་པ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་སྣང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཉིད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྣང་

རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་སྣང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་
ཕྱོགས་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་སྟེ་ཐ་སྙད་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་དགག་གཞི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་

546

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་བློ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་སྣང་རུང་བུམ་པ་དེ་བུམ་པའི་བློ་མ་དམིགས་པའམ་བཀག་ཙམ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་སྣང་རུང་བུམ་པ་དམིགས་པའི་བློ་དམིགས་པ་མེད་པའམ་བཀག་ཙམ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་གྱིས་

རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྣང་རུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་དགག་གཞི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་ནས་སྣང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་གང་ལས་རྟོགས་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྣང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་གཞི་གཞན་དུ་
བཞག་པ་སྟེ་ཡོད་ངེས་ཙམ་འགོག་པར་འགྱུར་གྱིས་མེད་ངེས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། མ་སྣང་བ་སྟེ་སྣང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་ངེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་མེད་པའི་སྟེ་སྣང་མི་རུང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་ཆགས་སོགས་ཕྲ་མོ་ལ་སོགས་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐལ་དོན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྐལ་དོན་ལྡོག་པ་སྟེ་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་དོན་མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེད་པ་ཉིད་གང་གིས་སྒྲུབ་ཅེ་ན། མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དང་པོ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་པའམ་མེད་པ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར།

547

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དའོ་ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཞེ་ན། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རང་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྟགས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགག་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའམ་དགག་བྱའི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྟགས་དོན་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་ཅེ་ན། དེ་གནོད་བྱེད་དེ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར། འགལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གནོད་བྱ་རྒྱུས་མ་གཏུགས་པར་ཡོད་པ་ན་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་

ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་བརྟན་དངོས་རྟག་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་ན་འགལ་བའི་ཟླ་བོ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཅིག་ཤོས་ལ་གནོད་
པའི་ཕྱིར་ཡང་འགལ་ཟླ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་དགག་བྱ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ་
དཔེར་ན་འཇིག་ངེས་སུ་གྱུར་པ་ལ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ངེས་དང་ཚད་མའི་གནོད་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ངེས་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་ངེས་འགོག་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་གནོད་མི་ཟ་བར་འཇིག་ངེས་སུ་གང་ལ་ཡོད་

548

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཏེ་མེད་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལས་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱུད་པའི་དུབ་པས་ཇི་ཞིག་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་
ཀྱི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་དེས་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་བསྐྱེད་པའི་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་དེས་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་པའི་ངང་དུ་བསྐྱེད་ན་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
གཞན་ཡང་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་འི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་འཇིག་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་བྱ་གང་ཅི་ཞིག་སྟེ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་ཡང་ནི་འཇིག་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྟེ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་ཀ་མར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྡོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པར་འཇིག་ངེས་སུ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་

549

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དམེད་པར་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟོས་མེད་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པ།
དེ་ཆོས་ཅན། གང་དག་ལ་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་
ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་བུམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དེ་ཡོད་དོ། ། ། །༈ རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་བོའི་གཞུང་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ནི་ཐོག་མ་ཡང་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱ་

མཚོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། །མཐར་ཡང་རྩོམ་པ་པོ་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་ཉིད་ལ་ཐིམ་
ཞིང་ནུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྲིན་གྱི་ཆུ་ནི་མ་བླངས་ཀྱང་། །རྒྱ་
མཚོའི་ཆུ་ནི་ཟད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་མཚོ་ལས་སྤྲིན་གྱིས་ཆུ་བླངས་

ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆར་བབ་པ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གངྒཱ་ལ་
སོགས་པའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་དང་པོ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཞན་དེ་དག་ཤོང་བའི་སྣོད་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ལ་ཐིམ་ཞིང་ནུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྩོམ་པ་པོ་རང་དང་མཚུངས་པར་ལེགས་བཤད་རྣམ་འགྲེལ་འདིའི་ཚིག་དོན་རང་ཉིད་འདས་པའི་འོག་ཏུ་སླར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མི་རྙེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

550

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

གལ་ཏེ་བློ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པའི་སྐྱེ་བོས་འདིའི་དོན་ཇི་བཞིན་མི་
རྟོགས་པ་བདེན་པས་དེ་དག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སླར་འཛིན་བྱེད་པ་མི་རྙེད་ཅེས་པ་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཞན་པས་མི་རྟོགས་པར་མ་ཟད་བློའི་ནུས་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཞུང་དེའི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པར་མ་ཟད་མནོན་པར་སྦྱོར་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུང་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་དང་སྐལ་པ་ངན་པའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་པོའི་བྱ་རྣམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་མཆོག་འདི་སྤོང་ཡང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤོབས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་

བརྟེན་པ་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ནི་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྣམ་པ་ལྔས་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཉི་མ་ལ་ནི་ཆོས་ལྔ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་རྒུ་རྣམས་ལ་བླང་དོར་གྱི་ཡུལ་གསལ་བར་སྟོན་པས་ཚུལ་དང་ཚུལ་
མིན་འབྱེད་པ་དང་། བསྐལ་བ་འཇིག་པའི་ཚེ་རྩི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཚང་ཚིང་བསྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་གྱི་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

551

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ། ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དགསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། པདྨོའི་ཚལ་ཀུན་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྲིན་བྱ་ལ་སོགས་འབྱུང་པོའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཟེར་མི་བཟོད་པས་སྤངས་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གནས་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཆད་

སྤང་པ་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཚ་ཟེར་གྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་ལྟ་བ་ངན་
པ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཚང་ཚིང་འདྲ་བ་བསྲེག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོགས་པའི་རིགས་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

དང་། བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་སྦྲང་རྩིས་བཏམ་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་པད་མོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཡིས་མཚོན་པའི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཡང་འདིའི་རིགས་པའི་ཚ་ཟེར་རྟག་ཆད་
ཀྱི་མཐར་ལྟའི་མུན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པས་བློ་ངན་ཉིན་མོ་དང་འདྲ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་དུ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་དངོས་
བསྟན་ཙམ་གྱི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ། ། ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །

552

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

སྔ་རབས་འགྲེལ་པའི་བཤད་སྒྲོས་མང་པོ་དག །ཚིག་གི་རྗེས་འབྲངས་རྨོངས་
རྣམས་མགུ་ན་ཡང་། གཞུང་ལུགས་སྐབས་དོན་ངེས་པའི་གེགས་བྱེད་ཕྱིར། །སྐབས་

དོན་ལས་གཞན་བཤད་པ་འདིར་མ་སྤྲོས། །བློ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །གཞན་ལུགས་དགོངས་དོན་བདེ་བླག་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །གསལ་ལ་མ་ནོར་ཉུང་ངུར་བསྡུས་པ་ཡི། །རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་འདི་བྱས་སོ། །མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་འགྱུར་འདོད་ཤེས་ལྡན་དོན་གཉེར་ལ། །ལེགས་བཤད་འོ་མ་རིགས་ཚུལ་མར་གྱི་སྙིང་པོ་འདྲ། །རྫོགས་ལྡན་སྤྲིན་ལས་ཆར་བཞིན་འདོད་འགྱུར་འབྱིན་

བྱེད་པ། །རྣམ་བཤད་འདི་ནི་རྣམ་དག་པའི་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་ཡིན། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །གནས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ལེགས་རྟོགས་ཤིང་། །མ་རིག་མུན་པའི་ཐིབས་པོ་རབ་གསལ་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །
རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་
འཇོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བདེ་རབ་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་སྤོབས་པ་
དགེ་བ་ཅན་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་
པོར་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ། ། ། །
བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག ། ། །
མངྒ་ལཾ་བྷ་ཝ་ཏུ། ། ། །

553

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། ། ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་
རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །
༄༅། ། ནམཿསམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །